

Tuchola, dnia 18 kwietnia 2017 r.

Pan(i)

.....
.....
.....

Zwołuję XXXIII sesję Rady Powiatu Tucholskiego, która odbędzie się w dniu **27 kwietnia 2017 r. (czwartek) o godz. 9.00 w sali nr 5 (parter) Urzędu Gminy w Śliwicach, ul. Sychowskiego 30 .**

Zawiadomienie niniejsze stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.) stanowi podstawę do zwolnienia radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia radnemu brania udziału w pracach Rady Powiatu.

Porządek obrad XXXIII sesji Rady Powiatu Tucholskiego:

1. Otwarcie sesji.
2. Stwierdzenie prawomocności obrad – quorum.
3. Zgłaszanie propozycji zmian do porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z XXXII sesji Rady Powiatu Tucholskiego.
5. Sprawozdanie z pracy Zarządu w okresie między sesjami..... **3**
6. Składanie zapytań i interpelacji.
7. Ocena zasobów pomocy społecznej **13**
8. Ocena realizacji za 2016 r.
  - Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
  - Programu Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym
  - Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej **43**
9. Informacja o działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2016 r. **43**
10. Informacja o działalności Domu Dziecka za 2016 r. **182**
11. Informacja o działalności Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej za 2016 r. **188**
12. Informacja o działalności Zakładu Aktywności Zawodowej za 2016 r. **193**
13. Współpraca z organizacjami pozarządowymi:
  - sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok 2016 ..... **200**
  - przedstawienie działalności wybranej organizacji pozarządowej z terenu

Powiatu	206
14. Podjęcie uchwały w sprawie wyłączenia Technikum Uzupelniającego z Tucholskiego Centrum Edukacji Zawodowej w Tucholi	214
15. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji Technikum Uzupelniającego	216
16. Podjęcie uchwały w sprawie przeniesienia kształcenia	218
17. Podjęcie uchwały w sprawie wyłączenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej z Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi	220
18. Podjęcie uchwały w sprawie likwidacji Zasadniczej Szkoły Zawodowej	222
19. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy partnerskiej z Gminą Lubiewo na udostępnienie nieruchomości Powiatu Tucholskiego w związku z budową „Ścieżki rowerowej Bysław – Bysławek II etap”	224
20. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Powiatu Tucholskiego na rok 2017.....	226
21. Odpowiedzi na zapytania i interpelacje.	
22. Wnioski i oświadczenia radnych.	
23. Zamknięcie sesji.	

***Podpisała: Przewodnicząca Rady Powiatu
Małgorzata Oller***

Sprawozdanie z pracy Zarządu w okresie między sesjami.

I. Zarząd Powiatu Tucholskiego od XXXII sesji Rady Powiatu Tucholskiego odbył 7 posiedzeń na których podjął 16 uchwał. W posiedzeniu Zarządu Powiatu w dniu 17, 22, 28, 30 marca oraz 6, 10 i 12 kwietnia 2017 r. uczestniczyli wszyscy Członkowie Zarządu.

II. Posiedzenie Zarządu Powiatu 17.03.2017 r., godz. 13³⁰

1. Zarząd podjął uchwałę **Nr 110/291/2017** zmieniającą uchwałę Nr 47/121/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia czynności związanych z przeprowadzaniem przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Powiatu Tucholskiego (3-0-0). Zarząd postanowił powołać dwóch członków: p. Magdalenę Muntowską i p. Jerzego Szwankowskiego w skład komisji przetargowej do przeprowadzenia czynności związanych z przeprowadzaniem przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Powiatu Tucholskiego. W związku z powyższym Zarząd postanowił wprowadzić zmiany w uchwale Nr 47/121/2015 Zarządu Powiatu Tucholskiego z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia czynności związanych z przeprowadzaniem przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Powiatu Tucholskiego, zmienionej uchwałą Nr 60/160/2016 Zarządu Powiatu Tucholskiego z dnia 4 kwietnia 2016 r. Zmiany dot. §2 w którym dodaje się pkt. 6 i 7.

III. Posiedzenie Zarządu Powiatu 22.03.2017 r.

2. Zarząd podjął uchwałę **Nr 111/292/2017** w sprawie wyboru przedstawiciela Powiatu Tucholskiego w Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej (3-0-0). Zarząd postanowił wybrać przedstawiciela Powiatu Tucholskiego w Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej w osobie Pana Macieja Kordy – Sekretarza Powiatu Tucholskiego.
3. Zarząd podjął uchwałę **Nr 111/293/2017** w sprawie wyrażenia zgody na poddzierzawienie części pomieszczeń użytkowanych przez „Szpital Tucholski” Spółka z o.o. w Tucholi (3-0-0). Zarząd po zapoznaniu się z pismem Prezesa Zarządu Spółki z o.o. „Szpital Tucholski”, w którym Prezes zwrócił się z pytaniem

czy może wyrazić, zgodnie z §4 umowy dzierżawy z dnia 12 grudnia 2008r. zawartej pomiędzy Powiatem Tucholskim a Szpitalem Tucholskim sp. z o.o., zgodę na poddzierżawienie części zabiegowej Stacji Dializ usytuowanej na II piętrze Szpitala Tucholskiego firmie 4Heart sp. z o.o. z siedzibą w Bolesławcu, przy ul. Zielonej 2, wyraził zgodę na poddzierżawienie części pomieszczeń użytkowanych przez „Szpital Tucholski” Spółka z o.o. w Tucholi.

4. Zarząd po zapoznaniu się z prośbą p. Sołtys i mieszkańców Sołectwa Wielki Mędromierz o uwzględnienie w planach modernizacji dróg powiatowych i chodników remontów dróg powiatowych łączących wieś z miejscowościami: Gostycyn, Łyskowo, Brzuchowo postanowił udzielić odpowiedzi, że zadania chodnikowe przy drogach powiatowych realizowane są przy ścisłej współpracy i współfinansowaniu przez Gminy. Wójt i Rada Gminy określają miejsce wykonywania prac i przeznaczają środki na zakup materiałów do ich realizacji, a Zarząd Powiatu jako Zarządca Drogi realizuje to zadanie poprzez Zarząd Dróg Powiatowych. Zarząd będzie czynił dalsze starania aby stan dróg w miarę systematycznie się poprawiał.
5. Zarząd po zapoznaniu się z prośbą p. Sołtys i mieszkańców Sołectwa Wielki Mędromierz o zabezpieczenie środków oraz wykonanie w roku 2017 remontu chodnika, który jest poniżej poziomu drogi i stwarza wielkie niebezpieczeństwo dla pieszych, na odcinku od szkoły do posesji nr 61 proponuje, aby podjąć wspólne działania jego realizacji w celu przeznaczenia środków lub propozycje przeznaczenia środków z funduszu soleckiego na materiały.
6. Zarząd zapoznał się z pismem Komendanta Chorągwi Kujawsko-Pomorskiej ZHP informującym o otrzymaniu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu dotacji w wysokości 100.000,00 zł z przeznaczeniem na przedsięwzięcie pn. „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku biurowo-garażowego na siedzibę Hufca ZHP wraz z wewnętrznymi instalacjami sanitarną i elektryczną”. Jednocześnie zwrócono się z prośbą o wsparcie finansowe na termomodernizację budynku komendy Hufca ZHP. Zarząd z uwagi na fakt, że jesteśmy w trakcie realizacji programu naprawczego związanego z trudną sytuacją finansową Powiatu Tucholskiego pod ścisłym nadzorem Ministerstwa Finansów w chwili obecnej nie może udzielić

pomocy finansowej. Jednakże Zarząd poczyni działania mające na celu wsparcie podjętej przez ZHP inicjatywy.

7. Zarząd po zapoznaniu się z prośbą Wójta Gminy Kęsowo o rozważenie możliwości podpisania porozumienia pomiędzy Powiatem Tucholskim a Gminą w sprawie przekazania na rzecz gminy Kęsowo zadania z zakresu właściwości powiatu dot. prowadzenia trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego na podbudowie gimnazjum w Kęsowie od 1 września 2017 r. upoważnił Pana Starostę do udzielenia negatywnej odpowiedzi na przedstawiony wniosek złożony przez Wójta Gminy Kęsowo.
8. Zarząd po zapoznaniu się z pismem Dyrektora Gabinetu Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu informującym o trwającej procedurze przyjmowania wniosków do XVII edycji Nagród Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla autorów najbardziej wartościowych osiągnięć w 2016 roku, wyznaczył p. Karola Gutsze Zastępcę Naczelnika Wydziału Rozwoju Lokalnego i Funduszy Europejskich aby przygotował pisma do Państwa Radnych Powiatu Tucholskiego z prośbą o wskazanie osób lub zespołów z otoczenia zasługujących na zgłoszenie przez Powiat do przedmiotowej nagrody.
9. Zarząd po zapoznaniu się z prośbą Komendanta Powiatowej Policji w Tucholi o rozważenie możliwości przekazania z budżetu gmin i starostwa środków finansowych na Fundusz Wsparcia Policji, które zostałyby w bieżącym roku przeznaczone na zakup testera narkotykowego Analizatora Drager DrugTest 5000 tj. wysokiej klasy urządzenia wskazującego na zawartość narkotyków w organizmie, negatywnie odniósł się do prośby z uwagi na fakt, że w tegorocznym budżecie Powiat nie posiada rezerw, które moglibyśmy przeznaczyć na powyższy cel. Ewentualne zapotrzebowanie należy składać w terminie do 15 października br. na etapie prac nad projektem budżetu na następny rok budżetowy. Wówczas możliwe będzie zaplanowanie takiego wydatku i jego realizacja w roku 2018.
10. Zarząd podjął **uchwałę Nr 111/294/2017** w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej zaliczenia dróg w miejscowości Bładowo do kategorii dróg gminnych Gminy Tuchola (3-0-0). Zarząd zaopiniował pozytywnie zaliczenie drogi zlokalizowanej na działce 150 w miejscowości Bładowo obręb Bładowo do kategorii dróg

gminnych. Zarząd zaopiniował pozytywnie przesłany w dniu 9 marca 2017 r. projekt uchwały Rady Miejskiej w Tucholi.

11. Zarząd podjął uchwałę **Nr 111/295/2017** w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej zaliczenia dróg w miejscowości Śliwice do kategorii dróg gminnych Gminy Śliwice (3-0-0). Zarząd zaopiniował pozytywnie zaliczenie drogi zlokalizowanej na działce 85/13 w miejscowości Śliwice do kategorii dróg gminnych. Zarząd zaopiniował pozytywnie przesłany w dniu 20 marca 2017 r. projekt uchwały Rady Gminy Śliwice.
12. Zarząd zdecydował o przekazaniu w użyczenie łóżka porodowego AVE do Szpitala Tucholskiego Sp. z o.o. W powyższej sprawie podpisana zostanie umowa użyczenia pomiędzy Powiatem Tucholskim a Szpitalem na okres 5 lat. Po wskazanym okresie łóżko stanie się własnością Szpitala Tucholskiego.

IV. Posiedzenie Zarządu Powiatu 28.03.2017 r.

13. Zarząd podjął uchwałę **Nr 112/296/2017** w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi (3-0-0). Zarząd przyjął Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi. Opracowanie nowego Regulaminu wynika ze zmian dokonanych w strukturze urzędu poprzez wyodrębnienie nowego stanowiska oraz dostosowania zapisów do aktualnie wykonywanych zadań.
14. Zarząd podjął uchwałę **Nr 112/297/2017** w sprawie przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu Tucholskiego za 2016 r. (3-0-0).
15. Zarząd zapoznał się z opinią Komisji Finansów i Gospodarki Rady Powiatu Tucholskiego wypracowaną na posiedzeniu w dniu 17 marca 2017 r.
16. Zarząd zapoznał się z opiniami Komisji Finansów i Gospodarki Rady Powiatu Tucholskiego wypracowanymi na posiedzeniu w dniu 15 marca 2017 r.
17. Zarząd zapoznał się z wnioskami Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej wypracowanymi na posiedzeniu w dniu 14 marca 2017 r.
18. Zarząd zapoznał się z opiniami Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Rady Powiatu Tucholskiego wypracowanymi na posiedzeniu dnia 14 marca 2017 r.

19. Zarząd zapoznał się z opiniami Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia Rady Powiatu Tucholskiego wypracowanymi na posiedzeniu w dniu 13 marca 2017 r. Zarząd zapoznał się również z wnioskiem Komisji wypracowanym na posiedzeniu w dniu 13 marca 2017 r. Komisja wnioskuje do Zarządu Powiatu *o podjęcie rozmów z Gminą Cekcyn dotyczących pokrywania corocznie kosztów dzierżawy terenów leśnych pod planowaną ścieżką rowerową Rudzki Most – Cekcyn*. Zarząd przyjął niniejszy wniosek do wiadomości. Zarząd podejmie rozmowy z Wójtem Gminy Cekcyn w ww. temacie.
20. Zarząd zapoznał się z pismem p. Przewodniczącej Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej w sprawie uhonorowania p. Prezes Stowarzyszenia Edukacji Rolniczej i Leśnej EUROPEA - POLSKA za wieloletnią pracę na rzecz Edukacji w Powiecie Tucholskim. Zarząd przyjął niniejszy wniosek do wiadomości i w porozumieniu z p. Przewodniczącą Rady Powiatu zaprosi p. Prezes Stowarzyszenia Edukacji Rolniczej i Leśnej EUROPEA – POLSKA na sesję Rady Powiatu Tucholskiego zaplanowaną na dzień 26 czerwca 2017 r.

V. Posiedzenie Zarządu Powiatu 30.03.2017 r.

21. Zarząd podjął uchwałę **Nr 113/298/2017** w sprawie powołania komisji konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w otwartym konkursie ofert na wykonywanie zadań publicznych Powiatu Tucholskiego w 2017 roku w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (3-0-0). Zarząd postanowił powołać komisję do opiniowania złożonych ofert w otwartym konkursie ofert w składzie: Wiesława Alichniewicz – przedstawicielka Rady Powiatu Tucholskiego, Karol Gutsze – przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Tucholi, Katarzyna Puczyńska – przedstawicielka Starostwa Powiatowego w Tucholi, Felicja Antosiak – przedstawicielka Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy w Tucholi, Ewa Łobočka – przedstawicielka Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju i Promocji Wsi Jabłonka „Jabłkowa Kraina”, Elżbieta Ziółkowska – przedstawicielka Stowarzyszenia na Rzecz Agrorozwoju Sołectwa Małe Gacno „Jagoda”, Lucyna Buclaw – przedstawicielka Stowarzyszenia „Gryf Cekcyn”. Zadaniem Komisji jest opiniowanie złożonych ofert i przedstawienie opinii Zarządowi Powiatu.

22. Zarząd podjął uchwałę **Nr 113/299/2017** w sprawie powołania komisji przetargowej do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (3-0-0). Zarząd postanowił powołać komisję przetargową do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadania pn. „Zaprojektowanie i wybudowanie inwestycji pn. „Budowa placówki opiekuńczo – wychowawczej dla 14 dzieci w Gostycynie” w składzie: Zenon Poturalski - przewodniczący, Anna Pilat - sekretarz, Anna Nitka - członek, Maciej Śmieszek - członek.
23. Zarząd podjął uchwałę **Nr 113/300/2017** w sprawie powołania komisji przetargowej do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (3-0-0). Zarząd postanowił powołać komisję przetargową do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadania pn. „Zaprojektowanie i wybudowanie inwestycji pn. „Budowa placówki opiekuńczo – wychowawczej dla 14 dzieci w Żalnie” w składzie: Zenon Poturalski - przewodniczący, Anna Pilat - sekretarz, Anna Nitka - członek, Maciej Śmieszek - członek.

VI. Posiedzenie Zarządu Powiatu 06.04.2017 r.

24. Zarząd podjął uchwałę **Nr 114/301/2017** w sprawie powołania komisji przetargowej do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (3-0-0). Zarząd postanowił powołać komisję przetargową do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadania pn. „Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy drogi powiatowej nr 1005C na odcinku Śliwice-Śliwiczki” w składzie: Zenon Poturalski - przewodniczący, Anna Pilat - sekretarz, Anna Nitka - członek, Łukasz Olejnik - członek.
25. Zarząd podjął uchwałę **Nr 114/302/2017** w sprawie zmian budżetu Powiatu Tucholskiego na rok 2017 (3-0-0).
26. Zarząd zapoznał się z pismem Burmistrza Tucholi informującym, że istnieje szansa, iż ogłoszone zostaną kolejne konkursy w ramach działania 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, w ramach którego możliwa jest budowa ścieżek rowerowych.

Gmina Tuchola jest zainteresowana tym, aby planowana przez Powiat Tucholski budowa ścieżki rowerowej do miejscowości Raciąż doszła w pełnym zakresie do skutku. Zarząd z zadowoleniem przyjął fakt, że istnieje szansa na pozyskanie środków zewnętrznych niezbędnych do zrealizowania kolejnego etapu ścieżki rowerowej do m. Raciąż. Powiat udzieli ostatecznej odpowiedzi po przeanalizowaniu koniecznych zakresów prac projektowych.

VII. Posiedzenie Zarządu Powiatu 10.04.2017 r.

27. Zarząd podjął uchwałę **Nr 115/303/2017** w sprawie upoważnienia kierowników jednostek powiatowych oraz określenia zadań związanych z dalszym wykonywaniem Rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017 (2017) (3-0-0). Zarząd, w związku z wykonywaniem przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi dalszej części Programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017 (2017), zdecydował upoważnić Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi jako Lidera nr 1 Programu, a także Dyrektora Tucholskiego Centrum Edukacji Zawodowej jako Lidera nr 2 Programu do reprezentowania Powiatu Tucholskiego w zakresie wykonywanych przez wymienione jednostki zadań.
28. Zarząd podjął uchwałę **Nr 115/304/2017** w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na wykonywanie zadań publicznych Powiatu Tucholskiego w 2017 roku w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (3-0-0). Zarząd po zapoznaniu się z wykazem podmiotów biorących udział w konkursie, wykazem wniosków wraz z wnioskowanymi kwotami dotacji o dofinansowanie zadania w ramach ogłoszonego przez Powiat Tucholski konkursu ofert oraz po zapoznaniu się z protokołem z prac komisji konkursowej do rozpatrzenia ofert zgłoszonych do otwartego konkursu na wykonywanie zadań publicznych Powiatu Tucholskiego w 2017 roku w zakresie wspierania i upowszechniania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego z dnia 6 kwietnia 2017r., rekomendacjami komisji konkursowej oraz zasadami przyznawania dofinansowania zawartymi w Regulaminie konkursu, jednogłośnie zdecydował o przyznaniu dofinansowania w pełnej wnioskowanej kwocie

wszystkim ofertom rekomendowanym przez Komisję spełniającym jednocześnie zawarty w Regulaminie wymóg uzyskania minimum punktowego. Zarząd zapoznał się z uwagami zawartymi w protokole z prac Komisji dotyczącymi konkursu na rok 2018 i odniósł się do nich pozytywnie, pozostawiając ostateczną weryfikację możliwości ich wdrożenia do czasu rozpoczęcia prac nad regulaminem konkursu na 2018 rok.

VIII. Posiedzenie Zarządu Powiatu 12.04.2017 r.

29. Zarząd przyjął i zatwierdził sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi za rok 2016 (3-0-0). Zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie składa Zarządowi Powiatu coroczne sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na podstawie art. 76 ust. 4 pkt. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zobowiązane jest jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawić Staroście oraz Radzie Powiatu sprawozdanie z całorocznych efektów pracy.
30. Zarząd po zapoznaniu się z pismem Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy dot. prośby o deklarację współfinansowania w roku 2017 kursowania promu „Koronowo” postanowił udzielić odpowiedzi, że wzorem lat ubiegłych, w budżecie powiatu na rok 2017 została zabezpieczona kwota 10 000,00 zł z przeznaczeniem na partycypację w kosztach eksploatacji przeprawy promowej w ciągu drogi powiatowej nr 1030C Cekcyn – Lubiewo – Cierplewo – Sokole Kuźnica. Powiat realizuje program naprawczy przyjęty uchwałą Nr XXV/244/2013 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia programu naprawczego dla Powiatu Tucholskiego na lata 2013 – 2024, pod ścisłym nadzorem Ministerstwa Finansów oraz ponosi bieżące wydatki, co nie pozwala na zwiększenie wydatków z przeznaczeniem na ww. cel.
31. Zarząd podjął uchwałę **Nr 116/305/2017** w sprawie odwołania ze stanowiska Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi (3-0-0). Zarząd postanowił odwołać z dniem 14 kwietnia 2017 r. Pana Bogdana Ryla ze stanowiska Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi. Zarząd wyraził zgodę na rozwiązanie

umowy o pracę z Panem Bogdanem Rylem za porozumieniem stron z dniem 14 kwietnia 2017 r. w związku z przejściem na emeryturę, zgodnie z jego wnioskiem z dnia 5 kwietnia 2017 r.

32. Zarząd podjął uchwałę **Nr 116/306/2017** w sprawie powierzenia pełnienia obowiązków Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi (3-0-0). Zarząd postanowił powierzyć pełnienie obowiązków Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi Panu Łukaszowi Olejnik od dnia 15 kwietnia 2017 r. do czasu powrotu do pracy Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi Pana Zenona Poturalskiego.

Zarząd Powiatu Tucholskiego

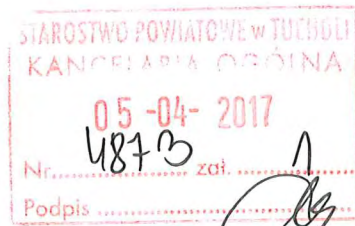

B2 - E. Dąmianiewicz *jes*
**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Tucholi**

ul. Poczтовая 7, 89-500 Tuchola
tel./fax: (052) 559 20 18

PC.074.22.2017

Tuchola, dnia 05.04.2017 r.

**Starostwo Powiatowe
ul. Poczтовая 7
89 – 500 Tuchola**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w nawiązaniu do pisma nr OR.0001.13.2017.ED z dnia 27 lutego 2017 r. w załączeniu przesyła:

1. Ocenę zasobów pomocy społecznej.
2. Ocenę realizacji za 2016 rok:
  - a) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
  - b) Programu Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym;
  - c) Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.
3. Informację o działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2016 rok.

Z poważaniem:

**KIEROWNIK
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE**
Anna Toby
mgr Anna Toby

Ocena zasobów pomocy społecznej

Autorzy:
Anna Szaraficka

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	4
3.1	POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR	8
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	11
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	12
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	18
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	18
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	19
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	19
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	21
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	22
10	Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej	23
10.1	KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	23
10.2	KOSZTY	24
10.3	OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA	24
10.4	POWODY PRYZNANIA POMOCY	25
10.5	POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ	25
10.6	POMOC W FORMIE USŁUG	26
10.7	POMOC INSTYTUCJONALNA	26
10.8	BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ	27
11	Wnioski końcowe	30

1. Wprowadzenie

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
MIESZKAŃCY (w osobach)						
Ogółem	1	48 283	48 381	48 381	48 381	48 381
KOBIETY						
Ogółem	2	24 190	24 239	24 267	24 267	24 267
Wiek 0-17	3	4 924	4 847	4 784	4 784	4 784
Wiek 18-59	4	14 182	14 151	14 060	14 060	14 060
Wiek 60 lat i więcej	5	5 084	5 241	5 423	5 423	5 423
MĘŻCZYŹNI						
Ogółem	6	24 093	24 142	24 114	24 114	24 114
Wiek 0-17	7	5 272	5 218	5 111	5 111	5 111
Wiek 18-64	8	16 501	16 469	16 372	16 372	16 372
Wiek 65 lat i więcej	9	2 320	2 455	2 631	2 631	2 631
RYNEK PRACY						
Bezrobotni ogółem	10	3 377	3 024	2 703	2 703	2 703
Bezrobotni długotrwale ogółem	11	2 004	1 742	1 629	1 629	1 629
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	12	613	557	463	463	463
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA						
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	13	X	X	X	X	X
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	14	X	X	X	X	X
w tym z wiersza 13: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	15	X	X	X	X	X
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	16	X	X	X	X	X
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	17	X	X	X	X	X
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	18	X	X	X	X	X
Liczba opiekunów dziennych do dzieci	19	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	20	X	X	X	X	X
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	21	X	X	X	X	X
Powody nie przyznania miejsca w żłobku						
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	22	X	X	X	X	X

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	23	X	X	X	X	X
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	24	X	X	X	X	X
Powody nie przyznania miejsca w przedszkolu						
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży - ogółem	25	X	X	X	X	X
Z tego: (wiersze "Przyszkolne" i "Pozaszkolne")						
Przyszkolne	26	X	X	X	X	X
Pozaszkolne	27	X	X	X	X	X
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	28	X	X	X	X	X
Liczba hospicjów	29	1	1	1	1	1
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	30	0	0	0	0	0

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny".

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
Liczba osób	1	1 486	245	248	248
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE					
Liczba osób	2	24	3	4	4
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	24	0	0	0
Wiek 0-17	4	0	0	0	0
Wiek produkcyjny *	5	18	3	4	4
Wiek poprodukcyjny **	6	6	0	0	0
Liczba rodzin	7	23	3	4	4
Liczba osób w rodzinach	8	44	3	4	4
w tym: KOBIECY (z wierszy 2-6)					
Ogółem	9	19	2	3	3
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	19	0	0	0
Wiek 0-17	11	0	0	0	0
Wiek 18-59	12	16	2	3	3
Wiek 60 lat i więcej	13	3	0	0	0
w tym: MĘŻCZYŹNI (z wierszy 2-6)					
Ogółem	14	5	1	2	2

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
W tym: osoby długotrwale korzystające	15	5	0	0	0
Wiek 0-17	16	0	0	0	0
Wiek 18-64	17	5	1	1	1
Wiek 65 lat i więcej	18	0	0	0	0
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	19	12	3	2	2
Liczba rodzin	20	12	3	2	2
Liczba osób w rodzinach	21	12	3	4	4
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	22	2	3	2	2
Liczba rodzin	23	2	3	2	2
Liczba osób w rodzinach	24	2	3	2	2
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY					
Liczba osób ogółem	25	12	2	2	2
Liczba rodzin	26	12	2	2	2
Liczba osób w rodzinach	27	14	2	2	2
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA					
UBÓSTWO					
Liczba rodzin	28	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	29	X	X	X	X
BEZROBOCIE					
Liczba rodzin	30	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	31	X	X	X	X
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ					
Liczba rodzin	32	5	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	33	22	0	0	0
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA					
Liczba rodzin	34	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	35	0	0	0	0
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH					
Liczba rodzin	36	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	37	0	0	0	0
ALKOHOLIZM					
Liczba rodzin	38	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	39	X	X	X	X
NARKOMANIA					
Liczba rodzin	40	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	41	X	X	X	X
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA					
Liczba rodzin	42	X	X	X	X
W TYM: WIELODZIECNOŚĆ					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Liczba rodzin	43	X	X	X	X
BEZDOMNOŚĆ					
Liczba rodzin	44	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	45	X	X	X	X
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO					
Liczba rodzin	46	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	47	X	X	X	X
ZDARZENIA LOSOWE					
Liczba rodzin	48	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	49	X	X	X	X
KLĘSKI ŻYWIŁOWE I EKOLOGICZNE					
Liczba osób	50	X	X	X	X
SIEROCTWO					
Liczba rodzin	51	3	0	1	1
Liczba osób w rodzinach	52	3	0	1	1
PRZEMOC W RODZINIE					
Liczba rodzin	53	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	54	0	0	0	0
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDŹMI					
Liczba rodzin	55	0	0	0	0
USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
USŁUGI OPIEKUŃCZE OGÓLEM					
Liczba osób	56	X	X	X	X
Liczba świadczeń	57	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	58	X	X	X	X
W TYM: SPECJALISTYCZNE (wiersze 59 - 61)					
Liczba osób	59	X	X	X	X
Liczba świadczeń	60	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	61	X	X	X	X
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI					
Liczba osób	62	X	X	X	X
Liczba świadczeń	63	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	64	X	X	X	X
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE					
Liczba rodzin	65	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	66	X	X	X	X
PRACA SOCJALNA					
Liczba rodzin	67	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	68	X	X	X	X
INTERWENCJA KRYZYSOWA					
Liczba rodzin	69	X	X	X	X

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Liczba osób w rodzinach	70	X	X	X	X
KONTRAKT SOCJALNY					
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	71	17	0	0	0
Liczba osób ogółem objętych kontraktem	72	17	0	0	0
W tym: liczba osób objętych kontraktem w Klubie Integracji Społecznej	73	0	0	0	0

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR

POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR
(w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2014	Rok 2015		
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY				
INDYWIDUALNY PROGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO (Centrum Integracji Społecznej)				
Liczba osób	1	0	0	0
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług	2	12	7	10
INDYWIDUALNY PROGRAM INTEGRACJI CUDZOZIEMCÓW				
Liczba osób korzystających z usług	3	0	0	0
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA - OGÓLEM				
Liczba rodzin	4	63	60	68
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	5	107	101	117
Kwota świadczeń w złotych	6	974 212	1 458 861	1 253 217
RODZINY SPOKREWNIONE Z DZIECKIEM				
Liczba rodzin	7	32	31	31
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	8	46	45	45
Kwota świadczeń w złotych	9	392 277	412 041	419 663
RODZINY ZASTĘPCZE NIEZAWODOWE				
Liczba rodzin	10	24	21	25
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	11	42	38	45
Kwota świadczeń w złotych	12	388 181	610 614	480 057
RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE				
Liczba rodzin	13	7	8	11
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	14	19	18	21
Kwota świadczeń w złotych	15	193 754	408 811	337 637
W tym:				
RODZINY ZASTĘPCZE SPECJALISTYCZNE				
Liczba rodzin	16	1	2	2
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	17	1	3	3
Kwota świadczeń w złotych	18	14 400	48 039	43 770
RODZINY ZASTĘPCZE PEŁNIĄCE FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO				
Liczba rodzin	19	1	1	1
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	20	3	2	1
Kwota świadczeń w złotych	21	18 820	5 032	10 557
RODZINNY DOM DZIECKA				
Liczba rodzin	22	0	0	1

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	23	0	0	6	6
Kwota świadczeń w złotych	24	0	27 395	15 860	15 860
PLAN POMOCY DZIECKU					
Liczba dzieci	25	107	96	111	111
OCENA SYTUACJI DZIECKA W RODZINIE ZASTĘPCZEJ					
Liczba dzieci	26	107	124	117	117
Liczba sporządzonych ocen	27	107	221	250	250
OCENA SYTUACJI DZIECKA W RODZINNYM DOMU DZIECKA					
Liczba dzieci	28	0	0	0	0
Liczba sporządzonych ocen	29	0	0	0	0
OCENA RODZIN ZASTĘPCZYCH					
Liczba rodzin	30	68	59	58	58
Liczba sporządzonych ocen	31	27	28	25	25
OCENA RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA					
Liczba rodzinnych domów dziecka	32	0	0	0	0
Liczba sporządzonych ocen	33	0	0	0	0
OCENA W ZAKRESIE KWALIFIKACJI KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE I RODZINNE DOMEK DZIECKA					
Liczba opinii	34	13	10	0	0
w tym: liczba pozytywnych opinii	35	11	8	0	0
KOORDYNATOR PIECZY ZASTĘPCZEJ					
Liczba koordynatorów	36	2	4	4	4
RODZINY POMOCOWE					
Liczba rodzin	37	0	0	0	0
USAMODZIELNIENIE					
INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIENIA					
Liczba osób	38	8	13	13	13
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ					
Liczba osób	39	15	16	12	12
Kwota świadczeń w złotych	40	71 611	80 518	67 979	67 979
W TYM: (od poz. 41 do poz. 46)					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba osób	41	1	3	5	5
Kwota świadczeń w złotych	42	6 600	14 823	16 500	16 500
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba osób	43	14	16	11	11
Kwota świadczeń w złotych	44	63 511	62 795	48 479	48 479
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE					
Liczba osób	45	2	1	2	2
Kwota świadczeń w złotych	46	1 500	2 900	3 000	3 000
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Liczba osób	47	6	5	4	4
Kwota świadczeń w złotych	48	34 288	30 303	20 430	20 430
W TYM: (od poz. 49 do poz. 54)					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba osób	49	2	2	0	0
Kwota świadczeń w złotych	50	9 894	13 200	0	0
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba osób	51	4	4	4	4
Kwota świadczeń w złotych	52	19 894	17 103	18 930	18 930
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE					
Liczba osób	53	3	0	1	1
Kwota świadczeń w złotych	54	4 500	0	1 500	1 500
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST.1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	55	3	3	2	2
Kwota świadczeń w złotych	56	13 835	11 917	10 665	10 665
W TYM: (od poz. 57 do poz. 62)					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba osób	57	1	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	58	4 941	0	0	0
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba osób	59	3	3	2	2
Kwota świadczeń w złotych	60	8 894	8 617	8 265	8 265
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE					
Liczba osób	61	0	1	0	0
Kwota świadczeń w złotych	62	0	2 500	0	0
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH					
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	63	721 646	833 229	837 910	837 910
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ					
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	64	29	45	48	48
Wartość dofinansowania w złotych	65	99 874	171 717	116 850	116 850
TURNUSY REHABILITACYJNE					
Liczba osób, które uzyskały pomoc	66	137	81	183	183
Wartość dofinansowania w złotych	67	115 241	78 859	192 114	192 114
ZAOPIATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY					
Liczba osób, które uzyskały pomoc	68	600	425	357	357
Wartość dofinansowania w złotych	69	258 049	395 540	318 306	318 306
PROGRAM "AKTYWNY SAMORZĄD"					
Liczba świadczeń	70	71	70	78	78
Wartość dofinansowania w złotych	71	233 483	173 283	185 640	185 640
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Liczba dofinansowanych imprez	72	18	18	19	19
Liczba niepełnosprawnych uczestników	73	451	744	704	704
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	74	14 999	13 830	15 000	15 000
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA - PRZEWODNIKA					
Wartość dofinansowania w złotych	75	0	0	0	0

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH					
Liczba rodzin	1	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	2	X	X	X	X
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (ujmowany w pozycji "Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych")					
Liczba świadczeń	3	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	4	X	X	X	X
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
Liczba świadczeń	5	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	6	X	X	X	X
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE					
ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE					
Liczba świadczeń	7	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	8	X	X	X	X
DODATEK DO ŚWIADCZENIA PIELĘGNACYJNEGO					
Liczba świadczeń	9	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	10	X	X	X	X
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY - Ogółem					
Liczba świadczeń	11	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	12	X	X	X	X
W tym: (od poz. 13 do poz. 20)					
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY DLA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DZIECKA					
Liczba świadczeń	13	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	14	X	X	X	X
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O ZNA CZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI					
Liczba świadczeń	15	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	16	X	X	X	X

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2014	Rok 2015			
ZASIĘK PIELEGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, KTÓRA POWSTAŁA PRZED UKOŃCZENIEM 21 ROKU ŻYCIA					
Liczba świadczeń	17	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	18	X	X	X	X
ZASIĘK PIELEGNACYJNY DLA OSOBY, KTÓRA UKOŃCZYŁA 75 LAT					
Liczba świadczeń	19	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	20	X	X	X	X
SPECJALNY ZASIĘK OPIEKUŃCZY					
Liczba świadczeń	21	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	22	X	X	X	X
ZASIĘK DLA OPIEKUNA					
Liczba świadczeń	23	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	24	X	X	X	X
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO					
Liczba osób	25	X	X	X	X
Liczba rodzin	26	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	27	X	X	X	X
DODATKI MIESZKANIOWE					
Liczba gospodarstw domowych	28	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	29	X	X	X	X
DODATKI ENERGETYCZNE					
Liczba gospodarstw domowych	30	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	31	X	X	X	X
OPLACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO					
Liczba osób	32	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	33	X	X	X	X
OPLACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO					
Liczba osób	34	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	35	X	X	X	X
ŚWIADCZENIE INTEGRACYJNE (CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ)					
Liczba osób	36	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	37	0	0	0	0
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH					
Liczba osób ogółem	38	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	39	X	X	X	X
STYPENDIA SOCJALNE DLA UCZNIÓW I ZASIŁKI SZKOLNE					
Liczba osób	40	X	X	X	X
Kwota świadczeń w złotych	41	X	X	X	X

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Informacja do:

5. Zasoby instytucjonalne i wsparcia.

ZASADY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

MIESZKANIA CHORONIONE

wiersz 11-19

lokal przeznaczony jest dla usamodzielnianych wychowanków Domu Dziecka w Tucholi oraz osób opuszczających rodzinę zastępczą jednak w myśl obowiązujących przepisów lokal nie może posługiwać się nazwą mieszkanie chronione, gdyż nie spełnia obecnie wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych. PCPR pragnie zachować do dyspozycji użyczony przez gminę lokal, jednakże konieczne było nadanie mu innej nazwy.

w związku z powyższym kolumny potrzeb (rok oceny, rok po ocenie oraz 2 lata po ocenie) zostały wyzerowane.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM						
Liczba placówek	1	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	5	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	0	0	0	0	0
W TYM (z wierszy 1-9):						
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	10	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 11 i 12)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	11	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	12	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	15	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	19	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 20 i 21)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	20	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	21	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba miejsc w placówkach ogółem	22	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	23	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	24	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	0	0	0	0
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH					
Liczba placówek	27	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)					
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	30	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	31	0	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	32	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	33	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	34	0	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY					
Liczba placówek	35	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 36 i 37)					
Liczba placówek prowadzonych przez JST	36	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	37	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	38	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	39	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	40	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	41	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	42	0	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba placówek	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	1	1	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	46	46	46	46	46
Liczba osób korzystających	5	46	51	46	46	46
Liczba osób umieszczonych	6	5	5	6	6	6
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	1	3	8	8	8
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	9	30	31	31	31	31
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	10	1 529 299	1 580 794	1 610 734	1 685 272	1 685 272
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM						
Liczba placówek	11	2	2	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 12 i 13)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	12	2	2	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	13	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	4	4	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	2	3	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	16	2	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	18	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	19	4 300	4 633	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM						
Liczba placówek	20	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 21 i 22)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	21	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	22	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	0	0	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA						
Liczba placówek	27	1	1	2	2	2
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	1	1	2	2	2
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	30	141	134	121	121	121
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	31	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	32	0	0	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO						
Liczba placówek	33	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 34 i 35)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	34	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	35	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	36	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	37	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	38	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	39	0	0	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM						
Liczba placówek	40	1	1	1	1	2
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 41 i 42)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	41	1	1	1	1	2
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	42	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	43	30	30	30	30	28
Liczba osób korzystających	44	38	39	58	58	28
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	45	26	25	22	22	22
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	46	1 229 073	1 163 383	1 155 645	1 154 913	2 000 000
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO						
Liczba placówek	47	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 48 i 49)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	48	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	49	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	50	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	51	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	52	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	53	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	54	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 55 i 56)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	55	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	56	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	57	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	58	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	59	0	0	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	60	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 61 i 62)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	61	X	X	X	X	X
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	62	X	X	X	X	X
Liczba uczestników zajęć	63	X	X	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	64	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	65	X	X	X	X	X
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ						
Liczba placówek	66	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 67 i 68)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	67	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	68	1	1	1	1	1
Liczba uczestników zajęć	69	40	40	40	40	40
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	70	14	17	14	15	15
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	71	665 600	670 600	718 933	710 933	710 933
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ						
Liczba placówek	72	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 73 i 74)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	73	1	1	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	74	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	75	35	45	40	40	40
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	76	14	15	15	15	15
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	77	1 812 567	2 475 511	2 717 726	2 806 000	2 806 000

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej
**KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ
(w osobach, stan na 31 grudnia)**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓŁEM PRACOWNICY JEDNOSTKI						
Liczba ogółem pracowników jednostki pomocy społecznej	1	14	16	18	18	18
KADRA KIEROWNICZA						
Ogółem kadra kierownicza (dyrektor jednostki i jego zastępcy)	2	2	1	2	2	2
W tym: (od poz. 3 do poz. 4)						
Wykształcenie wyższe	3	2	1	2	2	2
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	4	1	1	2	2	2
PRACOWNICY SOCJALNI						
Ogółem	5	3	2	3	3	3
W tym: pracownicy socjalni ogółem zatrudnieni z EFS	6	2	0	0	0	0
W tym: (od poz. 7 do poz. 11)						
Wykształcenie wyższe	7	3	2	3	3	3
Wykształcenie średnie	8	0	0	0	0	0
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	9	3	2	0	0	0
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	10	0	1	1	1	1
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	11	0	0	1	1	1
POZOSTALI PRACOWNICY:						
Ogółem	12	9	13	13	13	13
W tym: (od poz. 13 do poz. 15)						
Wykształcenie wyższe	13	9	10	12	13	12
Wykształcenie średnie	14	0	3	1	0	1
Inne	15	0	0	0	0	0

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej
ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

(w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wolontariusze	1	2	7	10	10	10
Zatrudnienie subsydiowane (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne)	2	0	1	1	1	1
Staże	3	4	3	1	1	1

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba zespołów	1	X	X	X	X	X
Liczba osób ogółem w zespole	2	X	X	X	X	X
W tym z wiersza 2:						
Pracownicy socjalni	3	X	X	X	X	X
Specjaliści zgodnie z art.110 ust.3 ustawy o pomocy społecznej	4	X	X	X	X	X

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W roku 2017 zmieniono następujące rozdziały:

Rozdział 85201 zmieniono na Rozdział 85510

Rozdział 85204 zmieniono na Rozdział 85508

Potrzeby na rok 2017 i 2018 wykazano wg starej klasyfikacji budżetowej uwzględnionej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej.

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (zadania własne i zadania zlecone)

W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓŁEM						
OGÓŁEM (działy)	1	7 067 298	5 290 269	5 261 940	6 193 294	6 193 294
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	2 467 541	2 676 363	3 372 848	4 209 592	4 209 592
851 - OCHRONA ZDROWIA						
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
852 - POMOC SPOŁECZNA						
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	7	1 289 535	129 790	179 836	252 877	252 877
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	60 462	47 649	179 836	252 877	252 877
85202 - Domy pomocy społecznej	9	1 520 877	1 544 370	1 597 350	1 685 272	1 685 272
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0	0	0
85203 - Ośrodki Wsparcia	11	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	0	0	0	0	0
85204 - Rodziny zastępcze	13	1 513 061	1 837 567	2 492 911	3 022 037	3 022 037
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	1 343 668	1 620 939	2 492 911	3 022 037	3 022 037
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	15	373 557	380 217	16 344	39 270	39 270
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	20 557	19 047	16 344	39 270	39 270
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	17	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	0	0	0	0	0
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	19	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	0	0	0	0	0
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	21	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	22	0	0	0	0	0
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	23	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	24	0	0	0	0	0
85215 - Dodatki mieszkaniowe	25	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	27	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	0	0	0	0	0
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	29	415 338	480 470	541 529	486 600	486 600
w tym: w budżecie OPS/PCPR	30	415 338	480 470	541 529	486 600	486 600
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	31	X	X	X	X	X
w tym: w budżecie OPS/PCPR	32	X	X	X	X	X
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	33	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	35	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0	0	0
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	37	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0	0	0
W tym (z wiersza 37): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	39	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	0	0	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	41	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków kłesk żywiołowych	43	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	44	0	0	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	45	10 503	12 714	110 312	368 808	368 808
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	1 950	4 050	110 312	368 808	368 808
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ						
85305 - Żłobki	47	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	0	0	0	0
85306 - Kluby dziecięce	49	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0	0	0
85307 - Dzienni opiekunowie	51	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	53	73 760	78 760	79 093	71 093	71 093
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	55	191 000	191 773	203 649	218 337	218 337
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	56	0	0	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	57	373 808	32 706	31 916	40 000	40 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	25 547	31 306	31 916	40 000	40 000
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	59	1 298 659	592 902	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	600 019	472 902	0	0	0
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza						
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	61	7 200	9 000	9 000	9 000	9 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ
(w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2014	Rok 2015		
PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE z EFS				
Liczba projektów	1	3	1	2
Ogółem liczba osób objętych projektami	2	90	53	115
Łączna kwota środków EFS	3	964 695	472 902	472 902
W tym:				
UDZIAŁ W KONKURSACH OGŁASZANYCH PRZEZ MPiPS				
Liczba konkursów	4	2	2	1
Ogółem liczba osób objętych projektami	5	44	2	4
W tym:				
UDZIAŁ W PROGRAMACH OSŁONOWYCH (nie wymienione wyżej)				
Liczba programów	6	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	7	0	0	0
W tym:				

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2014	Rok 2015		
Liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracuje OPS/PCPR	1	8	8	0
ZLECENIA W TRYBIE DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	2	0	0	0
Liczba zleceń / umów	3	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	4	0	0	0
ZLECENIA W TRYBIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	5	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	6	0	0	0
WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ				
Usługi opiekuńcze				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	7	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	8	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	9	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	10	0	0	0	0
Prowadzenie placówki pomocy społecznej					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	11	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	12	0	0	0	0

10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

10.1. KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	1	4	3	3	2	3	3	3
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	4	3	3	2	3	3	3
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	100	100	100	100	100	100	100
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	100	100	100

Wskaźnik profesjonalizacji kadry - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba osób pełniących funkcje kierownicze i pracowników socjalnych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej	1	2	1	1	1	3	3	3
liczba pozostałych osób zatrudnionych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej *	2	3	3	3	3	3	3	3
liczba wszystkich zatrudnionych osób	3	13	10	14	16	18	18	18
Wartość wskaźnika w1+w2 / w3 x 100% (%)	4	38	40	29	25	33	33	33
Dynamika (%)	5	X	105	73	86	132	100	100

* nie ujęci w wierszu 1

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych I - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	1	2	2	3	2	0	0	0

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	4	3	3	2	3	3	3
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	50	67	100	100	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	134	149	100	0	0	0

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych II - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. w zawodzie	1	1	1	0	1	1	1	1
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	4	3	3	2	3	3	3
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	25	33	0	50	33	33	33
Dynamika (%)	4	X	132	0	0	66	100	100

Wskaźnik wolontariatu - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba wolontariuszy	1	0	0	2	7	10	10	10
liczba wszystkich pracowników	2	16	16	20	27	30	30	30
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	10	26	33	33	33
Dynamika (%)	4	X	0	0	260	127	100	100

10.2. KOSZTY

Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza	2018 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	1 850 954	2 207 734	2 467 541	2 676 362	3 372 848	4 209 592	4 209 592
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 7	2	1 850 954	2 207 734	2 467 541	2 676 363	3 372 848	4 209 592	4 209 592
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	100	100	100	100	100	100	100
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	100	100	100

10.3. OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA

Wskaźnik pomocy pieniężnej - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	1	117	3	12	3	2	2
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	173	198	24	3	4	4
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	68	2	50	100	50	50
Dynamika (%)	4	X	3	2 500	200	50	100

Wskaźnik pomocy niepieniężnej - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne	1	0	0	2	3	2	2
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	173	198	24	3	4	4
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	8	100	50	50
Dynamika (%)	4	X	0	0	1 250	50	100

10.4. POWODY PRYZNANIA POMOCY**Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy - powiat**

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
Ubóstwo (%)	1	X	X	X	X	X	X
Bezrobocie (%)	2	X	X	X	X	X	X
Niepełnosprawność (%)	3	0	0	22	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba (%)	4	0	0	0	0	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego (%)	5	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm (%)	6	X	X	X	X	X	X
Narkomania (%)	7	X	X	X	X	X	X
Potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	8	X	X	X	X	X	X
Przemoc w rodzinie (%)	9	0	0	0	0	0	0

10.5. POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ**Wskaźnik pomocy w celu integracji cudzoziemców - powiat i miasto na prawach powiatu**

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby / prognoza
liczba cudzoziemców / rodzin, które zawarły indywidualny program integracji	1	0	0	0	0	0	0
KOSZTY w zł	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika Wartość pomocy na 1 rodzinę w zł w2 / w1	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

10.6. POMOC W FORMIE USŁUG

Wskaźnik kontraktu socjalnego - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób objętych kontraktem socjalnym	1	0	0	17	0	0	0
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	173	198	24	3	4	4
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	71	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

10.7. POMOC INSTYTUCJONALNA

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w domach pomocy społecznej - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej	1	50	50	5	5	6	6
liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej	2	0	2	1	3	8	8
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	100	96	83	63	43	43
Dynamika (%)	4	X	96	86	76	68	100

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w środowiskowych domach samopomocy - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób umieszczonych w środowiskowych domach samopomocy	1	0	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w środowiskowym domu samopomocy o zasięgu ponadgminnym	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0	0

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych - powiat

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób umieszczonych w mieszkaniu chronionym	1	4	4	2	3	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	100	100	100	100	0	0
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	0	0

10.8. BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - powiat

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	7 264 905	100	7 240 095	100	7 067 298	100	5 290 269	100	5 261 940	100	6 193 294	100	6 193 294	100
851 - OCHRONA ZDROWIA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA	4 793 785	66	4 934 908	68	5 122 871	72	4 385 128	83	4 938 282	94	5 854 864	95	5 854 864	95
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	2 471 120	34	2 297 387	32	1 937 227	27	896 141	17	314 658	6	329 430	5	329 430	5
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	0	0	7 800	0	7 200	0	9 000	0	9 000	0	9 000	0	9 000	0

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (rozdziały) - powiat

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby		
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	
Ogółem wydatki	1	7 264 905	100,00	7 240 095	100,00	7 067 298	100,00	5 290 269	100,00	5 261 940	100,00	6 193 294	100,00	6 193 294	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	1 406 547	19,36	1 359 433	18,78	1 289 535	18,25	129 790	2,45	179 836	3,42	252 877	4,08	252 877	4,08
85202 - Domy pomocy społecznej	5	1 406 835	19,36	1 472 729	20,34	1 520 877	21,52	1 544 370	29,19	1 597 350	30,36	1 685 272	27,21	1 685 272	27,21
85203 - Ośrodki Wsparcia	6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85204 - Rodziny zastępcze	7	1 174 735	16,17	1 338 880	18,49	1 513 061	21,41	1 837 567	34,73	2 492 911	47,38	3 022 037	48,80	3 022 037	48,80
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8	417 900	5,75	381 000	5,26	373 557	5,29	380 217	7,19	16 344	0,31	39 270	0,63	39 270	0,63

Wyszczególnienie		2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	9	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85216 - Zasiłki stałe	14	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	15	376 718	5,19	382 866	5,29	415 338	5,88	480 470	9,08	541 529	10,29	486 600	7,86	486 600	7,86
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	18	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	19	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie żywienia" - wkład własny gminy	21	11 050	0,15	0	0,00	10 503	0,15	12 714	0,24	110 312	2,10	368 808	5,95	368 808	5,95
85305 - Żłobki	22	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85306 - Kluby dziecięce	23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85307 - Dzienni opiekunowie	24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	25	77 904	1,07	80 404	1,11	73 760	1,04	78 760	1,49	79 093	1,50	71 093	1,15	71 093	1,15
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	26	172 716	2,38	180 884	2,50	191 000	2,70	191 773	3,63	203 649	3,87	218 337	3,53	218 337	3,53
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	38 921	0,54	28 181	0,39	373 808	5,29	32 706	0,62	31 916	0,61	40 000	0,65	40 000	0,65
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	28	2 181 579	30,03	2 007 918	27,73	1 298 659	18,38	592 902	11,21	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	29	0	0,00	7 800	0,11	7 200	0,10	9 000	0,17	9 000	0,17	9 000	0,15	9 000	0,15

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - w budżecie OPS/PCPR - powiat

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1 850 954	100	2 207 734	100	2 467 541	100	2 676 363	100	3 372 848	100	4 209 592	100	4 209 592	100
851 - OCHRONA ZDROWIA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA	1 436 929	78	1 587 411	72	1 841 975	75	2 172 155	81	3 340 932	99	4 169 592	99	4 169 592	99
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	414 025	22	620 323	28	625 566	25	504 208	19	31 916	1	40 000	1	40 000	1
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej - w budżecie OPS/PCPR (rozdziały) - powiat

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1 850 954	100,00	2 207 734	100,00	2 467 541	100,00	2 676 363	100,00	3 372 848	100,00	4 209 592	100,00	4 209 592	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	42 536	2,30	46 087	2,09	60 462	2,45	47 649	1,78	179 836	5,33	252 877	6,01	252 877	6,01
85202 - Domy pomocy społecznej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85203 - Ośrodki Wsparcia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85204 - Rodziny zastępcze	1 006 625	54,38	1 158 458	52,47	1 343 668	54,45	1 620 939	60,56	2 492 911	73,91	3 022 037	71,79	3 022 037	71,79
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0,00	0	0,00	20 557	0,83	19 047	0,71	16 344	0,48	39 270	0,93	39 270	0,93
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85215 - Dodatki mieszkaniowe	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85216 - Zasiłki stałe	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	376 718	20,35	382 866	17,34	415 338	16,83	480 470	17,95	541 529	16,06	486 600	11,56	486 600	11,56
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
chronione i ośrodki interwencji kryzysowej														
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	18	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	19	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	20	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	21	11,050	0,60	0,00	1 950	0,08	4 050	0,15	110 312	3,27	368 808	8,76	368 808	8,76
85305 - Żłobki	22	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85306 - Kluby dziecięce	23	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85307 - Dzienni opiekunowie	24	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	25	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	26	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	38 223	2,07	23 557	1,07	25 547	1,04	31 306	1,17	31 916	0,95	40 000	0,95	40 000
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	28	375 802	20,30	596 766	27,03	600 019	24,32	472 902	17,67	0	0,00	0	0,00	0
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* procentowy udział w wydatkach ogółem

11. Wnioski końcowe

*SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
ZA ROK 2016*

Tuchola 2017 r.

Szanowne Panie i Panowie Radni,

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi na co dzień rozwiązują problemy osób potrzebujących wsparcia. Problemy trudne, specyficzne i niejednokrotnie bardzo skomplikowane. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rehabilitacji społecznej mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym i dysfunkcyjności rodzin. Naszą misją jest zapewnienie mieszkańcom powiatu warunków do godnego życia i rozwoju poprzez wspieranie wszelkiej aktywności oraz informowanie o możliwościach wykorzystania własnych i zewnętrznych zasobów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako koordynator zadań, posiada szeroką wiedzę o stanie pomocy społecznej w powiecie, co daje gwarancję należytego wykonania zadań. PCPR pełni również rolę wyspecjalizowanej instytucji, tworzącej na potrzeby Rady i Zarządu Powiatu bazę informacji o stanie pomocy społecznej w powiecie oraz o pożądanym kierunkach zmian w tym zakresie. Jako pracownicy Centrum staraliśmy się pracować w 2016 roku z dużym wysiłkiem i zaangażowaniem wychodząc ponad zadania ustawowe. Piszemy projekty pozyskujemy środki zewnętrzne, co pozwala nam rozszerzyć ofertę kierowaną do mieszkańców. Rekomendując Państwu niniejsze sprawozdanie zapewniam, że Centrum na bieżąco współpracuje z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami zajmującymi się pomocą osobom potrzebującym oraz wciąż buduje i udoskonala sprawny, spójny skuteczny system zapewniający mieszkańcom naszego Powiatu profesjonalne wsparcie.

Z wyrazami szacunku

Anna Toby
Kierownik PCPR w Tucholi

SPIS TREŚCI:

I. STAN ZATRUDNIENIA:	6
II. BUDŻET POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.	7
III. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	10
1. Zapewnienie, organizowanie usług o określonym standardzie w Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej oraz umieszczanie osób kierowanych przez gminy do Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej.	10
2. Sprawozdanie z Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powiatu tucholskiego.	13
3. Sprawozdanie z realizacji Programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w Powiecie Tucholskim na lata 2015-2020.	45
4. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki dla osób opuszczających zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowy ośrodek ocjoterapeutyczny, młodzieżowy ośrodek wychowawczy.	60
5. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz doradztwo metodyczne.	60
6. Potrzeby w zakresie realizacji zadań systemu pomocy społecznej:.....	67
IV. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	68
1. Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych.	72
2. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.	74
3. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.	75
4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.	76
5. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.	77
6. Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tucholi.....	79
7. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.	84
V. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ, SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.	84
1. Rodzinna piecza zastępcza.	84
2. Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, rodziny niezawodowe i rodziny zawodowe.	86
3. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w poszczególnych gminach powiatu tucholskiego.....	88

4. Finansowanie utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka.	88
5. Sprawozdanie z efektów pracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie tucholskim za rok 2016.....	94
6. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi za rok 2016 r.....	101
7. Sprawozdanie z pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej za okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.....	104
8. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	106
9. Usamodzielnienia wychowanków.....	109
10. Odpłatność rodziców biologicznych dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.....	110
VI. PROGRAMY I PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI.....	110
1. Informacja o współpracy ze stowarzyszeniem „Chojnicki Bank Żywności”.....	110
2. Wyrównywanie różnic między regionami III.....	111
3. Aktywny Samorząd.....	112
4. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w powiecie tucholskim na lata 2015-2020.....	114
5. Projekty realizowane przez PCPR.....	121
VII. KONTROLE ZEWNĘTRZNE.....	126
VIII. AKCJE CHARYTATYWNE ORGANIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI.....	127

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI ZA ROK 2016

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej samorządu powiatowego. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych, wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawą gospodarki finansowej PCPR jest roczny plan finansowy, sporządzany na rok budżetowy, zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową. Realizując swoje zadania PCPR współdziała w szczególności z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, z organami rządowej administracji ogólnej, organami samorządów terytorialnych, sądami właściwymi w sprawach rodzinnych i nieletnich, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, organizacjami pracodawców, poszczególnymi pracodawcami, zarządami funduszy celowych, służbami (policja, straż pożarna, służba więzienna itp.). PCPR może prowadzić działalność charytatywną, współdziałać z wolontariuszami oraz z innymi organizacjami działającymi na rzecz mieszkańców powiatu tucholskiego, co też czyni wykorzystując do tego między innymi pozyskane środki z UE.

Ważniejsze akty prawne regulujące pracę Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi:

- 1) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2015 r., poz. 583 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o pomocy społecznej”;
- 4) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1948, 2046), zwana dalej „ustawą o rehabilitacji”;
- 5) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o pieczy zastępczej”;
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz.U. z 2007 r., nr 230, poz. 1694 z późn. zm.);

- 7) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. z 2015, poz. 926);
- 8) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.03.2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. nr 63, poz. 586 i 587), zwane dalej „rozporządzeniem wtz”;
- 9) Wytyczne w sprawie realizacji projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój.

I. STAN ZATRUDNIENIA:

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zatrudniało 18 osób (zgodnie z Tabelą nr 1). Część wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej była pokrywana ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016”, 1 osoba przebywała na urlopie macierzyńskim a 1 na urlopie bezpłatnym. Prawa i obowiązki pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi regulują przepisy Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1202. z późn. zm.), ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o pieczy zastępczej. Osoby wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej powinny legitymować się wysokimi specjalistycznymi kwalifikacjami określonymi w ww. ustawach.

Lp.	Nazwa stanowiska	Ilość etatów
1.	Kierownik PCPR	1
2.	Główny księgowy	1
3.	Inspektor	2
4.	Podinspektor	1
5.	Główny specjalista pracy socjalnej	1
6.	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	2
7.	Pracownik socjalny	2
8.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	5
9.	Pomoc administracyjna	3
Łącznie		18 etatów

Tabela nr 1 Struktura zatrudnienia w PCPR na dzień 31.12.2016 r.

II. BUDŻET POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.

1. Wykonanie planu wydatków w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w 2016 r. przedstawiało się następująco:

Lp.	Rozdział	Nazwa	Plan	Wykonanie	Wykonania
1.	85201	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	211.925,86	179.835,90	84,86%
2.	85204	Rodziny zastępcze	2.504.014,66	2.492.910,77	99,56%
3.	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	16.696,00	16.344,41	97,89%
4.	85218	Powiatowe centra pomoc rodzinie	546.165,00	541.529,00	99,15%
5.	85295	Pozostała działalność (środki od sponsorów na realizację działań na rzecz klientów PCPR)	6.000,00	6.000,00	100,00%
6.	85324	PFRON (obsługa realizowanych zadań)	40.000,00	31.916,45	79,79%
7.	85395	Pozostała działalność (projekty ze środków UE)	284.650,00	104.312,00	36,65%

Tabela nr 2 Wykonanie budżetu PCPR w 2016 r.

2. Wykorzystane środki PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wg rodzajów realizowanych zadań w 2016 r. przedstawia się następująco:

Lp.	Nazwa zadania	Plan zgodnie z Uchwałą nr XXVII/164/2016 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 28.10.2016 r.	Wykonanie na 31.12.2016 r. (zł)	Wykonanie (%)	Realizator
1.	Zwrot kosztów wyposażenia lub przystosowania stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych art. 26	0,00	0,00	—	PUP Zadanie nierealizowane w 2016 r.
2.	Jednorazowe dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej dla osób niepełnosprawnych art. 12a	43.024,00	43.024,00	100%	PUP (złożono 1 wniosek, zawarto i zrealizowano 1 umowę)
3.	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych organizowanych przez	0,00	0,00	—	PUP nie złożono żadnego wniosku na zadanie

	kierownika powiatowego urzędu pracy 40a				
4.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych art. 11	3.158,00	3.158,00	100%	PUP (dofinansowano wynagrodzenie w ramach prac interwencyjnych dla 1 osoby)
5.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	192.114,00	192.114,00	100%	PCPR o dofinansowanie ubiegały się 399 osoby (z opiekunami), dofinansowano udział w turnusie 183 osoby.
6.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	318.317,96	318.306,72	100%	PCPR złożono 987 wniosków, z których dofinansowano 749.
7.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	15.000,00	15.000,00	100%	PCPR Zawarto 19 umów na realizację przedsięwzięć integracyjnych dla osób niepełnosprawnych, w których wzięło udział 704 osoby)
8.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	116.850,00	116.850,00	100%	PCPR (złożono 74 wnioski, zawarto 48 umów, wypłacono 48 dofinansowań, w tym: - bariery architektoniczne – 5, - bariery w komunikowaniu się - 18 - bariery techniczne – 25
9.	Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	639.840,00	639.840,00	100%	PCPR Zadanie realizowane zgodnie z umową zawartą przez Powiat Tucholski ze Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski (podmiot prowadzący WTZ)
10.	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	0,00	0,00	—	PCPR Zadanie nierealizowane w 2016 r. – nie złożono wniosków
Ogółem		1.328.304,00	1.328.292,76	x	x

Tabela nr 3 Wykorzystane środki PFRON w 2016 r.

3. Pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

Lp.	Zadanie	Plan	Wykonanie za 2016 rok*	Wykonanie
1.	Moduł I wydatki bieżące	5.252,50	5.252,50	100%

2.	Moduł I wydatki inwestycyjne	58.404,76	58.404,76	100%
3.	Moduł II	143.522,00	115.818,00	86,69%
4.	Obsługa realizacji Programu	10.358,92	4.975,26	48%
5.	Promocja Programu	2.071,79	1.303,40	62,90%
6.	Ewaluacja Programu	1.035,91	651,71	62,90%
Suma		220.645,88	186.405,63	x

Tabela nr 4 Program „Aktywny samorząd”

* Środki pilotażowego programu „Aktywny samorząd” na dany rok wydatkowane są do 15 kwietnia roku kolejnego.

4. Środki pozyskane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi ze źródeł zewnętrznych (bez PFRON):

Lp.	Tytuł projektu	Kwota dofinansowania projektu	Źródło
1.	„Rodzina w Centrum”	644.980,00	EFS
2.	„Samodzielnie (nie samemu)”	98.212,50	EFS
3.	„Razem bezpieczniej”	75.000,00	Dotacja Wojewody
4.	„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016”	55.056,00	Dotacja Wojewody
5.	Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	9.306,00	Dotacja Wojewody
6.	Pozostała działalność (środki od sponsorów na realizację działań na rzecz klientów PCPR)	6.000,00	Środki od osób prywatnych
Razem		888.554,50	x

Tabela nr 5 Pozyskane środki przez PCPR w 2016 r.

5. Środki wydatkowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi ze źródeł zewnętrznych (bez PFRON) w 2016 roku:

Lp.	Tytuł projektu	Kwota wydatkowana w 2016 roku	Źródło
1.	„Rodzina w Centrum”	36.040,69	EFS
2.	„Samodzielnie (nie samemu) – model wspierania osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”	67.117,35	EFS
3.	„Razem bezpieczniej”	75.000,00	Dotacja Wojewody
4.	„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016”	55.056,00	Dotacja Wojewody
5.	Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	9.306,00	Dotacja Wojewody

6.	Pozostała działalność (środki od sponsorów na realizację działań na rzecz klientów PCPR)	6.000,00	Środki od osób prywatnych
Razem		248.520,04	x

Tabela nr 6 Środki wydatkowane przez PCPR w 2016 r. ze źródeł zewnętrznych.

III. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

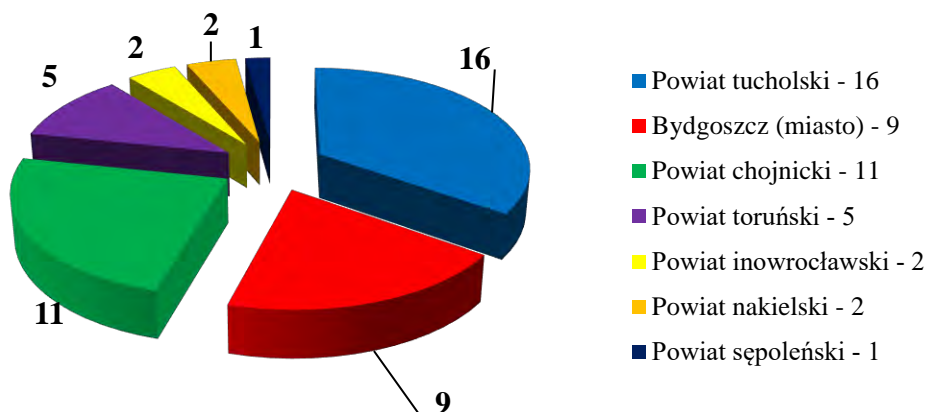
1. Zapewnienie, organizowanie usług o określonym standardzie w Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej oraz umieszczanie osób kierowanych przez gminy do Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej.

Powiat Tucholski jest organem prowadzącym Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej. DPS działa na podstawie zezwolenia wydanego przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego, nr WPS.VI.SS.9013/31/2008. Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej jest koedukacyjnym domem dla 46 osób przewlekle somatycznie chorych. Miesięczny koszt pobytu od 1 marca 2016 r. został ustalony w wysokości **2.931,03 zł**.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności kierowane są do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu przez gminy – właściwe ze względu na miejsce zamieszkania. Zgodnie z obowiązującą przepisami decyzję o skierowaniu i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy. Natomiast decyzję o umieszczeniu wydaje starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej. W przypadku osób, które zostały umieszczone w domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. decyzje zmieniające i decyzje o odpłatności wydaje starosta właściwy ze względu na położenie DPS. W roku ubiegłym na tzw. „starych zasadach” przebywało w DPS 10 mieszkańców.

W roku 2016 zmarło 3 mieszkańców, ponadto 3 mieszkańców zrezygnowało z pobytu w DPS: 1 osoba powróciła do domu rodzinnego, 2 zamieszkały w innym DPS. Jako powód rezygnacji z pobytu osoby te wskazały chęć zamieszkania jak najbliżej własnej rodziny. DPS przyjął w roku ubiegłym 6 kolejnych osób – z listy osób oczekujących na umieszczenie. Na dzień 31.12.2016 r. na przyjęcie do DPS nadal oczekiwało 8 osób: 5 mężczyzn i 3 kobiety. Średni okres oczekiwania wynosi około 6 miesięcy.

Strukturę mieszkańców wg miejsca pochodzenia przedstawia poniższy wykres:

Wykres nr 1 Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej (stan na 31 grudnia 2016 r.)

Mieszkańcy DPS z powiatu tucholskiego pochodzili z następujących gmin:

Gmina	Liczba mieszkańców
Cekcyn	2
Gostycyn	1
Kęsowo	2
Lubiewo	2
Śliwice	0
Tuchola	9
SUMA	16

Tabela nr 7 Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej z powiatu tucholskiego.

W roku 2016 PCPR przeprowadził kontrolę w Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej. Zakres kontroli obejmował:

- Realizację usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz terapeutycznych;
- Standardy dotyczące wyposażenia placówki zgodnie z rozporządzeniem;
- Częstotliwość kontaktów mieszkańców z psychologiem i innymi specjalistami;
- Monitorowanie efektów terapii prowadzonej z mieszkańcami;
- Realizację zajęć terapeutycznych;

- Wskaźniki w zakresie wyżywienia i organizowania posiłków;
- Zakres współpracy z rodzinami mieszkańców;
- Wskaźnik zatrudnienia w zespole terapeutyczno - opiekuńczym (kwalifikacje pracowników);
- Organizację zajęć terapeutycznych;
- Prowadzenie dokumentacji, realizacja indywidualnych planów;
- Prowadzenie depozytów finansowych mieszkańców.

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Mieszkańcy, z którymi przeprowadzono rozmowy nie wnosili uwag co do sprawowanej opieki. Sprawiali wrażenie zadowolonych, zadbanych, pokoje były czyste i schludne. DPS przywiązuje dużą wagę do rozwijania i zaspokajania potrzeb integracyjnych. Mieszkańców odwiedzają wolontariusze ze Szkolnego Klubu „Animus” z Gimnazjum Nr 1 w Tucholi, uczniowie szkół podstawowych w Raciążu, Żalna, Bysławia. Z występem artystycznym przyjeżdżają także Frantówki Bysławskie, Cisowianie z Cekcyna, Chór Gospel „Ave”, Chór nauczycielski IMO PECTORE, dzieci ze świetlicy socjoterapeutycznej w Tucholi „Przyjazny kąt”, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi. Ponadto DPS na swoim terenie organizuje dla mieszkańców wiele atrakcji: walentynki, majówkę, ostatki, spotkania przy grillu, dzień kobiet, powitanie wiosny itp. Należy nadmienić, że DPS od kilku lat organizuje Turniej Tenisa Stołowego, „Piknik rodziny”. Mieszkańcy mają możliwość uczestniczenia w Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Tucholi, w festynie „Powitanie lata” w DDP w Chojnicach, mini wycieczkach itp. Działalność Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej została oceniona pozytywnie.

2. Sprawozdanie z „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Tucholskim na lata 2015-2021”

Celem niniejszego opracowania jest podsumowanie realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Tucholskim na lata 2015-2021” (dalej: „strategii”) w 2016 roku.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu jest dokumentem określającym podstawowe problemy społeczne występujące na terenie powiatu tucholskiego i działania zmierzające do minimalizacji tych trudności. Działania w ramach *Strategii*, pozwalają nie tylko na usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej czy rozszerzenie form pomocy instytucjonalnej, ale również na skuteczne rozwiązanie problemów poszczególnych grup docelowych.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny oraz konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych oraz stworzenia realnych warunków rozwoju.

Sprawozdanie z realizacji działań w ramach „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Tucholskiego” sporządzona została w oparciu o dane pozyskane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi od realizatorów strategii.

1. ZAKRES 1: ŁAGODZENIE SKUTKÓW UBÓSTWA

CEL GŁÓWNY – POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB UBOGICH

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zminimalizowanie skutków ubóstwa.
- Promowanie idei wspierania osób ubogich.

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – 4633 osób;
- 2) Liczba osób korzystających z dożywiania – 2756 osoby;
- 3) Liczba utworzonych placówek infrastruktury socjalnej, w tym mieszkań socjalnych – 8;
- 4) Liczba przeprowadzonych akcji na rzecz osób ubogich – 15.

Informacje dodatkowe:

- 1) Ośrodki pomocy społecznej.

Ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu udzielają wsparcia osobom ubogim i zagrożonym ubóstwem m.in. w zakresie dożywiania, dofinansowania do kupna leków, wycieczek szkolnych, turnusów rehabilitacyjnych, organizacji zbiórek rzeczy i sprzętu dla rodzin ubogich, przyznawania i wypłacania zasiłków.

2) Specjalistyczny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Tucholi.

SOS – W działa na rzecz ubogich uczniów poprzez prowadzenie wywiadów z rodzinami zagrożonymi ubóstwem, spotkania z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej, organizowanie dożywiania współfinansowanego przez ośrodki pomocy społecznej, organizacja zajęć dodatkowych w czasie ferii zimowych, organizowanie we współpracy z Chojnickim Bankiem Żywności zbiórki żywności z przeznaczeniem dla rodzin ubogich.

3) Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:

- Zorganizowanie zbiórki przyborów papierniczych i szkolnych pn. „Plecak pełen radości” dla potrzebujących dzieci;
- Przystąpienie do ogólnopolskiej akcji „Szlachetna paczka” – wybór 1 rodziny i pomoc rzeczowa dla tej rodziny;
- Działania na rzecz pozyskania wolontariuszy do pracy w ramach akcji;
- Zbiórka potrzebnych artykułów i konkretnych przedmiotów dla rodziny wybranej przez szkołę, jako darczyńcy (grono pedagogiczne + uczniowie klas);
- Zbiórka na szlachetne paczki dla wychowanków Domu Dziecka w Tucholi;
- Zbiórka żywności przez wolontariuszy naszej szkoły w ramach akcji „Bank Żywności” (współpraca z Bankiem Żywności w Chojnicach);
- Przekazanie uczniom naszej szkoły pochodzących z rodzin o trudnej sytuacji finansowej artykułów z Banku Żywności;
- Zbiórka podstawowych artykułów żywnościowych, środków czystości, odzieży i innych artykułów na potrzeby rodziny naszej uczennicy, której latem spalił się dom;
- Koncert charytatywny na rzecz p. Kingi Szwedy;
- Pośredniczenie szkoły w propagowaniu pracy w ramach wolontariatu młodzieży (akcja „Szlachetna paczka”, „Bank Żywności”, współpraca z przedszkolami i Domem Dziecka);

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy: aktywny udział wolontariuszy ze szkoły we wszystkich zaplanowanych przez sztab WOŚP działaniach (zgodnie z programem).

4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2016 r. otrzymało darowizny w postaci produktów spożywczych. Produkty zostały przekazane jednostkom organizacyjnym powiatu, m.in. Domu Dziecka, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Domu Pomocy Społecznej, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi.

2. ZAKRES 2: PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

CEL GŁÓWNY – ZMNIEJSZENIE LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE TUCHOLSKIM, W SZCZEGÓLNOŚCI W GRUPIE OSÓB POZOSTAJĄCYCH W NAJWIĘKSZYM ODDALENIU OD RYNKU PRACY (OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH, BEZ KWALIFIKACJI).

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych;
- Zwiększenie doświadczenia zawodowego osób bezrobotnych poprzez realizację instrumentów rynku pracy;
- Promocja przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych, w tym tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba osób bezrobotnych, która podejmie zatrudnienie: 2.524;
- 2) Liczba osób bezrobotnych, która zostanie skierowana na staż/prace interwencyjne/roboty publiczne: zatrudnienie subsydiowane 579 osób, staże 443 osoby, prace społecznie użyteczne – 64 osób;
- 3) Liczba zrealizowanych lub dofinansowanych szkoleń/kursów/dokształcania: ze szkoleń finansowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi skorzystały 67 osoby;
- 4) Liczba doposażonych stanowisk pracy: 128;
- 5) Liczba podmiotów gospodarczych, które zostały utworzone dzięki dofinansowaniu/pożyczce ze środków publicznych: w 2015 roku z dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej skorzystały 61 osoby;
- 6) Liczba funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej: 3;

- 7) Liczba osób objętych Programem Aktywizacja i Integracja: 0;
- 8) Liczba bezrobotnych objętych usługą poradnictwa zawodowego: 212;
- 9) Liczba bezrobotnych skierowanych na roboty publiczne prace społeczno – użyteczne: 64.

Sytuacja osób bezrobotnych w powiecie tucholskim (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi).

W końcu grudnia 2016 r. zarejestrowanych było 2.703 osób bezrobotnych, w tym 1.564 kobiet, które stanowiły 57,9% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do końca grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 321 osoby. Największy spadek bezrobotnych odnotowano w grupie długotrwale bezrobotnych do 30 roku życia (o 199 osób).

Wykorzystywanie instrumentów rynku pracy do aktywizacji osób bezrobotnych:

W 2016 roku pracę podjęło 2.524 bezrobotnych. Było to o 237 osób mniej niż w 2015 r.

Zatrudnienie niesubsydiowane (1.945 osób) stanowiło 77,1% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych (w roku poprzednim było to odpowiednio 2.205 i 79,9%). Zatrudnienie subsydiowane podjęło 579 osób, co stanowiło 22,9% wszystkich podjęć pracy (w roku ubiegłym było to odpowiednio 556 osób i 20,1%). Ponadto aktywizowano osoby bezrobotne w ramach miejsc aktywizacji zawodowej tj. staży – 312 osób, prac społecznie użytecznych – 64 osoby (w roku ubiegłym staże – 433 osoby, a prace społecznie użyteczne – 116 osób). Zatrudnienie najczęściej podejmowali mężczyźni (53,8%), osoby do 30 roku życia (51,3%) i długotrwale bezrobotni (34,1%).

Wspieranie zakładania działalności gospodarczej:

W 2016 r. jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej udzielono 61 bezrobotnym (w 2015 r. 64 osoby) z przeznaczeniem na podjęcie działalności:

- usługowej – 47 osobom (w 2015 r. – 47);
- handlowej – 10 osobom (w 2015 r. – 11);
- produkcyjnej – 3 osobom (w 2015 r. – 2), i 1 osobie na przystąpienie do spółdzielni socjalnej (w 2015 r. – 4).

W 2016 r. bezrobotni decydowali się przede wszystkim na podejmowanie działalności usługowej. Działalność usługowa dotyczyła najczęściej branży budowlanej – 13 osób; usług dotyczących konserwacji i naprawy samochodów – 6 osób, usług kosmetycznych – 5 osób. Działalność handlowa dotyczyła przede wszystkim handlu detalicznego na straganach i targowiskach – 2 osoby i sprzedaży przez Internet – 2 osoby. Działalność produkcyjna dotyczyła produkcji wyrobów stolarskich, produkcji elementów metalowych i produkcji

odzieży wierzchniej.

Organizacja działań na rzecz podniesienia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych.

W 2016 r. szkolenia realizowane były w trybie indywidualnym i grupowym. Ogółem szkolenia rozpoczęło 67 osób, w tym 44 osoby w ramach bonu szkoleniowego (dotyczy bezrobotnych do 30 roku życia).

Szkolenia indywidualne (9 osób) dotyczyły następujących dziedzin: operator koparko – ładowarki kl. III, operator ładowarki kl. III, operator frezarki do nawierzchni dróg, kwalifikacja wstępna przyspieszona na przewóz rzeczy, szkolenie okresowe dla kierowców, linergista, ochrona fizyczna osób, licencja maszynisty w transporcie kolejowym (2 osoby).

Szkolenia grupowe (14 osób) dotyczyły następujących dziedzin : spawanie metodą MAG 135 (10 osób), kwalifikacja wstępna przyspieszona na przewóz rzeczy (4 osoby).

Szkolenia w ramach bonu szkoleniowego (44 osoby) dotyczyły następujących dziedzin: spawanie metodą MAG 135 (24 osoby), kwalifikacja wstępna przyspieszona na przewóz rzeczy (7 osób), kurs kosmetyczny (4 osoby), kurs przewozu materiałów niebezpiecznych ADR (2 osoby), fryzjerstwo, operator walców drogowych, operator skrapiarek do nawierzchni bitumicznych, operator recyklera, kurs florystyczny, instruktor nauki jazdy kat. B, kurs technika warsztatów tachografów cyfrowych, kurs pełnej księgowości, operator koparki kl. III.2 uczestników szkoleń rozpoczęło po 2 szkolenia.

Ze szkoleń najczęściej korzystali mężczyźni (59 osób; 88,1%), osoby do 30 roku życia (47 osób; 70,1%), zamieszkali na wsi (45 osób; 67,1%).

Wspieranie aktywizacji osób bezrobotnych poprzez pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe.

Dla każdej osoby bezrobotnej, niezwłocznie po rejestracji w powiatowym urzędzie pracy ustala się profil pomocy. Profil pomocy to właściwy ze względu na sytuację i potrzeby osoby bezrobotnej zakres form pomocy określonych w ustawie. Celem profilowania jest zastosowanie wobec osoby bezrobotnej takiej pomocy, która najbardziej odpowiada jej aktualnej sytuacji i potrzebom.

Osobie bezrobotnej może zostać ustalony jeden z trzech profili pomocy. W ramach każdego profilu stosowane są określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy formy pomocy:

- **Profil pomocy I** – w tym profilu urząd pracy może zastosować pośrednictwo pracy i pomóc w uzyskaniu oferty pracy, a także w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe lub szkolenia, sfinansowanie kosztów egzaminów, zwrot kosztów przejazdu, bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej,

świadczenie aktywizacyjne, pożyczkę na podjęcie działalności gosp. oraz bony dla osób bezrobotnych do 30 roku życia: bon szkoleniowy, bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie.

- **Profil pomocy II** – w tym profilu urząd pracy może zastosować dowolne formy pomocy określone w ustawie, takie jak szkolenia, skierowanie do prac interwencyjnych lub robót publicznych itp., z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja.
- **Profil pomocy III** – w tym profilu urząd pracy może zastosować m. in. Program Aktywizacja i Integracja, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu socjalnym lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej zakładanej przez osoby prawne, programy specjalne, które obejmują instrumenty wymienione w ustawie uzupełnione dodatkowymi usługami, które mogą pomagać w trwałym powrocie na rynek pracy.

Na dzień 31.12.2016 r. najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było z II profilem pomocy (51,3% osób z ustalonym profilem pomocy), najmniej z I profilem pomocy (2,7% osób z ustalonym profilem pomocy).

Po zakończeniu wywiadu doradca klienta informuje osobę bezrobotną o tym, jakimi formami pomocy może ona zostać objęta w ramach ustalonego profilu pomocy i umawia się z bezrobotnym na przygotowanie Indywidualnego Planu Działania (dalej IPD).

IPD to plan działań obejmujący podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy w celu zatrudnienia bezrobotnego lub poszukującego pracy.

IPD jest przygotowywany przez doradcę klienta we współpracy z bezrobotnym lub poszukującym pracy i zawiera w szczególności:

- działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie, np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia;
- działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy;
- planowane terminy realizacji poszczególnych działań;
- formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z doradcą klienta lub innym pracownikiem urzędu pracy;
- termin i warunki zakończenia realizacji IPD.

Przygotowanie IPD następuje nie później niż w terminie 60 dni od dnia ustalenia profilu pomocy. IPD może być modyfikowany stosownie do zmieniającej się sytuacji bezrobotnego lub poszukującego pracy.

W 2016 roku IPD przygotowano dla 3.258 bezrobotnych i 29 poszukujących pracy. Realizację IPD zakończyło w 2016 roku 2.339 bezrobotnych i 33 poszukujących pracy. Według stanu na dzień 31.12.2016 roku 2.617 bezrobotnych oraz 43 poszukujących pracy było w trakcie realizacji IPD.

W 2016 roku 62 osoby skorzystały z porady indywidualnej (liczba wizyt w ramach porady indywidualnej 90). Grupowym poradnictwem objęto 150 osób w 15 grupach.

W 2016 roku bezrobotni korzystający z porady indywidualnej to przede wszystkim mężczyźni (56,4%), a z poradnictwa grupowego to kobiety (77,1%), osoby zamieszkałe na wsi (67,7% porady indywidualne, 70,5% poradnictwo grupowe).

Poradnictwo grupowe prowadzone było przez doradców zawodowych tut. urzędu i przez doradców zawodowych Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bydgoszczy. Dodatkowo jedno zajęcie przeprowadzone zostały przez Mobilne Centrum Informacji Zawodowej z Bydgoszczy z zakresu: „Bilans umiejętności, możliwości i predyspozycji zawodowych”.

Pozostała tematyka porad grupowych w 2016 r. to: „Metody poszukiwania pracy”, „Rekrutacja i przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej”, „Żeby chciało nam się chcieć – czyli o motywacji do działania”, „Dobry cel – dobra praca. O sztuce planowania kariery zawodowej”, „Na rynku pracy – asertywnie i bez stresu. Odkrywanie własnego potencjału zawodowego”.

Pośrednictwo Pracy:

- Udziela pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia;
- Udziela pomocy pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych;
- Upowszechnia oferty pracy;
- Pozyskuje oferty pracy;
- Udziela pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy;
- Inicjuje i organizuje kontakty bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami;

- Informuje bezrobotnych o przysługujących im prawach i obowiązkach;
- Informuje bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy;
- Współdziała z innymi instytucjami rynku pracy w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkolenia na terenie ich działania.

W 2016 roku do PUP w Tucholi wpłynęły 1.392 zgłoszenia wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Liczba zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej wyniosła 987, natomiast wolnych miejsc aktywizacji zawodowej 405 tj. 338 staży, 67 prac społecznie użytecznych.

W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej spadła o 8,0% tj. o 122 miejsca.

Dla zrealizowania zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wezwano 4.917 osób bezrobotnych (w 2015 r. 4.864), w tym 3.589 osób wezwano w celu przedstawienia propozycji pracy, 1.230 osób celem przedstawienia propozycji stażu i 98 osób celem przedstawienia propozycji prac społecznie użytecznych. Propozycje miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej przedstawiane są nie tylko wezwanym w tym celu osobom bezrobotnym, ale także osobom zgłaszającym się z własnej inicjatywy bądź zgłaszającym się w wyznaczonym terminie. O wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej informuje się również drogą mailową i sms-em.

Skierowania wydano 2.651 osobom (w 2015 r. 2.835 osobom), z czego 1.884 skierowania do pracy, 676 na staż i 91 na prace społecznie użyteczne.

W 2016 r. zorganizowano 16 giełd pracy na 26 wolnych miejsc pracy i 4 miejsca aktywizacji zawodowej, uczestniczyły w nich 193 osoby bezrobotne, pracę podjęło 10 bezrobotnych. Nie wykorzystano wszystkich wolnych miejsc pracy z powodu m. in. wąskiej grupy osób spełniających wymagania, z których żadna nie odpowiadała pracodawcy; oferowania zatrudnienia za granicą i poza powiatem, rezygnacji pracodawcy.

Giełda pracy to spotkanie pracodawców z dobranymi przez pośrednika pracy osobami bezrobotnymi lub poszukującymi pracy, które posiadają kwalifikacje wymagane na stanowiskach pracy zgłoszonych przez tych pracodawców. Pracodawcy w trakcie trwania giełdy przeprowadzają rozmowy z bezrobotnymi i rekrutują ich do pracy.

Targi Pracy to dla pracodawców doskonała okazja, aby zaprezentować swoją ofertę szerokiemu gronu potencjalnych kandydatów do pracy oraz zebrać ciekawe informacje o postrzeganiu firmy na rynku pracy.

W dniu 22.04.2016 r. w Hali Widowiskowo – Sportowej OSiR w Tucholi odbyły się Powiatowe Targi Edukacji i Pracy.

Celem targów była możliwość zaprezentowania swojej oferty szkoleniowej uczniom szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych przez szkoły oraz możliwość bezpośredniego spotkania dwóch głównych partnerów rynku pracy: pracodawców i osób poszukujących pracy. Szukającym pracy targi umożliwiają uzyskanie najbardziej aktualnych informacji o firmach, ich planach związanych z zatrudnieniem oraz dostępnych na rynku ofertach pracy, a także o możliwościach odbycia staży, praktyk i praktycznej nauki zawodu. Natomiast pracodawcy mają możliwość wstępnej selekcji kandydatów, stworzenia bazy pod przyszłe rekrutacje, zaprezentowania swojej marki wśród zwiedzających oraz nawiązania cennych kontaktów.

W targach udział wzięło:

- 13 szkół (szkoły ponadgimnazjalne z terenu powiatu tucholskiego oraz szkoły wyższe z terenu województwa kujawsko – pomorskiego), które miały możliwość zaprezentowania swojej oferty;
- 5 agencji zatrudnienia i 43 pracodawców oferujących łącznie 213 wolnych miejsc pracy, w tym oferty pracy za granicą (głównie na terenie Niemiec i Anglii);
- Najbardziej poszukiwani byli opiekunowie osób starszych w Niemczech, nie brakowało ofert pracy z branży przetwórstwa przemysłowego, handlu hurtowego i detalicznego, budownictwa, działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle;
- Instytucje rynku pracy: OHP Bydgoszcz, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu;
- Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy.

Dodatkowo w ramach Targów można było zasięgnąć opinii radcy prawnego.

Realizacja działań na rzecz osób bezrobotnych przez inne podmioty:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie.

Gmina Gostycyn w okresie od 11.05.2015 r. do 31.12.2016 r. realizowała projekt „Gminne programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego” – edycja 2015, „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu”. Zadanie polegało na aktywizacji społeczno – zawodowej 20 bezrobotnych osób (5 kobiet i 15 mężczyzn) zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu gminy Gostycyn, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na rzecz budownictwa socjalnego. Beneficjenci zostali

przygotowani do powrotu na rynek pracy poprzez udział w zajęciach szkoleniowo – doradczych. Wszyscy beneficjenci otrzymali zatrudnienie w formie prac interwencyjnych lub robót publicznych w ramach Klubu Integracji Społecznej. Beneficjenci wykonywali prace budowlano – remontowe w budynku byłej szkoły rolniczej w miejscowości Kamienica. Głównym celem reintegracji zawodowej było nabycie przez uczestników projektu umiejętności zawodowych, przyuczenie do wykonywanej pracy, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych.

2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie.

GOPS w Cekcynie prowadził Klub Integracji Społecznej.

3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach.

GOPS w Śliwicach upowszechniał wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy.

4) Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Lubiewie.

Pomoc finansową z GOPS w 2016 r. otrzymały 92 rodziny z osobami bezrobotnymi, pracownicy socjalni w 2016 r. podpisali 10 kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi, w ramach prowadzonych przez Urząd Gminy w Lubiewie robót publicznych w 2016 r. zatrudniono 15 osób, natomiast przy pracach społeczno – użytecznych pracowało 4 osoby; w 2016 r. w Urzędzie Gminy 2 osoby bezrobotne odbywały staż zawodowy. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubiewie w 2016 roku 1 osoba bezrobotna odbyła staż zawodowy.

5) Zespół Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi.

W ramach doradztwa zawodowego realizowano ustalone zadania:

- Systematycznie diagnozowano zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kariery zawodowej;
- Gromadzono, aktualizowano i udostępniano informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego kierunku kształcenia;
- Wskazywano osobom zainteresowanym źródła dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym na temat rynku pracy;
- Wykorzystywania posiadanych talentów, uzdolnień;
- Instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym;

- Alternatywność możliwości kształcenia dla młodzieży z problemami emocjonalnymi i niedostosowaniem społecznym;
- Programów edukacyjnych Unii Europejskiej;
- Porównywalności dyplomów i certyfikatów zawodowych.

6) Komenda Powiatowa Policji w Tucholi.

W dniu 20.04.2016 r. młodzież ze szkół średnich uczestniczyła w „Dniu Przedsiębiorczości” zorganizowanym w KPP Tuchola. Na zajęcia zgłosili się uczniowie Zespołu Szkół Licealnych oraz Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi. W trakcie realizacji zajęć uczestników zapoznano z ogólnymi zadaniami realizowanymi przez Policję. Ponadto omówiono przeznaczenie niektórych pomieszczeń służbowych i rodzaj zadań realizowanych przez funkcjonariuszy wykonujących czynności służbowe. Uczestnicy „Dnia Przedsiębiorczości” mieli okazję obejrzyć sprzęt wykorzystywany w codziennej pracy policjantów m.in. środki przymusu bezpośredniego, alkotesty oraz radiowozy.

3. ZAKRES 3: ZAPEWNIENIE OSOBOM STARSZYM

I NIEPEŁNOSPRAWNYM GODNYCH WARUNKÓW ŻYCIA.

CEL GŁÓWNY – WZROST AKTYWNOŚCI OSÓB STARSZYCH I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

CELE SZCZEGÓLOWE:

- Wzrost aktywności społecznej osób niepełnosprawnych i osób starszych;
- Wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- Poprawa dostępu osób starszych i niepełnosprawnych do usług opiekuńczych;
- Promocja aktywności osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki:

- 1) Liczba przyznanych dofinansowań dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji zawodowej – 1 zrealizowana umowa na dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej oraz 1 zrealizowana umowa dot. zwrotu wydatków na instrumenty rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych (prace interwencyjne).
- 2) Liczba przyznanych dofinansowań dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji społecznej: dofinansowanie udziału 183 osób w turnusach rehabilitacyjnych, 746 przyznanych dofinansowań do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny, 19 zrealizowanych umów w ramach zadania „Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych”,

48 wypłaconych dofinansowań w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych.

- 3) Liczba osób starszych i niepełnosprawnych, która weźmie udział w projektach aktywizujących.
- 4) Liczba członków organizacji pozarządowych zrzeszających osoby starsze i niepełnosprawne: 379.
- 5) Liczba utworzonych placówek zapewniających opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym – utworzenie Domu Dziennego Pobytu „Senior WIGOR” w Gostycynie.

W gminie Gostycyn funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu „Senior WIGOR” dla seniorów 60+ z terenu gminy Gostycyn.

Seniorzy mają zapewnione usługi rehabilitacyjne. Zajęcia prowadzi wyspecjalizowany fizjoterapeuta. Wspólnie czytają książki, poezję, słuchają muzyki. Chętnie uczestniczą w zajęciach, śpiewach, rozmowach. Dzielą wspólnie radości i smutki. Opiekun osób starszych przygotowuje zajęcia, organizuje zabawy i wyjazdy integracyjne: do kina, teatru, filharmonii. Na co dzień nie brakuje seniorom dobrego humoru, energii.

- 6) Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładach pracy chronionej i podmiotach ekonomii społecznej: 449 osób (stan na 31.12.2015 r.).
- 7) Liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych, które podejmą zatrudnienie lub założą działalność gospodarczą – 162.
- 8) Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności – 1751 osób.
- 9) Liczba realizowanych usług na rzecz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi – 1165.
- 10) Liczba wolontariuszy działających wśród/na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych: na rzecz osób niepełnosprawnych działają grupy wolontariacie przy Gimnazjum nr 1 w Tucholi, Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi i Zespole Szkół Ogólnokształcących, wolontariusze działają także w Stowarzyszeniu Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi. Ponadto w pośrednictwie pomiędzy osobami niepełnosprawnymi a wolontariuszami uczestniczy PCPR, podejmowanych jest także wiele inicjatyw prywatnych w tym zakresie.
- 11) Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć promujących aktywność osób starszych i niepełnosprawnych (konferencji, przeglądów twórczości itp.) – 39.

Szerzej działania na rzecz osób niepełnosprawnych opisano w sprawozdaniu z realizacji „Programu wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym w powiecie tucholskim na lata 2015 – 2020”.

4. ZAKRES 4: OCHRONA ZDROWIA.

CEL GŁÓWNY – POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW POWIATU TUCHOLSKIEGO.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat profilaktyki chorób.
- Poprawa wsparcia dla osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi.

Wskaźniki realizacji strategii:

- 1) Liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych. Liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych dotyczących ochrony zdrowia jest trudna do oszacowania, ze względu m.in. na wielość tego typu inicjatyw organizowanych zarówno centralnie, jak i na poziomie jednostek powiatowych i gminnych. Sam Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych zorganizował lub uczestniczył w 20 działaniach informacyjnych i promocyjnych dotyczących ochrony zdrowia i zdrowego trybu życia.
- 2) Liczba udzielonych bezpłatnych porad psychologicznych, godzin terapii, porad psychiatrycznych – 922.
- 3) Liczba nowych podmiotów świadczących wsparcie środowiskowe dla osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi – 0.
- 4) Powiat Tucholski w 2017 r. zamierza przystąpić do rozmów o utworzenie powiatowego środowiskowego domu samopomocy.

Informacje uzupełniające:

1) Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi

Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi powstał 27 grudnia 2013 roku dzięki zaangażowaniu Powiatu Tucholskiego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, PCPR, WTZ, SRDST oraz PFRON-u. Podstawowy celem jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeśli dodatkowo stwierdzono u tych osób autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. Cel ten realizowany jest poprzez rehabilitację leczniczą, społeczną i zawodową zmierzającą do osiągnięcia jak najwyższego

poziomu jakości życia i integracji społecznej, przy aktywnym uczestnictwie osób niepełnosprawnych.

W roku 2016 Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi zatrudniał 40 osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 15 pracowników obsługi. Niepełnosprawni pracownicy czynnie uczestniczyli w prowadzonej działalności. Zgromadzone środki pieniężne na wyodrębnionym koncie bankowym Zakładowego Funduszu Aktywności przeznaczone zostały na zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych, między innymi:

- Usprawnienie i dodatkowe oprzyrządowanie stanowisk pracy;
- Poprawa warunków pracy osób niepełnosprawnych;
- Zakup sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu;
- Doksztalcanie, przekwalifikowanie i szkolenie osób niepełnosprawnych;
- Pomoc w przygotowaniu, remoncie i wyposażeniu mieszkań (indywidualnych),
- Rekreacja i uczestnictwo w życiu kulturalnym;
- Pomoc w zaspokajaniu innych potrzeb socjalnych i związanych z rehabilitacją społeczną;
- Zakup i naprawa indywidualnego sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych.

Zgodnie z złożonymi wnioskami oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17.07.2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej §15 ust. 1 wydatkowano środki w wysokości **117.254,15 zł**.

Ponadto ze środków pochodzących z działalności ZAZ w Tucholi zapewniono pracownikom specjalistyczną opiekę medyczną poprzez sfinansowanie wizyt u lekarzy specjalistów.

2) Szpital Tucholski

Wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez zwiększenie dostępności do Poradni Zdrowia Psychicznego.

3) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi

Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych poprzez liczne szkolenia różnych grup społecznych, konferencje, spotkania, warsztaty dotyczące w szczególności osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich rodzin oraz szeroko rozumianą polityką rynku pracy. Budowanie świadomości wśród społeczności lokalnej tj. przedszkolach,

szkołach z terenu powiatu oraz województwa pomorskiego. Budzenie świadomości powinno stanowić ważną część edukacji niepełnosprawnych oraz programów rehabilitacyjnych.

5. ZAKRES 5: EDUKACJA.

CEL GŁÓWNY – DOSTOSOWANIE KSZTAŁCENIA DO WYMAGAŃ RYNKÓW PRACY.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zwiększenie miejsc w żłobkach i przedszkolach.
- Zmniejszenie stopy bezrobocia wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, również poprzez umożliwienie podnoszenia wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba dzieci objętych opieką żłobkową – w żłobkach na terenie powiatu tucholskiego jest 45 miejsc.
- 2) Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym – w latach 2015/2016 było 1051 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.
- 3) W końcu grudnia 2016 roku w tut. urządzie pracy zarejestrowanych było 120 bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (w 2015 r. 176 osób), w tym 65 kobiet. Osoby z tej grupy stanowiły 4,4% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do roku ubiegłego liczba bezrobotnych z tej kategorii zmniejszyła się o 56 osób, a więc o 31,8%. Wśród bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki kobiety stanowią 54,2%. Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 39,2% (47 osób), następnie zasadniczym zawodowym – 35,8% (43 osoby), wyższym – 12,5% (15 osób), średnim ogólnokształcącym – 10,0% (12 osób), najmniejszą z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 2,5% (3 osoby). W 2016 roku 265 osób podjęło pracę (w 2015 roku 272 osoby).

Informacje dodatkowe:

1) Wydział Edukacji, Zdrowia i Sportu Starostwa Powiatowego w Tucholi:

W roku 2016 dla uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu powiatu tucholskiego zorganizowano targi pracy i edukacji, w których brały udział następujące jednostki:

- Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi,
- Zespół Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi,

- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Tucholi,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach,
- Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej,
- Specjalny Ośrodek Szkolno –Wychowawczy w Tucholi,
- Tucholska Szkoła Realna,
- Technikum Leśne,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tucholi,
- Wyższa Szkoła Zarządzania Środowiskiem w Tucholi,
- Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi,
- Szkoły gimnazjalne z terenu powiatu tucholskiego,
- Pracodawcy z terenu powiatu tucholskiego.

Targi mają na celu pomóc młodzieży w wyborze dalszej drogi kształcenia lub ścieżki zawodowej, m.in. w korelacji z lokalnym rynkiem pracy.

Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej umożliwia podnoszenia wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osobom dorosłym, co wpisuje się w koncepcję kształcenia ustawicznego przez całe życie. W TCEZ kształcą się 517 osób w różnych formach kształcenia. Oferta ta wciąż jest rozwijana i dostosowywana do potrzeb rynku pracy.

2) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tucholi:

SOS – W działa na rzecz zwiększenia dostępności usług żłobkowych i przedszkolnych poprzez objęcie coraz większej liczby dzieci wczesnym wspomaganie rozwoju, promowanie przedszkola specjalnego w celu pozyskania coraz większej liczby wychowanków przedszkola, tworzenie kolejnych grup przedszkolnych.

3) Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych

Realizacja działań na rzecz zwiększania szans na znalezienie zatrudnienia przez absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami:

- Funkcjonowanie w szkole doradcy zawodowego wspierającego uczniów w profesjonalnym przygotowaniu ich do wejścia na rynek pracy (pomoc w pisaniu CV oraz listu motywacyjnego, indywidualne i grupowe porady dotyczące spełnienia warunków stawianych przez pracodawcę, próbne rozmowy kwalifikacyjne z przyszłym pracodawcą, prezentacja mocnych stron, stworzenie indywidualnych planów działania, pomoc w zaplanowaniu dalszej ścieżki kariery edukacyjno – zawodowej, badanie predyspozycji zawodowych itp.);

- Uczestniczenie absolwentów w Targach Edukacji i Pracy w hali OSiR – spotkania z pracodawcami oraz zapoznanie z ofertą edukacyjną;
- Wycieczki zawodoznawcze;
- Umożliwianie uczniom w ramach realizacji programu nauki zdobycie dodatkowych kwalifikacji:
  - kurs prawa jazdy na samochód osobowy i ciągnik,
  - uprawnienia na kombajn zbożowy,
  - uprawnienia na stosowanie środków ochrony roślin.
- Zapoznanie absolwentów oraz obecnych uczniów klas III ZSZ z możliwościami dalszego kształcenia się na terenie powiatu (TCEZ) oraz poza nim (współpraca z TCEZ oraz z doradcą zawodowym);
- Zorganizowanie Tygodnia Kariery Zawodowej;
- Upowszechnianie specjalności wśród uczniów kończących szkołę, na które jest zapotrzebowanie wśród pracodawców lokalnych (informacje o możliwości dokończenia się i uzyskania dodatkowych kwalifikacji w zawodzie);
- Współpraca z lokalnymi pracodawcami (np. zapraszanie pracodawców na zajęcia, realizacja programu „Otwarta Firma”).

4) Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej:

TCEZ działa na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy poprzez tworzenie i realizacja w odpowiedzi na zapotrzebowanie Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych, umożliwienie dorosłym podnoszenia wykształcenia ogólnego do poziomu średniego dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i gimnazjów, promocja kształcenia ustawicznego, jako metoda zmniejszenia bezrobocia wśród absolwentów ZSZ.

5) Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi:

W 2016 r. PUP w Tucholi opracował 1 raport Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych za 2015 rok.

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest, zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 645), jednym z zadań samorządu województwa oraz powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Monitoring zawodów przygotowywany jest na podstawie zaleceń Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które w 2015 r. wprowadziło nową metodologię realizacji tego zadania. Nowa metodologia „Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

na lokalnym rynku pracy” przygotowana została na zlecenie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przez Instytut Nauk Społeczno – Ekonomicznych w Łodzi. Zgodnie z tym dokumentem monitoring zawodów, podobnie jak dotychczas, prowadzony jest na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Jednakże wprowadzonych zostało szereg nowych rozwiązań, do których zaliczyć należy przede wszystkim zmianę:

- Sposobu definiowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych;
- Zakresu wykorzystywanych źródeł danych;
- Sposobu prezentacji wyników monitoringu.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych rozumiany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego. Rozumiany w taki sposób monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu:

- Określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy;
- Stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym;
- Określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy;
- Korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym;
- Usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy;
- Ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania grupy deficytowe zdefiniowano jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Grupy zrównoważone to te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. W ramach monitoringu zawodów przyjęto, że są to grupy, w których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Podstawowym źródłem informacji odnośnie bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone w systemie Syriusz przez powiatowe urzędy pracy. W celu pełniejszej analizy lokalnego rynku pracy dodane zostały dwa nowe źródła danych – realizowane przez WUP badanie ofert pracy publikowane w Internecie oraz prowadzone przez PUP badanie lokalnych pracodawców. Dodatkowo wykorzystywane są dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN o absolwentach i uczniach szkół ponadgimnazjalnych, a także dane GUS nt. absolwentów szkół wyższych. Dane są automatycznie przeliczane i udostępniane urzędowi pracy w postaci tabel wynikowych za pośrednictwem protokołu transferu plików (FTP) Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Począwszy od 2015 r. w ramach monitoringu dostępne są informacje sygnałowe za I i II półrocze danego roku, które zawierają rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Informacje te generowane są automatycznie, a następnie publikowane w ogólnopolskim serwisie <http://mz.praca.gov.pl>

Dodatkowo przygotowywane są raporty roczne, które zawierają część opisową oraz roczne rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

PUP w Tucholi wyniki raportu przekazuje do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w naszym powiecie, urzędów gmin, Urzędu Miejskiego w Tucholi, jednostek szkolących, Cechu Rzemiosł Różnych, Tucholskiej Izby Gospodarczej.

Uzupełnieniem Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest badanie „Barometr zawodów”. Jego przeprowadzenie na terenie całego kraju pozwala uzyskać krótkookresową prognozę, wypracowaną metodą ekspercką i uwzględniającą jakościowe informacje o lokalnych rynkach pracy. Ze względu na specyfikę badania nie stosuje się bezpośrednio nazewnictwa z klasyfikacji zawodów i specjalności (KZiS), natomiast lista

zawodów wypracowana na potrzeby badania zawiera klucze przejścia do KZiS.

W 2016 r. sporządzony został Barometr zawodów, który stanowi prognozę zapotrzebowania na pracowników w 2017 r.

"Barometr zawodów" to jednoroczna **prognoza sytuacji w zawodach**. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.

Zawody deficytowe to takie, w których w najbliższym roku nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie w ich przypadku duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka.

Zawody zrównoważone to takie, w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się).

Zawody nadwyżkowe, w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców. Barometr pokazuje zapotrzebowanie na zawody w każdym z powiatów w Polsce, barometr dostępny jest także na poziomie województw.

Zawodami deficytowymi w powiecie tucholskim w 2017 r. są: blacharze i lakiernicy samochodowi, ceramicy i rzemieślnicy obróbki szkła, cieśle i stolarze budowlani, cukiernicy, dekarze i blacharze budowlani, elektromechanicy i elektrycy, fryzjerzy, kelnerzy i barmani, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kosmetyczki, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, kucharze, lekarze, magazynierzy, malarze budowlani, murarze i tynkarze, nauczyciele języków obcych i lektorzy, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, operatorzy obrabiarek skrawających, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, piekarze, pomoce kuchenne, pracownicy administracyjni i biurowi, pracownicy ds. jakości, pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy, przedstawiciele handlowi, psycholodzy i psychoterapeuci, robotnicy budowlani, robotnicy leśni, robotnicy obróbki drewna i stolarze, samodzielni księgowi, spawacze, ślusarze, tapicerzy, zaopatrzeniowcy i dostawcy.

Zawodami nadwyżkowymi w powiecie tucholskim w 2017 r. są: ekonomiści, masarze i przetwórcy ryb, mechanicy pojazdów samochodowych, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, pedagodzy, pracownicy obsługi ruchu szynowego, rolnicy i hodowcy, specjaliści administracji publicznej, sprzątaczkę i pokojowe.

Barometr zawodów dostępny jest na stronie internetowej: <http://barometrzwodow.pl/>

6. ZAKRES 6: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE, PRZEMOC DOMOWA I UZALEŻNIENIA.

CEL GŁÓWNY – POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zwiększenie wiedzy na temat praw osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz wiedzy na temat sankcji grożących za popełnienie przestępstw.
- Zapewnienie dostępu do wsparcia dla ofiar przemocy domowej.
- Upowszechnienie wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy domowej.
- Zmniejszenie skutków nadużywania substancji psychoaktywnych w powiecie tucholskim.

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób, które przebywających w hostelu SOW. W 2016 roku w hostelu przebywało 31 osób, w tym: 11 kobiet i 20 dzieci (9 dziewczynek i 11 chłopców).
- 2) Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego dla ofiar przemocy w rodzinie:

Rodzaje udzielanej pomocy w SOW:

- **pomoc psychologiczna** – skorzystało 41 osób, liczba porad – 167;
  - **pomoc prawna** – skorzystało 30 osób, liczba porad – 59;
  - **pomoc psychiatryczna** – skorzystało 9 osób, liczba konsultacji – 13;
  - **praca socjalna i wsparcie** – skorzystało 95 osób, liczba porad, konsultacji – 625; liczba prowadzonych spraw – 90, praca socjalna i wsparcie – na bieżąco;
  - **wsparcie pedagogiczne** – uczestniczyło 25 dzieci, liczba spotkań – 232.
- 3) Liczba osób, które podpisały deklarację udział w programach korekcyjno – edukacyjnych – 11. Liczba osób, która uczestniczyła w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie – 9. Liczba osób, która ukończyła program 4.
  - 4) Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przeciwdziałania narkomanii (konferencji, wydanych broszur itp.). Liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego jest trudna do oszacowania, ze względu m.in. na wielość tego typu inicjatyw organizowanych zarówno centralnie, jak i na poziomie jednostek

powiatowych i gminnych. Szerzej poszczególne działania wskazane są niżej, w opisach działań poszczególnych podmiotów.

- 5) Liczba zamkniętych „Niebieskich kart” – 60.
- 6) Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć na temat uzależnień (konferencji, wydanych broszur itp.) – 50. Liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego jest trudna do oszacowania, ze względu m.in. na wielość tego typu inicjatyw organizowanych zarówno centralnie, jak i na poziomie jednostek powiatowych i gminnych. Szerzej poszczególne działania wskazane są niżej, w opisach działań poszczególnych podmiotów.

Informacje dodatkowe

1) Wydział Edukacji, Zdrowia i Sportu Starostwa Powiatowego w Tucholi.

Współpracujemy z pedagogami szkolnymi i nauczycielami, którzy zajmują się programami prozdrowotnymi oraz wychowawczymi w szkołach.

W ramach zadań wydziału kierujemy nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii. W 2016 roku skierowano 4 osób do MOW i 3 osób do MOS.

2) Zespół Szkół Licealnych i Technicznych.

Działalność profilaktyczna szkolnego koła PCK oraz Klubu Honorowych Dawców Krwi w roku 2016. Celem działalności było:

- Promowanie idei humanitaryzmu i bezinteresownej pracy na rzecz drugiego człowieka poprzez udział w akcjach charytatywnych;
- Udział w akcji „Góra grosza”, z której dochód przekazano na pomoc dla dzieci z Domów Dziecka;
- Działanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa poprzez edukację w zakresie pierwszej pomocy i profilaktyki przedwypadkowej i zdrowotnej;
- Udział uczniowskiej grupy ratowniczej w szkoleniach z zakresu pierwszej pomocy;
- Propagowanie zasad higieny, zdrowego stylu życia oraz prawidłowej postawy młodzieży wobec zagrożeń;
- Rozpowszechnianie idei honorowego krwiodawstwa;
- Pogadanka dotycząca zapobiegania wadom wrodzonym u potomstwa;
- Udział młodzieży w akcjach poboru krwi;
- Udział w Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK (etap szkolny i powiatowy).

Elementy pierwszej pomocy i oświaty zdrowotnej, jak i wiadomości z zakresu prawa humanitarnego, tolerancji i poszanowania godności drugiego człowieka, które realizuje szkolne koło PCK, pozwalają na przygotowanie do dorosłego życia ludzi o wysokim poziomie empatii, potrafiących reagować na cierpienia, umiejących współżyć w grupie rówieśniczej i społeczeństwie.

3) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Pracownicy Ośrodka w 2016 roku uczestniczyli w 59 posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych, grup roboczych organizowanych przez ośrodki pomocy społecznej, odbyło się 5 spotkań superwizji dla pracowników SOW, odbyło się 10 spotkań pracowników Ośrodka, podczas których omawiano sprawy bieżące dotyczące klientów SOW.

4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie.

Na terenie gminy Gostycyn działa punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, mieszczący się w Ośrodku Zdrowia. Pomoc otrzymać w nim mogą również osoby współuzależnione oraz rodziny w których występuje przemoc. Porad udziela w nim specjalista psychoterapii uzależnień od alkoholu i narkotyków.

Do głównych zadań realizowanych przez psychologa i terapeutę należały:

- Prowadzenie z osobami uzależnionymi rozmów motywujących do podjęcia terapii w specjalistycznych placówkach leczenia uzależnień;
- Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie rozmów z osobami zgłaszającymi się po porady;
- Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie wymiany informacji na temat dostępnych miejsc pomocy;
- Poradnictwo psychologiczne;
- Pomoc w problemach rodzinnych, osobistych, wychowawczych;
- Pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych w zrozumieniu choroby alkoholowej.

W roku 2016 udzielone zostały 172 porady. Z oferty punktu konsultacyjnego korzystały osoby dorosłe z terenu gminy Gostycyn.

Pomoc dzieciom i młodzieży w zakresie profilaktyki alkoholowej, narkomanii radzenia z przemocą, agresją realizowana jest w Zespole Szkół w Gostycynie poprzez specjalistyczne zajęcia grupowe i indywidualne, które odbywają się co drugi czwartek miesiąca. Porady psychologiczne udzielane są podczas wywiadówek, zebrań rodziców, „drzwi otwartych” przez

pracowników   Poradni   Psychologiczno   –   Pedagogicznej
w Tucholi.

Prowadzenie działalności profilaktycznej wymaga współdziałania ze sobą różnych instytucji. W szkołach podstawowych oraz gimnazjum realizowane są przez przeszkolonych nauczycieli programy profilaktyczne – „Drugi elementarz”, „Spójrz inaczej”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Prowadzone zajęcia mają na celu uwrażliwienie dzieci i młodzieży na zagrożenia płynące z picia alkoholu, palenia papierosów, kontaktów z narkotykami. Po za tym prowadzone są zajęcia związane z asertywnością oraz radzeniem sobie ze stresem. Organizowane zajęcia sportowo – rekreacyjne uczą dzieci i młodzież zdrowego stylu życia. Nagroda dla dzieci i młodzieży biorącej udział w całorocznych zajęciach profilaktycznych są wycieczki powiązane z realizacją szkolnych programów profilaktycznych.

Caritas, świetlice wiejskie ogniska wychowawcze ochotnicze straże pożarne oraz koła gospodyń wiejskich włączają się w działalność profilaktyczną skierowaną do dzieci i młodzieży. Wspólne organizowanie letnich dziecińców i zajęć w czasie ferii zimowych łączy małe społeczności we wspólnych działaniach profilaktycznych. Młodzież i dzieci uczą się zdrowo i bezpiecznie spędzać czas wolny.

W ramach realizacji gminnego oraz szkolnych programów profilaktycznych we wszystkich szkołach na terenie gminy Gostycyn zorganizowane zostały spektakle o tematyce profilaktycznej. Widowiska te zaprezentowane były przez Teatr „Kurtyna” z Krakowa. Prezentacje te były dostosowane do poszczególnych grup wiekowych. Młodzież uczestniczyła w specjalnych warsztatach nt. dopalaczy.

Firma „Dialog” z Krakowa przeprowadziła na terenie gminy Gostycyn diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych, która została wykorzystana przy opracowaniu gminnego programu profilaktyki.

Ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zakupione zostały materiały profilaktyczne do ogólnopolskich kampanii „Postaw na rodzinę” oraz „Reaguj na przemoc”.

Na terenie gminy Gostycyn funkcjonują trzy ogniska wychowawcze: w Wielkiej Klonii, Łyskowie, Kamienicy. Zajęcia prowadzone są przez wykwalifikowanego specjalistę w zakresie pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych, opłacanego ze środków z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Również z tych środków dokonywany jest zakup materiałów na zajęcia w ogniskach.

W ramach wspierania działalności profilaktycznej świetlic wiejskich oraz GOK dofinansowane zostały zakupy materiałów i żywności na prowadzone zajęcia.

Na terenie gminy Gostycyn działa grupa AA oraz ALAnon. Gminna komisja od lat współpracuje z tym ruchem samopomocowym przekazując broszury, ulotki oraz specjalistyczną prasę jak również dofinansowując wyjazdy na spotkania grup samopomocowych w Częstochowie i Zakroczymiu. Osoby motywowane do podjęcia leczenia choroby alkoholowej korzystają z pomocy grupy AA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2016 odbyła 12 posiedzeń. Motywowano osoby uzależnione i współuzależnione do pojęcia leczenia w specjalistycznych placówkach leczenia uzależnień. W stosunku do dwóch osób wystąpiono z wnioskiem do sądu o zastosowanie leczenia stacjonarnego. Do ośmiu osób wysłano wezwania dotyczące stawienia się na badania przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

5) Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej.

Dom współdziała z innymi instytucjami, organami i specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia patologii i skutków negatywnych zachowań tj. z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (cykl zajęć psychoedukacyjnych z zakresu uzależnienia – na terenie DPS).

6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

7) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie.

W istniejących Punktach Pomocy Rodzinie w Lubiewie i Bysławiu przyjmuje psycholog – terapeuta ds. uzależnień i przemocy domowej, z którego pomocy skorzystały 83 osoby.

W 2016 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający przy GOPS w Lubiewie objął procedurą Niebieskiej Karty 23 rodzin. W roku 2016 wszczęto procedurę Niebieskiej Karty u 9 rodzin.

8) Komenda Powiatowa Policji w Tucholi.

W ramach udzielania wsparcia rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej oraz w zakresie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonariusze kontrolowali rodziny objęte przemocą, udzielali niezbędnych porad prawnych związanych z rozwiązywaniem poszczególnych, indywidualnych problemów występujących w rodzinie oraz w razie konieczności informowali osoby pokrzywdzone przemocą o możliwości skorzystania z pomocy innych placówek pomocowych m.in. do Specjalistycznego Ośrodka dla Ofiar Przemocy, GKRPA, PCPR czy Ośrodka Pomocy

Społecznej w Tucholi oraz przekazywali informacje dotyczące „Niebieskiej Linii”. W ramach współpracy z kuratorami oraz pracownikami pomocy społecznej dzielnicowi kontrolowali rodziny patologiczne zagrożone przemocą w rodzinie. Dzięki informacjom przekazywanym pracownikom socjalnych OPS dotyczących m.in. nadużywania alkoholu przez podopiecznych, sytuacji dzieci oraz uwag co do zauważonych przejawów patologii społecznych. Dzielnicowi mieli możliwość szerszego monitorowania sytuacji w rodzinach objętych swoim nadzorem.

Funkcjonariusze KPP w Tucholi w zakresie podejmowanych działań dotyczących procedury niebieskiej karty uczestniczyli w spotkaniach interdyscyplinarnych, które odbywały się raz na trzy miesiące na terenie jednej ze współpracujących placówek pomocowych. Na spotkaniach tych wspólnie z przedstawicielami innych instytucji pomocowych podejmowali decyzje w sprawie danych rodzin i metod współpracy z nimi a także sposobu podejmowania dalszych działań zmierzających do wyeliminowania przyczyn stosowania przemocy w rodzinie. Ponadto w zależności od potrzeb, dodatkowo organizowane były spotkania grup roboczych, w skład których wchodził również przedstawiciele placówek oświatowych, pomocy społecznej, sądu oraz organizacji pozarządowych, które miały na celu wymianę informacji na temat konkretnej rodziny i postępów w realizacji założonych wcześniej działań. Natomiast, jeśli przemoc w rodzinie występowała po raz pierwszy, na spotkaniu roboczym opracowywano indywidualny program profilaktyczny dla danej rodziny. Dzięki spotkaniom zespołów interdyscyplinarnych zaobserwowano efektywniejszą i bardziej ścisłą współpracę między poszczególnymi instytucjami pomocowymi.

W ramach doskonalenia wewnętrznego w KPP Tuchola w 2016 roku odbyło się szkolenie z zakresu problematyki przemocy pt. „Prawidłowa realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań na rzecz pomocy jej ofiarom”. Szkolenie przeprowadził Naczelnik Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego asp. szt. Piotr Gapiński.

W 2016 roku zanotowano 568 interwencji domowych, z czego w 45 przypadkach sporządzono „NK”. Łącznie przeprowadzono około 270 kontroli w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w rodzinach objętych nadzorem. Najwięcej interwencji domowych zakończonych wszczęciem procedury Niebieskiej Karty zanotowano na terenie PP Cekcyn (gm. gm. Cekcyn i Lubiewo) **14**, następnie na terenie działania PP Gostycyn (gm. Gostycyn i Kęsowo) – **13**, KPP Tuchola – **12** (miasto oraz gm. Tuchola) w PP Śliwice wszczęto **6** procedur Niebieskiej Karty.

Na terenie działania KPP w Tucholi przeprowadzono 38 postępowań w sprawie przestępstw przeciwko rodzinie. W tym z art.207 §1 KK (fizyczne lub psychiczne znęcanie się)

– 21 postępowań, z czego KPP Tuchola – **11** (miasto oraz gm. Tuchola), PP Cekcyn (gm. Cekcyn i Lubiewo) **4**, PP Gostycyn (gm. Gostycyn i Kęsowo) – **3**, PP Śliwice **3**. Następnie z art. 209 KK (niealimentacja) – 17, z czego KPP Tuchola – **8** (miasto oraz gm. Tuchola), PP Cekcyn (gm. Cekcyn i Lubiewo) **5**, PP Gostycyn (gm. Gostycyn i Kęsowo) – **2**, PP Śliwice **2**. Najczęstszą przyczyną stosowania przemocy w rodzinie są konflikty na tle finansowym, uzależnienie od alkoholu, natomiast jej skutkiem m.in. zanik więzi rodzinnych, wzajemna nienawiść, brak poczucia bezpieczeństwa (szczególnie dla małoletnich) i utrata wzorców postępowania zgodnych z normami społecznymi. W ramach programu na terenie wszystkich gmin tj. Lubiewa, Cekcyna, Gostycyna, Kęsowa, Tucholi i Śliwic funkcjonują zespoły interdyscyplinarne, w skład których wchodzi m.in. funkcjonariusze KPP Tuchola. Koordynatorem programu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Tucholi jest Naczelnik Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego asp. sztab. Piotr Gapiński.

W ramach przeciwdziałania przestępczości i jej skutkom w 2016 roku na terenie działania KPP w Tucholi przeprowadzono łącznie 287 spotkań z dziećmi i młodzieżą oraz 326 z dyrektorami, pedagogami szkolnymi, kuratorami, przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz innych instytucji zajmujących się problematyką nieletnich.

W ramach spotkań z dziećmi i młodzieżą w szkołach, przedszkolach, świetlicach wiejskich, stowarzyszeniach, placówkach opiekuńczych na terenie powiatu tucholskiego, funkcjonariusze omawiali m.in. tematy związane ze skutkami oraz wpływem naruszania prawa w wieku szkolnym na życie dorosłe, kreowano postawy prospołeczne, uwrażliwiano na zjawisko stosowania przemocy psychicznej i fizycznej w szkołach. Informowano o konsekwencjach nieostrożnego korzystania z sieci informatycznej, zagrożeniach jakie może nieść za sobą Internet, omawiano zagadnienia dotyczące szkodliwości alkoholu, narkotyków a także skutkach popełniania czynów karalnych oraz wykazywania przejawów demoralizacji. Prowadzono spotkania dotyczące zawodu policjanta połączone z wizytami w KPP Tuchola, pokazem sprzętu i wyposażenia policji (m.in. w ramach Dnia Przedsiębiorczości). Dla młodzieży ze szkół średnich przeprowadzano zajęcia profilaktyczne, na których młodzież poszerzała swoją wiedzę z zakresu prawnych aspektów popełniania przestępstw i wykroczeń. Z najmłodszymi przeprowadzano zajęcia z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. W celu poprawy bezpieczeństwa w rejonach szkół oraz w ramach realizacji codziennych zadań przez patrole OPI, dzielnicowych oraz funkcjonariuszy ds. nieletnich prowadzone były kontrole rejonów szkół oraz placówek opiekuńczych.

W dniach 16.01 – 31.01.2016 r. podczas trwania ferii zimowych przeprowadzono szereg działań profilaktycznych ukierunkowanych na zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu tucholskiego. Kontrolowano sklepy spożywcze z uwagą na sprzedaż alkoholu oraz wyrobów tytoniowych osobom nieletnim, dokonano kontroli lodowisk na zamrzniętych akwenach wodnych z uwagą na dzieci przebywające tam bez opieki dorosłych, przeprowadzono pogadanki z młodzieżą szkolną będącą na zimowiskach na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bezpiecznego korzystania z lodowisk. Ponadto wspólnie z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarnej i Epidemiologicznej w Tucholi dokonywano kontroli miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży na zimowiskach. Kontrolowano miejsca grupowania się młodzieży na terenie miasta Tuchola, m.in. dworca PKP, PKS, parków skwerów, okolic stadionu OSiR oraz jeziora Głębołek, placów zabaw pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W dniach 01.02.2016 r. – 28.03.2016 r. przeprowadzono cykl spotkań z dziećmi i młodzieżą ze szkół podstawowych oraz gimnazjalnych na temat odpowiedzialności prawnej osób nieletnich za popełniane czyny karalne oraz przejawy demoralizacji, zjawiska cyberprzemocy oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W dniach 04.04.2016 r. – 30.05.2016 r. w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Tucholi przeprowadzono cykl spotkań z młodzieżą na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich za popełnione czyny karalne oraz przejawy demoralizacji, a także bezpieczeństwa w RD oraz bezpiecznego użytkowania Internetu.

W dniu 11 maja 2016 r. funkcjonariusze brali udział w turnieju wiedzy i umiejętności profilaktycznych ASERTYWNE ZMAGANIA uczniów w Gimnazjum w Kęsowie. Wspólnie przeciwko dopalaczom, który odbył się z Zespole Szkół w Kęsowie

W dniu 24 maja 2016 roku dożyła się debata społeczna nt. „Dopalacze droga do nikąd” dla mieszkańców powiatu tucholskiego.

W 2016 roku funkcjonariusze KPP w Tucholi wzięli udział w 14 festynach, m.in. w „Majówce” organizowanej przez Urząd Miejski w Tucholi, „Dniu Ziemi”, festynach z okazji „Dnia Dziecka” w Tucholi oraz miejscowościach pobliskich, w „Pikniku Historycznym” organizowanym przez Urząd Gminy w Kęsowie, festynach w m. Gostycyn, Bysław.

W dniu 4 czerwca 2016 r. na terenie Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi policjanci KPP Tuchola uczestniczyli w festynie zorganizowanym z okazji „Dnia Dziecka” przez Starostwo Powiatowe w Tucholi. W trakcie festynu zaprezentowano sprzęt policyjny, w tym akcesoria kryminalistyczne, najmłodszych uczestników informowano

o zasadach bezpiecznego poruszania się po drodze, ze szczególnym uwzględnieniem pieszych oraz rowerzystów oraz przeprowadzono konkurs z wiedzy o bezpieczeństwie w RD.

W dniach 06 – 07.10.2016 r. w „Zajeździe Fojutowo” odbyła się III Powiatowa Interdyscyplinarna Konferencja pt. „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy – cyberprzestępczość oraz funkcjonowanie numeru alarmowego 112”. Patronat honorowy nad konferencją objął Wojewoda Kujawsko – Pomorski Pan Mikołaj Bogdanowicz oraz Komendant Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy insp. Paweł Spychała. Od miesiąca października do grudnia 2016 r. odbyły się 28 dni zajęć związanych z cyberprzemocą i numerem alarmowym 112. Prelegentami warsztatów byli: st. sierż. Bartosz Wiese – referent Zespołu do spraw Profilaktyki Społecznej, Wykroczeń, Nietletnich i Patologii WPiRD KPP w Tucholi oraz Ireneusz Ruszczyk pracownik Zespołu Łączności i Informatyki KPP w Tucholi. Uczestnikami zajęć byli uczniowie wszystkich placówek oświatowych na terenie powiatu tucholskiego (łącznie około 6 tys. uczniów). Akcja profilaktyczna była organizowana wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Tucholi oraz Kujawsko – Pomorskim Urzędem Wojewódzkim w Bydgoszczy.

9) Szpital Tucholski.

Zwiększenie dostępności do Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu (przy finansowej pomocy ze strony Urzędu Miejskiego w Tucholi). Od 01.12.2015 r. rozszerzono zakres świadczeń na uzależnienia od środków odurzających i narkotyków. Poradnia zmieniła nazwę na Poradnię Uzależnień. Kontynuowanie współpracy z Urzędem Miejskim w Tucholi na rzecz współdziałania przemocy w rodzinie. Aktywny udział w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oddelegowanego przez Szpital pracownika.

10) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tucholi.

Rozszerzenie form współpracy ze stowarzyszeniami, instytucjami i organizacjami udzielającymi pomocy dziecku i rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy, agresji i uzależnienia od alkoholu i narkotyków, w tym z Poradnią Leczenia Uzależnień w Tucholi, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

11) Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych.

Prowadzenie akcji informacyjnych na temat przemocy domowej oraz przestępczości związanej z narkotykami:

- Prowadzenie przez wychowawców oraz pedagoga szkolnego zajęć z uczniami o tematyce przemocy i agresji (na zajęciach wychowawczych) wraz z informacjami gdzie szukać pomocy;
- Prowadzenie przez pedagoga szkolnego oraz wychowawców zajęć z uczniami o tematyce dotyczącej skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych (na zajęciach wychowawczych) wraz z informacjami gdzie szukać pomocy;
- Zorganizowanie zajęć dla uczniów klas I z terapeutą ds. uzależnień nt. „Wpływ środków psychoaktywnych na życie młodego człowieka”;
- Prowadzenie zajęć w klasach I nt. skutków prawnych związanych ze stosowaniem przemocy wobec innych oraz przestępczości związanej z narkotykami (zajęcia z policjantem ds. nieletnich);
- Propagowanie programu profilaktycznego „FreD Goes Net” wśród uczniów, rodziców i nauczycieli;
- Zorganizowanie dla rodziców pedagogizacji nt. „Co zrobić, aby moje dziecko nie uzależniło się od alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych”;
- Zorganizowanie rady szkoleniowej dla nauczycieli z terapeutą ds. uzależnień nt. „Zachowania ryzykowne – alkohol, narkotyki, dopalacze... jak rozpoznawać, reagować i działać?”;
- Udzielanie wsparcia ofiarom przemocy domowej;
- Doraźna pomoc pedagoga i psychologa szkolnego uczniom, którzy doświadczyli przemocy (objęcie pomocą wg potrzeb zgłaszanych przez uczniów, rodziców czy inne osoby);
- Udzielanie informacji ofiarom przemocy o możliwości uzyskania fachowej pomocy ze wskazaniem instytucji pomocowych.
- Świadczenie poradnictwa specjalistycznego i pomocy terapeutycznej dla ofiar przemocy w rodzinie.
- Poradnictwo indywidualne pedagoga i psychologa szkolnego;
- Przygotowanie wykazu placówek i instytucji działających na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej, rówieśniczej, osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków oraz innych form pomocy, wywieszenie w gablocie pedagoga szkolnego, pielęgniarki.

- Prowadzenie akcji informacyjnych na temat uzależnień, w tym o metodach i podmiotach terapeutycznych.
- Propagowanie programu wczesnej interwencji „FreD Goes Net” realizowanego na terenie Tucholi, w przypadku młodzieży eksperymentującej z alkoholem lub/i narkotykami czy innymi środkami uzależniającymi;
- Kontynuacja realizacji programu profilaktycznego „ARS – jak dbać o miłość?” – program propagujący życie bez środków psychoaktywnych;
- Udział uczniów w konkursach o tematyce cyberprzemocy;
- Realizowanie elementów programu z zakresu narkomanii, HIV i AIDS oraz chorób STD.

12) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie.

Cel główny: ograniczenie zjawiska przemocy domowej oraz uzależnień

- liczba osób przebywających w hotelu SOW – 4,
- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego i terapii dla ofiar przemocy w rodzinie – 32,
- liczba przeprowadzonych przedsięwzięć na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przeciwdziałania narkomanii (konferencji, wydanych broszur itp.) – 1 (kampania społeczna),
- liczba zamkniętych „niebieskich kart” – 4.

7. ZAKRES 7: BUDOWA SYSTEMU WSPRACIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH I WIELODZIETNYCH.

CEL GŁÓWNY – POPRAWA FUNKCJONOWANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Wspieranie funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej.
- Wspieranie funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej.
  - 1) Liczba powstałych zawodowych rodzin zastępczych – **1**; rodzinnych domów dziecka – **1**.
  - 2) Liczba osób, które ukończyły szkolenia dla rodzin zastępczych podnoszące kwalifikacje – **5**, i kandydatów, którzy rozpoczęli szkolenie na rodziny zastępcze – **13**.
  - 3) Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych lub zostały przysposobione – **4**.

- 4) Liczba osób, którym udzielono wsparcie specjalistycznego – **1**, liczba udzielonych porad – **25**.
- 5) Liczba rodzin zastępczych i usamodzielnionych wychowanków otrzymujących świadczenia – **83**.
- 6) Liczba funkcjonujących na terenie powiatu placówek opiekuńczo-wychowawczych dostosowanych do nowych standardów (wiek i liczba wychowanków) – **0**.
- 7) Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć na temat rodzicielstwa zastępczego (konferencji, wydanych broszur itp.) – **3**. (informacje do kościoła i Tygodnika Tucholskiego; zorganizowanie Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w 2016 roku)
- 8) Liczba wolontariuszy działających na rzecz rodzin zastępczych – **11**.

Informacje dodatkowe:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Szerzej działania na temat wspierania rodzin zastępczych opisano w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi za 2016 rok.
- 2) Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi.

Szkoła współpracuje z opiekunami prawnymi oraz pracownikami PCPR w ramach wspierania uczniów będących w pieczy zastępczej poprzez diagnozowanie na bieżąco problemów zgłaszanych przez podopiecznych swoim wychowawcom lub pedagogowi szkolnemu. Wychowawcy, pedagog wraz z kierownictwem szkoły współpracują również systematycznie z wychowawcami podopiecznych mieszkających w Domu Dziecka w Tucholi. Na bieżąco w sposób dwukierunkowy przekazywane są informacje o dzieciach, ich sytuacji szkolnej oraz frekwencji a także występujących problemach.

Dwa razy w roku przygotowywane są przez wychowawców lub/i pedagoga szkolnego informacje na temat bieżącej sytuacji szkolnej dzieci będących w pieczy zastępczej.

Wspieranie funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej poprzez systematyczny kontakt wychowawców i pedagoga szkolnego uczniów będących w rodzinie zastępczej (wymiana informacji o postępach dziecka, trudnościach i sukcesach na bieżąco z opiekunem prawnym oraz pracownikiem PCPR).

Opracowana powiatowa Strategia pozwala na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych. Opisane działania tylko po części wyrównują szanse zawodowe, edukacyjne czy zdrowotne osób niepełnosprawnych. Dlatego dalej należy dążyć do podejmowania działań skutecznie wyrównujących te szanse.

Z analizy materiału wynika, że podejmowane działania w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie powiatu tucholskiego, podejmowane przez różne instytucje

publiczne, pozarządowe przyczyniają się do zmniejszania zjawiska wykluczenia społecznego i wzmocnienia rodzin, co sprzyja ograniczeniu zjawiska bezrobocia oraz wyrównania szans osobom niepełnosprawnym, a przez to spełnienie misji strategii.

3. Sprawozdanie z realizacji Programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w Powiecie Tucholskim na lata 2015-2020.

„Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w Powiecie Tucholskim na lata 2015 – 2020” (zwany dalej „programem”) został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Tucholskiego nr VII/40/2015 z dnia 17 kwietnia 2015 r. Głównym celem dokumentu jest wskazanie działań prowadzących do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym.

Niepełnosprawność oddziałuje na wszystkie sfery życia osoby nią dotkniętej. Może ograniczać mobilność, dostęp do szkół i zawodów, motywację do kontaktów z innymi ludźmi. Zadaniem służb publicznych jest stworzenie takich warunków, by osoby niepełnosprawne w pełni mogły wykorzystać swój potencjał i realizować się zarówno w sferze zawodowej jak i uczestniczyć w życiu społecznym. Efektywne wykorzystanie dostępnych środków wymaga współpracy w realizacji tego celu pomiędzy podmiotami z wszystkich sektorów, jednostki administracji muszą koordynować i stymulować tę współpracę. Tylko łącząc potencjał wielu podmiotów, w taki sposób by wsparcie obejmowało możliwie kompleksowe działania, proces aktywizacji osób niepełnosprawnych może być skuteczny.

Program będący przeniesieniem powyższych zasad na poziom powiatu tucholskiego, określa obszary wymagające szczególnej pracy, wskazuje konkretne działania i podmioty za realizację tych działań odpowiedzialne. Koordynatorem wdrażania programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Niniejsze sprawozdanie przedstawia zrealizowane przez jednostki działające na terenie powiatu tucholskiego, działania na rzecz osób niepełnosprawnych w roku 2016, w odniesieniu do celów szczegółowych programu. Schemat logiki programu obrazuje poniższy wykres:

Cel główny → Cele szczegółowe → Zadania → Działania

Dane, którymi się posłużono w niniejszym opracowaniu zostały pozyskane od realizatorów Programu.

1. Cel szczegółowy nr 1: Stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej, zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

- 1) **Zadanie 1** – Współpraca pomiędzy jednostkami powiatowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Działanie 1: Spotkania, narady mające na celu wymianę informacji, omawianie aktualnej sytuacji.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych na terenie powiatu tucholskiego jest Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi. PUP organizuje i uczestniczy w gminnych spotkaniach mających na celu informowanie o realizowanych działaniach, możliwości zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych. Spotkania są także źródłem informacji o sytuacji i potrzebach bezrobotnych, i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych, dzięki czemu Urząd ma możliwość zaplanowania najbardziej adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb działań, finansowanych zarówno z Funduszu Pracy jak i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zagadnienie zatrudniania osób niepełnosprawnych poruszane są także podczas posiedzeń Powiatowej Społecznej Rady d.s. Osób Niepełnosprawnych w Tucholi, w której zasiadają przedstawiciele podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działanie 2: Realizacja wspólnych przedsięwzięć z wykorzystaniem procedur formalnych (porozumienia, partnerstwa, zlecenie zadań) oraz nieformalnych (diagnoza, rekrutacja klientów).

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi współpracuje z podmiotami ekonomii społecznej i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie wsparcia tych jednostek, a także pozyskania miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych. Ponadto PUP oraz jednostki pomocy społecznej informują swoich klientów o możliwości skorzystania z dofinansowań czy udziale w projektach realizowanych zarówno przed podmioty lokalne jak i poza terenem powiatu. Współpraca w zakresie rekrutacji występuje także w przypadku uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tucholi oraz pracowników Zakładu Aktywności Zawodowej w Tucholi – dwóch podmiotów, których celem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych posiadających orzeczoną znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, tak by przygotować osoby niepełnosprawne do wejścia na otwarty rynek pracy.

W 2016 r. zaktywizowano 34 osoby bezrobotne niepełnosprawne i 1 osobę

niepełnosprawną zarejestrowaną jako poszukująca pracy nie pozostająca w zatrudnieniu.

- 2) **Zadanie 2** – Popularyzowanie zasad korzystania ze środków PFRON i innych programów oraz projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych.

Działanie 1: Prowadzenie akcji informacyjnej oraz Działanie 2: Realizacja spotkań z mieszkańcami powiatu zainteresowanymi pozyskaniem środków i uzyskaniem aktualnych informacji na temat obecnie realizowanych zadań.

Działania informacyjne z zakresu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych prowadzone są w sposób ciągły przez Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi oraz jednostki organizacyjne pomocy społecznej. PUP informuje o możliwości otrzymania dofinansowań za klientów – osoby bezrobotne i poszukujące pracy, w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji.

W 2016 r. ze środków PFRON:

- Dla 1 osoby niepełnosprawnej zarejestrowanej jako poszukująca pracy niepozostający w zatrudnieniu zorganizowano staż w zawodzie recepcjonisty hotelowego (kod zawodu: 422401);
- Przyznano 1 osobie bezrobotnej niepełnosprawnej jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Osoba ta podjęła działalność w zakresie specjalistycznego projektowania (PKD 74.10.Z).

W 2016 r. na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych wydatkowano środki PFRON w kwocie 46.182,04 zł

Powiatowy Urząd Pracy, udzielając pomocy określonej w ustawie, przygotowuje Indywidualny Plan Działania (IPD) dostosowany do profilu pomocy.

Profil pomocy to właściwy ze względu na sytuację i potrzeby osoby bezrobotnej zakres form pomocy określonych w ustawie. Celem profilowania jest zastosowanie wobec osoby bezrobotnej takiej pomocy, która najbardziej odpowiada jej aktualnej sytuacji i potrzebom. Profil pomocy ustala się dla każdej osoby bezrobotnej, niezwłocznie po rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. Osobie bezrobotnej może zostać ustalony jeden z trzech profili pomocy.

Ważną rolę w rozpowszechnianiu informacji o działaniach aktywizujących osoby niepełnosprawne pełnią pracownicy socjalni zatrudnieni w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu. Pracownicy socjalni, z racji wykonywanego zawodu, są grupą zawodową mającą najbardziej bezpośredni kontakt ze środowiskiem, nie tylko przekazując informacje, ale także motywując osoby niepełnosprawne do podejmowania nowych wyzwań.

3) Zadanie 3 – Podejmowanie działań na rzecz poszerzenia oferty edukacyjnej i szkoleniowej skierowanej do osób niepełnosprawnych.

Działanie 1: Udzielanie informacji na temat dostępnej oferty edukacyjnej szkoleniowej skierowanej do osób niepełnosprawnych oraz **Działanie 2:** Realizacja wspólnych przedsięwzięć.

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych bezrobotnych ich uzupełnienia lub zmiany organizuje szkolenia, które mają zwiększyć szanse tych osób na uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia.

Bezrobotni mogą wziąć udział w szkoleniach grupowych organizowanych przez urząd pracy oraz wskazanych przez siebie, jeżeli uprawdopodobnią podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

W 2016 r. zorganizowano 2 szkolenia grupowe w dziedzinie:

- Spawanie metodą MAG 135;
- Kwalifikacja wstępna przyspieszona na przewóz rzeczy.

W szkoleniach tych nie uczestniczyły osoby bezrobotne niepełnosprawne.

Osoby bezrobotne niepełnosprawne uczestniczyły w szkoleniach wskazanych przez siebie, dotyczyły one następujących dziedzin:

- Kwalifikacja wstępna przyspieszona na przewóz rzeczy;
- Szkolenie okresowe dla kierowców.

W 2016 roku żadna osoba niepełnosprawna poszukująca pracy nie podjęła szkolenia zawodowego.

2. Cel szczegółowy nr 2 – Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

1) Zadanie 1 – Popularyzacja aktywnych form aktywności społecznej poprzez stwarzanie możliwości pełnego udziału w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce osób niepełnosprawnych.

Działanie 1: Organizowanie imprez kulturalnych, sportowych i innych, **Działanie 2:** Organizowanie wystaw twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych oraz **Działanie 3:** Rozwój aktywności osób niepełnosprawnych poprzez wyjazdy i wycieczki.

Zadania związane z wspieraniem integracji osób niepełnosprawnych, zarówno w ramach środowiska samych osób niepełnosprawnych, jak i integracji z otoczeniem, są najbardziej rozpowszechnionym i ze swej istotny obejmującym najszersze grono odbiorców. Wydarzenie takiej jak uroczyste obchody świąt, wspólne wyjazdy, wystawy prac są

organizowane przez wszystkie podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Ważnym instrumentem wspierającym tę aktywność jest zadanie finansowane ze środków PFRON w ramach zadań własnych powiatu „Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji osób niepełnosprawnych”.

W 2016 roku w ramach tego zadania dofinansowano następujące projekty:

Lp	Realizator	Termin realizacji	Przedmiot umowy	Wysokość dofinansowania
1.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy Tuchola	01.09.2016-30.10.2016	Wyjazd na basen Chojnice	350,00
2.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy Tuchola	06.05.2016-13.05.2016	8 dniowy wyjazd na wczasy połączony z rehabilitacją dla emerytów, rencistów i osób niepełnosprawnych.	1.200,00
3.	Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, ul. Pocztowa 7, 89-500 Tuchola	01.06.2016-15.06.2016	Festyn Integracyjny „Marzenia jak ptaki”	950,00
4.	Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, ul. Pocztowa 7, 89-500 Tuchola	01.12.2016-31.12.2016	„Teatrzyk Wigilijny”	350,00
5.	Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, ul. Pocztowa 7, 89-500 Tuchola	01.06.2016-30.06.2016	„Dzień Dziecka”	1.800,00
6.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy, Plac Zamkowy 8, 89-500 Tuchola	04.05.2016-31.05.2016	„Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych”	1.225,00
7.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Gminny w Lubiewie, ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo	01.09.2016-15.09.2016	Wyjazd do kina	825,00
8.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy, Plac Zamkowy 8, 89-500 Tuchola	01.07.2016-31.07.2016	Rekreacja i wypoczynek osób niepełnosprawnych nad morze	350,00

9.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 2 w Lubiewie, Lubiewice 56, 89-526 Lubiewo	19.06.2016-25.06.2016	Wyjazd emerytów, rencistów i osób niepełnosprawnych na wczasy zdrowotne.	800,00
10.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 5 w Lubiewie, Lubiewice 56, 89-526 Lubiewo	28.08.2016-03.09.2016	Wyjazd emerytów, rencistów i osób niepełnosprawnych na wczasy zdrowotne.	800,00
11.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych "Ostoja", Plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola	01.04.2016-30.05.2016	Wyjazd na basen	350,00
12.	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Garbary 1, 89-500 Tuchola	01.09.2016-31.10.2016	VII Turniej Kręglarski dla uczestników ŚDS	750,00
13.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło Terenowe nr 2 w Cekcynie, ul. Dworcowa 2, 89-511 Cekcyn	01.03.2016-31.10.2016	Wyjazd na basen	350,00
14.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy, Plac Zamkowy 8, 89-500 Tuchola	01.11.2016-30.11.2016	Niepełnosprawni Razem – obchody 30-lecia PSD	800,00
15.	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko – Pomorski Koło Powiatowe w Tucholi, Plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola	01.06.2016-30.06.2016	Piknik Rodzinny dla członków Koła Powiatowego PZN w Tucholi oraz ich opiekunów i członków rodzin, Cekcyn	150,00
16.	Stowarzyszenie Na Rzecz Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej "Przyjazna Dłoń", Wysoka 16, 89-502 Raciąż	18.11.2016	VII Turniej Tenisa Stołowego dla osób starszych i niepełnosprawnych	750,00
17.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło Terenowe nr 2, ul. Dworcowa 2, 89-511 Cekcyn	1-7.04.2016	Wyjazd nad morze	500,00
18.	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko – Pomorski Koło Powiatowe Tucholi, Plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola	02.04.2016-09.04.2016	7 dniowy wyjazd w celach rehabilitacyjnych nad morze	1.200,00
19.	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko – Pomorski Koło Powiatowe Tucholi, Plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola	01.12.2016-15.12.2016	„Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych”	1.500,00
SUMA		X	X	15.000,00

Tabela 8 Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych –
zrealizowane zadania.

Poza działaniami dofinansowanymi z PFRON Środowiskowy Dom Samopomocy w Tucholi, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi, Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi, Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej oraz stowarzyszenia zrzeszające osoby niepełnosprawne organizuje liczne wydarzenia integracyjne w ramach zadań finansowanych z własnych budżetów, także takie, które obejmują kontakty z podobnymi podmiotami z poza powiatu tucholskiego. Integracje osób niepełnosprawnych wspierają także jednostki administracji samorządowej np. Powiatowe Igrzyska Sportowo – Rekreacyjne, w których uczestniczą także uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego organizowane są przez Wydział Edukacji, Zdrowia i Sportu Starostwa Powiatowego w Tucholi.

- 2) Zadanie 2** – Upowszechnianie znaczenia organizacji pozarządowych w badaniu i zaspakajaniu potrzeb osób niepełnosprawnych, wspieranie ich inicjatyw.

Działanie 1: Popularyzowanie pracy organizacji pozarządowych działających dla dobra osób niepełnosprawnych.

Ważnym zadaniem stojącym przed jednostkami administracji publicznej jest informowanie swoich klientów o możliwości skorzystania ze wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe. NGO dysponują instrumentami niedostępnymi dla instytucji, są bardziej elastyczne i często mają większą wiedzę o środowisku osób niepełnosprawnych. Ważne jest by zarówno podmioty trzeciego, jak i pierwszego sektora nie traktowały siebie jako konkurencji, tylko uzupełnienie swojej oferty i partnera do realizacji nowych przedsięwzięć. Pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej są często źródłem pierwszej informacji o stowarzyszeniach do jakich mogą przystąpić osoby niepełnosprawne. Jest to szczególnie istotne w przypadku osób, które otrzymują orzeczenie po raz pierwszy.

Działanie 2: Aktywna współpraca organizacji i instytucji publicznych w środowisku lokalnym.

Przykłady współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi zostały opisane w ustępie dotyczącym realizacji zadania „Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych”.

3. Cel szczegółowy nr 3 – wczesne wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych.

- 1) Zadanie 1** – Wczesne rozpoznawanie zaburzeń oraz podejmowanie działań w zakresie wspierania rozwoju.

Działanie 1: Popularyzowaniu znaczenia istoty wczesnej interwencji i jej wpływu na proces rehabilitacji, **Działanie 3:** Udzielaniu informacji o możliwościach uzyskania wsparcia

w zakresie wspomaganie rozwoju dziecka, **Działanie 4:** Organizowaniu pogadank dla rodziców, nauczycieli, wychowanków itp. traktujących o potrzebach i możliwościach rozwojowych dzieci niepełnosprawnych.

Wczesne skierowanie do specjalisty ma kluczowe znaczenie dla procesu rehabilitacji. Obowiązek informowania rodziców o konieczności wczesnej interwencji specjalistycznej u dzieci niepełnosprawnych spoczywa przede wszystkim na przedszkolach i szkołach, a także na przedstawicielach służby zdrowia, którzy mają najwcześniejszy kontakt z dzieckiem niepełnosprawnym.

Ważną rolę w procesie wczesnego wspomaganie dzieci odgrywa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tucholi, która ściśle współpracuje z jednostkami oświaty w zakresie diagnozy, pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej, udzielanej także rodzicom i nauczycielom pracującym z dziećmi niepełnosprawnymi. Poza tym Poradnia odpowiada za wczesne wykrywanie niepełnosprawności, opracowanie programów rewalidacyjnych, prowadzenie terapii zaburzeń rozwojowych: indywidualnej i grupowej, konsultacje dla rodziców oraz nauczycieli dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych., poradnictwo wychowawcze, współdziałanie ze służbą zdrowia.

Działanie 2: Poradnictwo specjalistyczne:

Rejestr jednostek poradnictwa specjalistycznego prowadzi wojewoda. W wykazie dla województwa kujawsko-pomorskiego znajdowało się 7 podmiotów (dane z czerwca 2014 r. – ostatni opublikowany wykaz):

- Gminny Ośrodek Wsparcia dla Rodzin, działający przy Urzędzie Miasta Tucholi;
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi;
- Punkt Konsultacyjny dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi, Narkotykami i Przemocy Domowej w Kęsowie;
- Punkt Pomocy Rodzinie „Krokus” w Lubiewie;
- Tucholski Ośrodek Psychoterapii Uzależnień od Alkoholu, Współuzależnień i Profilaktyki w Gostycynie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie.

Osoby niepełnosprawne mogą skorzystać z porad Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Tucholi, Poradni Zdrowia Psychicznego w Szpitalu Tucholskim, w Spółdzielni Socjalnej PROGRESS oraz w prywatnych gabinetach. Psychologowie oraz

pedagodzy zatrudnieni są także w placówkach edukacyjnych funkcjonujących na terenie powiatu.

2) Zadanie 2 – Przygotowanie rodziny do pełnienia swojej roli w sytuacji przyjscia na świat dziecka niepełnosprawnego.

Działanie 1: Postępowania i pielęgnacji we wczesnym okresie życia oraz **Działanie 3:** Niesienie pomocy socjalnej, psychologicznej, pedagogicznej i medycznej w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju oraz przekazywanie wiedzy traktującej o możliwościach stymulowania rozwoju dziecka.

Odpowiedzialność za wspomaganie rodziców w pielęgnacji dziecka niepełnosprawnego we wczesnym okresie życia spada na służbę zdrowia – pielęgniarki środowiskowe oraz ośrodki pomocy społecznej. OPS-y świadczą specjalistycznego usługi opiekuńcze, w tym dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi, pracę socjalną oraz asystenturę dla rodzin szczególnie wymagających wsparcia, organizują także spotkania ze specjalistami w przypadku konsultacji Wczesna diagnoza, przeprowadzona przez pracownika socjalnego czy pielęgniarkę środowiskową i wskazanie drogi dalszego postępowania z dzieckiem niepełnosprawnym ma kluczowe znaczenie dla sukcesu rehabilitacji. Istotną rolą ośrodków pomocy społecznej jest także informowanie o możliwości uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności dla dziecka, co umożliwia skorzystanie z dofinansowań PFRON oraz otrzymywanie zasiłku pielęgnacyjnego.

Działanie 2: Informowaniu o możliwościach rozwojowych dziecka, diagnoza (por. Cel szczegółowy nr III, Zadanie 1, Działanie 1, 2 i 4).

3) Zadanie 3 – Zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia

Działanie 1: Systematycznym sporządzaniu diagnoz na bazie orzecznictwa psychologiczno – pedagogicznego i medycznego (por. Cel szczegółowy nr 3, Zadanie 1 Działanie 1).

Działanie 2: Orzekaniu o niepełnosprawności. – dane z PZOON.

Dane o wydanych orzeczenia dla osób przed 16 rokiem przycina prezentują poniższe tabele.

Osoby przed 16 rokiem życia.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	0
2.	Wydanie orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	46
3.	Wydanie orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	254

Tabela nr 9 Wydane orzeczenia.

Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku, płci – osoby przed 16 rokiem życia.

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
			0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	K	M
1.	01 – U	16	0	6	10	4	12
2.	02 – P	31	4	6	21	7	24
3.	03 – L	19	3	4	12	7	12
4.	04 – O	20	5	8	7	8	12
5.	05 – R	21	7	8	6	9	12
6.	06 – E	7	0	0	7	3	4
7.	07 – S	71	16	21	34	27	44
8.	08 – T	4	0	2	2	0	4
9.	09 – M	12	1	6	5	6	6
10.	10 – N	12	5	4	3	8	4
11.	11 – I	17	3	6	8	9	8
12.	12 – C	24	7	11	6	8	16
RAZEM		254	51	82	121	96	158

Tabela nr 10 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności, wieku, płci.

Objaśnienia:

01 – U – upośledzenie umysłowe,

02 – P – choroby psychiczne,

03 – L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,

04 – O – choroby narządu wzroku,

05 – R – upośledzenie narządu ruchu,

06 – E – epilepsja,

07 – S – choroby układów oddechowego i krążenia,

08 – T – choroby układu pokarmowego,

09 – M – choroby układu moczowo – płciowego,

10 – N – choroby neurologiczne,

11 – I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,

12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Działania 3: Udzielanie dofinansowania ze środków PFRON przez PCPR. Informacje o wydatkowaniu środków PFRON znajdują się w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

4) Zadanie 4 – Umożliwienie dziecku niepełnosprawnemu kontaktów z grupą rówieśniczą.

Działanie 1: Umożliwienie dzieciom niepełnosprawnym kształcenia i wychowania razem z pełnosprawnymi rówieśnikami w przedszkolnych grupach integracyjnych.

5) Zadanie 5 – Przygotowanie dziecka niepełnosprawnego do podjęcia przez nie obowiązku szkolnego w najkorzystniejszych dla niego warunkach.

Działanie 1: Kwalifikowaniu dziecka niepełnosprawnego na podstawie wielodyscyplinarnej diagnozy do kształcenia integracyjnego lub specjalnego oraz **Działanie 2:** Wskazywaniu rodzicom optymalnych możliwości kształcenia dziecka niepełnosprawnego w odpowiedniej dla niego placówce edukacyjnej.

Za realizację tego zadania odpowiada Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna współpracują w tym zakresie z jednostkami oświaty, służbą zdrowia i jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej. Do zadań realizowanych przez Poradnię należą:

- Orzekanie do kształcenia specjalnego (dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, z zaburzeniami wzroku, słuchu, autyzmem, z niepełnosprawnością ruchową, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, niedostosowanych społecznie);
- Orzekanie do nauczania indywidualnego w stosunku do dzieci, których stan zdrowia utrudnia lub uniemożliwia realizowanie obowiązku szkolnego w systemie szkolnictwa masowego;
- Wskazywanie optymalnych form, metod i warunków kształcenia dziecka niepełnosprawnego;
- Współdziałanie z nauczycielami i rodzicami przy sporządzaniu dla dzieci indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych.

4. Cel szczegółowy nr 4 składa się z 5 zadań:

1) Zadanie 1 – Podjęcie działań w zakresie podnoszenia poziomu świadomości dzieci i młodzieży ma temat ich niepełnosprawnych rówieśników, praw, potrzeb i wkładu w życie społeczne.

Działanie 1: Organizowaniu pogadank dotyczących dzieci niepełnosprawnych, realizowanych we wszystkich typach placówek edukacyjnych na terenie powiatu tucholskiego.

Działania edukacyjne dotyczące niepełnosprawności winny być skierowane nie tylko do samych osób niepełnosprawnych i ich rodzin, lecz również do osób zdrowych. Wpajanie dzieciom i młodzieży szacunku, zrozumienia oraz przekazywanie wiedzy na temat niepełnosprawności jest zadaniem zarówno jednostek oświaty, jak i instytucji pomocowych.

Szkoły średnie z powiatu tucholskiego realizują na godzinach wychowawczy programy przygotowujące uczniów do kontaktów z rówieśnikami niepełnosprawnymi, zachęcają wychowanków do pomocy i wsparcia. Wyróżnia się także działalność wolontariacka np. grupy eM działającej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Tucholi, której członkowi wspierają m.in. mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej. Podobne we wspieranie osób niepełnosprawnych angażuje się Szkolne Koło Wolontariatu działające przy Zespole Szkół Licealnych i Technicznych, które współpracuje ze Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi oraz świetlicą terapeutyczną „Przyjazny kąt”.

Również środowisko związane z pomocą osobom niepełnosprawnym włącza się realizację tego celu. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi ściśle współpracują z przedszkolami i szkołami, w celu pokazania uczniom działalności Warsztatów, poprzez różne zajęcia manualne i artystyczne. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi we współpracy z organizacjami pozarządowymi, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, samorządami organizuje cyklicznie Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych oraz obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych – wydarzeń integrujących osoby niepełnosprawne i zdrowe.

2) **Zadanie 2** – Orzekanie i kwalifikowanie do kształcenia specjalnego i integracyjnego oparte na potencjale możliwości dziecka.

Działanie 1: Systematyczne dokonywanie wielodyscyplinarnej diagnozy dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością wskazującej na potencjał rozwojowy i mocne strony (por. opis działalności Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej – Cel szczegółowy nr III, Zadanie 1, Działanie 1).

Działanie 2: Inspirowanie nauczycieli i wychowawców pracujących z dziećmi specjalnej troski do tworzenia programów autorskich.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tucholi jest jednostką oświaty szczególnie istotną w kontekście wspierania edukacji osób niepełnosprawnych, którego celem jest przygotowanie dzieci niepełnosprawnych do samodzielnego życia w integracji

ze społeczeństwem. Cel ten jest realizowany poprzez dostosowanie programów edukacyjnych, również autorskich do potrzeb i możliwości uczniów.

Działanie 3: Tworzenie warunków do zaspokajania podstawowych potrzeb uczniów specjalnej troski w zakresie specjalistycznej opieki medycznej oraz zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i pomocniczy (por. Cel szczegółowy nr III, Zadanie 3, Działanie 3).

3) **Zadanie 3** – Wspieranie inicjatyw związanych z organizowaniem imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych dla dzieci z niepełnosprawnością.

Działanie 1: Organizacja imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych dla dzieci specjalnej troski z powiatu tucholskiego w wieku 3 – 18 lat (por. Cel szczegółowy nr II, Zadanie 1, Działanie 1).

Działanie 2: Wspomaganie rodzin dzieci z niepełnosprawnością w zakresie pomocy społecznej, korzystania z turnusów rehabilitacyjnych, sanatoriów oraz możliwości uzyskania sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego (por. Cel szczegółowy nr III, Zadanie 3, Działanie 3).

Działanie 3: Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjno – ortopedycznego.

Wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego na terenie powiatu tucholskiego prowadzą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie oraz Zarząd Gminny Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Lubiewie. Ponadto Szpital Tucholski umożliwia bezpłatne wypożyczenie łóżek szpitalnych. Bezpłatną rehabilitację dla podopiecznych zapewnia w swojej siedzibie także Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, które rokrocznie pozyskuje środki na realizację tego działania.

4) **Zadanie 4** – Podnoszenie wiedzy nauczycieli i wychowawców w zakresie pedagogiki specjalnej oraz metod pracy z dziećmi specjalnej troski.

Działanie 1: Organizowanie szkoleń nauczycieli i innych osób zajmujących się pracą z dziećmi z niepełnosprawnością.

Działalność edukacyjną skierowaną do nauczycieli pracujących z osobami niepełnosprawnymi prowadzą Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tucholi oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tucholi.

5. Cel szczegółowy nr 5 – organizowanie różnych form wspierania rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną.

1. **Zadanie 1** – Diagnozowanie potrzeb rodzin osób niepełnosprawnych.

Działanie 1: Przeprowadzenie wywiadów w środowisku lokalnym oraz poza nim.

Przeprowadzenie wywiadów środowiskowych jest jednym z podstawowych zadań ośrodków pomocy społecznej, dzięki czemu pomoc kierowaną do osób niepełnosprawnych i ich rodzin uwzględnia wszystkie jej potrzeby. Także placówki oświaty, poprzez rozmowy z rodzicami, starają się w jak najlepszy sposób dostosować swoją pracę do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ponadto ośrodki pomocy społecznej kierują klientów do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, wypłacają zasiłki stałe i okresowe z powodu niepełnosprawności, zasiłki celowe specjalne, zasiłki celowe zwykłe z powodu niepełnosprawności, świadczenia pielęgnacyjne (pobierane z tytułu opieki na dziećmi lub dorosłymi osobami niepełnosprawnymi), specjalne zasiłki opiekuńcze, dodatki na kształcenie i rehabilitację. Organizują dożywianie dzieci niepełnosprawnych oraz ponoszą odpłatności z tytułu pobytu mieszkańców gmin w domach pomocy społecznej. Ośrodki świadczą także specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania.

2. Zadanie 2 – Objęcie rodzin pomocą.

Działanie 1: Udzielanie poradnictwa specjalistycznego (por. Cel szczegółowy nr III, Zadanie 1, Działanie 2).

Działanie 2: Wspieranie samodzielności rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną oraz **Działanie 3:** Inicjowanie tworzenia grup wsparcia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi prowadzi rejestr osób chętnych do świadczenia wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych oraz monitoring potrzeb w tym zakresie. W przypadku gdy osoba niepełnosprawna zgłosi problem w codziennym funkcjonowaniu PCPR pośredniczy w kontakcie pomiędzy potrzebującym a wolontariuszem.

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie pozyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej projektu dotyczącego tworzenia w powiecie tucholskim gospodarstw opiekuńczych. Gospodarstwa opiekuńcze są to wyspecjalizowane podmioty powstałe na bazie gospodarstw rolnych, których przedmiotem działalności jest świadczenia usług dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym dla osób niepełnosprawnych.

Działanie 4: Dofinansowaniu ze środków PFRON.

Za realizację zadań powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Podział na poszczególne zadania i wydatkowanie środków w 2016 roku został przedstawiany w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi w ramach funduszy zgromadzonych na koncie Zakładowego Funduszu Aktywności pracownicy zakładu uzyskali bezzwrotne środki na:

- Usprawnienie i dodatkowe oprzyrządowanie stanowisk pracy;
- Poprawa warunków pracy osób niepełnosprawnych;
- Zakup sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu;
- Doksztalcanie, przekwalifikowanie i szkolenie osób niepełnosprawnych;
- Pomoc w przygotowaniu, remoncie i wyposażeniu mieszkań (indywidualnych);
- Rekreacja i uczestnictwo w życiu kulturalnym;
- Pomoc w zaspokajaniu innych potrzeb socjalnych i związanych z rehabilitacją społeczną;
- Zakup i naprawa indywidualnego sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, zgodnie z złożonymi wnioskami oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17.07.2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej §15 ust. 1 wydatkowano środki w wysokości **117.254,15 zł**.

Działanie 5: Udzielaniu specjalistycznych usług opiekuńczych, pracy socjalnej. (por. Cel szczegółowy nr III, Zadanie 2, Działanie 1 i Działanie 3).

- 3. Zadanie 3** – Organizowaniu różnych form wypoczynku dla rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną, mające na celu ich sprawności.

Działanie 1: Kierowaniu osób niepełnosprawnych z opiekunem na turnusy rehabilitacyjne względnie do sanatorium (por. Cel szczegółowy nr V, Zadanie 2, Działanie 4).

Działanie 2: Organizowaniu wycieczek oraz imprez integracyjnych (por. Cel szczegółowy nr II, Zadanie 1, Działanie 1).

- 4. Zadanie 4** – Poprawa dostępności budynków.

Działanie 1: Likwidacja barier architektonicznych, technicznych dla osób indywidualnych w ramach środków PFRON (por. Cel szczegółowy nr V, Zadanie 2, Działanie 4)

Działanie 2: Dokonywanie przeglądu obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu i ustaleniu obiektów niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz **Działanie 3:** Zalecaniu placówkom użyteczności publicznej dostosowanie ich obiektów do możliwości swobodnego korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne.

Ze względu na wysokie koszty dostosowania placówek do potrzeb osób niepełnosprawnych jednostki administracji publicznej starają się dostosowywać do potrzeb osób niepełnosprawnych w sposób bezkosztowy np. poprzez udostępnianie dokumentów w formie elektronicznej oraz przenoszenie punktów obsługi klienta na kondygnacje, do których dostęp nie jest ograniczony przez bariery architektoniczne. W większości placówek zatrudnione są także osoby posługujące się językiem migowym.

4. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki dla osób opuszczających zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapeutyczny, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy.

W okresie sprawozdawczym usamodzielnienia wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, zakłady karne przebiegały wg indywidualnego programu usamodzielniania opracowanego przez pracownika socjalnego placówki wraz z osobą usamodzielnianą – w porozumieniu z PCPR. Program usamodzielnienia zawiera dane o sytuacji materialno – bytowej rodziny naturalnej, pomoc, jaką może od niej uzyskać oraz oczekiwania i plany wychowanka .

Usamodzielnienia wychowanków w 2016 roku przedstawiały się następująco:

- Udzielono 1 wychowankowi pomocy na zagospodarowanie. Świadczenie zostało wypłacone w łącznej kwocie **1.500,00 zł.**
- Pomoc pieniężną z tytułu kontynuacji nauki przyznano **6** wychowankom pochodzącym z powiatu tucholskiego. Łącznie na ten cel wydatkowano **27.194,80zł.**
- Pomoc pieniężną na uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych otrzymał **1** wychowanek w łącznej kwocie **2.400,00 zł.**

5. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz doradztwo metodyczne.

Art. 19 ust. 14 ustawy o pomocy społecznej nakłada na powiat zadanie zapewnienia szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej, tj. pracowników socjalnych zatrudnionych w gminnych ośrodkach pomocy społecznej. Skuteczność pracy socjalnej

i wszelkich działań podjętych w kierunku aktywizacji podopiecznych wymaga specjalistycznego przygotowania i systematycznego doszkalania.

KONFERENCJA PT. „ZROZUMIEĆ AUTYZM:

Dnia 13 września 2016 r. odbyła się konferencja pt. „Zrozumieć autyzm”. W konferencji wzięło udział 136 osób ze szkół, stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych, ośrodków pomocy społecznej, kuratorów, pracowników służby zdrowia, komendy powiatowej, warsztatów terapii zajęciowej, domu dziecka, czyli wśród osób, które mają częsty kontakt z dziećmi poza środowiskiem domowym. W konferencji uczestniczyło też bardzo dużo rodziców, u których dzieci zdiagnozowano autyzm. Pani Renata Gramowska – Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Tucholi bardzo obszernie przedstawiła jak wygląda sytuacja osób z autyzmem w naszym powiecie. Natomiast Pani Marcelina Różycka – Wolska – psycholog ze Spółdzielni Socjalnej „Progres” omówiła realizację specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie naszego powiatu.

Koordynatorki Programu „Zrozumieć Autyzm” szeroko przedstawiły problemy osób z autyzmem po 24 roku życia oraz opowiedziały o całym programie. Superwizorki ze Specjalnego Ośrodka Rewalidacyjno Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Gdańsku omówiły i pokazały różne ścieżki edukacyjne dzieci z autyzmem, natomiast przedstawiciel Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Zespołem Aspergera „ASPI” opowiedziała czym jest Zespół Aspergera.

Wiele jest nazw i pojęć, które opisują autyzm i zaburzenia ze spektrum autyzmu – najważniejsza nie jest nazwa lub diagnoza, ale fakt, że każde dziecko z autyzmem jest unikalne i ma zupełnie indywidualne cechy właściwe tylko dla siebie samego. Niewątpliwie wczesna diagnoza to sukces w terapii. Im szybciej dziecko będzie objęte specjalistyczną opieką, tym większa szansa na wyrównanie deficytów rozwojowych. Konferencja pozwoliła zrozumieć, czym jest autyzm. Każdy uczestnik otrzymał materiały konferencyjne oraz zaświadczenia.

KONFERENCJA PT. „WIDZIMY, REAGUJEMY, PRZECIWDZIAŁAMY”

W okresie od 6 października do 7 października 2016 r. odbyła się II Powiatowa Interdyscyplinarna Konferencja na temat przemocy w rodzinie pt.: „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy”.

Konferencja w roku 2016 dofinansowana została z Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata

2016 – 2017 (2016)” – projektu realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Partnerami projektu było Starostwo Powiatowe w Tucholi oraz Komenda Powiatowa Policji w Tucholi.

Patronat honorowy nad konferencją objął Wojewoda Kujawsko Pomorski Pan Mikołaj Bogdanowicz oraz Komendant Wojewódzki Policji w Bydgoszczy insp. Paweł Spychała. Obaj Panowie osobiście wzięli udział w konferencji.

Po przywitaniu gości i wprowadzeniu dokonanym przez Starostę Tucholskiego Michała Mroza oraz Członka Zarządu Powiatu Tucholskiego Jerzego Kowalika rozpoczęły się wykłady a po nich warsztaty.

Jakub Wawrzyniak – Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego KPUW w Bydgoszczy wprowadził uczestników w podstawy prawne funkcjonowania oraz przedstawił strukturę Centrów Powiadamiania Ratunkowego, przybliżył słuchaczom zadania Centrum związane z odbieraniem zgłoszeń alarmowych, powiązaniem zgłoszenia z danymi teleadresowymi oraz lokalizacją zdarzenia oraz przekazywaniem ich do odpowiednich służb drogą elektroniczną. Ponadto omówił szereg zadań centrum takich jak wymiana informacji o zdarzeniach ze służbami, przechowywanie zgłoszeń oraz ich zapisów, tworzenie analiz itp. Zostały przedstawione również filmy i statystyki, które uświadomiły słuchaczom jak duża jest jeszcze nieświadomość społeczeństwa dotycząca istnienia oraz celowości wybierania numeru alarmowego 112. Pomimo iż CPR funkcjonuje od 2013 r. operatorzy w dalszym ciągu zmagają się ze znaczną ilością fałszywych połączeń. Ponadto uwidacznia się z problemem bezkarności osób uporczywie blokujących linię alarmową. Te wszystkie bardzo ważne informacje były szeroko omawiane również na warsztatach, które prowadzili Pani Małgorzata Wysocka – Brunka – Zastępca Kierownika CPR w Bydgoszczy oraz Pan Piotr Kozłowski Kierownik Oddziału do spraw organizacji, logistyki i współpracy.

W dalszej części konferencji mł. insp. Romuald Kapłanowski p.o. Naczelnika do Walki z Korupcją opowiedział nam o zadaniach Wydziału dw. z Cyberprzestępczości, o rodzajach uzależnień od internetu, jak zachować bezpieczeństwo podczas pracy przy komputerze, oraz uświadomił jak wiele jest szkodliwych treści w sieci, m.in.: pornografia, przemoc (wyśmiewanie innych), używki, hazard, rasizm i ksenofobia, niechciana poczta, cyberstalking (nękanie), stalking (uporczywe nękanie), flaming, trolling, hejting (obrażanie), mobbing w sieci, agresja elektroniczna i cyberbullying, uwodzenia, wykorzystanie seksualne dzieci w Internecie, niebezpieczne treści, filmiki internetowe nastolatków, uzależnienie od komputera. O szczegóły uczestnicy konferencji mogli dopytywać na warsztatach

prowadzonych przez ekspertów z Wydziału do Walki z Cyberprzestępczością KWP w Bydgoszczy podkom. Tomasza Boroń oraz asp. sztab. Marcina Matysiek.

Kolejny wykład i warsztaty prowadzone były przez Pana Ireneusza Ruszczyk z Zespołu Łączności i Informatyki KPP w Tucholi oraz st. sierż. Bartosza Wiese – referenta Zespołu do spraw Profilaktyki Społecznej, Wykroczeń Nieletnich i Patologii WPiRD KPP w Tucholi. Omawiali oni jakże ważny temat: Bezpieczeństwo jutra – czyli jak chronić dzieci i młodzież przed cyberprzestępczością. Coraz więcej przestępstw o charakterze pospolitym zostaje przenoszonych do wirtualnego świata, który jest coraz bardziej cyber – wirtualny i e-lektroniczny. Wszystkie omawiane zagrożenia są ze sobą powiązane i zależne. Wyższy próg świadomości zmniejsza ryzyko, ale go nie eliminuje. Omawiane zostały różne gry komputerowe, w których gracz spotyka się z agresją, przemocą i niemoralnym postępowaniem. Wyniesione ze świata gier zasady i normy postępowania wypaczają podstawowe wartości moralne, powodują pomieszanie tego, co dobre z tym, co złe. Badania naukowe potwierdzają jednoznacznie, że dzieci korzystające z gier zawierających przemoc stają się agresywne wobec innych ludzi, mają obniżony poziom empatii, są egocentryczne – są zapatrzone w siebie i kierują się własnymi korzyściami, są obojętne na drugiego człowieka. Dlatego kolejnym bardzo ważnym etapem projektu będą spotkania w szkołach z dziećmi i młodzieżą a potem rodzicami dotyczące cyberprzemocy i prawidłowego wykorzystywania numeru alarmowego 112.

Kolejny ciekawy wykład poprowadziła kurator specjalista Pani Sylwia Nowak – Kierownik Zespołu Kuratorów Zawodowych. Wykład dotyczył funkcjonowania Systemu Dozoru Elektronicznego. Pani kurator przybliżyła nam co to jest system dozoru elektronicznego.

Następnie mł. insp. Jarosław Świerczyński Naczelnik Wydziału Prewencji KWP w Bydgoszczy krótko omówił mapy zagrożeń a zainteresowanym szczegółów udzielali na specjalnie przygotowanym podczas konferencji stanowisku funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Tucholi.

Część wykładową zakończył insp. Krzysztof Bodziński p.o. Komendanta Powiatowego Policji w Nakle nad Notecią bardzo ciekawym wykładem na temat hejtowania – nowej formy przemocy w internecie. Omówił co to jest hejt, jego fazy, kim jest hejter, konsekwencje i sposoby radzenia sobie z tą formą przemocy.

W godzinach popołudniowych i następnego dnia odbywały się warsztaty z poszczególnych zagadnień. Dodatkowy bardzo ważny warsztat to wsparcie psychologiczne dla pracowników w sytuacjach kryzysowych, który prowadzony był przez ekspertki pracujące

na co dzień w Sekcji Psychologów w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy: podinsp. Jolantę Iwaszko oraz podinsp. Beatę Wieczorek. Panie omówiły rodzaje sytuacji kryzysowych, typologię zdarzeń traumatycznych, rodzaje, stadia i następstwa kryzysów. Omówione zostały też style pomagania w kryzysie. Uczestnicy otrzymali odpowiedzi na wszystkie nurtujące ich pytania związane z trudną codzienną pracą na rzecz drugiego człowieka.

Dla przykładu trzy wypowiedzi osób, które wpłynęły do naszego Centrum.

- Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Tucholi Pani Lidia Pająk – Barzyk: „Bardzo dziękuję za zaproszenie na III Powiatową Konferencję „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy – cyberprzestępczość oraz funkcjonowanie numeru alarmowego 112”. Konferencja była bogata w niezwykle ważne treści dotyczące chyba każdego człowieka, który w mniejszym lub większym zakresie korzysta z internetu. Właściwie poruszane na Konferencji tematy, zarówno w części oficjalnej, jak i w części warsztatowej, mogłyby być przedmiotem cyklu szkoleń kierowanych do osób dorosłych, ale także do młodzieży i dzieci. Szczególnie dzieci i młodzież- pokolenie „garściami korzystające z internetu, znające jego zalety i ogromne możliwości, nie zawsze jest zorientowane i świadome zagrożeń, jakie skrywa ten „cud techniki”. Myślę, że Konferencja u wielu jej uczestników wyzwoliła potrzebę przekazania jej treści w swoich środowiskach zawodowych, ale także i rodzinnych. Szczegółowe omówienie istoty funkcjonowania numeru alarmowego 112, uświadomiło mi jak ważne dla społeczeństwa jest przedsięwzięcie wdrożenia tego numeru i jak ogromna kryje się za tym praca wielu osób. Z zainteresowaniem również wysłuchałam prelekcji dotyczącej funkcjonowania Systemu Dozoru Elektronicznego. W swojej pracy zawodowej często spotykam się z osobami, które w tym systemie odbywają karę za naruszenie prawa. Ciekawe treści przedstawił także Zespół udzielający wsparcia psychologicznego policjantom. Również miejsce usytuowania Konferencji, moim zdaniem miało pozytywny wpływ na jej przebieg, było także akcentem promującym Bory Tucholskie. Fojutowo jest uroczym miejscem o każdej porze roku i spacer po przepięknej okolicy był także chwilą do refleksji nad ważnymi treściami Konferencji. Podsumowując, jeszcze raz dziękuję i gratuluję bardzo udanego i dopracowanego w każdym szczególe przedsięwzięcia, jakim była Konferencja.”

- Wicedyrektor Gimnazjum w Cekcynie Pan Jerzy Jaroch: „Udział w konferencji był korzystny dla wielu osób biorących w niej udział. Kolejny już raz organizatorzy przygotowali spotkanie, które wzbogaciło wiedzę uczestników, m. in. uświadomiło zagrożenia czyhające na użytkowników Sieci. Zajęcia warsztatowe były na tyle ciekawe, że postanowiliśmy zaprosić prowadzących na dodatkowe spotkanie z młodzieżą gimnazjalną, aby oni także zrozumieli, co może się zdarzyć w wyniku nierozważnego korzystania z osiągnięć współczesnej techniki informatycznej. Ze zdziwieniem też przyjęliśmy informację, że ogromna część telefonów wykonywanych na numer 112 to głupie żarty. Dostrzegamy więc także potrzebę edukacji społeczeństwa w tym kierunku. Do wiedzy wyniesionej z tego dwudniowego spotkania dorzucić należy koniecznie pochwałę dla organizatorów za perfekcyjnie przygotowanie zajęć, wybór miejsca konferencji (Fojutowo – Bory Tucholskie), wyśmienite, smaczne posiłki, i komfortową bazę lokalową. Liczymy na kolejne takie spotkania.”
- Dyrektor Domu Dziecka w Tucholi Pani Anna Liegmann: „Udział w III Powiatowej Interdyscyplinarnej Konferencji „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy – cyberprzestępczość oraz funkcjonowanie numeru alarmowego 112” pozwolił mi pozyskać dodatkową wiedzę na tematy głównie wiążące się z zagrożeniami w sieci dla zwykłego użytkownika internetu, radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi, dozorem elektronicznym i wieloma innymi dotyczącymi funkcjonowania służb pomagających ludziom w sytuacji zagrożenia zdrowia czy życia. Na konferencji przybliżono między innymi tematykę funkcjonowania numeru alarmowego 112. Przedstawiono czym jest nr 112, na czym polega praca osób przyjmujących zgłoszenia, w jaki sposób przekazywana jest informacja o zdarzeniu oraz z jakie zgłoszenia są rejestrowane (często nieodpowiedzialne i nieadekwatne do danej sytuacji). Kolejnym ważnym tematem było przybliżenie zagrożeń, które kryją się w sieci przede wszystkim dla nieletnich, nieodpowiedzialnie korzystających z internetu (podawanie do wiadomości danych osobowych, haseł do kont). Bardzo ważnym elementem konferencji były również warsztaty organizowane w małych grupach szkoleniowych, podczas których można było zdobyć wnikliwszą wiedzę w tematach przewodnich. Na mnie duże wrażenie wywarły warsztaty z radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi, gdzie panie psycholog pracujące na co dzień w służbie policyjnej (praca zarówno z policjantami jak również z osobami potrzebującymi wsparcia) przybliżyły tematykę rodzajów kryzysu i sposoby pracy z osobami

w kryzysie. Jako przedstawiciel instytucji pracującej na co dzień z dziećmi będę czyniła starania aby przybliżyć zdobytą wiedzę w trakcie konferencji moim wychowankom.”

ZAJĘCIA Z SAMOOBRONY:

Dnia 9 lutego 2016 r. Komendant Powiatowy Policji w Tucholi insp. mgr Krzysztof Bodziński powitał uczestników i rozpoczął cykliczne zajęcia z samoobrony dla pracowników socjalnych, koordynatorów oraz asystentów rodzinnej pieczy zastępczej z powiatu tucholskiego. Pomysł był wspólną inicjatywą Komendy Powiatowej Policji w Tucholi oraz Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Tucholi. Na zajęciach pracownicy dowiedzieli się co to jest obrona konieczna, nauczyli się podstawowych chwytów. Dowiedzieli się też jak wykorzystać do obrony przedmioty znajdujące się w zasięgu ręki. Pracownicy wychodzący w teren, ale również i pracujący w biurach mający kontakt bezpośredni z petentami zagrożeni czują się coraz częściej. Dzięki takim zajęciom wiedzą jak poradzić sobie w niebezpiecznych sytuacjach, których ostatnio nie brakuje.

Zajęcia z samoobrony były bezpłatne. Prowadził je policjanci: st. sierż. Bartosz Wise oraz mł. asp. Paweł Karpus. Kurs cieszy się dużym zainteresowaniem, brało w nich udział 20 osób, była to maksymalna ilość osób, która może jednorazowo uczestniczyć w zajęciach. Nie wykluczamy kolejnej edycji, jeśli kierownicy i dyrektorzy jednostek zgłoszą potrzebę przeszkolenia pozostałych pracowników.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi przez cały czas podnoszą swoje kwalifikacje poprzez udział w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach, konferencjach. Szeroki obszar i złożoność działań pomocy społecznej, wielość i dynamika zmian stanu prawnego wymaga ciągłego podwyższania kwalifikacji zawodowych, zarówno w szkolnych jak i pozaszkolnych formach kształcenia. Z przeprowadzonej analizy form kształcenia się pracowników wynika, że co roku pracownicy podejmują działania w kierunku podnoszenia bądź poszerzenia swoich kwalifikacji, umiejętności i kompetencji, co daje możliwość rozwoju zawodowego i skuteczniejszą, bardziej wydajną i lepiej zorganizowaną pracę jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Lp.	Temat szkolenia	Liczba pracowników
------------	------------------------	---------------------------

		uczestniczących w szkoleniu
1.	04.03.2016 Bydgoszcz szkolenie RIO	1
2.	11.04.2016 Toruń „Rodzicielstwo bez barier”	1
3.	27.04.2016 Toruń, spotkanie konsultacyjno – szkoleniowe PFRON	1
4.	Włocławek Konferencja „Rodzina w lokalnym systemie”	1
5.	08.08.2016, Toruń, szkolenie dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	2
6.	06.09.2016 Bydgoszcz Szkolenie system SL2014	2
7.	18-20.09.2016 Forum PPCR MOPR w Zawierciu	1
8.	29-30.09.2016 Ciechocinek Szkolenie, Aktywny samorząd	1
9.	18-19.10.2016 Toruń szkolenie Metoda indykcji behawioralnej	2
10.	Bydgoszcz 24.10.2016 Urząd Wojewódzki konferencja sytuacja demograficzna w województwie kujawsko – pomorskim	1
11.	03.08.2016, Szkolenie „Dobra i efektywna praca Koordynatora Pieczy zastępczej- zadania i obowiązki” –	5
12.	22.04.2016, Bydgoszcz, Szkolenie „Trzeci elementarz – czyli program siedmiu kroków”	1
13.	21.05.2016, Tuchola, Szkolenie „Rola i znaczenie kontaktów dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi. Zagrożenia oraz model współpracy”	1
14.	18-19.10.2016, Toruń, Szkolenie Metoda indykcji behawioralnej (MIB)	2
15.	Szkolenie pt. „Aspekty psychologiczne pracy z dzieckiem po trudnych doświadczeniach”, Tuchola	1
16.	Szkolenie pt. „Kompendium wiedzy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej”	1
17.	29.10.2011 r., kwiecień maj 2016 Bydgoszcz, Szkolenie z mediacji zgodnie ze standardami szkolenia mediatorów uchwalonymi przez Społeczną Radę praw Alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów i sporów przy Ministrze Sprawiedliwości.	1
18.	Kurs specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej	2
	Szkolenie „Ochrona danych osobowych w instytucjach publicznych”	
19.	15.02.2016, Szkolenie „Nowelizacja ustawy prawo zamówień publicznych 2016 – nowe rozwiązania w zamówieniach publicznych. Zamówienia publiczne o wartości nieprzekraczającej 30 000 euro	2

Tabela nr 11 Szkolenia pracowników PCPR.

6. Potrzeby w zakresie realizacji zadań systemu pomocy społecznej:

- 1) Utworzenie Powiatowego Centrum Wsparcia na potrzeby działalności PCPR, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tucholi oraz utworzenia mieszkań wspieranych i powiatowego środowiskowego domu samopomocy;

- 2) Dostosowanie Domu Dziecka w Tucholi do wymogów nowych standardów (placówki do 14 wychowanków);
- 3) Rozszerzenie działalności w zakresie wolontariatu, grup wsparcia, działań resocjalizacyjnych dla sprawców przemocy;
- 4) Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze (w tym specjalistyczne) i pomocowe;
- 5) Utworzenie jednej rodziny zastępczej zawodowej;
- 6) Zorganizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz pozyskanie etatu psychologa na potrzeby wspierania rodzin zastępczych;
- 7) Wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz rodzin zastępczych na terenie naszego powiatu;
- 8) Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego;
- 9) Pozyskanie środków na realizację zadań z zakresu aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym wdrożenie środowiskowego modelu wspierania dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną opracowanego w ramach projektu „Samodzielnie (nie samemu) – model wspierania osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”;
- 10) Organizacja szkoleń i konferencji dla pracowników jednostek pomocy społecznej z terenu powiatu tucholskiego, w tym przeprowadzenie IV edycji Powiatowej interdyscyplinarnej konferencji na temat przemocy w rodzinie ”Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy”.

IV. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych powiat, jako jeden z dysponentów środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych. Klientami Centrum, korzystającymi z dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o zaliczeniu do jednego ze stopni niepełnosprawności, osoby całkowicie lub częściowo niezdolne do pracy lub dzieci do 16 roku życia, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności. Niepełnosprawność jest zjawiskiem bardzo powszechnym, występującym na całym świecie. Nie wszyscy ludzie jednak zdają sobie sprawę z tego w jak dużej skali

występuje, mimo iż zdecydowanie wszyscy musimy mieć świadomość, że możemy stać się kiedyś osobami niepełnosprawnymi. Niepełnosprawność bardzo często skutecznie uniemożliwia prawidłowe wykonywanie ról społecznych, jakie narzuca codzienność, dlatego w Centrum do każdej osoby niepełnosprawnej podchodzi się indywidualnie, okazując jej należyty szacunek i zrozumienie.

Do zadań powiatu realizowanych przez powiatowe centrum pomocy rodzinie w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej należy opracowanie i realizacja powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych, przestrzegania prawa osób niepełnosprawnych, podejmowania działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności, współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób.

Na realizację zadań ustawowych Powiat Tucholski otrzymał z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie kwotę **1.328.304,00 zł.**, w tym na rehabilitację społeczną **1.255.804,00 zł.** Przyznane środki rozdzielono na wszystkie zadania. Niestety przyznana kwota była niewystarczająca w stosunku do potrzeb. Zainteresowanie rehabilitacją społeczną wśród osób niepełnosprawnych od dłuższego czasu utrzymuje się na wysokim poziomie, co powodowało konieczność dokonywania trudnych wyborów. Znaczna część wniosków została rozpatrzona negatywnie z uwagi na ograniczone środki finansowe. Potrzeby wszystkich osób niepełnosprawnych są ważne, jednakże w pierwszej kolejności starano się zabezpieczyć środki na artykuły niezbędne do podstawowej egzystencji np. pieluchomajtki czy cewniki.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, poprzez pobudzanie aktywności, zaradności osobistej, tak by zapewnić optymalny poziom niezależności funkcjonowania. Realizowana jest poprzez:

- 1) **Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych** aktywna rehabilitacja lecznicza połączona z elementami wypoczynku mająca na celu poprawę sprawności i integrację osób niepełnosprawnych, pobyt na turnusie trwa 14 dni, osoba niepełnosprawna na wniosek lekarza może wyjechać z opiekunem, pobyt w części dofinansowany jest ze środków PFRON.
- 2) **Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych** sprzyja ona integracji osób niepełnosprawnych, pobudza zainteresowania i aktywność.
- 3) **Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze**, przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, ma na celu łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez

refundację zakupu np. pieluchomajtek, protez, aparatów słuchowych oraz dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego np. rowerków rehabilitacyjnych, piłek, materaców do ćwiczeń.

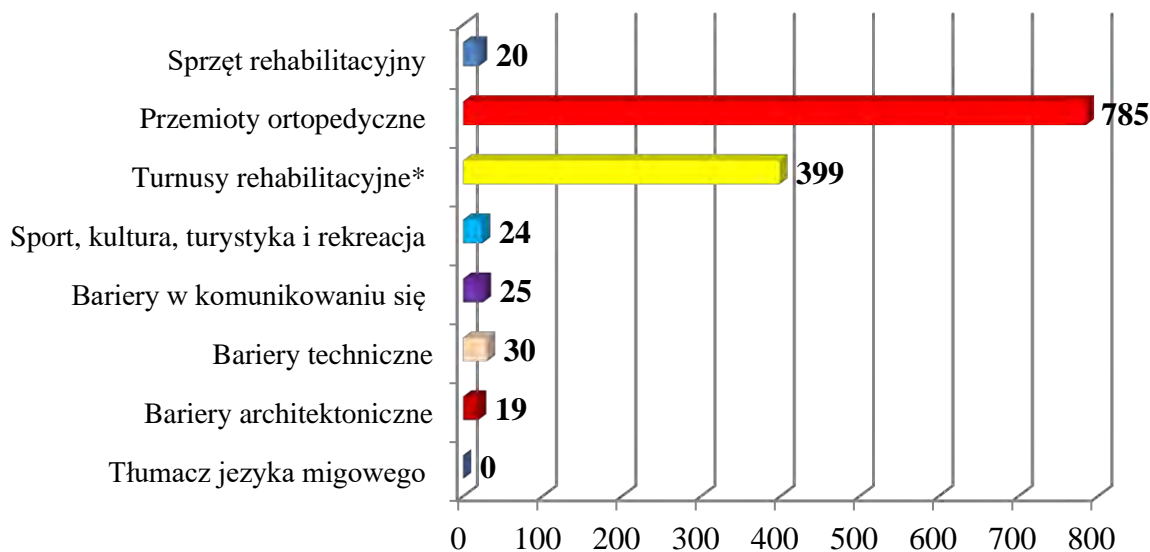
- 4) **Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych**, jeżeli jest uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Realizowane jest ono poprzez podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności. W miarę możliwości, powinna pomóc osobie niepełnosprawnej w samodzielnym funkcjonowaniu, wykonywaniu podstawowych, codziennych czynności lub ułatwić kontakt z otoczeniem np. poprzez przystosowanie łazienki do potrzeb wnioskodawcy, budowę pochylni, zakup łóżka elektrycznego itp.
- 5) Dofinansowanie do usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.
- 6) Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.

Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych pozytywnie zaopiniowała realizację zadań z zakresu rehabilitacji.

Wykres nr 2 Wykorzystanie środków PFRON w 2016 r.

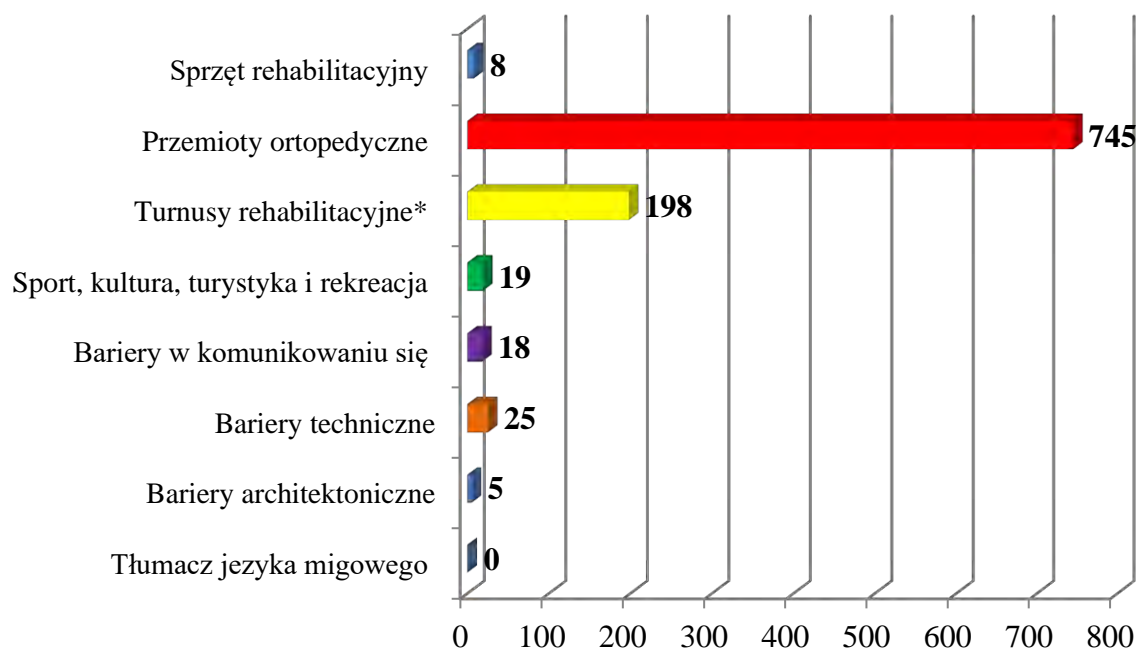
- a) W 2016 r. na wszystkie zadania z zakresu rehabilitacji społecznej złożono **1.302** wniosków. Rozkład wniosków na poszczególne zadania obrazuje następujący wykres.

Wykres nr 3 Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON na poszczególne zadania.

* W przypadku turnusów rehabilitacyjnych podano liczbę osób ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami.

- b) W 2016 r. pozytywnie rozpatrzone i dofinansowane **1.018** wniosków. Rozkład wniosków na poszczególne zadania obrazuje następujący wykres.

Wykres nr 4 Przyznane dofinansowania ze środków PFRON w 2016 roku.

1. Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji dla osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie ze środków PFRON mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, muszą jednakże spełniać określone w przepisach wymogi formalne. Wnioski składane są na zorganizowanie imprez sportowych, kulturalnych, na rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych. Ich przedmiotem najczęściej były jednodniowe wycieczki, pikniki, spotkania integracyjne, turnieje sportowe, wyjazdy na basen. Organizacje pozarządowe działają aktywnie w swoim środowisku lokalnym, integrują osoby niepełnosprawne, pobudzają ich zainteresowania.

Podstawę dofinansowania stanowi zawarta umowa pomiędzy starostą a podmiotem realizującym zadanie, wysokość dofinansowania wynosi do 60% kosztów całego przedsięwzięcia. Z uwagi na dużą ilość wniosków i ograniczone środki finansowe udzielone dofinansowanie było znacznie mniejsze niż kwota wnioskowana.

Na realizację zadań w 2016 r. złożono 24 wnioski.

- 1) 5 wniosków rozpatrzono negatywnie (z uwagi na ograniczone środki finansowe i złożenie większej liczby wniosków przez jednego wnioskodawcę);
- 2) Zawarto 19 umów na kwotę 15.000,00 zł, na realizację następujących przedsięwzięć:

Lp	Realizator	Termin realizacji	Przedmiot umowy	Wysokość dofinansowania
1.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy Tuchola	01.09.2016- 30.10.2016	Wyjazd na basen Chojnice	350,00
2.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy Tuchola	06.05.2016- 13.05.2016	8 dniowy wyjazd na wczasy połączony z rehabilitacją dla emerytów, rencistów i osób niepełnosprawnych.	1.200,00
3.	Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, ul. Poczтовая 7, 89-500 Tuchola	01.06.2016- 15.06.2016	Festyn Integracyjny „Marzenia jak ptaki”	950,00
4.	Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, ul. Poczтовая 7, 89-500 Tuchola	01.12.2016- 31.12.2016	„Teatrzyk Wigilijny”	350,00

5.	Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, ul. Poczтовая 7, 89-500 Tuchola	01.06.2016- 30.06.2016	„Dzień Dziecka”	1.800,00
6.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy, Plac Zamkowy 8, 89-500 Tuchola	04.05.2016- 31.05.2016	„Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych”	1.225,00
7.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Gminny w Lubiewie, ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo	01.09.2016- 15.09.2016	Wyjazd do kina	825,00
8.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy, Plac Zamkowy 8, 89-500 Tuchola	01.07.2016- 31.07.2016	Rekreacja i wypoczynek osób niepełnosprawnych nad morze	350,00
9.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 2 w Lubiewie, Lubiewice 56, 89-526 Lubiewo	19.06.2016- 25.06.2016	Wyjazd emerytów, rencistów i osób niepełnosprawnych na wczasy zdrowotne.	800,00
10.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 5 w Lubiewie, Lubiewice 56, 89-526 Lubiewo	28.08.2016- 03.09.2016	Wyjazd emerytów, rencistów i osób niepełnosprawnych na wczasy zdrowotne.	800,00
11.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych "Ostoja", Plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola	01.04.2016- 30.05.2016	Wyjazd na basen	350,00
12.	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Garbary 1, 89-500 Tuchola	01.09.2016- 31.10.2016	VII Turniej Kręglarski dla uczestników ŚDS	750,00
13.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło Terenowe nr 2 w Cekcynie, ul. Dworcowa 2, 89-511 Cekcyn	01.03.2016- 31.10.2016	Wyjazd na basen	350,00
14.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy, Plac Zamkowy 8, 89-500 Tuchola	01.11.2016- 30.11.2016	Niepełnosprawni Razem – obchody 30-lecia PSD	800,00
15.	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko – Pomorski Koło Powiatowe w Tucholi, Plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola	01.06.2016- 30.06.2016	Piknik Rodzinny dla członków Koła Powiatowego PZN w Tucholi oraz ich opiekunów i członków rodzin, Cekcyn	150,00

16.	Stowarzyszenie Na Rzecz Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej "Przyjazna Dłoń", Wysoka 16, 89-502 Raciąż	18.11.2016	VII Turniej Tenisa Stołowego dla osób starszych i niepełnosprawnych	750,00
17.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło Terenowe nr 2, ul. Dworcowa 2, 89-511 Cekcyn	1-7.04.2016	Wyjazd nad morze	500,00
18.	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko – Pomorski Koło Powiatowe Tucholi, Plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola	02.04.2016-09.04.2016	7 dniowy wyjazd w celach rehabilitacyjnych nad morze	1.200,00
19.	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko – Pomorski Koło Powiatowe Tucholi, Plac Zamkowy 1, 89-500 Tuchola	01.12.2016-15.12.2016	„Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych”	1.500,00
SUMA		X	X	15.000,00

Tabela nr 12 Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych – zrealizowane zadania.

2. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne trwają 14 dni, a osoba niepełnosprawna może skorzystać z dofinansowania raz w roku. Ze środków PFRON poza uczestnictwem osoby z niepełnosprawnością może być finansowane uczestnictwo opiekuna, pod warunkiem potwierdzenia przez lekarza, wystawiającego dołączane do wniosku zaświadczenie, zasadności pobytu opiekuna na turnusie. Wyboru ośrodka oraz terminu turnusu dokonuje sam wnioskodawca. Wysokość dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jest uzależnione od średniego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w ostatnim kwartale i stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy, np. w I kwartale 2016 r. podstawą obliczenia dofinansowania było przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej za IV kwartał 2015 r. i wynosiło:

- 1) **1.220,00 zł** dla osoby niepełnosprawnej posiadającej stopień znaczny;
- 2) **1.098,00 zł** dla osoby niepełnosprawnej posiadające stopień umiarkowany;
- 3) **1.017,00 zł** dla osoby niepełnosprawnej posiadającej stopień lekki (nie przyznawano dofinansowania osobom z tym stopniem niepełnosprawności);
- 4) **1.220,00 zł** dla dziecka niepełnosprawnego do 16 roku życia lub w wieku 16 – 24 lat w przypadku kontynuowania nauki;
- 5) **813,00 zł** dla niezbędnego opiekuna (na wyraźne i uzasadnione zalecenie lekarza);

6) **813,00 zł** dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej.

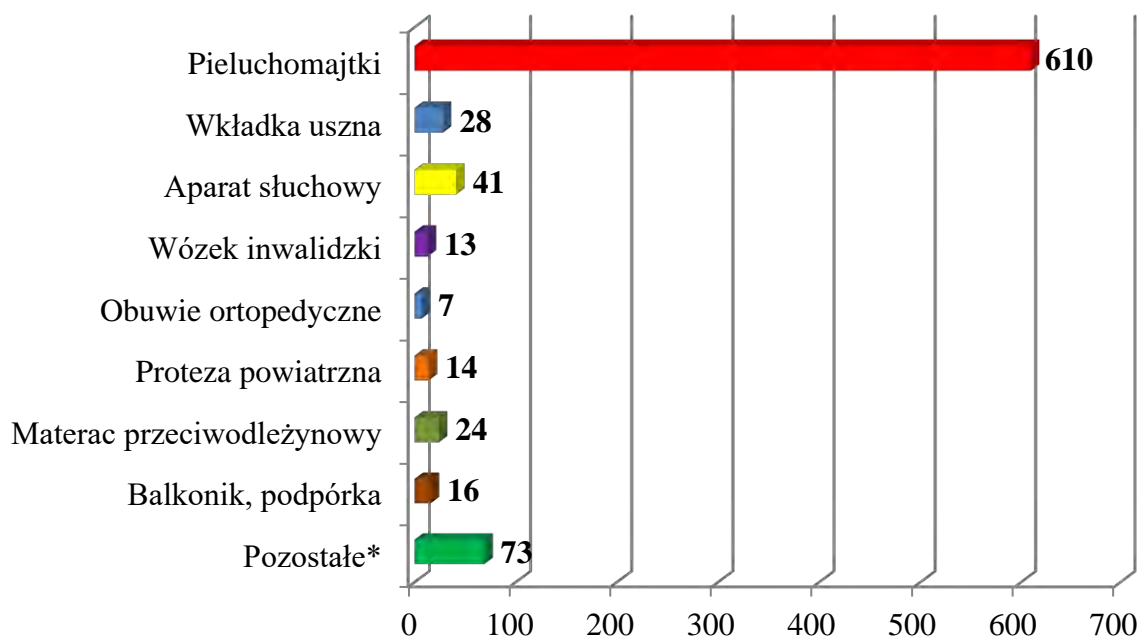
W 2016 r. dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych dla **115** osób niepełnosprawnych oraz **68** opiekunów, w łącznej kwocie **192.114,00 zł**. Dofinansowaniem objęto dzieci oraz osoby niepełnosprawne w wieku 16 – 24 lata, kontynuujące naukę. Rozkład złożonych wniosków, z uwzględnieniem podziału na gminy powiatu tucholskiego, prezentuje poniższa tabela:

Gmina	Złożone wnioski		Przyznane dofinansowanie				Negatywnie rozpatrzone (wraz z opiekunami)
			Wypłacone dofinansowanie		Rezygnacje z dofinansowania		
	Osoby niepełnosprawne	Opiekunowie	Osoby niepełnosprawne	Opiekunowie	Osoby niepełnosprawne	Opiekunowie	
TUCHOLA	178	51	65	33	5	3	123
KĘSOWO	11	3	7	3	0	0	4
CEKCYN	38	11	13	10	2	1	23
LUBIEWO	58	13	17	11	2	0	41
GOSTYCYN	12	5	5	3	1	0	8
ŚLIWICE	10	9	8	8	1	0	2
Suma	307	92	115	68	11	4	201

Tabela nr 13 Wnioski – turnusy rehabilitacyjne w 2016 roku.

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków ortopedycznych. Zakres przedmiotowy oraz wysokość dofinansowanie ze środków PFRON w tym przypadku wynika z Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, które określa limit finansowanie ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia oraz udział pacjenta w cenie zakupu danego przedmiotu. Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków ortopedycznych. Ze środków PFRON możliwe jest pokrycie kosztów wykraczających ponad kwotę refundowaną przez NFZ. Poniższy wykres przedstawia zakres przedmiotowy realizacji tego zadania (UWAGA! jeden wniosek może obejmować więcej przedmiotów dofinansowania np. pieluchmajtki i cewniki).

*W tej kategorii były: protezy piersi (5), cewniki, worki do zbiórki moczu (19), peruki (1), pończochy kikutowie (4), poduszki przeciwodleżynowe (5), ortozy (13), rurki tchawicze (2), fotelik rehabilitacyjny (2), kule łokciowe (2), laska dla niewidomych (1), gorset korekcyjny (3), urządzenie do fizjoterapii (1), sprzęt urostomijny i ileostomijny (3), zestawy infuzyjne (3), protezy tymczasowe (8), pas przepuklinowy (1).

Wykres nr 5 Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze najczęściej dofinansowywane w 2016 r.

Gminy	Złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wypłacona z PFRON	Wnioski rozpatrzone negatywnie ze względu na brak środków	Negatywnie ze względów formalnych (brak orzeczenia, przekroczenie dochodów, niedostarczenie faktury)
Tuchola	377	358	142.295,90	17	1
Kęsowo	84	78	33.409,02	5	0
Cekcyn	120	115	43.062,28	4	0
Lubiewo	71	66	21.386,52	3	0
Gostycyn	103	97	35.343,71	6	0
Śliwice	30	32	14.893,61	3	0
Łącznie	785	746	290.391,04	38	1

Tabela nr 14 Wnioski na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2016 r.

* Jedno dofinansowanie nie zostało wypłacone z powodu zgonu wnioskodawcy.

4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

O dofinansowanie w ramach tego zadania mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, w sytuacji gdy zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych.

Ze względu na ograniczone środki w roku 2016 dofinansowaniem zostały objęte tylko dzieci. Dofinansowano następujące sprzęty rehabilitacyjne: dysk sensomotoryczny, 2 materace rehabilitacyjne, 3 rowery rehabilitacyjne stacjonarne, rotor elektryczny, piłka rehabilitacyjna, kombinezon rehabilitacyjny DUNAG oraz generator impulsów powietrznych.

Gminy	Złożone wnioski	Wnioski rozpatrzone pozytywnie z wypłaconym dofinansowaniem	Wypłacone dofinansowanie (zł)	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Rezygnacja z przyznanego dofinansowania (niedostarczenie faktury)
Tuchola	9	2	864,00	7	0
Kęsowo	1	1	21.757,28	0	0
Cekcyn	4	1	1.557,60	3	0
Lubiewo	3	2	2.217,60	1	0
Gostycyn	1	1	880,00	0	0
Śliwice	2	1	639,20	1	0
Łącznie	20	8	27.915,68	12	0

Tabela nr 15 Realizacji dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

5. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Dofinansowaniem mogą zostać objęte osoby legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Do objęcia pomocą kwalifikują się wnioskodawcy m.in. z dysfunkcją mowy, słuchu, ruchu, w szczególności osoby poruszające się na wózku inwalidzkim. Ze środków PFRON maksymalnie można uzyskać 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej niż do wysokości piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia. Podstawą dofinansowania jest zawarta umowa. Składane wnioski dotyczyły w szczególności: przystosowania łazienki do potrzeb osób niepełnosprawnych, zakupu komputerów, łóżek elektrycznych, uchwytów, krzesełek prysznicowych.

5.1 Likwidacja barier architektonicznych.

Zgodnie z interpretacją Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych: bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienie występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania, uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Przedsięwzięcia realizowane w ramach tego zadania (takie jak przystosowanie łazienki, budowa podjazdu dla wózków inwalidzkich, zakup i montaż windy)

są z reguły kosztowane, co przy ograniczonych środkach PFRON oznacza, że w roku kalendarzowym objętych dofinansowaniem może zostać niewielka liczba wniosków. Realizację wniosków na likwidację barier architektonicznych w 2016 roku przedstawia poniższa tabela:

Nazwa gminy	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba rezygnacji z dofinansowania	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/rezygnacje	Wyplacone dofinansowanie
Tuchola	12	2	0	10	6.500,00
Kęsowo	1	1	0	0	4.000,00
Gostycyn	1*	0	0	0	0,00
Lubiewo	3	1	0	2	5.000,00
Śliwice	1	1	0	0	2.000,00
Cekcyn	1	0	0	1	0,00
Łącznie	19	5	0	13	17.500,00

Tabela nr 16 Likwidacja barier architektonicznych.

* Wnioskodawca zmarł.

5.2 Likwidacja barier technicznych.

Zgodnie z interpretacją Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych: bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tych barier powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie. Przedsięwzięcia dotyczą zakupu takich przedmiotów jak łóżka rehabilitacyjne, elektryczne, krzeselka i uchwyty łazienkowe, zatem dotyczą zaspokajania podstawowym potrzeb osób ze znaczną niepełnosprawnością. Realizację wniosków na likwidację barier technicznych w 2016 roku przedstawia poniższa tabela:

Nazwa gminy	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/rezygnacje	Wyplacone dofinansowanie
Tuchola	17	14	1	1	33.738,97
Kęsowo	2	2	0	0	18.632,00
Gostycyn	3	2	0	2	6.097,65
Lubiewo	2	2	0	0	5.644,27
Śliwice	2	1	0	1	3.080,40
Cekcyn	4	4	0	0	11.381,86
Łącznie	30	25	1	4	78.575,15

Tabela nr 17 Likwidacja barier technicznych.

5.3 Likwidacja barier w komunikowaniu się.

Zgodnie z interpretacją Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych: bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. O dofinansowanie w ramach tego zadania mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli realizacji zadania wynika z niepełnosprawności. Centrum w 2016 r. przed rozpatrzeniem wniosków przeprowadziło wywiady w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.

Nazwa gminy	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/rezygnacje	Wyplacone dofinansowanie
Tuchola	17	14	0	3	15.774,85
Kęsowo	1	1	0	0	1500,00
Gostycyn	1	0	0	1	0
Lubiewo	4	3	0	1	3500,00
Śliwice	1	0	0	1	0
Cekcyn	1	0	0	1	0
Łącznie	25	18	0	7	20.774,85

Tabela nr 18 Likwidacja barier w komunikowania się.

6. Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Jednostką prowadzącą Warsztat Terapii Zajęciowej jest Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, ul. Pocztowa 7d, 89-500 Tuchola Rehabilitacja społeczna, zawodowa i zdrowotna jest realizowana zgodnie z: art. 10b, ust 6a Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 1997 Nr 123 poz. 776 z późn. zm.) oraz § 22 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. 2004 Nr 63 poz. 587.). Umowa pomiędzy Powiatem Tucholskim a SRDST została zawarta na 10 lat. Powierzchnia użytkowa 17 pomieszczeń wynosi 304,26m². Warsztaty prowadzą 8 pracowni opisanych poniżej. Zajęcia odbywają się w budynku Ligi Obrony Kraju, na zasadzie umowy – najmu. Zgodnie z umową: Warsztaty prowadzą wyodrębniony wyłącznie na swoją działalność rachunek bankowy, przedkłada roczne sprawozdania z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych, przedkłada powiatowi niezbędne informacje i dokumenty dotyczące działalności, pisemnie powiadamia o planowanej przerwie urlopowej (wakacyjnej).

Zgodnie z art. 10 f ust. 1 pkt. 1 ustawy o rehabilitacji uczestnikiem warsztatu może stać się osoba legitymująca się umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności niezdolna do podjęcia pracy, która posiada wskazanie do uczestnictwa w warsztacie.

Uczestnicy są kwalifikowani na podstawie dokumentów, które os. niepełnosprawna składa ubiegając się o miejsce w warsztacie tj. kserokopię aktualnego orzeczenia, opinię psychologiczną, kserokopię świadectwa ukończenia szkoły, dokumentacji medycznej, podanie do WTZ, oświadczenie o ochronie danych osobowych w celu rekrutacji, ankietę. Przy naborze brana jest pod uwagę kolejność zgłoszeń.

WTZ opuściło w 2016 roku 3 uczestników, 1 uczestnik ze względu na znaczne pogorszenie stanu zdrowia, 1 uczestnik z powodu podjęcia zatrudnienia, 1 z powodu spraw osobistych.

Do WTZ w Tucholi uczęszczało w 2016 r. 40 osób niepełnosprawnych w tym 19 osób, które legitymują się znacznym stopniem niepełnosprawności. Największą grupą osób uczestniczących w zajęciach WTZ stanowią osoby z upośledzeniem umysłowym, następnie osoby chorujące na choroby psychiczne.

Zajęcia z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywają się w pracowniach. Każda z pracowni jest wyposażona w odpowiedni sprzęt, materiały dydaktyczne, które mają kształcić w uczestnikach odpowiednie postawy i umiejętności. Zajęcia są organizowane w ten sposób, aby praca uczestników przynosiła, jeśli to możliwe, produkty, np. ozdoby bożonarodzeniowe, przetwory z owoców.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi prowadzą następujące pracownie:

— PRACOWNIA KRAWIECKO – DZIEWIARSKA:

Celem pracowni krawieckiej jest przygotowanie do ewentualnego zatrudnienia w zawodzie krawiec lub pomocy krawieckiej. Pracownia krawiecko-dziewiarska umożliwia kształtowanie i rozwój zdolności manualnych uczestników w zakresie posługiwania się igłą, czyli szycie ręczne, poznawanie ściegów wykonywanych ręcznie, haftowania ręcznego np. haft borowiacki czy wyszywanie krzyżykiem, przyszywanie guzików, wykonywania robótek ręcznych, posługiwanie się żelazkiem oraz maszyną do szycia, prucia, zwijania wełny.

— PRACOWNIA PRAC BIUROWYCH:

Głównym celem pracowni prac biurowych jest przygotowanie jej uczestników do ewentualnej pracy w zawodzie pomocnik prac biurowych oraz wykonywanie prac związanych z charakterem pracowni na zlecenie pracowników WTZ. Uczestnicy zapoznają się z urządzeniami w pracowni takimi jak: komputer, drukarka, skaner, trymer, bindownica,

gilotyna, laminator oraz aparat fotograficzny. Uczestnicy zdobywają umiejętności w zakresie, m.in.: porządkowania dokumentów, ewidencji korespondencji, wypisywania adresów na kopertach, pisania harmonogramów (imprez, praktyk i dojazdów), kserowania dokumentów, przystawiania pieczętek, przepisywania dokumentów.

— **PRACOWNIA TECHNICZNA:**

Głównym celem pracowni technicznej jest przygotowanie uczestników do ewentualnej pracy w zawodzie pomocnik stolarza oraz wykonywanie prac związanych z charakterem pracowni. Uczestnicy zapoznają się z urządzeniami w pracowni takimi jak: piły ręcznej i ukośnicy, frezarki ręcznej jaski i stołowej, wiertarki, szlifierki oraz narzędziami ręcznymi do obróbki drewna. Uczestnicy podczas zajęć zdobywają wiedzę i umiejętności potrzebne do wykonywania zawodu pomocnika stolarza.

— **PRACOWNIA OGRODNICZO – BUKIECIARSKA:**

Celem prowadzonych zajęć w pracowni ogrodniczo – bukieciarskiej jest zapoznanie z różnymi technikami pracy w bukieciarstwie i ogrodnictwie oraz zapoznanie z podstawowymi narzędziami ogrodniczymi. Wdrażane są zasady uprawy, pielęgnacji roślin oraz układania kwiatów. Uczestnicy wykonują podstawowe prace w ogrodzie oraz dbają i pielęgnują rośliny doniczkowe. Dodatkowo uczestniczą w praktykach zawodowych w ogrodnictwie.

— **PRACOWNIA RĘKODZIEŁA:**

Pracownia rękodzieła prowadzi zajęcia rehabilitacyjne w zakresie kształtowania i doskonalenia funkcji motorycznych oraz manualnych, doskonalenia koordynacji wzrokowo-ruchowej. Pracownia rękodzieła ma szerokie spektrum swojego działania. Uczestnicy m.in.: malują farbami akrylowymi na różnym podłożu, wykonują ozdoby świąteczne z różnych materiałów, ozdoby ścienne oraz kartki okolicznościowe.

Podczas zajęć uczestnicy w tej pracowni zdobywają i doskonałą sprawności manualne wykonując wyroby z mas plastycznych (masa solna, masa papierowa, modelina, glina ceramiczna); wykonują odlewy z form gipsowych, malują i zdobią; stosują elementy papieroplastyki (np. origami); wykonują kartki okolicznościowe. Ważnym elementem realizacji programu jest stałe i systematyczne wdrażanie do samoobsługi.

— **PRACOWNIA UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH:**

Głównym celem pracowni jest przygotowanie uczestnika do jak najbardziej samodzielnego, świadomego i aktywnego życia w społeczeństwie oraz zwiększanie zaradności życiowej uczestników poprzez naukę samodzielności w codziennych czynnościach,

doskonalenie umiejętności w zakresie komunikacji społecznej, naukę higieny życia i zdrowia, radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, podtrzymywania i udoskonalania umiejętności szkolnych, itp.

— **PRACOWNIA MUZYCZNO – TEATRALNA:**

Uczestnicy pracowni zapoznają się z różnymi gatunkami muzycznymi. W pracowni muzyczno – teatralnej reżyserowane są przedstawienia teatralne (przedstawienia, inscenizacje, jasełka, konkursy recytatorskie). Uczestnicy pracowni zapoznają się z elementami muzykoterapii i relaksacji, która sprzyja podnoszeniu koncentracji, wzmacnianiu poczucia własnej wartości. Poprzez zabawy ruchowe połączone z muzyką, uczestnicy rozwijają swoją aktywność, inwencję twórczą i fantazję. W pracowni działa grupa bębniarska „ERRITMO”, uczestnicy kształtują poczucie rytmu. Pracownia muzyczno-teatralna przygotowuje się do imprez okolicznościowych, występów w przedszkolach i szkołach oraz olimpiada sportowych.

— **PRACOWNIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO I HIGIENY:**

Uczestnicy nabywają umiejętności domowe, takie jak przygotowywanie posiłków, nauka obsługi sprzętu gospodarstwa domowego, dekorowanie stołu na imprezy okolicznościowe, pieczenie ciast, przygotowanie imprez okolicznościowych dla warsztatów. Pracownia przygotowuje pierwsze i drugie śniadanie, myje naczynia, pierze odzież, zmywa podłogi w Warsztacie. Pracownia jest ważnym miejscem dla uczestników, którzy uczą się w miarę możliwości samodzielnego funkcjonowania, ale również nabywają umiejętności zawodowe.

Działania realizowane w pracowniach służą poprawie funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Rehabilitacja uczestników odbywa się w kilku sferach – oprócz celu głównego, jakim jest poprawa zaradności osobistej i samodzielności WTZ realizują działania, które mają pomóc osobie niepełnosprawnej w funkcjonowaniu na płaszczyźnie społecznej, zawodowej i zdrowotnej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi oferowały w 2016 r. podopiecznym możliwość udziału w wyjazdach, imprezach okolicznościowych. Stwarza to okazję do integracji z lokalną społecznością, kształtowania odpowiedniego zachowania w różnych sytuacjach. W 2016 r. uczestnicy wzięli udział m. in. wyjeździe do kina, zwiedzaniu Komendy Powiatowej Policji w Tucholi, spotkaniu integracyjnym w Domu Dziennego Pobytu „Senior – Vigor” w Gostycynie, wycieczce do ZOO w Gdańsku, wystawie/wernisażu fotografii

uczestnika WTZ – Mariusza Weltrowskiego, spotkaniu integracyjnym z przedszkolakami z Przedszkola Jana Brzechwy w Czersku.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi na roczną działalność otrzymały środki finansowe z PFRON w wysokości 639.840,00 zł, z Powiatu Tucholskiego 71.093,33 zł, co łącznie dało kwotę 710.933,33 zł. Ponadto w roku 2016 r. dodatkowe środki na dowóz uczestników przekazały: gmina Cekcyn 5.000,00 zł, gmina Lubiewo 3.000,00 zł.

WTZ przeprowadziły kiermasze, na których łącznie pozyskano kwotę 7.507,00 zł. Zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia WTZ, dochód ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników warsztatu w ramach realizowanego programu terapii przeznacza się, w porozumieniu z uczestnikami warsztatu, na pokrycie wydatków związanych z integracją społeczną uczestników.

W 2016 r. Centrum przeprowadziło dwie kontrole Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tucholi zgodnie z art. 10b, ust 6a ustawy o rehabilitacji, w zakresie wskazanym w § 22 rozporządzenia wtz, kontrolując:

- 1) Prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników WTZ;
- 2) Ważność posiadanych przez uczestników WTZ orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań;
- 3) Prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej:
  - a) uczestników,
  - b) działalności merytorycznej WTZ, w tym działalności rady programowej,
  - c) współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników.
- 4) Prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry WTZ;
- 5) Zgodność postanowień umowy ze stanem faktycznym;
- 6) Zgodność organizacji pracy i zajęć w WTZ z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego WTZ oraz z umową;
- 7) Prawidłowość realizacji planu działalności WTZ i indywidualnych programów rehabilitacji;
- 8) Prawidłowość wykorzystania środków PFRON.

Po dokonaniu czynności kontrolnych sporządzono protokół.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi pozytywnie ocenia działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tucholi.

7. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych została powołana Zarządzeniem Nr 20/2015 z dnia 19 marca 2015 r. Starosty Tucholskiego na lata 2015 – 2018. Składa się z 5 osób.:

- 1) Danuta Piotrowska – Przewodnicząca Powiatowej Rady;
- 2) Angelika Koślińska – Wiceprzewodnicząca Powiatowej Rady;
- 3) Joanna Klewicz – Sekretarz;
- 4) Ludwik Borowiak – Członek;
- 5) Elżbieta Ligmann – Członek.

Do zakresu działania Powiatowej Rady, zgodnie ustawą o rehabilitacji należy :

- 1) Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji ich praw.
- 2) Opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz tych osób i ocena ich realizacji.
- 3) Opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2016 roku Rada wydała 6 pozytywnych opinii dotyczących projektów uchwał podziału środków PFRON, „Programu wyrównywanie różnic między regionami III”.

V. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ, SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

1. Rodzinna piecza zastępcza.

Dziecku z rodziny mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań, zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej. Zgodnie z ustawą o pieczy zastępczej powiat jest zobligowany do wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym na podstawie Zarządzenia nr 52/2011 Starosty Tucholskiego z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Tucholskim, jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, a do jego zadań należy:

- 1) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

- 2) Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
- 3) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 4) Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.
- 5) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
- 7) Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
- 8) Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.
- 9) Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
- 10) Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- 11) Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
- 12) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
- 13) Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie

i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

- 14) Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 15) Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
- 16) Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
- 17) Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.
- 18) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
- 19) Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Celem nadrzędnym funkcjonowania pieczy zastępczej jest powrót dzieci do rodzin biologicznych. W 2016 roku do rodzin biologicznych powróciło 3 dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej na terenie powiatu tucholskiego (dzieci pochodziły z naszego powiatu).

2. Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, rodziny niezawodowe i rodziny zawodowe.

Liczba i podział rodzin zastępczych w powiecie tucholskim w 2016 r.

Na dzień 31.12.2016 r. w powiecie tucholskim funkcjonowało **65** rodzin zastępczych (w tym jedna rodzina pełni funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i rodziny zastępczej niezawodowej), w których przebywało łącznie 117 dzieci.

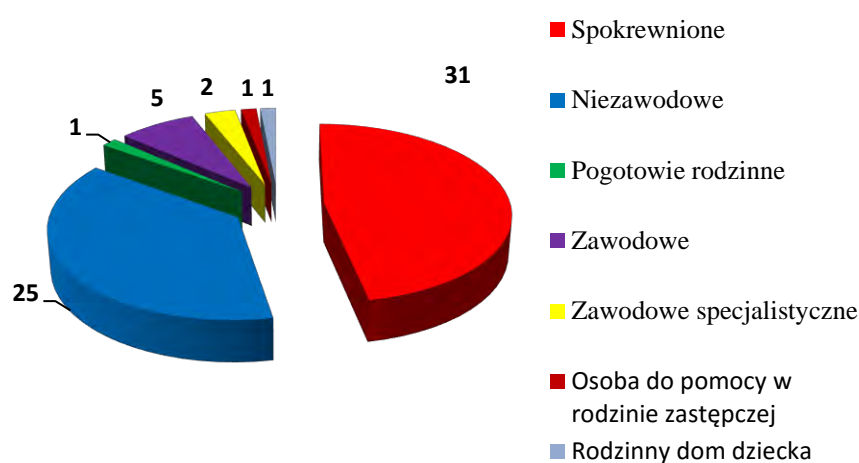
a) Rodziny zastępcze wg rodzaju:

- Spokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze – **31** rodzin, **45** dzieci;
- Niezawodowe rodziny zastępcze – **25** rodzin, **45** dzieci;

- Zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 1 rodzina, 1 dzieci;
- Zawodowe rodziny zastępcze – 5 rodzin, 17 dzieci;
- Zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza – 2 rodziny, 3 dzieci;
- Rodzinny dom dziecka – 1 dom, 6 dzieci.

W roku 2016, zgodnie z założeniami zawartymi w powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015 – 2017, jedna niezawodowa rodzina zastępcza przekształciła się w zawodową rodzinę zastępczą oraz powstał jeden rodzinny dom dziecka.

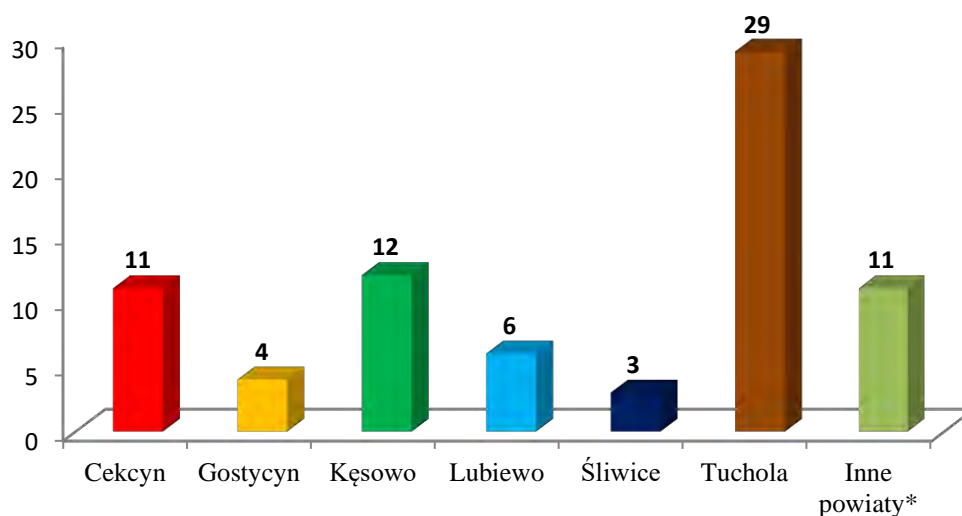
Strukturę rodzin zastępczych wg rodzaju obrazuje wykres nr 6.

Wykres nr 6 Rodziny zastępcze wg rodzaju w 2016 r.

b) Rodziny zastępcze wg miejsca zamieszkania:

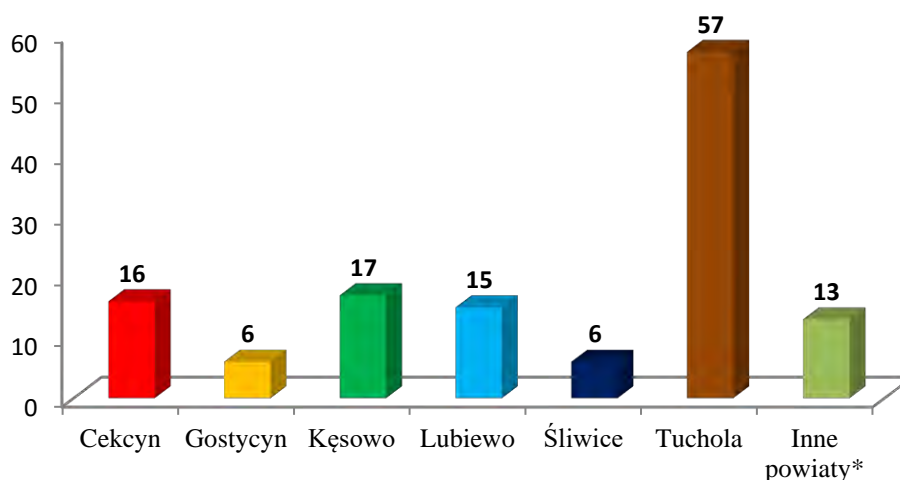
Liczba rodzin zastępczych w poszczególnych gminach powiatu tucholskiego:

*Dot. powiatów, w których umieszczone są dzieci z powiatu tucholskiego.

Wykres nr 7 Rodziny zastępcze wg miejsca zamieszkania (gminy).

3. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w poszczególnych gminach powiatu tucholskiego.

Wykres nr 8 Dzieci w rodzinach zastępczych wg miejsca zamieszkania (gminy).

* Dzieci z powiatu tucholskiego przebywające w rodzinach zastępczych w innych powiatach.

Dzieci z powiatu tucholskiego w rodzinach zastępczych na terenach innych powiatów.

Nazwa gminy/powiatu	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Chełmiński	1	2
Chojnicki	4	4
Toruński	1	1
Piaseczyński	1	2
Grodziski	1	1
Bydgoski	1	1
Tczew	1	1
Złotów	1	1
Razem	11	13

Tabela nr 19 Liczba rodzin zastępczych poza powiatem tucholskim.

4. Finansowanie utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka.

4.1. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Rodzinie zastępczej przysługuje świadczenie nie niższe niż kwota: **660,00 zł** – w przypadku umieszczenia dziecka w spokrewnionej rodzinie zastępczej oraz **1.000,00 zł** – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

W 2016 roku przyznano **14** jednorazowych świadczeń na pokrycie kosztów związanych z przyjmowanym do rodziny dzieckiem na terenie naszego powiatu na łączną kwotę **14.000,00 zł**. Przyznanych zostało również **3** świadczenia związane z wystąpieniem zdarzeń losowych w łącznej kwocie **900,00 zł** oraz dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla 3 dzieci w kwocie **1.180,00 zł**. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zwrócono również innym powiatom pomoc na pokrycie wydatków mieszkaniowych wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych i osób w nich zatrudnionych, w których są umieszczone dzieci z powiatu tucholskiego (proporcjonalnie do ich ilości).

W okresie sprawozdawczym koszty utrzymania dzieci wyniosły **1.354.800,47 zł** (kwota świadczeń za okres od 01 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. z kontynuującymi naukę, pomocą na zagospodarowanie i usamodzielnienie) + **174.361,03** (obciążenia wynikające z zawartych porozumień z innymi powiatami, na terenie których w rodzinach zastępczych przebywają dzieci z naszego powiatu) = **1.518.161,50 zł**. Średni miesięczny koszt utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych w 2016 r.: **1.518.161,50 zł/12 miesięcy = 126.513,46 zł**.

Lp.	Rodzaj finansowania	Plan	Wykonanie	Łącznie
1.	Rodziny zastępcze i osoby usamodzielniane na terenie powiatu tucholskiego	1.343.900,00	1.354.800,47	100%

Tabela nr 20 Rodzaj finansowania.

Procentowy układ wykonania budżetu na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz osoby do pomocy przy pracach gospodarskich w roku 2016 r.

Lp.	Rodzaj finansowania	Wynagrodzenie brutto	Składki pracodawcy	Łącznie
1.	Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych, rodzinnego domu dziecka oraz dla osoby do pomocy przy pracach gospodarskich przy jednej rodzinie niezawodowej	231.146,53	16.195,73	247.342,26

Tabela nr 21 Wykonanie budżetu – rodziny zastępczej w 2016r.

4.2. Zestawienie wydatków w 2016 r. z tytułu przebywania w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka funkcjonujących na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci z powiatu tucholskiego (na podstawie zawartych porozumień):

Powiat	Liczba dzieci	Kwota zł
Chełmiński	2	19.252,42
Toruński	1	27.272,76
Grodziski	1	13.834,80
Chojnicki	3	59.941,05
Piaseczyński	2	24.000,00
Bydgoski	1	7.740,00
Tczew	1	7.920,00
Złotów	1	14.400,00
Razem	12	174.361,03

Tabela nr 22 Obciążenia – rodziny zastępcze.

4.3. Zestawienie dochodów z tytułu przebywania w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tucholskiego 22 dzieci z innych powiatów w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. (na podstawie zawartych porozumień):

Powiat	Liczba dzieci	Kwota zł
Szczeciński	1	7.920,00
Sępoleński	6	108.978,33
Świecki	2	16.000,00
Brodnicki	5	74.893,70
Inowrocławski	1	31.569,60
Człuchowski	2	38.080,64
Chełmiński	2	25.673,77
Wodzisław Śląski	3	23.334,19
Razem	22	326.450,23

Tabela nr 23 Środki z innych powiatów – rodziny zastępcze.

4.4. Udział poszczególnych gmin w roku 2016 w kosztach utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka, w wysokości:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50 % w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Do wydatków na opiekę i wychowanie dziecka zalicza się:

- 1) Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej;

- 2) Dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania;
- 3) Dofinansowanie do wypoczynku dziecka;
- 4) Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 5) Świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- 6) Środki finansowe na pokrycie nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka
- 7) Środki finansowe na pomoc na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie;
- 8) Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa, rodzina zastępcza niezawodowa oraz środki na zmianę tego lokalu mieszkalnego;
- 9) Świadczenie związane z remontem lokalu mieszkalnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa;
- 10) Wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej;
- 11) Świadczenie dla rodziny pomocowej.

Koszty gmin z powiatu tucholskiego z tytułu przebywania dzieci w rodzinach zastępczych pokazuje poniższa tabela.

Lp.	Gmina	Liczba dzieci	Koszt gminy (zł)
1.	Cekcyn	9	20.123,83
2.	Gostycyn	2	14.116,30
3.	Kęsowo	5	8.021,20
4.	Lubiewo	6	23.037,36
5.	Śliwice	2	8.761,51
6.	Tuchola	36	146.775,55
Suma		60	220.835,75

Tabela nr 24

Udział gmin w

kosztach utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych.

4.5.Świadczenia na kontynuowanie nauki:

Usamodzielnieni wychowankowie, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy o pieczy zastępczej, opuścili rodzinę zastępczą albo placówkę opiekuńczą – wychowawczą pobierają świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pełnoletniemu wychowankowi rodziny zastępczej kontynuującemu naukę

przysługuje pomoc pieniężna w wysokości 30% kwoty bazowej – **494,10 zł**. Usamodzielniani wychowankowie, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo – wychowawczą po dniu 01.01.2012 r. otrzymują pomoc na nowych zasadach, zgodnie z ustawą o pieczy zastępczej. Pomoc na kontynuowanie nauki wynosi **500,00 zł** miesięcznie.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej, liceum, studium oraz szkole wyższej naukę kontynuowało **11** osób, które otrzymały świadczenia na kontynuowanie nauki w kwocie **50.977,59 zł**. Jedna osoba, która opuściła rodzinę zastępczą spokrewnioną nie kontynuowała nauki i otrzymała tylko świadczenie na zagospodarowanie i usamodzielnienie. Z kolei **dwie** osoby otrzymały również pomoc finansową w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych w kwocie **4.510,40 zł**.

4.6.Usamodzielnienie:

W roku 2016 r. wypłacano pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla **5** osób, które opuściły rodzinę zastępczą w kwocie **18.150,00 zł**. Wypłacono również pomoc pieniężną na zagospodarowanie **3** wychowankom w kwocie **4.500,00 zł**.

4.7.Dodatek wychowawczy

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 poz. 575 ze zm.) rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko w wieku do 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi od dnia 01.04.2016 r. realizowało w/w zadanie. Od kwietnia 2016 r. do PCPR wpłynęły 104 wnioski i wydano 104 decyzje przyznających w/w świadczenie w wysokości 500 zł na każde dziecko do 18 roku życia umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Decyzje zostały wydane na okres 12 miesięcy, a w przypadku dzieci, które w ciągu kolejnych 12 miesięcy uzyskają pełnoletniość decyzję wydaje się do dnia osiągnięcia przez wychowanka 18 roku życia. Dodatek wychowawczy finansowany jest w całości z budżetu państwa. Na ten cel Centrum otrzymało dotację w wysokości **436.500,52 zł**.

4.8.Mieszkania dla osób usamodzielnianych.

Zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Powiatem Tucholskim a Gminą Tuchola w dniu 12.01.2012 r. dotyczącym przekazania lokalu do użytkowania przez PCPR pod nazwą „Mieszkanie chronione”. Lokal jest przeznaczony dla usamodzielnianych wychowanków Domu Dziecka w Tucholi oraz opuszczających rodzinę zastępczą. Z kolei

zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych w/w lokal nie może się posługiwać się nazwą „mieszkanie chronione”, gdyż nie spełnia wymogów zawartych w w/w rozporządzeniu. W związku z zaistniałą sytuacją zostało podpisane nowe porozumienie pomiędzy Powiatem Tucholskim a Gminą Tuchola dotyczące zmiany nazwy na „Mieszkania dla osób usamodzielniających się”. W roku 2016 mieszkało tam dwóch wychowanków: jedna osoba, która opuściła Dom Dziecka w Tucholi a druga po opuszczeniu rodziny zastępczej spokrewnionej. Centrum wydatkowało na ten cel **10.700,00 zł.**

Należy nadmienić, że Centrum stara się by jedna z osób zajmujących mieszkanie wyprowadziła się. Osoba ta nie kontynuuje nauki, nie współpracuje z naszą jednostką, nie uiszcza opłat za mieszkanie. Pisma wzywające do opuszczenia lokalu nie przynoszą żadnych efektów. W dniu 20.10.2016 r. Centrum złożyło do Sądu Rejonowego w Tucholi pozew o eksmisję. Rozprawa odbyła się w dniu 9 marca 2017 r. Wyżej wymieniona osoba wyrokiem sądu została eksmitowana – pod warunkiem uzyskania lokalu socjalnego. Obecnie Centrum oczekuje na uprawomocnienie się wyroku.

4.9. Funkcjonowanie zawodowych rodzin zastępczych:

W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. w rodzinach zawodowych przebywało **24** dzieci. W zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przebywało w ciągu 2016 roku łącznie **3** dzieci, w **5** rodzinach zastępczych zawodowych **17** dzieci, w 2 specjalistycznych rodzinach zawodowych **3** dzieci. Od dnia 22.12.2016 r. funkcjonuje również rodzinny dom dziecka, który został przekształcony z rodziny zastępczej zawodowej. W domu tym umieszczonych zostało **6** dzieci. Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnego domu dziecka wraz z pochodnymi ukształtowały się na poziomie **247.342,26 zł.**

22 grudnia 2016 roku Starosta Tucholski zawarł umowę z rodziną zastępczą zawodową na podstawie, której rodzina od tego dnia pełni funkcję prowadzących rodzinny dom dziecka. W tym dniu umieszczono w rodzinie trójkę dzieci pochodzących z Ostrowa Wielkopolskiego. Zwrot kosztów za pobyt dzieci w rodzinnym domu dziecka nastąpi po zawarciu porozumienia pomiędzy powiatem tucholskim, a powiatem ostrowskim.

4.10. Odpłatność rodziców biologicznych:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, w okresie od stycznia do grudnia 2016 r. na podstawie ustawy o pieczy zastępczej wszczyniała postępowanie administracyjne względem rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Na mocy wyżej wymienionej ustawy oraz Uchwały nr XVII/143/2012 Rady Powiatu

Tucholskiego z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalania opłaty za pobyt dziecka oraz osoby pełnoletniej w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej wydano:

- 1) **79** decyzji odstępujących od odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej ze względu na trudną sytuację rodziny biologicznej;
- 2) **1** decyzję ustalającą odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (rodzic biologiczny dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej dokonał wpłaty w wysokości **15.883,86 zł**).

Ponadto rodzice **32** dzieci nie żyją (w tym 4 z placówek opiekuńczo-wychowawczych), rodzice **11** są nieznanymi. W celu ustalenia miejsca pobytu rodziców zobligowanych do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej PCPR skierował **27** wniosków do Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie.

5. Sprawozdanie z efektów pracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Tucholskim za rok 2016.

Rodzina zastępcza i organizator rodzinnej pieczy zastępczej wzajemnie na siebie wpływają i od siebie zależą. Piecza zastępcza to temat niezwykle trudny i delikatny, ponieważ ujmując w ramy formalne kwestie, które trudno sformalizować – stworzenie rodziny oraz zapewnienie optymalnych warunków do rozwoju dzieciom, które z różnych powodów nie otrzymały wsparcia w rodzinie biologicznej.

Wraz z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem m. in. organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W Powiecie Tucholskim Zarządzeniem Nr 52/2011 Starosty Tucholskiego z dnia 7 grudnia 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej – na podstawie art. 190 ww. ustawy.

Art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o pieczy zastępczej stanowi: „Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.”

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej można podzielić na zadania o charakterze promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, pomocowym, opiniodawczym i sprawozdawczym oraz nadzorującym rodziny zastępcze. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma za zadanie pozyskiwanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, promowania tej formy pieczy zastępczej, kwalifikowanie, szkolenie i przygotowywanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także udzielanie poradnictwa, wsparcia i pomocy istniejącym już rodzinom zastępczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązany jest również do współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz dobra dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 15 o pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zobowiązane jest jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawić Staroście oraz Radzie Powiatu sprawozdanie z całorocznych efektów pracy. W kolejnych punktach niniejszego sprawozdania przedstawiono sposób realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2016 zrealizowało następujące zadania:

- a) **Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami adopcyjnymi a także kościołami oraz organizacjami społecznymi.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pieczy zastępczej z dnia 11 czerwca 2011 roku utrzymuje regularny kontakt ze środowiskiem lokalnym, powiatowymi centrami pomocy rodzinie (innych powiatów), ośrodkami pomocy społecznej (powiat tucholski i inne powiaty), sądami i ich organami pomocniczymi, szkołami, zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami adopcyjnymi, kościołami oraz organizacjami społecznymi. Współpraca pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi odbywa się na szczeblu powiatowym, jak również ponad powiatowym.

- b) **Prowadzenie naboru oraz kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, przeprowadzenie badań psychologicznych i pedagogicznych, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz uzyskania kwalifikacji zawierającej opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.**

W 2016 roku PCPR w Tucholi prowadziło w środowisku lokalnym akcję promującą zastępczą formę opieki rodzinnej poprzez współpracę z parafiami oraz lokalną prasą o zasięgu ponadgminnym. Promocja rodzicielstwa zastępczego miała również miejsce na corocznej imprezie czerwcowej, która była połączona także z Przeglądem Twórczości Osób Niepełnosprawnych oraz Dniem Dziecka organizowanym przez naszą jednostkę. W sierpniu 2016 r. powstała również nowa ulotka promująca rodzicielstwo zastępcze oraz plakaty, które zawierają wszelkie niezbędne informacje potrzebne osobom, które chcą pełnić taką funkcję. Materiały promocyjne zostały rozesłane do gmin, ośrodków pomocy społecznej, lokalnych parafii działających na terenie powiatu tucholskiego. Ponadto, odwiedzając stronę internetową naszej jednostki można uzyskać dodatkowe informacje o rodzicielstwie zastępczym.

Plakat promujący rodzicielstwo zastępcze.

W roku 2016 na nasz apel odpowiedziało 5 rodzin z powiatu tucholskiego pragnących zostać rodziną zastępczą. W listopadzie 2016 r. rozpoczęło się w Jaksicach szkolenie PRIDE dla kandydatów na rodziny zastępcze. Szkolenie to odbyło się w Kujawsko – Pomorskim

Ośrodka Adopcyjnym w Toruniu Oddział w Jaksicach. Uczestnicy szkolenia mieli zapewnione bardzo dobre warunki do zdobywania wiedzy, rozwijania swoich kompetencji, oceny swoich możliwości do pełnienia określonej formy rodziny zastępczej. Szkolenie było również okazją do integracji rodzin oraz wypracowywania przez nie pomocnych rozwiązań i strategii. W w/w szkoleniu udział wzięło 7 rodzin (13 osób) z terenu powiatu tucholskiego, z tego 5 rodzin było kandydatami na rodzinę zastępczą, a dwie rodziny zastępcze niezawodowe zostały ustanowione przez sąd (musiały w ciągu 6 miesięcy uzupełnić kwalifikacje). Szkolenie rozpoczęło się 3 listopada 2016 roku, a zakończyło 16 lutego 2017 r. Szkolenie zostało zatwierdzone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej decyzją Nr DSR-I-5121-37-1-TU/13 z dnia 29.11.2013 r. w wymiarze 64 godzin szkoleniowych oraz konsultacji indywidualnych i 10 godzin praktyk. Praktyki odbywały się w Domu Dziecka w Tucholi. Każdy uczestnik był diagnozowany psychologicznie i pedagogicznie. Na koniec szkolenia trenerzy prowadzący szkolenie wydali zaświadczenia o ukończeniu szkolenia wraz z opinią na temat każdej rodziny. Po zakończeniu szkolenia kandydaci zostali skierowani do ponownej oceny psychologicznej. Zespół ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (składający się z pracowników Centrum) dokonał oceny rodzin. Pozytywna ocena kandydatów będzie uprawniała do otrzymania zaświadczenia kwalifikacyjnego uprawniającego do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

c) Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego biorąc pod uwagę ich aktualne potrzeby.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy działu świadczeń i pomocy społecznej pozostają w codziennym, stałym kontakcie osobistym i telefonicznym z rodzinami zastępczymi oraz umieszczonymi w tych rodzinach dziećmi. Ze względu na występujące problemy wychowawczo-opiekuńcze, zdrowotne, trudności dotyczące kontaktów z rodzinami biologicznymi i in., opiekunowie zgłaszają potrzebę ciągłego szkolenia się i wzmocniania swoich kompetencji. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom w 2016 roku zostały zorganizowane dwa kilkugodzinne, niezwykle ważne i przydatne szkolenia dla rodzin zastępczych: „Aspekty psychologicznej pracy z dzieckiem po trudnych doświadczeniach” oraz „Rola i znaczenie kontaktów dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi. Zagrożenia oraz model współpracy.” Ponadto, w przypadkach wystąpienia trudności, rodzinom zastępczym udzielana była, na bieżąco pomoc

psychologiczno – pedagogiczna oraz wsparcie w postaci wolontariuszy. W celu ułatwienia pracy opiekunom oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu odbywała się raz w miesiącu grupa wsparcia rodzin zastępczych, prowadzona przez dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, na której uczestnicy wymieniali się doświadczeniami, omawiali i rozwiązywali wspólnie problemy występujące w rodzinach.

Realizowany program grupy wsparcia dokładnie opisany został poniżej w odrębnym zadaniu.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest w stałym kontakcie z rodzinami zastępczymi, rodziny zgłaszają potrzeby w zakresie szkoleń wzmacniających ich kompetencje wychowawcze, opiekuńcze, ale też często formalne związane z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. W dniach 17-18 marca 2016 r. odbyło się również szkolenie dla 2 rodzin zastępczych niezawodowych oraz dla 1 rodziny zastępczej zawodowej podnoszące kwalifikacje w tych rodzinach. Dzięki zdobytym kwalifikacjom jedna z rodzin zastępczych niezawodowych mogła zostać przekształcona na rodzinę zastępczą zawodową, a z kolei rodzina zastępcza zawodowa została przekształcona na rodzinny dom dziecka.

d) Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Lp.	Data spotkania	Liczba uczestników	Tematyka
1.	08.01.2016 r.	5 osób	Zajęcia integracyjne. Rozpoznanie potrzeb grupy. Kontrakt
2.	29.01.2016 r.	11 osób	Granice w wychowaniu. Autorytarnie czy bezstresowo?
3.	26.02.2016 r.	12 osób	Wypalenie zawodowe – sposoby radzenia sobie
4.	01.04.2016 r.	13 osoby	Przeciwdziałanie agresji wśród dzieci i młodzieży. Część I
5.	29.04.2016 r.	11 osób	Przeciwdziałanie agresji wśród dzieci i młodzieży. Część II
6.	27.05.2016 r.	13 osób	Omówienie treści szkolenia "Rola i znaczenie kontaktów dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi"
7.	24.06.2016 r.	11 osób	Spotkanie integracyjne przy ognisku.
8	30.09.2016 r.	11 osób	„Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały?”
9.	28.10.2016 r.	14 osób	Sukcesy w pracy z dziećmi.
10	25.11.2016 r.	8 osób	„Rodzinna filozofia”
11	16.12.2016 r.	10 osób	Spotkanie opłatkowe grupy wsparcia

Tabela nr 25 Terminy oraz tematyka spotkań w ramach grup wsparcia.

Uczestnicy grupy wsparcia spotykali się raz w miesiącu. Głównym celem grupy jest integracja środowiska rodzin zastępczych, umożliwiająca wzajemną pomoc w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego. Ponadto, grupa wsparcia wpływa na pracę w zespole oraz podniesienie poziomu motywacji do pełnienia trudnej roli, jaką jest rodzicielstwo zastępcze. Za zasadnością prowadzenia grup wsparcia przemawia fakt, że funkcjonowała również samodzielna grupa samopomocowa rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych. Rodziny te również spotykają się raz w miesiącu. W lipcu 2016 r. zorganizowano w ramach rozpoczęcia wakacji i zakończenia roku szkolnego ognisko i dyskotekę dla rodzin uczestniczących w grupie wsparcia wraz z ich dziećmi. Dzieciom uczestniczyły w zabawach prowadzonych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny śpiewały przy dźwiękach gitary, na której grał jeden z opiekunów. Dzięki uprzejmości sponsorów i współpracy z Nadleśnictwem Tuchola, ognisko zakończyło się wspólnym pieczeniem kiełbasek.

e) Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zajmuje się również pozyskiwaniem wolontariuszy oraz prowadzeniem formalności związanej z wolontariatem. Rodziny zastępcze najczęściej mają pod swoją opieką więcej niż jedno dziecko. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mają zwykle duże zaległości szkolne, które trzeba na bieżąco niwelować. Rodzina musi takiemu dziecku poświęcić dużo czasu i uwagi. Problem pojawia się w sytuacji, gdy w rodzinie jest więcej takich dzieci. Mimo, usilnych starań rodziny, nie zawsze udaje się pogodzić wszystkie obowiązki. W związku z powyższym, wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin, w 2016 roku koordynatorzy RPZ organizowali pracę wolontariuszy pomagających w przygotowywaniu się dzieci do lekcji i odrabianiu zadań domowych. W roku 2016 na terenie powiatu tucholskiego działało jedenastu wolontariuszy. Ponadto wolontariusze pomagali w imprezach takich jak: Powiatowy Dzień Dziecka, Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych oraz spotkanie wigilijne dla rodzin zastępczych. Wolontariusze pracujący z dziećmi objęci są ubezpieczeniem grupowym. Młodzież bardzo chętnie angażuje się w pomoc na rzecz rodzin i umieszczonych w nich podopiecznych. Osoby te są w stałym kontakcie z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i na bieżąco otrzymują wsparcie pedagogiczne w ramach wykonywanego wolontariatu.

f) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji

o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej odpowiedzialny jest również za dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Ocena ta dokonywana jest co trzy miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia. Okresowa ocena dzieci starszych odbywa się co pół roku. Oceny dokonuje się na podstawie obserwacji dziecka i rodziny, opinii ze szkół i przedszkoli, opinii asystentów i pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej prowadzących pracę z rodziną biologiczną dziecka, dokumentacji dziecka, informacji o dziecku od rodziny zastępczej, konsultacji z pedagogiem, psychologiem. W skład zespołu wchodzi koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, kuratorzy, asystenci rodzin biologicznych, pracownicy socjalni z ośrodków pomocy społecznej rodziny biologiczne, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego. Na podstawie opinii zespołu sformułowana zostaje decyzja dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena sytuacji wraz z opinią o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej zostaje przekazana do właściwego sądu. Wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostają regularnie zgłaszane do ośrodka adopcyjnego. W 2016 roku zostało zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego siedmiu dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

W 2016 roku odbyły się cztery okresowe oceny sytuacji dzieci:

- 01 – 09.03.2016 r. – okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających na terenie powiatu tucholskiego;
- 08.06.2016 r. – okresowa ocena sytuacji dzieci do lat 3 przebywających na terenie powiatu tucholskiego;
- 05 – 13.09.2016 r. – okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających na terenie powiatu tucholskiego;
- 02.12.2016 r. – okresowa ocena sytuacji dzieci do lat 3 przebywających na terenie powiatu tucholskiego.

g) Prowadzenie szkoleń, poradnictwa i terapii, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz prawnego w szczególności w zakresie prawa rodzinnego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Z wsparcia psychologicznego w roku 2016 skorzystała jedna podopieczna rodziny zastępczej niezawodowej, która odbyła 25 porad. Ponadto psycholog przeprowadził badania 5 rodzin pod względem predyspozycji i motywacji do dalszego pełnienia funkcji rodziny

zastępczej oraz 15 podopiecznych w celu dokonania diagnozy. Łącznie w 2016 roku z w/w porad skorzystało 6 rodzin zastępczych oraz 16 podopiecznych. Ponadto PCPR w Tucholi regularnie współpracuje z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Tucholi zgłaszając dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na indywidualne konsultacje oraz badania. W 2016 roku 18 rodzin zastępczych skorzystało z pomocy psychologicznej świadczonej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Tucholi. Na bieżąco rodziny zastępcze są objęte wsparciem pedagogicznym świadczonym przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Na podstawie przeprowadzonych badań na temat rodziny zastępczej zostały wydane przez psychologa opinie o posiadanych predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

h) Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W 2016 roku żadna rodzina zastępcza nie zgłosiła okresowej niemożności sprawowania opieki nad dzieckiem, wobec czego nie było zasadności organizowania w/w wsparcia. Jednakże w jednej rodzinie zastępczej niezawodowej od 2015 roku jest zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych. Zatrudniona osoba świadczy usługi w ramach umowy zlecenia.

6. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi za rok 2016 r.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 został przyjęty Uchwałą nr VI/36/2015 Rady Powiatu Tucholskiego w dniu 20 marca 2015 roku.

W dniu 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ww. ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania osobistej opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu tucholskiego są jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wykonujące zadania z zakresu wspierania rodziny

i systemu pieczy zastępczej, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówka opiekuńczo – wychowawcza oraz inne podmioty, które realizują zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W programie wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych i wspomagających oraz wspierających rodzinę biologiczną dziecka, ale również wspomagających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, a także podnoszenia poziom świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie powiatu.

Powiatowy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 przyjmuje konkretne cele główne i szczegółowe, które przedstawione są poniżej:

Cel główny programu: „Stworzenie warunków dla skutecznego rozwoju pieczy zastępczej w powiecie tucholskim z ukierunkowaniem na jej rodzinny rozwój.”

Cel szczegółowy nr 1 – „Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza środowiskiem naturalnym”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako jednostka zajmująca się rodzinną i instytucjonalną pieczą zastępczą na bieżąco informuje klientów o możliwości utworzenia rodziny zastępczej niezawodowej. W 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi prowadziło akcję promującą w środowisku lokalnym zastępczą formę opieki rodzinnej poprzez współpracę z parafiami oraz lokalną prasą o zasięgu ponadgminnym. Ponadto odwiedzając stronę internetową naszej jednostki można uzyskać podstawowe informacje o rodzicielstwie zastępczym. W roku 2016 zgłosiło się pięć rodzin pragnących utworzyć rodzinę zastępczą. W związku zostało przeprowadzone przez Ośrodek Adopcyjny w Jaksicach szkolenie PRIDE rodzinna opieka zastępcza dla kandydatów na rodziny zastępcze. Szkolenie to zostało zakończone w lutym 2017 r. PCPR na bieżąco prowadzi nabór kandydatów do utworzenia rodziny zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zapewnia rodzinom zastępczym pomoc w postaci objęcia ich opieką przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2016 roku PCPR było zatrudnionych czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, mających pod opieką 58 rodzin. Koordynator wspiera rodziców zastępczych w wypełnianiu funkcji wychowawczych a także pomaga w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego. Ponadto rodziny zastępcze, ale także i inne rodziny z dziećmi oraz osoby niepełnosprawne i ich rodziny mogły korzystać w miarę własnych potrzeb z pomocy psychologa, pedagoga i prawnika, którzy na co dzień świadczyli usługi w ramach poradnictwa specjalistycznego. Atutem tych porad była ich dostępność, fachowość, o czym może świadczyć

zainteresowanie społeczności lokalnej. Porady były udzielane bezpłatnie. Rodziny zastępcze chętnie korzystały z oferty poradnictwa specjalistycznego. Dużym zainteresowaniem cieszyły się grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, które odbywały się regularnie jeden raz w miesiącu. Rodziny zastępcze chętnie brały udział w spotkaniach grup wsparcia, w wyniku czego utworzyła się dodatkowa grupa samopomocowa spotykająca się również raz w miesiącu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi prowadziło też akcję promocyjną na rzecz pozyskania wolontariuszy w celu wsparcia rodzin zastępczych. W 2016 r. działało 11 wolontariuszy. Udzielali oni wsparcia rodzinom zastępczym w postaci pomocy dzieciom w nauce, odrabianiu zadań domowych bądź organizacji spędzania czasu wolnego, ale też pomagali w organizacji imprez organizowanych przez PCPR.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje na bieżąco z instytucjami wspierającymi rodzicielstwo zastępcze, takimi jak: zespołem kuratorskiej służby sądowej, ośrodkami pomocy społecznej, placówkami oświatowymi, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, przedszkolami, sądami, policją. Na bieżąco omawiane są sprawy wychowanków pieczy zastępczej oraz regularnie organizowane okresowe oceny sytuacji dziecka.

Cel szczegółowy nr 2 – „Pomoc w usamodzielnieniu wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych”.

Dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej w ramach pracy wychowawczej są przygotowywane do samodzielności. Wychowankowie rodzin zastępczych w ramach dobrych praktyk korzystają z doświadczeń rodziców zastępczych i w ten sposób uczą się samodzielności. Oczywiście wychowankowie mogą liczyć także na wsparcie naszego Centrum. Młodzież przygotowująca się do usamodzielnienia wspólnie z opiekunem usamodzielnienia oraz przy pomocy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej opracowują Indywidualny Program Usamodzielnienia. Pełnoletni wychowankowie, którzy opuścili już placówki opiekuńczo – wychowawcze i rodziny zastępcze mogą korzystać z pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, pomocy w polepszeniu warunków mieszkaniowych, na zagospodarowanie i usamodzielnienie się. W 2016 roku 18 wychowanków korzystało ze wsparcia finansowego na kontynuowanie nauki, 4 otrzymało świadczenie na usamodzielnienie, 4 podopiecznych na zagospodarowanie oraz 3 wychowanków na poprawę warunków mieszkaniowych. W sierpniu 2012 roku zostały przekazane przez gminę Tuchola oddane dwa mieszkania na potrzeby usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodzinną bądź instytucjonalną pieczę zastępczą. W 2016r. mieszkania te były zajęte przez dwie osoby, które usamodzielnily się w 2015 roku. Poprzez zamieszkanie

w mieszkaniu dla osób usamodzielniających się wychowankowie uczą się jak samodzielnie zaspokoić własne potrzeby i przygotować się do samodzielnego życia. Nasza jednostka współpracuje z instytucjami wspierającymi usamodzielnianych wychowanków głównie w zakresie kontynuacji ich nauki, pracy socjalnej, bezpieczeństwa i samodzielności.

Cel szczegółowy nr 3 – „Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie”.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej utrzymują regularny kontakt z rodzinami zastępczymi świadcząc im pomoc pedagogiczną, udzielając bezpośredniej pomocy merytorycznej, porad dotyczących wychowania i sprawowania opieki i prawidłowej komunikacji w rodzinie. W celu pomocy i wsparcia prowadzono w rodzinach zastępczych wolontariat, prowadzona jest również grupa wsparcia, w której rodziny zastępcze bardzo chętnie biorą udział. W celu podniesienia jakości usług pracownicy współpracujący z rodzinami regularnie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w szkoleniach takich jak:

- 13.09.2016 r. Konferencja „Zrozumieć Autyzm” Program Pomocy Osobom Autystycznym z Terenów Wiejskich oraz Ich Rodzinom;
- 6 – 7.10.2016 r. III Powiatowa Interdyscyplinarna Konferencja na temat cyberprzemocy oraz korzystania z numeru 112, pt.: „Widzimy, Reagujemy, Przeciwdziałamy” Fojutowo;
- 21.05.2016 r. szkolenie „Rola i znaczenie kontaktów dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi. Zagrożenia i model współpracy”;
- 22.09.2015r. Konferencja: „Instrumenty wsparcia rozwojowo – edukacyjnego jako środki wsparcia przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu” Bydgoszcz;
- „Aspekty psychologicznej pracy z dzieckiem po trudnych doświadczeniach” wsparcia rodziny, Tuchola;
- 03.08.2016 r. szkolenie „Dobra i efektywna praca koordynatora pieczy zastępczej – zadania i obowiązki”, Toruń;
- Kwiecień 2016 r. ukończenie kurs samoobrony;
- 18 – 19.10.2016 r. szkolenie – „Metoda Indukcji Behawioralnej”, Toruń;
- 08.10.2016 r. – 26.11.2016 r. – wolontariat – zajęcia animacyjne dla dzieci (32 godziny) w Gabinetnie Psychologiczno – Terapeutycznym.

7. Sprawozdanie z pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej za okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.:

- Prowadzenie dokumentacji dotyczącej rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatorów (59 rodzin);
  - Odbywanie spotkań z rodzinami w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej, bytowo – mieszkaniowej rodziny oraz rozpoznania sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, szkolnej oraz prawnej dziecka umieszczonego w rodzinie a przede wszystkim potrzeb dziecka i rodziny;
  - Udzielanie bezpośredniej pomocy merytorycznej, porad dotyczących wychowania i sprawowania opieki, prawidłowych komunikacji w rodzinie;
  - Koordynowanie współpracy pomiędzy rodziną i specjalistami – psychologiem;
  - Pomoc w rozwiązaniu sytuacji konfliktowych pomiędzy rodziną zastępczą a rodziną biologiczną;
  - Motywowanie rodziny zastępczej do systematycznego wykonywania badań lekarskich podopiecznym objętym opieką poradni specjalistycznych oraz korzystania z porad specjalistów;
  - Przygotowanie informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających i zgłaszanie ich do ośrodka adopcyjnego;
  - Współpraca z pracownikiem do spraw świadczeń;
  - Utworzenie wspólnie z rodziną planów pomocy dziecku;
- Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej z gminy, z której pochodzi rodzina biologiczna w celu uzyskania informacji o sytuacji bytowo – mieszkaniowej rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz pozyskania asystenta dla rodziny biologicznej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej;
- Udzielanie wsparcia rodzinom uczestniczącym w rozprawach sądowych;
- Współpraca z rodzicami biologicznymi;
- Koordynowanie, ustalanie terminów spotkań dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi oraz spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych;
- Dostarczenie opinii na prośbę sądu dotyczącej rodziny oraz kandydatów na rodzinę zastępczą;
- Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom pozostającym w rodzinie zastępczej.

- Tworzenie wraz z wychowankiem i jego opiekunem usamodzielnienia Indywidualnego Programu Usamodzielniania;
- Wnoszenie do sądów rejonowych wniosków w sprawie o uregulowanie sytuacji prawnej małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- Wnoszenie do sądów rejonowych wniosków w sprawie o alimenty wobec małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- Merytoryczne przygotowanie oraz prowadzenie grup wsparcia, współpraca ze specjalistami zapraszanyimi na grupy wsparcia.
- Organizacja oraz udział w okresowych ocenach sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tucholskiego.
- Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Tucholi w celu objęcia pomocą i wsparcie potrzebujące rodziny oraz przebywające w rodzinach zastępczych dzieci;
- Współpraca z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej;
- Przygotowanie opinii do oceny rodziny;
- Sporządzanie planu pomocy dziecku;
- Sporządzanie opinii do sądu rodzinnego w sprawie decyzji zespołu ds. oceny sytuacji dziecka;
- współorganizowanie Gwiazdki dla dzieci z rodzin zastępczych, Dnia Dziecka oraz organizacji imprez dla uczestników grupy wsparcia i ich dzieci;
- Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych poprzez uczestniczenie w szkoleniach i konferencjach.

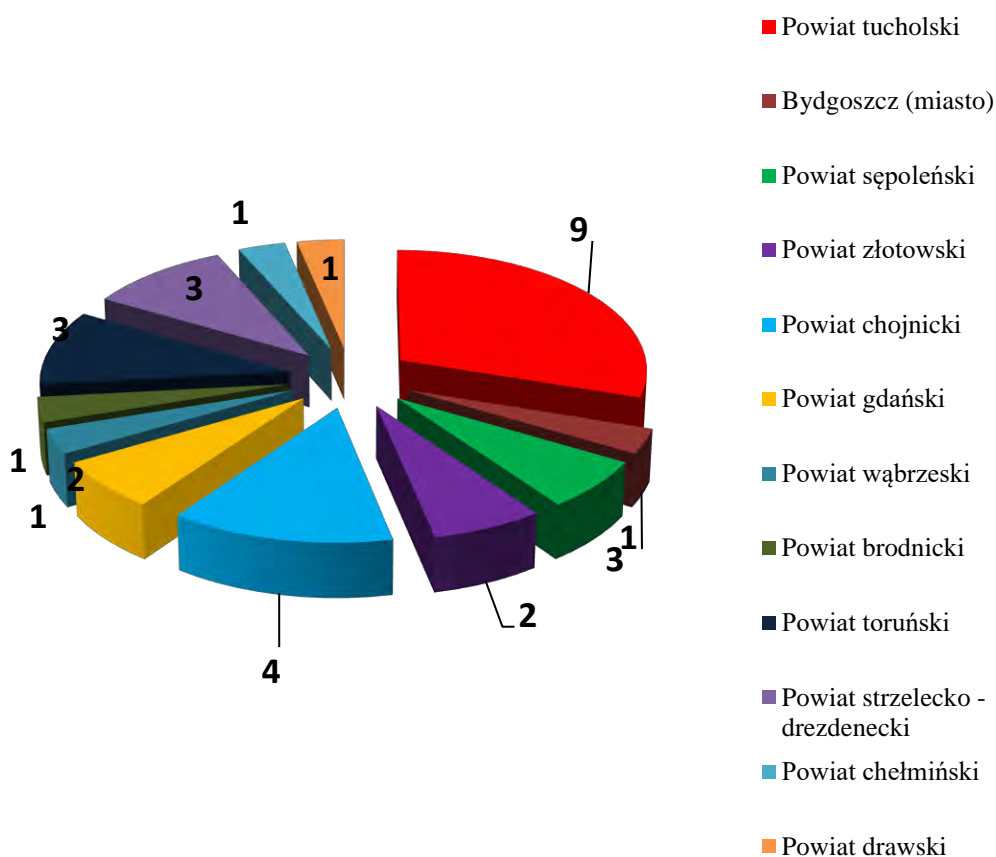
8. Instytucjonalna piecza zastępcza.

1) Placówki opiekuńczo – wychowawcze.

1.1. Dom Dziecka w Tucholi.

Dom Dziecka w Tucholi jest socjalizacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą. Liczba miejsc rzeczywistych według standardów wynosi **30 osób**. W ciągu całego 2016 r. w placówce przebywało **40** wychowanków. Miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka wyniósł w 2016 r. **3.449,84 zł**. Ustawa o pieczy zastępczej narzuca konieczność przekształcania placówek 30-osobowych w placówki mniejsze – 14 – osobowe. Powiat na realizację tego zapisu ma czas do dnia 1 stycznia 2021 roku.

Wychowankowie Domu Dziecka w Tucholi ze względu na powiaty pochodzenia (wg stanu na 31.12.2016 r.):

Wykres nr 9 Pochodzenie wychowanków Domu Dziecka ze względu na powiat.

* Dzieci z powiatu tucholskiego pochodziły z następujących gmin:

Gmina	Liczba dzieci
Cekcyn	1
Gostycyn	3
Kęsowo	0
Lubiewo	1
Śliwice	1
Tuchola	3
SUMA	9

Tabela nr 26 Dzieci w Domu Dziecka w Tucholi z powiatu tucholskiego.

1.2.Przekazywanie środków za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, pochodzących z powiatu tucholskiego.

— Na podstawie zawartych umów i porozumień, dotyczących przekazywania środków za pobyt dziecka w placówce położonej na terenie powiatu człuchowskiego i świeckiego, chełmińskiego, a pochodzącego z terenu powiatu tucholskiego Powiat Tucholski przekazał za rok 2016 środki w wysokości **123.920,08 zł.**

Zestawienie wydatków w 2016 r. z tytułu przebywania w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci z powiatu tucholskiego (na podstawie zawartych porozumień):

Powiat	Liczba dzieci	Kwota
Człuchów	1	38.355,90
Świecie	1	49.103,40
Chełmno	1	36.460,78
Razem	3	123.920,08

Tabela nr 27 Obciążenia – placówki – opiekuńczo - wychowawcze.

— Dochód dla powiatu tucholskiego wynikający z pokrycia kosztów utrzymania w placówce opiekuńczo - wychowawczej dzieci z terenów innych powiatów wyniósł **760.434,49 zł.**

Zestawienie dochodów z tytułu przebywania w Domu Dziecka w Tucholi dzieci z innych powiatów w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. (na podstawie zawartych porozumień):

Powiat	Liczba dzieci	Kwota
Złotowski	2	37.614,38
Drawski	1	10.694,50
Bydgoski (miasto)	1	41.724,04
Sępoleński	2	108.256,79
Chojnicki	4	166.896,16
Gdański	2	83.448,08
Wąbrzeski	1	41.724,04
Koszaliński	3	12.333,42
Toruński	3	83.448,08
Brodnicki	1	34.498,40
Strzelecko - drezdenecki	3	84.521,01
Malborski	1	29.601,82
Chełmiński	1	25.673,77
Razem	25	760.434,49

Tabela nr 28 Środki z innych powiatów – Dom Dziecka w Tucholi.

— Udział gmin z terenu powiatu tucholskiego w 2016 r. w kosztach utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych wyniósł **88.495,62zł.**

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka, w wysokości:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50 % w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Koszty gmin z powiatu tucholskiego z tytułu przebywania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych pokazuje poniższa tabela.

Lp.	Gmina	Liczba dzieci	Koszt gminy (zł)
1.	Cekcyn	9	12.079,16
2.	Gostycyn	2	9.491,81
3.	Lubiewo	6	21.153,37
4.	Śliwice	2	19.590,69
5.	Tuchola	36	26.180,59
Suma		60	88.495,62

Tabela nr 29 Udział gmin w kosztach utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

9. Usamodzielnienia wychowanków.

W okresie sprawozdawczym usamodzielnienia wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, zakłady karne przebiegały wg indywidualnego programu usamodzielniania opracowanego przez pracownika socjalnego placówki wraz z osobą usamodzielnianą – w porozumieniu z PCPR. Program usamodzielnienia zawiera dane o sytuacji materialno – bytowej rodziny naturalnej, pomoc, jaką może od niej uzyskać oraz oczekiwania i plany wychowanka.

Usamodzielnienia wychowanków w 2016 roku przedstawiały się następująco:

- 1) Udzielono 1 wychowankowi pomocy na zagospodarowanie. Świadczenie zostało wypłacone w łącznej kwocie **1.500,00 zł.**
- 2) Pomoc pieniężną z tytułu kontynuacji nauki przyznano **6** wychowankom pochodzącym z powiatu tucholskiego. Łącznie na ten cel wydatkowano **27.194,80 zł.**

- 3) Pomoc pieniężną na uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych otrzymał 1 wychowanek w łącznej kwocie **2.400,00 zł**.

10. Odpłatność rodziców biologicznych dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z art. 193 ustawy o pieczy zastępczej rodzice biologiczni ponoszą miesięczną opłatę w wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w placówce opłatę ponoszą, do wysokości średniego miesięcznego kosztu, utrzymania rodzice dziecka. Opłatę, o której mowa powyżej ustala w drodze decyzji administracyjnej, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed skierowaniem do placówki. Ze względu na trudną sytuację materialną, zgodnie z ustawą o pieczy zastępczej oraz na podstawie zasad zawartych w Uchwale nr XVII/143/2012 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalania opłaty za pobyt dziecka oraz osoby pełnoletniej w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej osoby zobowiązane do opłaty mogą być z niej zwolnione całkowicie lub częściowo.

VI. PROGRAMY I PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI.

1. Informacja o współpracy ze stowarzyszeniem „Chojnicki Bank Żywności”.

W roku 2016 Powiat Tucholski przekazał na rzecz Stowarzyszenia składki w kwocie **9.864,00 zł**.

W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem w roku 2016 jednostka otrzymała darowizny o wartości **37.434,73 zł** głównie w postaci artykułów spożywczych. Towary te zostały przekazane jednostkom organizacyjnym powiatu m.in. Domowi Dziecka w Tucholi, Domowi Pomocy Społecznej w Wysokiej, Specjalistycznemu Ośrodkowi Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi, Specjalnemu Ośrodkowi Szkolno – Wychowawczemu w Tucholi, ponadto rodzinom zastępczym i Warsztatom Terapii Zajęciowej w Tucholi. Część produktów została wykorzystana na potrzeby organizowanych przy współdziałaniu powiatu wydarzeń integracyjnych.

2. Wyrównywanie różnic między regionami III.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizował w 2016 roku program „Wyrównywanie różnic między regionami III”.

Celem programu było wyrównywanie różnic między regionami w obszarze rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Środki mogły zostać skierowane do: jednostek samorządu powiatowego, placówek edukacyjnych, środowiskowych domów samopomocy, gmin, organizacji pozarządowych, jednostek prowadzących warsztaty terapii zajęciowej. Wsparcie po złożeniu stosownego wniosku można było uzyskać w 2016 r. w poszczególnych obszarach:

- Obszar B dotyczył likwidacji barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania;
- W obszarze C gminy, powiaty, organizacje pozarządowe mogły otrzymać środki finansowe na utworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych – dofinansowanie mogło dotyczyć części kosztów utworzenia spółdzielni socjalnej w zakresie adaptacji pomieszczeń oraz wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych;
- Obszaru D – likwidacja barier transportowych – jednostki prowadzące placówki służące rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzone przez: organizacje pozarządowe, gminy lub powiaty oraz jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej mogły wnioskować o pokrycie części kosztów zakupu lub przystosowania pojazdów przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych;
- Obszaru E dotyczył dofinansowania wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
- Obszaru F był skierowany do jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych na tworzenie warsztatów terapii zajęciowej;
- W obszarze G mogły wnioskować powiaty w celu uzyskania środków finansowych dla osób niepełnosprawnych na realizację np. staży, szkoleń, dotacji na otworenie własnej działalności gospodarczej.

W 2016 r. do Centrum złożono jeden wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON zakupu autobusu dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Tucholi w ramach realizacji obszaru D. Wnioskodawcą było Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi. Decyzją Pełnomocników Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zostały przyznane dla Powiatu Tucholskiego środki finansowe na dofinansowanie realizacji

projektu w kwocie 224.000,00 zł oraz kwota 3.360,00 zł na koszty obsługi programu. Obecnie umowa jest w trakcie realizacji.

3. Aktywny Samorząd.

W 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi kontynuowało realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Środki finansowe pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem programu jest wyeliminowanie i zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Adresatami programu były osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu wzroku, ruchu ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Większość zadań przeznaczona była dla osób w wieku aktywności zawodowej. W 2016 roku nastąpiła zmiana zasad programu. Obecnie środki przyznane na dany rok kalendarzowy można wydatkować do 15 kwietnia roku następnego. Wobec powyższego kwoty przedstawione poniżej obrazują środki wydatkowane do dnia 14.03.2017 r.

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu jest art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

Program obejmował następujące obszary wsparcia:

MODUŁ I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych	Wyplacone dofinansowanie
Zadanie 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	3	3	0	0	10170,00
Zadanie 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	1	1	0	0	1.252,50

Tabela nr 30 Aktywny samorząd – obszar A – likwidacja bariery transportowej.

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych	Wyłacone dofinansowanie
Zadanie 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	3	3	0	0	20785,36
Zadanie 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	NIE WPŁYNAŁ ŻADEN WNIOSEK				

Tabela nr 31 Aktywny samorząd – obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym.

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/ rezygnacja	Wyłacone dofinansowanie
Zadanie 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	ZADANIE NIE BYŁO REALIZOWANE				
Zadanie 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	4	0	0	7.449,40
Zadanie 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	1	1	0	0	20.000,00
Zadanie 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny	0	0	0	0	0,00

Tabela nr 32 Aktywny samorząd – Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się.

4) Obszar D

	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych	Wyplacone dofinansowanie
Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	2	2	0	0	4.000,00

Tabela nr 33 Aktywny samorząd – Obszar D

— MODUŁ II

	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/rezygnacje	Wyplacone dofinansowanie
Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	65	64	0	1	115.818,00

Tabela nr 34 Aktywny samorząd – Moduł II

Wydatkowane środki z podziałem na gminy

Nazwa gminy	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/rezygnacja	Wyplacone dofinansowanie
Tuchola	45	45	0	0	119.381,36
Kęsowo	8	8	0	0	16384,00
Gostycyn	2	2	0	0	1342,00
Lubiewo	5	4	0	1	9467,00
Śliwice	6	6	0	0	21810,90
Cekcyn	13	13	0	0	14387,00
Łącznie	79	78	0	1	182.772,26

Tabela nr 35 Aktywny samorząd – przyznane dofinansowania wg miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych.

4. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w powiecie tucholskim na lata 2015-2020.

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób będących członkami rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające

ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390 t.j.).

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem stanowiącym zagrożenie dla wszystkich uwikłanych w nią osób. W przypadku występowania przemocy potrzebne są działania kompleksowe, prowadzone przez różne służby oraz łączenie działań z różnych perspektyw: prawnej, psychologicznej, socjalnej i medycznej.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020 został przyjęty Uchwałą nr XVIII/110/2016 Rady Powiatu Tucholskiego w dniu 29 kwietnia 2016 roku.

Koordynatorem wdrażania programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Realizatorami programu są instytucje: Komenda Powiatowa Policji w Tucholi, Prokuratura Rejonowa w Tucholi, Sąd Rejonowy w Tucholi, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi, ośrodki pomocy społecznej w powiecie tucholskim, gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przemocy w rodzinie, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych z terenu powiatu tucholskiego, Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tucholi, szkoły i jednostki oświatowe, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, lokalne media z terenu Powiatu Tucholskiego.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zawiera cele główne i szczegółowe. Realizacja każdego z nich przedstawiona została poniżej:

Celem głównym Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w powiecie tucholskim.**

Celami szczegółowymi w/w programu są:

- a) Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.**
  - Informowanie o możliwości uzyskania wsparcia w powiecie tucholskim;
  - Zamieszczenie informacji na stronach internetowych realizatorów programu, w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji na temat przeciwdziałania zjawiska przemocy w rodzinie;
  - Promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W celu realizacji powyższego zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi jako koordynator w/w programu opracował broszurę informacyjną, która co roku jest uaktualniana i rozsyłana do realizatorów programu. Ponadto w celu przeciwdziałania przemocy oraz ułatwieniu dostępu do świadczonych usług na stronie internetowej www.pcprtuchola.pl zostały zamieszczone informacje dotyczące Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W wyniku podjętych działań w celu podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oczekuje się wzrostu świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy domowej oraz możliwości uzyskania wsparcia. Ponadto celem powyższych działań jest rozpowszechnienie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie do szerszej społeczności oraz wzmocnienie więzi rodzinnych. Pracownicy instytucji realizujących powyższy program na bieżąco informują klientów, gdzie można uzyskać wsparcie, pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rodziny, w których została odnotowana przemoc, kontrolowane są przez funkcjonariuszy policji, udzielane jest im niezbędne poradnictwo prawne, psychologiczne związanych z rozwiązywaniem poszczególnych, indywidualnych problemów występujących w rodzinie. Ośrodki Pomocy Społecznej upowszechniają materiały informacyjne o treści przybliżającej zjawisko przemocy i jego negatywnych skutkach dla funkcjonowania jednostki, rodziny i społeczeństwa w formie ulotek plakatów. Informacje na temat zjawiska przemocy i realizacji programu przeciwdziałania zamieszczane są również na stronach jednostek. Na tablicach ogłoszeń w ośrodków pomocy społecznej wywieszane są informacje na temat placówek udzielających wsparcia osobom doświadczającym przemocy. Pracownicy socjalni z tychże instytucji promują prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Do każdej rodziny podchodzą indywidualnie i działania takie wykonują w ramach pracy socjalnej świadczonej w środowisku w porozumieniu z asystentem rodziny. Niektóre ośrodki organizują ogniska wychowawcze, których celem jest wyrównywanie możliwości edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z kolei jednostki oświatowe na bieżąco udostępniają rodzicom i uczniom informacje na temat poradnictwa psychologicznego oraz prawnego dla rodzin, na temat funkcjonowania ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie – ulotki, plakaty, informacje na stronie www.szkoły, na temat numerów alarmowych i telefonów zaufania. Pedagodzy szkolni przeprowadzili wśród uczniów pogadanki na temat przeciwdziałania agresji i przemocy z naciskiem gdzie szukać pomocy. W szkołach na terenie powiatu tucholskiego w gablotach ogłoszeń również

wywieszono są instytucje, gdzie można uzyskać pomocy w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.

b) Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doświadczają.

- Zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy – baza hostelowa SOW;
- Udzielenie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez poradnictwo specjalistyczne, terapię i inne działania;
- Współpraca z Gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi;
- Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi powyższy cel realizuje w zakresie kierowania osób zgłaszających występowanie przemocy w rodzinie do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie jaki mieści się w Tucholi. Pracownik Centrum jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Tucholi, Kęsowie i Cekcynie i uczestniczy w spotkaniach tychże zespołów raz na trzy miesiące. Dzięki temu pracownik Centrum na bieżąco wie, w których rodzinach jest prowadzona procedura Niebieskiej Karty, zachodzi przypuszczenie odebrania z rodziny patologicznej małoletnich dzieci, których dobro jest zagrożone. W takiej sytuacji pracownicy Centrum mają możliwość przemyślenia, w której formie pieczy zastępczej umieścić małoletnie dzieci. W przypadku zgłoszenia się do naszej jednostki osoby doświadczającej przemocy w rodzinie zakładana jest przez pracownika Niebieska Karta, która później przesyłana jest do właściwego zespołu interdyscyplinarnego ze względu na miejsce zamieszkania osoby zgłaszającej wystąpienie przemocy. W 2016 roku pracownik Centrum trzykrotnie wszczął procedurę „Niebieskiej Karty”. W celu zapewnienia schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia zapewnia schronienie dla ofiar przemocy w rodzinie zgodnie ze standardem usług świadczonych przez Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia. W roku 2016 z miejsc noclegowych w SOW w Tucholi skorzystało ogółem 31 osób (11 osób dorosłych i 20 dzieci). Ośrodek na bieżąco udziela pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez poradnictwo specjalistyczne, terapię i inne działania pomocowe i wspierające. Pracownicy Ośrodka, funkcjonariusze Policji, pedagodzy szkolni, przedstawiciele służby zdrowia, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, prokuratury rejonowej na bieżąco współpracują z zespołami interdyscyplinarnymi, uczestniczą w spotkaniach grup roboczych. Na zebraniach tych przedstawiciele współpracujących ze sobą jednostek w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmują decyzje w sprawie danych rodzin i metod pracy z nimi, a także sposobu

podejmowania dalszych działań zmierzających do wyeliminowania przyczyn stosowania przemocy w rodzinie. Ponadto w zależności od potrzeb organizowane były spotkania grup roboczych, w skład których wchodził przedstawiciele placówek oświatowych, pomocy społecznej oraz innych instytucji, które miały na celu wymianę informacji na temat konkretnej rodziny i postępów realizacji założonych wcześniej potrzeb i działań względem konkretnej rodziny. Dzięki spotkaniom zespołów interdyscyplinarnych można zaobserwować efektywniejszą, skuteczniejszą i bardziej ścisłą współpracę pomiędzy poszczególnymi jednostkami pomocowymi.

c) Organizowanie systematycznych działań w odniesieniu do sprawców przemocy.

- Opracowanie i realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie;
- Udzielanie porad i konsultacji indywidualnych dla osób stosujących przemoc oraz doznających przemocy;
- Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do specjalistów zajmujących się sprawami przemocowymi;
- Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”.

W zakresie realizacji powyższego celu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi opracował Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie dla powiatu tucholskiego na lata 2015 – 2020, który został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu nr XI/58/2015 z dnia 11 września 2015 r. i ma na celu dokonanie konstruktywnych zmian w zachowaniu sprawcy oraz nauka odpowiedzialności za własne czyny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w roku 2016 zrealizowało po raz drugi program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. Pierwsza edycja programu miała miejsce w 2014 r. Do programu w 2016 r. zgłosiło się 10 osób z terenu powiatu tucholskiego oraz 1 osoba spoza naszego powiatu. Łącznie 11 osób podpisało deklarację uczestnictwa w w/w programie. Program był zrealizowany od 13.09.2016 r. – 13.12.2016 r. W trakcie trwania programu udział brało 9 osób, a 2 osoby, które podpisały deklarację uczestnictwa ani razu nie zgłosiły się na zajęcia. Program ukończyły 3 osoby z terenu powiatu tucholskiego i 1 osoba spoza powiatu. Osoby te otrzymały w dniu 13.12.2016 r. zaświadczenia o ukończeniu programu, a pozostałe osoby zaświadczenie o uczestnictwie w programie ze względu na niską frekwencję na zajęciach, która wynosiła poniżej 80%. Program został zrealizowany dzięki przyznanej dotacji celowej z budżetu Województwa

Kujawsko – Pomorskiego. Przyznana kwota dotacji wyniosła 9.306,00 zł i została w całości przeznaczona na wynagrodzenia dla osób prowadzących zajęcia w ramach w/w programu.

W 2016 roku został zakończony na przełomie września i października IV etap ewaluacji programu korekcyjno – edukacyjnego z 2014 roku. W zakresie tego działania dokonano następujących czynności:

- Wypełnianie przez pracownika ankiety ewaluacyjnej po konsultacji/rozmowie ze sprawcą przemocy w rodzinie, który brał udział w w/w programie;
- Kontakt z pracownikami instytucji współpracującymi ze sprawcą po zakończeniu programu np. kuratorami sądowymi, pracownikami socjalnymi, policją, pedagogami szkolnymi;
- Okres monitorowania sprawców po zakończeniu programu oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych jest zróżnicowany i wynosi od 3 miesięcy do 3 lat. Monitoring był prowadzony w IV etapach: po 3, 9, 15, 21 miesiącach od zakończenia programu. Zdarzały się tacy sprawcy, którzy nie chcieli udzielać informacji albo nie można było się z nimi skontaktować. W takich przypadkach pracownik socjalny dokonał ewaluacji na podstawie dokumentów źródłowych uzyskanych od instytucji pracujących z rodziną w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jedna osoba, która ukończyła program w 2014 r. ponownie zastosowała przemoc wobec osób najbliższych. Celem monitoringu jest sprawdzenie czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców, którymi w tym przypadku są rodziny osób stosujących przemoc. Do oceny skuteczności działań programowych niezbędna jest współpraca z partnerami programu, którzy realizują programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w 2016 roku w ramach realizacji procedury „Niebieskiej Karty” założyli 3 Niebieskie Karty, które zostały przekazane do właściwego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ze względu na miejsce zamieszkania ofiary dotkniętej przemocą. W ciągu całego roku 2016 pracownicy socjalni tutejszego Centrum uczestniczyli w 7 interwencjach z udziałem kuratorów zawodowych (w tym 5 było przeprowadzonych z funkcjonariuszami Policji), w których zostało odebranych 6 dzieci i umieszczonych w pieczy zastępczej.

W ramach środków zapobiegawczych stosowanych po wdrożeniu przeciwko sprawcom przemocy postępowania karnego, prokuratorzy Prokuratury Rejonowej w Tucholi bardzo

często stosują wobec sprawy zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej jak i bardzo dolegliwy środek w postaci czasowego nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną. W przypadku kiedy dojdzie do skazania na karę wolnościową prokurator dąży, aby sprawca przemocy, w ramach środków probacyjnych, poddał się terapii, uczestnictwu w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych. W roku 2016 prokuratorzy Prokuratury Rejonowej w Tucholi skierowali 12 aktów oskarżenia przeciwko sprawcom z terenu Powiatu Tucholskiego znęcania się nad najbliższym członkiem rodziny.

Instytucje realizujące program informują i proponują sprawcom przemocy udział w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych. Rodziny doświadczające przemocy są monitorowane w trakcie trwania procedury „Niebieskiej Karty” jak i po jej zakończeniu.

d) Wzrost skuteczności działań jednostek pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wsparcia ofiar przemocy w rodzinie.

- Organizowanie szkoleń i konferencji dla kadry jednostek zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W celu podniesienia kwalifikacji zawodowych pracownicy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi uczestniczyli w dniach 6-7.10.2016 r. w III Powiatowej Interdyscyplinarnej Konferencji na temat przemocy w rodzinie pt.: „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy – cyberprzestępczość oraz funkcjonowanie numeru alarmowego 112”, która dofinansowana została z „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 – 2017 (2016)”- projektu realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Partnerami projektu jest Starostwo Powiatowe w Tucholi oraz Komenda Powiatowa Policji w Tucholi. Na konferencję zostali zaproszeni przedstawiciele instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie tj. kuratorzy sądowi, dyrektorzy szkół powiatu tucholskiego, Komendant Komendy Powiatowej Policji w Tucholi, Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy, psychologowie, pedagodzy, pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przedstawiciele Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Tucholi, dyrektor Domu Dziecka w Tucholi. Na konferencji poruszone zostały problemy dotyczące przemocy w rodzinie:

- Funkcjonowanie numeru alarmowego 112 – pozycja systemu w procedurach powiadamiania, rozwiązania techniczne i ocena funkcjonowania, problemy, kierunki rozwoju i profilaktyka dla właściwego korzystania”;
- „Cyberprzestępczość – zagrożenia, skala zjawiska i przykłady zdarzeń”;

- „Bezpieczeństwo jutra”;
- Jak w powiecie tucholskim funkcjonuje System Dozoru Elektronicznego”;
- „Hejtowanie – nową formą przemocy w internecie”;
- Warsztaty dotyczące w/w zagadnień.

Pracownicy instytucji realizujących program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na bieżąco biorą udział w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe w zakresie przeciwdziałania przemocy. W 2016 roku pracownicy SOW w Tucholi wzięli udział w następujących szkoleniach: „Grupy robocze w praktyce – działania w sytuacji przemocy wobec dziecka”, w konferencji pt. „Zrozumieć autyzm” Program Pomocy Osobom Autystycznym z Terenów Wiejskich oraz Ich Rodzinom oraz w superwizji zespołu pracowników. Z kolei funkcjonariusze KPP w Tucholi w ramach doskonalenia wewnętrznego wzięli udział w szkoleniu z zakresu problematyki przemocy pt. „Prawidłowa realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań na rzecz pomocy jej ofiarom”. Pracownicy ośrodków pomocy z terenu powiatu tucholskiego brali udział w: konferencji pt. „Co z tą skutecznością? – Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie”, szkoleniu warsztatowym „Wychowanie i opieka nad dziećmi – czy wszystkie metody są skuteczne”, szkoleniu z zakresu procedury „Niebieskiej Karty”.

5. Projekty realizowane przez PCPR.

5.1. „Rodzina w Centrum”.

Projekt pod nazwą „Rodzina w Centrum” realizowany jest przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu w partnerstwie z 3 Miejskimi Ośrodkami Pomocy Rodzinie, 1 Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz 19 Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie z województwa kujawsko – pomorskiego.

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla rodzin w województwie kujawsko-pomorskim. Działania w projekcie przyczynią się do rozwoju i poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, a tym samym zapewnią rodzinom możliwość lepszego funkcjonowania w przyszłości.

Projekt realizowany jest od 01.07.2016 r. do 30.06.2018 r. Projekt skierowany jest do:

- Osób w rodzinie przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych (w tym rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny);
- Osób przebywających w pieczy zastępczej;
- Osób opuszczających pieczę zastępczą;
- Osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą;
- Innych osób, których udział w projekcie jest niezbędny do skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym wolontariusze.

Planowane efekty:

- Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny;
- Kompleksowe objęcie wsparciem rodzin naturalnych i zastępczych przeżywających problemy i trudności rodzinne;
- Poprawa relacji w rodzinie;
- Równe szanse rozwoju dzieci
- Wzrost liczby kandydatów na rodziny zastępcze;
- Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

Udział uczestników w projekcie jest bezpłatny. Rekrutacja uczestników odbywa się na bieżąco i jest otwarta.

Budżet projektu na województwo kujawsko – pomorskie wynosi 11 482 020,00 zł. Ogólna wartość projektu dla PCPR Tuchola (Partnera) wynosi 644 980,00 zł, w tym kwota dofinansowania UE wynosi 548 233,00 zł, wkład krajowy w ramach dotacji celowej wynosi 58 867,00 zł, wkład własny wynosi 37 880,00 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w ramach projektu „Rodzina w Centrum” oferuje:

- 1) Specjalistyczne poradnictwo rodzinne:
  - pedagogiczne,
  - prawne,
  - psychologiczne,
  - psychiatryczne dla dzieci,
- 2) Mediacje rodzinne, których celem jest rozwiązywanie konfliktów i trudnych sytuacji rodzinnych.
- 3) Terapie rodzinną/grupową/indywidualną, której celem jest wzmocnienie więzi, poprawa relacji w rodzinie.

- 4) Warsztaty dla rodziców zastępczych i naturalnych, które dotyczą przygotowania rodzin do lepszego rozumienia dziecka, konstruktywnego rozwiązywania kryzysów, współpracy z rodziną naturalną dziecka, budowy więzi, relacji w rodzinie, zerwanych więzi, zespół ADHD, zespół FAS, udzielanie pierwszej pomocy, podwyższenia kompetencji wychowawczych i społecznych, poprawy wzajemnej komunikacji.
- 5) Grupy wsparcia/ grupy samopomocowe, których celem jest dostarczenie emocjonalnego wsparcia i praktycznej pomocy w radzeniu sobie z problemami wspólnymi dla wszystkich członków oraz wymiana doświadczeń.
- 6) Szkolenia dla osób pełniących funkcje wolontariuszy, których celem jest przygotowanie wolontariuszy do świadczenia wsparcia dla rodzin zastępczych.
- 7) Działania wspierające rodziny zastępcze i naturalne poprzez wyjazd edukacyjny z elementami integracji oraz elementami edukacyjnymi. Celem wyjazdu jest wzmocnienie więzi pomiędzy rodzicami i dziećmi, trenowanie umiejętności społecznych i kompetencji opiekuńczych a także obserwacja rzeczywistych relacji panujących pomiędzy rodzicami i dziećmi.
- 8) Superwizja rodzin zastępczych, której celem jest uruchamianie w rodzinach zastępczych sił budujących i stabilizujących rodzinę, weryfikacja kompetencji wychowawczych i pomoc opiekunom w problemach z opieką nad dziećmi.
- 9) Działania na rzecz usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej takie jak warsztaty, mające na celu wzmocnienie umiejętności potrzebnych do samodzielnego życia w otwartym środowisku, podniesienie kompetencji życiowych. Warsztaty o tematyce: asertywność, pomoc przedmedyczna, walka z przemocą, komunikacja interpersonalna, sposoby radzenia sobie ze stresem.
- 10) Bon edukacyjny dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, którego celem jest wzmocnienia umiejętności niezbędnych w dorosłym życiu.
- 11) Warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży w wieku 7-14. Celem zajęć jest wykształcenie u dzieci umiejętności funkcjonowania w grupie, zmniejszenie niedostosowania społecznego, umiejętności komunikowania się i wyrażania swoich emocji i potrzeb.

5.2. „Razem bezpieczniej”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w roku 2016 realizowało projekt w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań – Razem

Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” pod nazwą „Powiat Tucholski zagrożenia w sieci widzi, na nie reaguje, przeciwdziała i społeczeństwo edukuje”.

Przedsięwzięcie powstało z inicjatywy tucholskiego PCPR oraz Starostwa Powiatowego, natomiast Komenda Powiatowa Policji w Tucholi aktywnie uczestniczyła w prowadzonej działalności profilaktycznej, dotyczącej bezpieczeństwa w sieci. Honorowy patronat nad akcją objęli Wojewoda Kujawsko – Pomorski Mikołaj Bogdanowicz oraz Komendant Wojewódzki Policji w Bydgoszczy insp. Paweł Spychała.

Projekt rozpoczął się w sierpniu 2016 r. W ramach przedsięwzięcia w dniach 6 – 7 października zorganizowano III Konferencję Interdyscyplinarną, która stanowiła moment oficjalnego otwarcia programu.

Ogłoszone zostały trzy konkursy dla dzieci i młodzieży:

- „Prawidłowe korzystanie z numeru alarmowego 112” – w konkursie tym wpłynęło 254 prace. Celem tego konkursu była popularyzacja wiedzy na temat numeru alarmowego oraz podkreślenie ogromnej roli numeru alarmowego w ratowaniu życia, zdrowia i mienia lub środowiska.
- „Zagrożenia w sieci w oczach młodzieży” – w konkursie wpłynęło 35 prac. Celem tego konkursu było zobrazowanie czym dla młodzieży jest zagrożenie w sieci.
- Spot filmowy „NIE cyberprzestępczości” – w tym konkursie wpłynęło 10 nagrań. Celem tego konkursu było zobrazowanie, czym dla młodzieży jest zagrożenie w sieci.

Z wygranych prac konkursowych wydano kalendarze wieloplanszowe na 2017 r. i ulotki. Przez prawie dwa miesiące policjanci Komendy Powiatowej Policji w Tucholi, pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w Bydgoszczy oraz pracownicy Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Bydgoszczy prowadzili spotkania z dziećmi i młodzieżą z terenu powiatu tucholskiego oraz osobami dorosłymi na temat zagrożeń w sieci i prawidłowego korzystania z numeru alarmowego 112.

W zajęciach udział wzięło ok. 6000 osób. Podczas prowadzonej działalności profilaktycznej docierali nie tylko do ludzi młodych, ale też ich opiekunów. W celu uświadomienia rodzicom zagrożeń, wynikających z bezwarunkowego korzystania z sieci przez najmłodszych, została przygotowana konferencja „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie”.

Dnia 14.12.2016 r. w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi odbyło się podsumowanie projektu, połączone z rozstrzygnięciem konkursu na najlepszy spot dotyczący zagrożeń w sieci. W uroczystości wzięli udział Wojewoda Kujawsko – Pomorski Mikołaj

Bogdanowicz oraz I Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy insp. Mirosław Elszkowski. Spośród 10 nadesłanych na konkurs prac, nagrodzono 3, których autorzy oprócz pamiątkowych dyplomów, otrzymali nagrody rzeczowe. Spoty robią ogromne wrażenie. Podczas uroczystości podziękowaniami uhonorowano też wszystkie osoby, które aktywnie włączyły się w projekt. Odbyła się również premiera filmu edukacyjnego dotyczącego prawidłowego korzystania z numeru alarmowego 112 „W kolejce po życie”, który został nakręcony w ramach współfinansowania przez: WZiBK w Bydgoszczy wraz z Powiatem Tucholskim i wszystkimi jego gminami: Tuchola, Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo, Śliwice, Cekcyn. Film jest ogólnodostępny i można zobaczyć go na stronie: <http://www.bydgoszcz.uw.gov.pl/pl/aktualnosci/film-edukacyjny-pn-112-w-kolejce-po-zycie.html>

W ramach programu przygotowano przedsięwzięcia, które mimo jego zakończenia, nadal będą służyły propagowaniu poruszanych tematów. Na portalu edukacyjnym, www.cyberspoko.pl, można znaleźć zagadnienia związane z zagrożeniami w sieci, w formie dostosowanej do wieku użytkownika. Program, który powstał na skutek sprawnej współpracy tucholskiej Policji, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwa Powiatowego w Tucholi oraz Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Bydgoszczy, a w który zaangażowały się również samorządy, jest z pewnością przedsięwzięciem, które poprzez swój profilaktyczny charakter, wpłynęło na większą świadomość młodych ludzi, a to bez wątpienia przełoży się na poprawę ich bezpieczeństwa.

5.3. „Samodzielnie (nie samemu) – model wspierania osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”:

Projekt „Samodzielnie (nie samemu) – model wspierania osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”, realizowany w ramach priorytetu 4.1 *Innowacje społeczne* Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój polegał na opracowaniu kompleksowego, środowiskowego modelu wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Założeniem modelu były wykorzystanie zasobów lokalnych do stworzenia systemu aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych intelektualnie. W ramach projektu opracowano dokument zawierający innowacyjne w skali kraju instrumenty – otwarte punkty integracji, mieszkania treningowe i wspieranie oraz system koordynacji działań różnych podmiotów – tworzone w oparciu o lokalne zasoby, przede wszystkim gospodarstwa opiekuńcze, gdzie osoby niepełnosprawne miałyby szanse na aktywną integrację.

W roku 2017 model został przekazany do oceny Ministerstwa Rozwoju i, w przypadku pozytywnego zaopiniowania, będzie miał szanse na testowanie w powiecie tucholskim w kolejnych latach.

Okres realizacji projektu 01.10.2016 r. – 28.02.2017 r.

Wartość projektu: 101.250,00 zł (w tym dofinansowanie 98.212,50 zł).

5.4. Projekty z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2016 roku PCPR przystąpiło do Programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Założeniami programu było wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka poprzez rozwój sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej przez powiat. W ramach programu pozyskano środki finansowe w wysokości 55.056,00 zł jako dofinansowanie do 50 % wysokości wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 4 koordynatorów. Dotacja została rozliczona w całości.

VII. KONTROLE ZEWNĘTRZNE.

W 2016 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi przeprowadzono następujące kontrole zewnętrzne:

- Audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Panią audytor Beatę Sarnowską – Gierszewską. Celem audytu była analiza wydatkowania środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w tym m.in. analizę procedur, analizę realizacji zadań, analizę finansową i analizę systemu nadzoru. Kontrolę rozpoczęto 23.08.2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi otrzymało sprawozdanie z realizacji zadania audytowego z dnia 21.11.2016 r. Audytor nie wniósł zastrzeżeń odnośnie prawidłowości stosowanych mechanizmów kontroli w badanym zakresie.

VIII. AKCJE CHARYTATYWNE ORGANIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI.

1. 16.01.2016 r. MORSUJEMY I GRAMY DLA TOMKA.

Akcja „Morsujemy i gramy dla Tomka”, została zorganizowana przez Starostę Tucholskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi oraz Stowarzyszenie na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej „Przyjazna Dłoń”.

Chłodu nie było czuć wcale, a wręcz gorącą atmosferę przez cały dzień. Ksiądz Proboszcz Mirosław Bucholc udzielił błogosławieństwa podczas Mszy Świętej, pogoda była wymarzona, profesjonaliści zrobili rozgrzewkę w rytm muzyki, publiczność dopisała i dopingowała, a wszyscy którzy wchodzili do wody byli o gorących sercach, więc woda zrobiła się ciepła. Ilość osób chętnych do morsowania przeszła nasze najśmielsze oczekiwania. Przyjechały do nas osoby m.in. z Przechlewa, Człuchowa, Czarnej Wody, Śliwic, Czerska no i oczywiście chętni z naszego powiatu. Tak jak obiecywali do wody weszli m. in. Starosta Tucholski Michał Mróz, Komendant Powiatowy Policji w Tucholi Krzysztof Bodziński, Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi Waldemar Kierzkowski, Zastępca Burmistrza Tomasz Stybaniewicz oraz Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Anna Toby. Po kąpieli zapewniono grochówkę dla każdego chętnego, gorącą herbatę i kawę. Dalsza część odbyła się na hali sportowej, gdzie dużą dawkę śmiechu zafundował nam Kabaret „Sanatorium”, a następnie Orkiestra Campanella zakończyła imprezę pięknym koncertem. Był dmuchaniec dla dzieci, analizy masy ciała dla chętnych, nie obyło się bez podziękowań i łez wzruszenia ze strony Rodziny Tomka i życzeń dla Tomka, a Warsztaty Terapii Zajęciowej przekazały dla Niego namalowany przez uczestnika obraz i list.

2. 07.02.2016 R. CHARYTATYWNY TURNIEJ HALOWEJ PIŁKI NOŻNEJ.

Pierwszy turniej charytatywny dla Tomka Kozłowskiego odbył się 07.02.2016 r. w Byśławiu, gdzie zebrano kwotę: **952,73 zł.**

W turnieju uczestniczyło 9 wspaniałych drużyn dobrego serca, które przyczyniły się dla zdrowia Tomka Kozłowskiego. Są to drużyny tj.: BKP BYŚLAW, BKP BYŚLAW JUNIOR, SUP TUCHOLA, FALA ŚWIEKATOWO, FC KLONOWO, FC LUBIEWICE, OLIMPIA DRZYCİM, SPARTA PRZYSIERSK, WELPIN.

Każdy mecz trwał 12 minut. System rozgrywania meczy był następujący: w trzech grupach po 3 drużyny. W danych grupach drużyny, które zajęły I miejsce wychodziły do ćwierćfinału. 4 drużyna weszła z najlepszym bilansem bramek, była to drużyna FC Klonowo. Natomiast z grupy A wyszła drużyna OLIMPIA DRZYCİM, z grupy B SUP TUCHOLA, z grupy C FALA ŚWIEKATOWO.

Po wyłonieniu się 4 zespołów zostały rozlosowane drużyny system 1-2, 3-4 i ułożyły się następująco: Fala Świekatowo – SUP Tuchola Wynik 5:2, FC Klonowo – Olimpia Drzycim – wynik 2:7

Mecz o III miejsce

Klonowo – SUP Tuchola

Bramki 3:1 dla Klonowa

Mecz o I miejsce

Olimpia Drzycim – Fala Świekatowo 0:5

Miejsca:

I miejsce Fala Świekatowo

II miejsce Olimpia Drzycim

III miejsce FC Klonowo

IV miejsce SUP Tuchola

Najlepszy bramkarz – Piotr Araśniewicz z Fali Świekatowo

Najlepszy strzelec – Kolmajer Adam z Fali Świekatowo

3. 14.02.2016 R. CHARYTATYWNY TURNIEJ HALOWEJ PIŁKI NOŻNEJ – CEKCYN.

Kolejny już turniej charytatywny dla Tomka Kozłowskiego odbył się w dniu 14.02.2016 r. w Cekcynie, w godzinach od 9.00 do 17.30.

Zebrano kwotę – **1.687,65 zł.**

W turnieju uczestniczyło kolejno: 12 wspaniałych drużyn: AQCA IMPEX, HOTEL DIADEM, GLKS CIS CEKCYN I, GLKS CIS CEKCYN II, KAPPA TEAM, GALACTIKOS, SZYBCY I WŚCIEKLI, FC KLONOWO, LEŚNE LUDKI, LZS CZARNI LNIANO, TKP TUCHOLA, FC BANANOWCE.

Każdy mecz trwał 12 minut. System rozgrywania meczy był następujący: w dwóch grupach po 6 drużyn. Dwie pierwsze drużyny weszły do półfinału. W grupie A : AQCA IMPEX, HOTEL DIADEM; w grupie B: FC KLONOWO, CIS CEKCYN I.

MIEJSCA:

I miejsce HOTEL DIADEM

II miejsce AQCA IMPEX

III miejsce FC KLONOWO

IV miejsce CIS CEKCYN I

Najlepszy bramkarz – Łukasz Tuszyński z Hotel Diadem

Najlepszy zawodnik – Patryk Kaszczyszyn

Najlepszy strzelec – Łukasz Grzempa

Mecz sędziowali: Mariusz Kowalski oraz Kamil Prill.

Obsługa tablicy: Wojciech Wojnerowicz, Dominik Walenty

Komentator sportowy: Bogusław Krajna

Ufundowane przez Gminę Cekcyn puchary oraz dyplomy wręczali: Pan Starosta Tucholski Michał Mróz, Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi Pani Anna Toby oraz Pan Bogusław Krajna – koordynator turnieju. Z wygranymi drużynami zrobiono pamiątkowe zdjęcie.

4. 14.02.2016 R. CHARYTATYWNY TURNIEJ HAŁOWEJ PIŁKI NOŻNEJ – ŚLIWICE.

Sprawozdanie z walentynkowego turnieju w Śliwicach w dniu 14.02.2016 – dla Tomasza Kozłowskiego. Kwota ze zbiórki: 809,80 zł, z czego 100,00 zł zostało bezpośrednio wpłacone przez Towarzystwo Piłkarskie Ziemi Śliwickiej na konto bankowe Fundacji św. Jadwigi Królowej w Bydgoszczy z dopiskiem „dla Tomka”, natomiast kwota 709,80 zł została przekazana wraz z puszką do Komitetu społecznego „Solidarni z poszkodowanym” po czym została przekazana na konto fundacji.

Patronat: Wójt Gminy Śliwice Daniel Kożuch

Organizator: Towarzystwo Piłkarskie Ziemi Śliwickiej

Sędzia zawodów: Adam Węsierski

Liczba drużyn: 6

Liczba uczestników: 60

Fundatorzy nagród: Towarzystwo Piłkarskie Ziemi Śliwickiej

I Galanteria Drzewna Śliwice

II Towarzystwo Piłkarskie Ziemi Śliwickiej

Najlepszy piłkarz:

Łukasz Leper – Galanteria Drzewna Śliwice

Najlepszy obrońca: Paweł Lipkowski – Towarzystwo Piłkarskie Ziemi Śliwickiej

Najlepszy bramkarz: Krzysztof Kuciński – Galanteria Drzewna Śliwice

Ufundowane przez Towarzystwo Piłkarskie Ziemi Śliwickiej puchary oraz dyplomy wręczali Wójt Gminy Śliwice Pan Daniel Kożuch oraz Członek Zarządu Powiatu Tucholskiego Pan Jerzy Kowalik.

5. KORONOWSKA LIGA HALOWEJ PIŁKI NOŻNEJ.

Ostatnia kolejka Koronowskiej Ligi Halowej Piłki Nożnej miała jeden dodatkowy cel, którym była zbiórka wpłat – cegiełek na rzecz Tomasza Kozłowskiego.

Temat ten powstał w reakcji na list tucholskiego społecznego komitetu „Solidarni z poszkodowanym”, jaki wpłynął do organizatorów rozgrywek w Koronowie. Na wiadomość rozesłaną wśród zespołów nie odpowiedziała tylko jedna drużyna „Black Star”. Wszystkie pozostałe zadeklarowały chęć udziału w akcji przekazując na w/w cel po 100,00 zł. Ponadto bardzo miły gest popłynął od zwycięzców tegorocznych rozgrywek, tj. drużyny Pit Bull. Jej członkowie na rzecz zbiórki przekazali kupon wartościowy w kwocie 600,00 zł za zwycięstwo w turnieju oraz o wartości 150,00 zł za zwycięstwo w klasyfikacji bramkarz turnieju. Łącznie zebrano kwotę 1.550,00 zł, którą Pit Bull osobiście przekazał organizatorom podczas podsumowującego akcje turnieju, który odbył się 28 lutego w Tucholi.

6. 21.02.2016 R. CHARYTATYWNY TURNIEJ HALOWEJ PIŁKI NOŻNEJ – TUCHOLA.

Turniej charytatywny dla Tomasza Kozłowskiego w Tucholi, w dniu 21.02.2016 r. Kwota ze zbiórki: **1.519,74 zł.**

W turnieju brało udział 15 drużyn, KTÓRE ROZGRYWAŁY MECZE W 4 GRUPACH NA DWÓCH SALACH SPORTOWYCH: Zespole Szkół Licealnych i Technicznych oraz w Ośrodku Sportu i Rekreacji:

Grupa A: ROL – PIAST PIASTOSZYN, IMMORTALS TUCHOLA, ZRYW TL TUCHOLA, BANDA ŚWIRÓW.

1 miejsce w tej grupie zajęła drużyna ROL – PIAST PIASTOSZYN, która zakwalifikowała się do finału.

Grupa B: MARDAR TL TUCHOLA, ZRYW DĄBRÓWKA, GALACTICOS, FC KLONOWO.

1 miejsce w tej grupie zajęła drużyna FC KLONOWO, która zakwalifikowała się do finału.

Grupa C: CHŁOPACZKI Z SĄSIEDZTWA, MORDOR TUCHOLA, ZJEDNOCZENI KOMORZA.

1 miejsce w tej grupie zajęła drużyna ZJEDNOCZENI KOMORZA, która zakwalifikowała się do finału.

Grupa D: OLIMPIA DRZYCIM, AQUA IMPEX TUCHOLA, LKS RAWYS RACIAŹ, HOTEL DIADEM.

1 miejsce w tej grupie zajęła drużyna LKS RAWYS RACIĄŻ, która zakwalifikowała się do finału.

Rozgrywki finałowe wg. kolejności gry:

- ROL – PIAST PIASTOSZYN – ZJEDNOCZENI KOMORZA 2:3
- FC KLONOWO – LKS RAWYS RACIĄŻ 2:0
- ROL – PISAT PIASTOSZYN – FC KLONOWO 0:7
- ZJEDNOCZENI KOMORZA – LKS RAWYS RACIĄŻ 0:6
- ROL – PIAST PIASTOSZYN – LKS RAWYS RACIĄŻ 1:9
- ZJEDNOCZENI KOMORZA – FC KLONOWO 0:2

Poszczególne miejsca zajęli:

I miejsce – FC KLONOWO

II miejsce – LKS RAWYS RACIĄŻ

III miejsce – ZJEDNOCZENI KOMORZA

IV miejsce – ROL – PIAST PIASTOSZYN

Puchary i dyplomy drużynom wręczali Pan Tadeusz Kowalski – Burmistrz Tucholi, Pan Zenon Poturalski – Wicestarosta Powiatu Tucholskiego, Pani Krystyna Kozłowska – Radtke – mama Tomka.

7. 13.02.2016 R. CHARYTATYWNY TURNIEJ HALOWEJ PIŁKI NOŻNEJ – KĘSOWO.

Ponad **900,00 zł** na rzecz Tomka Kozłowskiego na turnieju w Kęsowie.

Wpisowe wpłaciło 9 drużyn, choć zagrało 8.

Grupa A:

- Zryw Dąbrówka – Olpas Kęsowo 1:4
- Czerwone Diabły – Olimpia Drzycim 3:1
- Zryw Dąbrówka – Czerwone Diabły 2:3
- Olimpia Drzycim – Zryw Dąbrówka 4:0
- Olpas Kęsowo – Olimpia Drzycim 2:0
- Czerwone Diabły – Olpas Kęsowo 2:1

Tabela:

1. Czerwone Diabły,
2. Olpas Kęsowo,
3. Olimpia Drzycim,
4. Zryw Dąbrówka.

Grupa B

- Banda Świrów – Dzikie Piastoszyn 3:1
- PP Kęsowo – Szybcy i Wściekli 2:0
- Banda Świrów – PP Kęsowo 1:1
- Szybcy i Wściekli – Dzikie Piastoszyn 1:3
- Banda Świrów – Szybcy i Wściekli 2:0
- Dzikie Piastoszyn – PP Kęsowo 1:0

Tabela:

1. Banda Świrów,
2. Dzikie Piastoszyn,
3. PP Kęsowo,
4. Szybcy i Wściekli.

Mecz o 7 miejsce: Zryw Dąbrówka – Szybcy i Wściekli 0:2

Mecz o 5 miejsce: Olimpia Drzycim – PP Kęsowo 7:0

Pół finały:

- Banda Świrów – Olpas Kęsowo 0:4
- Dzikie Piastoszyn – Czerwone Diabły 0:4

Mecz o 3. miejsce: Dzikie Piastoszyn – Banda Świrów 3:2

Mecz o 1 miejsce: Czerwone Diabły – Olpas Kęsowo 2:1

Puchary, statuetki i dyplomy drużynom i zawodnikom wręczali Starosta Tucholski Michał Mróz i Wójt Gminy Kęsowo Radosław Januszewski.

W Kęsowie zebrano na rzecz Tomka Kozłowskiego Kwota 930,07 zł.

8. 27.02.2016 R. CHARYTATYWNY TURNIEJ HALOWEJ PIŁKI NOŻNEJ – GOSTYCYN.

Kwota ze zbiórki: 1.103,85 zł

W turnieju brało udział 9 drużyn, KTÓRE ROZGRYWAŁY MECZE W 3 GRUPACH.

Grupa A: VICTORIA MAKOWARSKO, MORDOR TUCHOLA, OLIMPIA DRZYCIM

Grupa B: MYŚLIWIEC GOSTYCYN, ROL – PIAST PIASTOSZYN, DZIKIE KOTY

Grupa C: LKS KĘSOWO, TERAPEUTICA, BANDA ŚWIRÓW

I MIEJSCE – DZIKIE KOTY

II MIEJSCE – LKS KĘSOWO

III MIEJSCE – MORDOR TUCHOLA

Mecze sędziowali: Pan Józef Kloska oraz Pan Zbigniew Osowicki.

Koordynatorem ds. sportu był Pan Marek Szweda.

Zabezpieczenie medyczne – Pani Sylwia Kowalewska.

Nad całym turniejem i jego organizacją czuwał Pan Jarosław Kuligowski.

Wolontariuszki: Karolina Klewicz, Kinga Graczyk oraz Agnieszka Głowacka.

Puchary ufundowane zostały przez Gminę Gostycyn, Pana Roberta Reda oraz Pana Jarosława Kuligowskiego.

Puchary i dyplomy drużynom wręczali Pan Michał Mróz – Starosta Tucholski, Pan Ireneusz Kucharski – Wójt Gminy Gostycyn.

9. 28.02.2016 R. WIELKI FINAŁ CHARYTATYWNEGO TURNIEJU HALOWEJ PIŁKI NOŻNEJ – TUCHOŁA.

W czasie Wielkiego Finału akcji Gramy dla Tomka, który odbył się w niedzielę 28.02.2016 r. w hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tucholi rozegrano turniej finałowy rozgrywek w piłce halowej. Wyniki turnieju wyglądały następująco:

— DZIKIE KOTY TUCHOŁA 0 : 1 GALANTERIA DRZEWNA ŚLIWICE

— HOTEL DIADEM RYTEL 1 : 3 OLPAS KĘSOWO

— DZIKIE KOTY 1 : 2 FC KLONOWO

— GALANTERIA DRZEWNA 2 : 0 OLPAS KĘSOWO

— HOTEL DIADEM RYTEL 3 : 2 FC KLONOWO

— DZIKIE KOTY 1 : 4 OLPAS KĘSOWO

— GALANTERIA DRZEWNA 1 : 1 HOTEL DIADEM RYTEL

— OLPAS KĘSOWO 3 : 0 FC KLONOWO

— DZIKIE KOTY 0 : 3 HOTEL DIADEM RYTEL

— GALANTERIA DRZEWNA 5 : 4 FC KLONOWO

W ogólnej klasyfikacji:

I miejsce – GALANTERIA DRZEWNA ze Śliwic

II miejsce – OLPAS Kęsowo

III – HOTEL DIADEM RYTEL

IV – FC KLONOWO

V – DZIKIE KOTY Tuchola.

Odbył się też mecz pokazowy drużyny złożonej z zawodników drużyn finału oraz AMP Futbol. W skład drużyny AMP Futboll „GKS Góra” wchodził: Sebastian Ziółkowski, Bartosz

Skrzypek, Bartosz Łastowski, Arkadiusz Werner, Artur Stolikowski oraz Rafał Bieńkowski. Wynik meczu rozstrzygnęły dopiero rzuty karne.

Odbył się również mecz pokazowy pomiędzy drużyną samorządowców, która nosi nazwę „Klub tucholski.pl” oraz drużyną „GKS Góra”. Skład osobowy drużyny samorządowców to :

Pan Michał Mróz – Starosta Tucholski

Pan Tadeusz Kowalski – Burmistrz Tucholi

Pan Zenon Poturalski – Wicestarosta Tucholski

Pan Maciej Korda – Sekretarz Powiatu Tucholskiego

Pani Zofia Łacka – Skarbnik Powiatu Tucholskiego

Pani Anna Toby – Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi

Pan Radosław Januszewski – Wójt Gminy Kęsowo – Bramkarz

Pan Daniel Kożuch – Wójt Gminy Śliwice

Pan Ryszard Sucharski – Przewodniczący Rady Gminy Gostycyn

Pan Zbigniew Zwoliński – Przewodniczący Rady Gminy Śliwice

Pan Mirosław Winowiecki – Przewodniczący Rady Gminy Lubiewo

Pan Marek Rytlewski – Wiceprzewodniczący Rady Gminy Lubiewo

St. kpt. Arkadiusz Kroll – Zastępca Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi

Pan Marek Wolski – Rzecznik Konsumentów Powiatu Tucholskiego.

Wraz z drużyną samorządowców zagrał gość specjalny – Szymon Woźniak – Polski Żużlowiec Medalista Indywidualnych Mistrzostw Polski. Od wielu już lat Powiat Tucholski współpracuje z Szymonem, wspierając finansowo jego karierę sportową. Finał rozgrywek był doskonałą okazją do uroczystego podpisania umowy o współpracę na kolejny rok. Drużynę dzielnie wspierali: Pani Małgorzata Oller – Prezes Klubu, Przewodnicząca Rady Powiatu Tucholskiego, Pan Paweł Cieślewicz – trener drużyny, lekarz Pan Krzysztof Łukaszewicz – Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Tucholskiego oraz Pan Michał Skąlecki – Wójt Gminy Lubiewo.

Wynik meczu rozstrzygnęły rzuty karne, gdzie górą była drużyna AMP Futbol wygrywając 5:2.

Po meczach zostały wręczone statuetki i dyplomy wszystkim drużynom oraz najlepszym: bramkarzowi Krzysztofowi Kucińskiemu, strzelcowi Łukaszowi Lepper oraz zawodnikowi Sławomirowi Suchomskiemu. Puchary i statuetki wręczali: Pan Michał Mróz – Starosta Tucholski, Pan Tadeusz Kowalski – Burmistrz Tucholi, Pan Radosław

Januszewski – Wójt Gminy Kęsowo, Pan Daniel Kożuch – Wójt Gminy Śliwic, Pan Michał Skąlecki – Wójt Gminy Lubiewo, Pan Zenon Poturalski – Wicestarosta Powiatu Tucholskiego, Pani Małgorzata Oller – Przewodnicząca Rady Powiatu Tucholskiego oraz Pani Anna Toby – Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Mecze sędziowali Panowie: Mariusz Hoppe i Tomasz Gierszewski. Tablicą operował Pan Tadeusz Ligman, komentatorem był Pan Wiesław Szółtun, a nad całością organizacyjną czuwał Pan Wojciech Kociński, Pan Janusz Zawadziński, Pan Dariusz Siciński oraz Anna Toby. Wolontariuszami podczas tego dnia byli pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Wszystkim bardzo serdecznie dziękujemy.

Ponadto na Wielkim Finale specjalnie dla Tomka zagrał i zaśpiewał Mateusz Klunder wykonując 2 utwory własnego autorstwa „Mówiłaś mi...” (autor: Matix Shaker), „Number one” oraz utwór „Ktoś nowy” (cover Zespołu VIDEO).

Dla Tomka zaśpiewała także Małgorzata Toby wykonując polską wersję piosenki „Alleluja” Leonarda Cohena, a grał do Jej śpiewu podkład właśnie Mateusz. Zaznaczyć trzeba, że Mateusz i Małgosia do tej pory się nie znali, po raz pierwszy zobaczyli się dzień szybciej, aby przeciwżyć utwory. Na twarzach wykonawców utworów, Tomasza i Jego Rodziny było można odczytać wzruszenie.

Podczas Wielkiego Finału trwała zbiórka do puszek na rzecz Tomka Kozłowskiego, LOTERIA FANTOWA, w której każdy los wygrywał, a także można było zakupić ręcznie wykonaną biżuterię. Dla wszystkich drużyn i gości przewidziany był ciepły posiłek – zupa pomidorowa ufundowana przez Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi. Na zakończenie odbyła się licytacja przekazanych przez Wójta Śliwic 4 książek autorstwa Adama Węsierskiego. Największe emocje były podczas licytacji Polfinka i strzegący prawa delfinek. Jego dewizą jest uśmiech, pomaganie innym oraz bezpieczeństwo. Polfinek szukał przyjaciela:) i znalazł go. Trafił do bardzo ładnej dziewczynki i Jej Mamy, która bardzo walecznie licytowała tę sympatyczną maskotkę przebijając, co chwilę Wójta Gminy Lubiewo – Pana Michała Skąleckiego. Ostatecznie została ona wylicytowana za kwotę, której nikt się nie spodziewał – **220,00 zł**. Maskotkę Małej Zwyciężczyni wręczył sam Komendant Powiatowy Policji w Tucholi insp. Krzysztof Bodziński. Dochody z wylicytowanych przedmiotów zostały przekazane także na rzecz Tomka Kozłowskiego.

Ogólna kwota zebrana podczas Wielkiego Finału wyniosła: **2.427,01 zł**.

Podczas Wielkiego Finału dziękowano organizatorom oraz wszystkim osobom, które w jakikolwiek sposób włączyły się do różnych akcji charytatywnych prowadzonych na rzecz Tomka Kozłowskiego. Po każdej akcji zawsze były rozdawane imienne podziękowania

oraz drobne upominki wykonane przez uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowego Domu Samopomocy. Serdeczne podziękowania zostały skierowane również do Pani Katarzyny Grynda, która przez 3 tygodnie na rzecz Tomka prowadziła aukcje internetowe ofiarowanej ręcznie robionej biżuterii oraz pięknych ręcznie robionych przedmiotów, z których zebrała niesamowitą kwotę bo aż **14.447,60 zł**.

Podczas Wielkiego Finału Rodzice Tomka, Pan Michał Mróz – Starosta Tucholski oraz Pani Anna Toby – Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi przedstawili Rodziców małego chłopca Bartosza Pociot, którzy zwrócili się do Starosty Tucholskiego oraz PCPR o pomoc w zbiórce na leczenie Bartka. Oczywiście po przedstawieniu historii Bartka Pan Starosta wyraził zgodę na objęcie Patronatem Honorowym akcji, jaka ma zostać zorganizowana z przeznaczeniem na leczenie, operacje i rehabilitację wzroku Bartosza Pociot. Operacje Bartka będą przeprowadzone w klinice w Niemczech przez Prof. dr med. Stefan Clemens.

Czas na podsumowanie ile środków finansowych zebrano łącznie na wszystkich akcjach charytatywnych:

1. „Morsujemy i gramy dla Tomka” – **7.372,52 zł** oraz 5 koron norweskich.
2. Gmina Lubiewo – halowa piłka nożna – **952,73 zł**
3. Gmina Kęsowo – halowa piłka nożna – **930,07 zł**
4. Gmina Cekcyn – halowa piłka nożna – **1.687,65 zł**
5. Gmina Śliwice – halowa piłka nożna – **809,80 zł**
6. Gmina Tuchola – halowa piłka nożna – **1.519,74 zł**
7. Gmina Gostycyn – halowa piłka nożna – **1.103,85 zł**
8. Koronowo – podczas Koronowskiej Ligi Halowej Piłki Nożnej każda drużyna również przekazała po **100,00 zł**. Ponadto bardzo miły gest popłynął od zwycięzców tegorocznych rozgrywek, tj. drużyny Pit Bull. Jej członkowie na rzecz zbiórki przekazali kupon wartościowy w kwocie **600,00 zł** za zwycięstwo w turnieju oraz o wartości **150,00 zł** za zwycięstwo w klasyfikacji bramkarz turnieju. Łącznie zebrano kwotę **1.550,00 zł**.
9. Zbiórka w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi – **624,92 zł**.
10. Dzień z kulturą w TOK – Orkiestra Campanella oraz Młodzieżowy Zespół Teatralny „BANG” – **837,03 zł**.
11. Wielki Finał OSIR Tuchola – **2.427,01 zł**.
12. Internetowa aukcja biżuterii – **14.447, 60 zł** – na konto fundacji przelew zrobi Pani Katarzyna Grynda.

Łączna kwota zebrana dla Tomka od 16.01.2016 r. – 28.02.2016 r. wyniosła **34.262,92 zł**.

Wszystkie środki zostały przekazane na konto bankowe Fundacji św. Jadwigi Królowej w Bydgoszczy – z dopiskiem dla Tomasza Kozłowskiego.

10. 20 MARCA 2016 R. MORSOWANIE NAD JEZIOREM W ŁOBODZIE ORAZ KONCERT PIEŚNI WIELKOPOSTNYCH UBI CRUX, IBI LUX W PARAFII PW. BOŻEGO CIAŁA W TUCHOLI.

Dnia 20 marca 2016r. na terenie powiatu tucholskiego odbyły się dwie akcje charytatywne podczas, których prowadzona była zbiórka do puszek na rzecz Tomasza Kozłowskiego oraz Bartosza Pociot.

Pierwsza akcja rozpoczęła się o godzinie 14.00 w gminie Śliwice. Zorganizowane zostało tam MORSOWANIE nad jeziorem w Łobodzie z okazji zakończenia sezonu zimowego. Prowadzącym imprezy był Pan Marcin Ossowski a rozgrzewkę przed wejściem do wody przeprowadziła Pani Paulina Megger.

Po morsowaniu organizatorzy zapewnili ciepły posiłek w postaci grochówki, kielbasek, kawy i herbaty jak również słodki poczęstunek. Podczas tego wydarzenia odbyła się zbiórka do puszek na operację oczu dla Bartka Pociot, w trakcie której zebrano kwotę **2.176,33 złotych**. Organizatorami akcji byli: Starosta Tucholski Michał Mróz, Gmina Śliwice, Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach, Morsy z Gminy Śliwic, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, Komitet Społeczny „Solidarni z Poszkodowanym”.

Drua akcja miała miejsce w gminie Tuchola i rozpoczęła się po godzinie 16.00. W Parafii pw. Bożego Ciała w Tucholi zorganizowano koncert pieśni wielkopostnych UBI CRUX, IBI LUX w wykonaniu chóru Camerata pod dyrekcją Marzenny Tyrańskiej. Koncert przyciągnął wielu mieszkańców z powiatu tucholskiego, którzy wsparli akcję kwotą **1.855,55 złotych**. Zebrana kwota została podzielona na rehabilitację i zakup protezy nogi dla Tomka Kozłowskiego oraz na operację oczu dla Bartka Pociot. Organizatorami akcji byli: Starosta Tucholski Michał Mróz, chór Camerata, Parafia pw. Bożego Ciała w Tucholi, Tucholski Ośrodek Kultury, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi oraz Komitet Społeczny „Solidarni z Poszkodowanym”. Ks. Proboszcz Ireneusz Kalf po Gorzkich Żalach ciepłymi słowami zapowiedział chór Camerata i był obecny z nami podczas całego koncertu.

Chór poprzez swój występ ukazał nam bogactwo harmonii. Wszyscy z uniesieniem słuchali wspaniale wykonanych pieśni. Po występie Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie opowiedziała na jaki cel przeznaczona jest zbiórka i czym może być dla człowieka pomaganie drugiemu człowiekowi. Następnie Pan Starosta Michał Mróz, Kierownik PCPR

Anna Toby wraz z Rodzicami Tomka Kozłowskiego i Bartka Pociot podziękowali Księdzu Proboszczowi oraz Pani Marzenie Tyrańskiej i całemu Chórowi za zaangażowanie, za piękny koncert i życzyli Im wiele lat muzycznych sukcesów oraz obfitości Bożych błogosławieństw.

11. 27.05.2016 R. ZBIÓRKA NA RZECZ BARTKA POCIOT.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, w dniu 27.05.2016 r. podczas festynu strażackiego, organizowanego przez Ochotniczą Straż Pożarną w Krzywogóńcu przeprowadziło zbiórkę do puszek na rzecz Bartka Pociot na operację oczu.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi tym, co wsparli Bartka rozdawali wate cukrową, którą sami kręcili.

Podczas zbiórki zebrano **235,40 zł.**

12. ZBIÓRKA NA RZECZ TOMKA KOZŁOWSKIEGO – CEMF 2016.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, w dniu 23.07.2016 r. podczas XI edycji Cekcyn Electronic Music Festival wolontariusze działający w PCPR oraz pracownicy zbierali do puszek oraz zbierali środki poprzez sprzedawanie waty na rehabilitację i zakup protezy dla Tomka Kozłowskiego.

Podczas Festivalu zebrano **1.183,66 zł.**

13. I OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ SZERMIERCZY O PUCHAR STAROSTY TUCHOLSKIEGO.

Dnia 20 sierpnia 2016 roku w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi odbył się I Ogólnopolski Turniej Szermierczy o Puchar Starosty Tucholskiego połączony z akcją charytatywną na rzecz Bartka Pociot.

Na turniej przybyły 4 Zespoły szermiercze: OŚ AZS Poznań, Uczniowski Klub Sportowy „Szabla Brzoza” z Brzozy, KS AZS AWF Poznań i PROFENCING – Przemysław Wojciechowski z Kamionki, którym bardzo dziękujemy za piękny pokaz i wsparcie malutkiego Bartka.

Uczestnicy byli podzieleni na kategorie wiekowe oraz płeć, według których odbyły się zawody. Swoich sił w szermierce mogły również spróbować dzieci z zewnątrz, którym bardzo podobał się ten sport. Dzieciom opowiadał o szermierce i wprowadzał je w jej tajniki sam Pan Mateusz Górski z Konina, który swoje trenerskie życie związał z UKS Szabla Brzoza. Pan

Marcin to wielokrotny mistrz Polski i zdobywca Pucharu Polski, medalista pucharu świata w Algierii i wiele innych osiągnięć.

Podczas turnieju pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako Komitet Społeczny „Solidarni z poszkodowanym” rozdawali watę cukrową dla uczestników turnieju oraz kibiców.

Dzięki Wielkiemu Sercu i wsparciu uczestników i przybyłych obserwatorów udało nam się zebrać **736,94 zł**. Środki zostały przekazane na konto fundacji, która wspiera Bartka.

14. 21 SIERPANIA 2016 ROKU „WAKACYJNY PIKNIK RODZINNY” W GOSTYCYNIE.

Dnia 21 sierpnia 2016 roku na hali sportowej w Gostycynie odbył się „Wakacyjny Piknik Rodzinny” zorganizowany przez Sołtysa wsi Gostycyn, Radę Sołecką Gostycyna oraz partnerów: Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „Burchat”, Urząd Gminy Gostycyn, Nadleśnictwo Zamrzenica, Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie i koordynatora spotu Marka Szweda. Organizatorzy pikniku zafundowali wiele ciekawych atrakcji: turniej piłki siatkowej par mieszanych o puchar Sołtysa Gostycyna; konkurencje sportowo – zabawowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych; darmowe kiełbaski z grilla i grochówkę; konkursy rodzinne; biesiadę z zespołem Bonus oraz dla najmłodszych zamek dmuchany, który nieodpłatnie użyczył Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi. W zamian Sołtys wsi Gostycyn oraz Rada Sołecka Gostycyna włożyli do puszek kwotę 400,00 zł, która zasilila konto fundacji.

W trakcie pikniku pracownicy z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako Komitet Społeczny „Solidarni z poszkodowanym” prowadzili zbiórkę publiczną na rzecz Bartka Pociot i rozdawali watę cukrową dla przybyłych gości, z której zebrano 269,92 zł. Podczas pikniku zebrano więc łącznie **669,92 zł**, które została przekazana na konto fundacji wspierającej Bartka Pociot.

MATERIAŁY SESYJNE ZA ROK 2016

***DOM DZIECKA
W TUCHOLI***

Kwiecień 2017

Dom Dziecka w Tucholi jest placówką socjalizacyjną działającą głównie w zakresie opieki i wychowania dzieci na podstawie następujących przepisów prawnych:

- Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej

Organem prowadzącym Dom Dziecka w Tucholi jest Starostwo Powiatowe w Tucholi. W naszym Domu wychowankowie mają zapewnioną całkowitą całodobową opiekę i wychowanie.

Placówka socjalizacyjna jest przygotowana do przyjęcia 30-rga dzieci w wieku od 10 do 18 roku życia (z możliwością kontynuacji nauki i dalszego pobytu do ukończenia 25-go roku życia). Jest to zgodne z obowiązującym standardem. Przyjmowanie dziecka na podstawie wydanego skierowania przez Starostę Tucholskiego odbywa się przez całą dobę.

Koszt utrzymania wychowanka w tucholskiej placówce opiekuńczo – wychowawczej w roku 2016 wynosił 3.433,03 zł.

WYCHOWANKOWIE

W dniu 31 grudnia 2016 roku w Domu było umieszczonych 30 wychowanków, w tym 11 dziewczynek i 19 chłopców. W minionym okresie 1 wychowanek przebywał w internacie we wszystkie dni nauki szkolnej, 3 wychowanków przebywało w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, natomiast 1 wychowanek w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii, 1 wychowanek przebywał na długoterminowej terapii odwykowej.

Podopieczni w naszym domu są zróżnicowani pod względem wiekowym. Najmłodsze dziecko ma 8 lat, najstarszy wychowanek ukończył 20 lat (pełnoletni uczący się wychowankowie to trzy osoby).

Przedział wiekowy wychowanków:

- 8 – 9 lat – 2 osoby
- 10-13 lat – 6 osób
- 14-20 lat – 22 osoby

W placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczane są dzieci, które nie posiadają rodziców biologicznych z powodu zgonu, po pozbawieniu lub ograniczeniu albo zawieszeniu rodzicom władzy rodzicielskiej przez sąd.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku sytuacja rodzinno – prawna przedstawiała się następująco:

- sieroty - 0
- półsieroty - 5
- nie żyje ojciec - 2
- nie żyje matka - 2
- ograniczenie władzy rodzicielskiej - 13 matek, 13 ojców
- pozbawienie władzy rodzicielskiej - 3 matki, 4 ojców
- zawieszenie władzy rodzicielskiej - 1 ojciec

W roku 2016 placówkę opuściło 10 wychowanków

- 4 wychowanków usamodzielniało się,

- 3 wychowanków zostało przeniesionych do innej placówki opiekuńczo – wychowawczej bliżej miejsca zamieszkania rodziny biologicznej.

1- wychowanek został skreślony z ewidencji wychowanków

1 – powrót do domu rodzinnego

1 – przeniesienie do innej placówki opiekuńczo - wychowawczej

W dniu 31 grudnia 2016r. w Domu Dziecka w Tucholi przebywali wychowankowie z następujących powiatów: tucholski – 9 osób, bydgoski grodzki – 1 osoba, chojnicki – 4 osoby, wąbrzeski – 1 osoba, gdański – 2 osoby, sępoleński – 2 osoby, toruński – 3 osoby, złotowski – 2 osoby, drawski – 1 osoba, strzelecko – drezdeński – 3 osoby, chełmiński – 1 osoba, brodnicki – 1 osoba. W ciągu całego roku w naszym Domu zostało umieszczonych 10 wychowanków.

Każde dziecko po przybyciu do placówki jest poddawane diagnozie psychofizycznej, dzięki której ustala się plan pracy z każdym dzieckiem. Plan jest modyfikowany co pół roku lub w miarę potrzeb. Dwa razy w ciągu roku zbiera się Zespół ds. Okresowej Oceny Dziecka. Na posiedzenia zespołu zaprasza się reprezentantów powiatowych centrów pomocy rodzinie z powiatów, z których pochodzą dzieci, przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej, kuratorów, pedagogów szkolnych, asystentów rodziny, itp. Zadaniem zespołu jest analiza sytuacji rodzinnej, prawnej, wychowawczej, szkolnej, zdrowotnej podopiecznych oraz sformułowanie wniosków dotyczących zasadności dalszego pobytu w placówce.

PRACOWNICY PLACÓWKI

W ciągu roku 2016 nad przebywającymi w placówce wychowankami opiekę sprawowała 11 osobowa (w tym jedna osoba na urlopie wychowawczym) kadra pedagogiczna oraz specjaliści:

- jedna osoba przebywająca na urlopie wychowawczym (cały etat),
- jedna osoba zatrudniona na zastępstwo (cały etat),
- 1 wychowawca - 0,5 etatu,
- 2 wychowawców - 0,75 etatu
- 7 wychowawców - cały etat
- pedagog – cały etat
- pracownik socjalny – 0,5 etatu urlopu wychowawczy
- psycholog – 0,5 etatu
- dyrektor – cały etat

Pozostali pracownicy to:

- główny księgowy – cały etat
- samodzielny referent administracji – cały etat
- pielęgniarka – cały etat
- intendent – cały etat
- 2 kucharki – cały etat
- sprzątaczkę / praczka – cały etat
- 2 pracownicy gospodarczy – cały etat

FUNKCJONOWANIE DOMU

Dom Dziecka w Tucholi jako jeden z pierwszych w województwie kujawsko – pomorskim otrzymał zezwolenie wojewody na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej na czas nieokreślony. Od tego czasu Dom Dziecka w Tucholi lokalowo i wyposażeniem spełnia wymogi standardowe.

Placówka jest przystosowana do sprawowania opieki nad 30-rgiem wychowanków. Dzieci są podzielone na trzy grupy wychowawcze, tzw. rodziniki. Każda rodzinika liczy 10 wychowanków. Każda z grup jest objęta opieką trzech wychowawców, którzy dbają o proces wychowawczy swoich podopiecznych. Wychowankowie mieszkają w 13 pokojach dwu i trzy osobowych. Wystrój pomieszczeń jest dostosowany do potrzeb każdego z dzieci. Każda grupa ma do dyspozycji łazienki damską i męską, pralnię z suszarnią oraz pokój wypoczynku

dziennego z aneksem kuchennym. Ponadto dzieci korzystają, sali rekreacyjno – sportowej, sali cichej nauki, sali komputerowej, sali zajęć specjalistycznych, sali plastycznej oraz świetlicy.

Sposób funkcjonowania placówki pozwala na szereg działań porównywalnych do codziennego życia w rodzinie. Daje również wychowankom możliwość nabywania codziennych umiejętności, takich jak np. pieczenie ciasta, przygotowanie posiłku (codziennie podwieczerek i kolacja a w dni wolne od nauki szkolnej również śniadania), prania, sprzątanania (zarówno własnego pokoju jak i innych pomieszczeń domu), prasowania. Poprzez otrzymywanie comiesięcznej sumy kieszonkowego, wychowankowie uczą się jak racjonalnie dysponować środkami pieniężnymi. Dzieci współdecydują również o zakupach odzieży ze stawki ubraniowej, którą otrzymują dwa razy w roku.

SYTUACJA ZDROWOTNA

Placówka w ramach opieki nad wychowankami dba o profilaktykę zdrowotną swoich wychowanków. Nasze dzieci leczone są zgodnie ze wskazaniami lekarzy prowadzących. W roku 2016 uczęszczały do następujących poradni specjalistycznych:

- por. okulistyczna,
- por. neurologiczna,
- por. kardiologiczna,
- por. psychiatryczna,
- por. alergologiczna,
- por. ortodontyczna,
- por. stomatologiczna,
- por. ginekologiczna,
- por. chirurgiczna,
- por. laryngologiczna

Niestety zdarza się również, że dzieci za zgodą opiekuna prawnego są hospitalizowane w szpitalu psychiatrycznym celem diagnostyki i leczenia.

Wychowankowie placówki w celu poprawy sytuacji zdrowotnej przebywali na dwutygodniowych turnusach rehabilitacyjnych.

SYTUACJA SZKOLNA

Wszyscy wychowankowie są objęci obowiązkiem szkolnym. Dzieci w zależności od możliwości intelektualnych i rozwojowych uczęszczają do różnego typu szkół:

• szkoła podstawowa masowa	- 4 osoby
• szkoła podstawowa specjalna	- 3 osoby
• gimnazjum (w tym nauczanie indywidualne na terenie Domu)	- 8 osób
• gimnazjum specjalne	- 5 osób
• zasadnicza szkoła zawodowa	- 2 osoby
• szkoła zawodowa specjalna	- 6 osób
• praktyczna nauka zawodu	- 2 osoby
• klasa życia	- 1 osoby
• technikum agrobiznesu	- 1 osoba

Analizując wyniki w nauce wychowanków Domu Dziecka za rok szkolny 2015/2016 można stwierdzić, że opanowanie materiału szkolnego sprawia wychowankom dużo trudności. Powodem niezadawalających wyników w nauce jest brak motywacji do nauki,

niesystematyczne uczęszczanie do szkoły. Spośród wychowanków 10 osób ma obecnie opóźnienia w realizacji obowiązku szkolnego. Wychowankowie nie wykazują poczucia odpowiedzialności za wyniki w nauce, pomimo ciągłej motywującej pracy wychowawczej. Wychowawcy udzielają dzieciom systematycznej pomocy w przygotowaniu do lekcji oraz opanowaniu zaległości szkolnych. Podopieczni objęci są terapią pedagogiczną i psychologiczną na terenie Domu, uczestniczą w zajęciach terapeutycznych. Pozwala to na stwarzanie dzieciom i młodzieży warunków umożliwiających im zmianę sposobu zachowania czy zdobywaniu ogólnej wiedzy o otaczającym ich świecie. Nasi wychowankowie są diagnozowani również przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Tucholi w zakresie szczególnych potrzeb edukacyjnych, m.in. indywidualne nauczanie czy kierowanie do ośrodka socjoterapeutycznego.

CZAS WOLNY

Jedną z podstawowych form zapobiegania problemom wychowawczym u dzieci jest organizacja czasu wolnego wychowankom. Dzięki życzliwości dyrektorów szkół, którzy udostępnił nam sale gimnastyczne i boiska sportowe, dzieci a szczególnie chłopcy mogą uczestniczyć w zajęciach sportowych. Na terenie Domu organizowane są również zajęcia kulinarne, plastyczne, itp. W roku 2016 odbyły się wyjazdy do kina, na basen. Wychowankowie brali również udział w Bydgoskim Festiwalu Radosnych Serc w kategorii śpiewu, rysunku oraz fotografii. Nasz Dom zorganizował również konkurs plastyczny dla dzieci ze szkół powiatu tucholskiego pn. „Podwodny świat”. Nasi wychowankowie w okresie wakacji letnich spędzali czas na obozie letnim w Dąbkach zorganizowanym przez Hufiec Opatów. We wrześniu zorganizowaliśmy wycieczkę do Gdańska. W grudniu byliśmy na wycieczce w Toruniu – śladami Mikołaja Kopernika.

W roku 2016 roku ogłaszaliśmy dla naszych wychowanków kilka konkursów np. na czystość w domu konkurs profilaktyczny, najciekawsza dynia na Halloween .

Czas Mikołajek i Świąt Bożonarodzeniowych to okres wielu wizyt różnych gości w naszej placówce. Wychowankowie otrzymują w tym okresie wiele paczek świątecznych od darczyńców. Co roku dzieci czekają z niecierpliwością na przyjazd harcerzy z Łęga, z którymi śpiewają kolędy czy bawią się w harcerskie płasy. Harcerze zawsze pamiętają o zbiorce darów dla naszego domu. W roku ubiegłym również dużą zbiórkę darów dla naszej placówki zorganizował były wychowanek naszego domu – obecny strongmen mieszkający w Holandii Pan Daniel Hapka. W okresie świątecznym pamiętał również o nas Pan Piotr Harczenko, który razem ze studentami Wyższej Szkoły Bankowej w Bydgoszczy przygotowali dla nas upominki świąteczne.

Organizowaliśmy również indywidualne rozmowy przedstawicielami Policji na temat dopalaczy a nasi wychowankowie brali udział w programie profilaktyczny Freed Goes Net.

Pracownicy merytoryczni uczestniczyli w szkoleniach związanych z tematyką zajmowanych stanowisk. Dla wychowawców i specjalistów placówki zorganizowano superwizję.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

Nasza placówka pod kątem opieki i wychowania dzieci na co dzień współpracuje z takimi instytucjami jak:

- szkoły,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Starostwo Powiatowe,

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Sąd,
- Zespoły Kuratorskich Służb Sądowych,
- Policja,

Do Domu Dziecka zgłaszają się osoby prywatne, instytucje, fundacje, stowarzyszenia, firmy, którym los naszych podopiecznych nie jest obojętny. Niektórzy z nich przekazują dary pieniężne, inni rzeczowe.

W roku 2016 pamiętali o nas między innymi:

- SKOK Stefczyka,
- GETIN NOBLE Bank
- Wyższa Szkoła Bankowa w Bydgoszczy

BUDŻET

W roku 2016 planowany budżet placówki w rozdziale 85201 wynosił 1.144 188, 00 zł, wykonano 1.130 518,64 zł , czyli w 99%:

Środki wydatkowano na bieżące funkcjonowanie placówki (naprawy, małe remonty, zakup żywności, ubrań, książek, opłaty za MOW, MOS, organizację czasu wolnego, wynagrodzenia pracowników i inne.)

KONTROLE

W roku 2016 przeprowadzone zostały w naszej placówce trzy kontrole (Wydział Polityki Społecznej Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Rejonowy w Tucholi.

Zgodnie z protokołami pokontrolnymi wprowadzono w życie zalecenia.

Dom Dziecka w Tucholi zgodnie z ustawą z dnia 09 czerwca 2011 roku może funkcjonować jeszcze jako placówka 30-osobowa. Niestety od dnia 01.01.2021r. placówka musi być dostosowana do opieki i wychowania nad 14 wychowankami. Zarząd Powiatu Tucholskiego podjął w tym zakresie działania aby stosunkowo wcześniej przygotować – utworzyć odpowiednie placówki opiekuńczo – wychowawczą które swoim zakresem działania obejmą opiekę nad dziećmi zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów.

Podpisała

Anna Liegmann
Dyrektor Domu Dziecka w Tucholi

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI DOMU POMOCY
SPOŁECZNEJ W WYSOKIEJ W ROKU 2016.**

Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej na rok 2016, miał zaplanowane poniższe założenia :

- prace konserwatorsko-restauratorskie budynku Domu - V etap,
- zagospodarowanie części terenu wokół budynku DPS (kontynuacja),
- bieżąca modernizacja pomieszczeń w budynku DPS.
- instalacja okapów kuchennych, połączonych z modernizacją wyciągów kominowych,
- wymiana grzejników c.o.

Poniżej przedstawione są zadania, które zostały zrealizowane od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku w DPS Wysoka:

- zazielenie terenu wokół budynku DPS poprzez nasadzenia krzewów wzdłuż ogrodzenia od strony zachodniej.

Powyższe prace zostały sfinansowane ze środków pochodzących od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oraz środków własnych Starostwa Powiatowego.

Natomiast w ramach własnych środków zainstalowano okapy kuchenne wraz z budową systemu wyciągowego, zakończono wymianę grzejników c.o. w budynku oraz na bieżąco modernizowano pomieszczenia mieszkalne i użytkowe domu. Niestety starostwo nie otrzymało dotacji na prace konserwatorsko-restauratorskie V etap, prace zaplanowano na rok kolejny.

W roku 2016 doposażono również Dom w nowy sprzęt:

- kosę spalinową,
- grzejniki c.o.
- pralkę automat ARISTON,
- żelazko PHILIPS,
- ssak medyczny,
- gaśnice,
- nowe szafy (hol I piętro, łazienka),

- karnisze, baterie umywalkowe, czajniki bezprzewodowe, inne art AGD takie jak termosy, kubki, sztućce etc.

Działalność Domu reguluje Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2012r., poz. 964). W jego myśl Dom zobowiązany jest do realizacji określonych w nim usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających.

Wykształceniu aktywnych postaw, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, stwarzaniu warunków do pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce, służy u nas obszerna sfera działań obejmujących pracę kulturalno-oświatową, terapię zajęciową i terapię pracą. Dzięki uczestnictwu w różnych formach tej działalności mieszkańcy wyzbywają się kompleksów związanych z niepełnosprawnością. Biorąc udział w życiu Domu, pracując na jego rzecz (w obejściu, ogrodzie), wyjeżdżając na zewnątrz, aby uczestniczyć w życiu innych, nabierają pewności siebie, przekonania o swej normalności.

W 2016r. mieszkańcy, jak co roku uczestniczyli w wielu imprezach organizowanych zarówno na terenie naszego Domu jak i poza nim.

Dom współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Domem Dziennego Pobytu w Gostycynie,
- Środowiskowym Domem Samopomocy w Tucholi,
- Domem Dziennego Pobytu w Chojnicach,
- Domami Pomocy Społecznej z naszego województwa (Kamień Krajeński, Pruszcz, Suchorączek)
- Klubem Wolontariackim „ANIMUS” z Gimnazjum nr 1 w Tucholi
- Zakładem Aktywności Zawodowej w Tucholi
- Klubami Seniora z powiatu Tucholskiego (Cekcyn, Tuchola, Raciąż, Gostycyn),
- Świetlicą Socjoterapeutyczną „Przyjazny kąt” z Tucholi,
- szkołami i przedszkolami (Żalno, Stobno, Raciąż, Tuchola, Kęsowo, Bysław)

Dom na stałe współpracuje ze Stowarzyszeniem na rzecz Domu Pomocy w Wysokiej „Przyjazna Dłoń” przy organizacji wszelkiego typu imprez.

Dom współdziałał z innymi instytucjami, organami i specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia patologii i skutków negatywnych zachowań tj.

- z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (cykl zajęć psychoedukacyjnych z zakresu uzależnienia- na terenie DPS),
- policją,
- sądami i kuratorami sądowymi,
- kościołem (Msze św. odbywają się na terenie Domu w niedzielę i święta).

Dom Pomocy Społecznej umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w uzyskaniu informacji o możliwych formach wsparcia dla osób niepełnosprawnych (dostęp do internetu, udostępnienie telefonu, dowóz do instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi).

Ponadto mieszkańcy mają stały dostęp do biblioteki, codziennej prasy, tygodników oraz przepisów prawnych dotyczących domów pomocy społecznej.

Dom dąży także do utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i środowiskiem.

Udziela pomocy również w dowożeniu mieszkańców do rodzin (urlopy), do znajomych lub na zakupy.

Mieszkańcy Domu mający pełnię praw mogą, swobodnie kontaktować się ze światem zewnętrznym.

Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej jest jednostką samofinansująca.

Utrzymuje się z:

- odpłatności wnoszonych przez mieszkańców (70% ich dochodu),
- dotacji od wojewody (na mieszkańców przyjętych przed 2004 r.),
- odpłatności gmin (za mieszkańców przyjętych po 2004 r.).

Powyższe środki są wystarczające na bieżące funkcjonowanie oraz drobne remonty i modernizację obiektu.

Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej przeznaczony jest dla 46 osób, przewlekle somatycznie chorych.

Średnia wieku mieszkańców wynosi - 72,32

Podział grup wiekowych mieszkańców:

Mieszkańcy	41-60 lat	61-64 lat	65-74 lat	75-79lat	80 i więcej
Kobiety	1	3	2	5	8
Mężczyźni	7	6	7	3	3
Razem	8	9	9	9	11

Mieszkańcy DPS w Wysokiej pochodzą z:

- powiat tucholski 16 osób
- powiat inowrocławski 2 osoby,
- powiat Bydgoszcz grodzki 9 osób,
- powiat toruński 5 osób,
- powiat nakielski 2 osoby,
- powiat chojnicki 11 osób
- powiat sępoleński 1 osoba.

Wszyscy mieszkańcy mają orzeczoną niepełnosprawność.

W roku 2016 mieszkańców na tzw. starych zasadach było 10, natomiast na nowych zasadach 36.

W naszym Domu zamieszkuje 46 osób, którymi opiekuje się wykwalifikowana kadra podzielona na trzy działy.

Administracja :

- dyrektor,
- główna księgowa,
- inspektor kadrowo-administracyjny 0,5 etatu

Dział terapeutyczno -opiekuńczy :

- kierownik działu terapeutyczno- opiekuńczego,
- pracownik socjalny,
- 15 opiekunów,
- rehabilitant,
- terapeuta zajęciowy,
- kapelan 0,20 etatu,
- pokojowa.

Dział gospodarczy :

- kierownik gospodarczy,
- szefowa kuchni,
- kucharki 2,5 etatu,
- dietetyk 0,5 etatu,
- rzemieślnik.
- krawcowa- praczka.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z 23 sierpnia 2012 rok (Dz.U. z 2012r., poz. 964) i w Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej wynosi 0,6.

Razem 31 pracowników (29,70 etatu) - stan na 31.12.2016r.

Kwalifikacje pracowników są następujące :

wykształcenie wyższe – 9, średnie - 18, zawodowe – 4

Średnia płaca brutto w roku 2016 wynosiła 2.766,12 zł, a z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym 2.963,89zł.

Na dzień 31.12.2016 r. Dom posiada :

- 10 pokoi 2 osobowych,
- 8 pokoi 3 osobowych,
- 2 pokoje 1 osobowe.

Koszt utrzymania wynosił w roku 2016 – 2.931,03. Jednomiesięczny koszt utrzymania mieszkańca w DPS w roku 2017 to 3.003,05zł .

Plan na rok 2017:

- prace konserwatorsko-restauratorskie budynku Domu - V etap (wyłożenie granitem stopni schodowych od części zachodniej),
- wymiana drzwi wewnętrznych w pokojach i toaletach,
- modernizacja systemu p/pożarowego,
- modernizacja systemu alarmowo-przyzywowego.

Powiat Tucholski złożył wnioski o dotację na V etap prac konserwatorsko-restauratorskie budynku DPS do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego Departament Kultury i Dziedzictwa (13.12.2016) oraz do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu (10.02.2017). Wnioski są w trakcie rozpatrywania.

Dyrektor DPS Wysoka
Katarzyna Bronikowska

Tuchola, dnia 5 kwietnia 2017r.

Informacja o działalności Zakładu Aktywności Zawodowej w Tucholi za 2016r

I. Wstęp

- 1) Zakład Aktywności Zawodowej został utworzony na mocy uchwały Rady Powiatu Tucholskiego Nr XVIII/188/2012 z dnia 22.06.2012 roku, w celu zapewnienia niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu tucholskiego prawidłowej rehabilitacji zawodowej oraz społecznej. Status Zakładu Aktywności Zawodowej, otrzymał od Wojewody Kujawsko- Pomorskiego w dniu 23.12.2013 roku.
- 2) Siedzibą zakładu jest internat Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych przy ulicy Świeckiej 89a, w którym na potrzeby zakładu adaptowano 4 kondygnacje. Zajmuje również salę gimnastyczną, w której funkcjonuje PLAC ZABAW dla dzieci „Kolorowy zakątek”.
- 3) Zakład świadczy usługi między innymi:
  - gastronomię i catering;
  - centrum szkoleniowo – konferencyjne z bazą noclegową i siłownią;

- plac zabaw dla dzieci;
  - usługi porządkowe;
  - usługi krawieckie;
  - usługi pralnicze.
- 4) Zakład Aktywności Zawodowej działa na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 roku Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej.
- 5) ZAZ to podmiot, który nie jest samodzielną formą prawną, a organizacyjnie i finansowo wydzieloną jednostką, która uzyskuje status zakładu aktywności zawodowej. Został stworzony w celu zatrudniania osób z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i określonych w ustawie grup osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także przygotowania ich do życia w otwartym środowisku oraz pomocy w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości.

II. Przedmiot działalności

Przedmiotem działalności zakładu z punktu widzenia gospodarczego jest wykonywanie usług hotelarskich (w 2016 roku z usług hotelowych skorzystało łącznie 2116 osób), cateringowych (obsługujemy imprezy firmowe, rodzinne, przygotowujemy posiłki do szkół i przedszkoli), pralniczych dla hoteli, restauracji, zakładów przetwórstwa spożywczego oraz klientów indywidualnych. W swojej ofercie zakład pierze, krochmali, prasuje, magluje pościel, prześcieradła, koszule, spodnie i wiele innych rzeczy, które nadają się do prania wodnego. Naszymi klientami są firmy z terenu powiatu tucholskiego.

Zakład prowadzi plac zabaw dla dzieci oraz wypożyczalnię strojów karnawałowych. Dużym zainteresowaniem cieszy się profesjonalna siłownia.

Poprzez prowadzenie działalności usługowej zakład realizuje główne cele wynikające z ustawy, jakim są rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnością ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, orzeczonym w związku

upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną lub autyzmem. ZAZ przygotowuje w/w grupę pracowników do zatrudnienia w zakładach pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy. Ponadto zakład podejmuje działania mające na celu poprawę stanu zdrowia z niepełnosprawnością oraz pomoc w ich usamodzielnieniu.

III. Rozwój firmy.

W 2016 roku Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi ze środków wypracowanych w zakresie działalności usługowej i gastronomicznej dokonał zakupu środków trwałych:

- regałów na plac zabaw	1.482,47 zł
- ekspresu do kawy	2.253,79 zł
- zaparzaczy do kawy 10 l	1.218,40 zł
- frytkownicy z kranem spustowym	1.616,85 zł
- termosów transportowych	649,19 zł
- maszyny do mięsa – kotleciarki,	2.310,18 zł
- stołu do prasowania,	1.698,66 zł
- wytwornicy pary	1.143,99 zł
- wagi magazynowej	1.269,95 zł
- stołów cateringowych składanych	1.469,34 zł
- szaf kuchennych ze stali nierdzewnej	11.283,94 zł
- blendera kuchennego	349,66 zł
- regałów magazynowych na czyste naczynia	4.203,- zł
- pierogarek	1.513,36 zł
- zmywarki Amica	1.173,40 zł
- chłodziarki Candy	562,74 zł
- przewijaków ściennych	515,77 zł

Ponadto z dotacji celowej PFRON oraz środków z zakładowego funduszu aktywności zainstalowano nowoczesną wentylację mechaniczną w części kuchennej zakładu

o wartości początkowej 21.608,77 zł, zamontowano system klimatyzacyjny na sali zabaw o wartości początkowej 23.284,32 zł oraz zakupiono kontener magazynowy służący jako magazyn nieużywanych sprzętów i wyposażenia o wartości 10.515,50 zł.

IV. Zatrudnienie

Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi od grudnia 2013 roku zatrudniał 35 osób z niepełnosprawnością. W lipcu 2015 roku zakład wystąpił do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu o zgodę na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Od tego momentu kolejne 5 osób z niepełnosprawnością uzyskało zatrudnienie. Na dzień dzisiejszy zakład zatrudnia łącznie 40 osób niepełnosprawnych, 15 osób kadry oraz dodatkowo na podstawie umów cywilno-prawnych zakład zatrudnia psychologa, doradcę zawodowego, inspektora bhp.

W związku ze znaczną fluktuacją kadry niepełnosprawnej ZAZ-u w 2016 roku w zakładzie odbywały się staże absolwenckie finansowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi (4 osoby). W zakładzie odbywały się również praktyki zawodowe dla uczniów klas gastronomicznych. Aktualnie na przyjęcie do pracy oczekuje ponad 10 osób z niepełnosprawnością.

V. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością

Głównym celem zakładu jest aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością. Często podjęcie zatrudnienia w ZAZ-ie jest jedyną szansą na wyjście z domu oraz próbą podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Osoby z niepełnosprawnością, które trafiają do zakładu przeważnie nie posiadają nawyków związanych z obowiązkami pracowniczymi. Ich adaptacja do nowej rzeczywistości wymaga czasu oraz mozolnej pracy terapeutów zajęciowych, pedagogów, psychologów czy też fizjoterapeutów. Specjalistyczna kadra koncentruje się na wytworzeniu u osób z niepełnosprawnością nawyku systematycznej pracy i nauczaniu odpowiedzialności za jej wykonanie. Równocześnie pracują oni nad umiejętnością pracy w zespole z podziałem na określone zadania.

VI. Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością

Działania z zakresu rehabilitacji społecznej mają na celu przygotowanie osób z niepełnosprawnością do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Często osoby niepełnosprawne nie posiadają podstawowej wiedzy o wartości pieniądza, mają trudności z czytaniem, pisaniem, nie orientują się w środowisku, w którym żyją. W tym celu przeprowadzane są treningi, które mają za zadanie usamodzielnienie tych osób poprzez: ćwiczenie czytania i pisania, trening samodzielnego pokonywania trasy do i z miejsca pracy, trening rozpoznawania nominałów pieniężnych i posługiwanie się nimi, wypełnianie obowiązków domowych, przygotowywanie posiłków, utrzymywanie higieny, wypracowanie świadomości konieczności płacenia rachunków czy też trening ekonomiczny.

Zakład ze środków Zakładowego Funduszu Aktywności finansuje niepełnosprawnym pracownikom udział w życiu kulturalnym i społecznym. Pracownicy zakładu w 2016 roku chętnie brali udział we wszelakich imprezach powiatowych. Wspólnie działania integrują grupę oraz pozwalają na zdobycie wzajemnego zaufania.

VII. Działalność rehabilitacyjno - zdrowotna

Zakład Aktywności Zawodowej w ramach swojej działalności zapewnia również rehabilitację zdrowotną dla pracowników z niepełnosprawnością. Osoby rozpoczynające pracę w naszym zakładzie, często wykazywały brak kondycji ujawniający się szybką utratą sił podczas rehabilitacji, problemy z nadwagą lub niedowagą, przykurcze w głównych mięśniach odpowiedzialnych za prawidłową pozycję stojącą, problemy koordynacyjne, problemy manualne. Dlatego między innymi pracownicy zakładu uczestniczą w codziennych zajęciach rehabilitacyjnych prowadzonych przez fizjoterapeutę. Dla każdego pracownika stworzono indywidualny program ćwiczeń, którego głównym celem jest uzyskanie lepszej kondycji fizycznej, lepszej wydolności krążeniowo- oddechowej oraz polepszenia koordynacji wzrokowo- ruchowej.

Sala rehabilitacyjna wyposażona jest m.in. w urządzenie do magneto, lasero oraz elektroterapii, bieżnię elektryczną, rower stacjonarny, atlas, materace oraz drabinki.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt.2 Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób z niepełnosprawnością, ZAZ musi spełniać warunki wskazane w art. 28 ust.1 pkt.3 tejże ustawy tj. zapewniać doraźną i specjalistyczną pomoc, opiekę medyczną, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.

Ponadto ze środków Zakładowego Funduszu Aktywności zapewniamy pracownikom specjalistyczną opiekę medyczną poprzez finansowanie wizyt u lekarzy specjalistów oraz udzielamy bezzwrotnych pożyczek na zakup materiałów i indywidualnego sprzętu medycznego. Pracownicy mogą otrzymać nieoprocentowaną pożyczkę na dostosowanie mieszkania czy łazienki. W 2016 roku refundację wydatków uzyskało 21 osób na łączną kwotę 30.206,05 zł.

VIII. Kontrole

W 2016r. działalność zakładu została poddana szczegółowym kontrolom m.in.:

- 1) Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Bydgoszczy w zakresie kontroli sanitarnej, w zakresie bhp oraz w zakresie higieny komunalnej.
- 2) Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy w zakresie oceny przestrzegania prawa pracy, oceny przepisów wewnątrz zakładowych oraz realizacji poprzednich decyzji.
- 3) Starosty Tucholskiego w zakresie planowania i realizacji budżetu na 2016r. i sprawozdawczości w okresie I-X 2016r. oraz gospodarowania rzeczowymi składnikami majątku.

Żadna z instytucji kontrolujących nie wniosła krytycznych uwag do pracy zakładu.

IX. Podsumowanie

Przepisy dotyczące ZAZ dopuszczają prowadzenie działalności gospodarczej, ale jednocześnie znacznie ograniczają możliwość podejmowania przez ZAZ działań o charakterze rynkowym. W szczególności obowiązek przekazywania zysku na zakładowy fundusz aktywności oraz bardzo restrykcyjnie sformułowany katalog dozwolonych wydatków z tego funduszu ograniczają możliwości inwestycji w ZAZ. Dochodu ZAZ nie można np. inwestować w nieruchomości. Wypracowanego zysku nie można przeznaczyć także na budowę nowych budynków czy zakup terenu, nie można z niego sfinansować również stworzenia własnej bazy usługowo-rehabilitacyjnej dla pracowników ZAZ. Oznacza to, że jeśli ZAZ zamierza rozwijać działalność i tworzyć nowe miejsca pracy lub jeśli chce stworzyć własną bazę rehabilitacyjną, potrzebną ziemię i nieruchomości musi zakupić ze środków innych niż zysk z działalności ZAZ. Należy podkreślić, że każda inwestycja usprawniająca działalność gospodarczą ZAZ służy nie generowaniu zysku, tak jak w zwykłym przedsiębiorstwie, ale jest również nieodłącznie związana z podniesieniem jakości oraz zakresu pomocy i wsparcia oferowanego uczestnikom ZAZ. ZAZ jest zatem typowym przedsiębiorstwem społecznym – jego cele społeczne

polegające na tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz zapewnieniu pracownikom – uczestnikom ZAZ szans na integrację społeczną i zawodową, osiągnane są dzięki działalności ekonomicznej. W tym sensie działalność gospodarczą ZAZ należy traktować jako instrument służący wyłącznie do osiągnięcia celów społecznych.

Lucyna Karnowska

Kierownik Zakładu Aktywności Zawodowej w Tucholi

Tuchola, dnia 30.03.2017 r.

Sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy Powiatu Tucholskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za rok 2016”

Roczny program współpracy Powiatu Tucholskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2016 został przyjęty Uchwałą nr XV/94/2015 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 21 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Powiatu Tucholskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2016r. Podjęcie inicjatywy uchwalodawczej wynikało z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z zapisami art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 31 maja jest zobowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok poprzedni.

Program powstał w oparciu o wiedzę i doświadczenie zarówno pracowników Starostwa Powiatowego w Tucholi oraz powiatowych jednostek organizacyjnych, jak również organizacji pozarządowych. Program miał na celu wyzwolenie potencjału aktywności obywatelskiej, wrażliwości społecznej oraz umacnianie poprzez wspólne działania lokalnych więzi, wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, budowanie partnerstwa oraz wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji ważnych celów społecznych.

Projekt Programu był konsultowany z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, działającymi na rzecz Powiatu Tucholskiego. Organizacje pozarządowe miały możliwość składania opinii i uwag do projektu Programu.

Organizacje pozarządowe są bardzo ważnym partnerem Powiatu Tucholskiego w realizacji jego zadań statutowych. Powiat Tucholski współpracuje z organizacjami pozarządowymi i wspiera je w różnych działaniach na rzecz społeczności lokalnych.

Formy współpracy:

Współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność w sferze pożytku publicznego oparta jest na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, uczciwej konkurencji, efektywności i jawności zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Finansowe formy współpracy – otwarty konkurs ofert

Otwarty konkurs ofert na wykonywanie zadań publicznych Powiatu Tucholskiego w 2016 roku w zakresie wspierania i upowszechniania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego został ogłoszony Uchwałą nr 56/144/2016 Zarządu Powiatu Tucholskiego z dnia 7.03.2016r. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania w 2016 r. wynosiła 9.250 zł. W odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło 16 ofert od 11 podmiotów na łączną kwotę 8.000 zł.

Uchwałą nr 62/164/2016 Zarządu Powiatu Tucholskiego z dnia 14.04.2016r. powołana została komisja konkursowa w celu opiniowania ofert złożonych w otwartym konkursie w 2016r. Komisja oceniła oferty pod względem formalnym i merytorycznym. Ze względu na to, iż wnioski złożone zostały na kwotę niższą niż zaplanowano w konkursie, Komisja rekomendowała przyznanie dofinansowania na wszystkie złożone wnioski, w kwotach określonych przez wnioskodawców. Zarząd Powiatu Tucholskiego przychylił się do rekomendacji Komisji i przyznał dotacje na wszystkie złożone oferty na łączną kwotę 8.000 zł (uchwała nr 63/165/2016 Zarządu Powiatu Tucholskiego z dnia 19.04.2016 w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert w 2016r.).

Podpisano 16 umów na realizację różnorodnych zadań w zakresie wspierania i upowszechniania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (imprezy, warsztaty, plenery). Wszystkie dotacje zostały w terminie rozliczone.

Finansowe formy współpracy – na podst. art. 19a

W roku 2016 na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przyznano dwie dotacje na łączną kwotę 1250,- zł. Przyznane dotacje zostały rozliczone w terminie.

W trybie pozakonkursowym (art. 19a) złożone zostały trzy oferty: oferta Stowarzyszenia na Rzecz Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej „Przyjazna Dłoń” na zadanie pn. „Gorące serca w lodowatej wodzie – wsparcie leczenia potrzebujących przez morsów.” uznana Uchwałą Zarządu Powiatu Tucholskiego nr 48/124/2016 z dnia 5.01.2016r. za celową i wsparta dotacją w wysokości 750,- zł; oferta Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi na zadanie pn. „70-ta Rocznicą Wydarzeń Historycznych Lipowa” uznana Uchwałą Zarządu Powiatu Tucholskiego nr 73/205/2016 z dnia 5.07.2016r. za celową i wsparta dotacją w wysokości 500,- zł oraz oferta Fundacji Rozwoju Kultury Muzycznej Dot-arte w Gdańsku na zadanie pn. „Koncert w kwartetu wokalnego i saksofonu Cekcynie” odrzucona Uchwałą Zarządu Powiatu Tucholskiego nr 82/229/2016 z dnia 7.09.2016r.

Finansowe formy współpracy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi (opracowanie: PUP w Tucholi)

W 2016 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi ogłosił konkurs na realizację zadania publicznego w obszarze: działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy. Była to realizacja integracji społecznej w ramach **Programu Aktywizacja i Integracja 2016 (PAI)**. W odpowiedzi na konkurs wpłynęła 1 oferta od Fundacji Gospodarczej Pro Europa z Torunia, z którą podpisano umowę na realizację zadania.

Rezultaty PAI

Udział w PAI rozpoczęło 39 osób, zakończyło natomiast 30 osób. Wśród powodów przerwania udziału w programie były przyczyny zdrowotne, zmiana miejsca zamieszkania, zaprzestanie uczestniczenia w pracach społecznie użytecznych lub zajęciach poradnictwa grupowego.

W gminie Cekcyn do PAI przystąpiło 9 osób (9 kobiet). Udział w PAI zakończyło 8 kobiet. W gminie Kęsowo do PAI przystąpiło 10 osób (7 kobiet i 3 mężczyzn). Udział zakończyło 8 osób (6K i 2M). W gminie Śliwice do PAI przystąpiło 10 osób (6K i 4M). Wszyscy uczestnicy zakończyli udział w PAI. W gminie Tuchola do PAI przystąpiło 10 osób (5K i 5M). Udział w PAI zakończyły 4 osoby (3K i 1M).

Uczestnicy przed i po zakończeniu udziału w zajęciach integracji społecznej wypełnili ankiety, które miały sprawdzić czy zamierzone cele zostały osiągnięte. Po przeanalizowaniu wyników ankiet ustalono, że:

- wzrost poziomu swojej samooceny zadeklarowało 28 uczestników badania;
- wzrost umiejętności pokonywania własnych barier i ograniczeń zadeklarowało 27 uczestników badania;
- wzrost motywacji do poszukiwania zatrudnienia zadeklarowało 29 uczestników badania;
- wzrost umiejętności samodzielnego aktywnego poszukiwania zadeklarowało 27 uczestników badania;
- wzrost umiejętności funkcjonowania w środowisku pracy zadeklarowało 23 uczestników badania.

Wykonawca integracji społecznej opracował bilans uczestnictwa w PAI dla każdej osoby bezrobotnej, która zakończyła udział w PAI. Przekazał również opinie sporządzone przez doradcę zawodowego oraz psychologa dla każdego uczestnika. Dokumentacja ta pomoże opracować dalszą formułę pracy z osobą bezrobotną po zakończeniu uczestnictwa w PAI. Ogólny wniosek wypływający z przygotowanych opinii i bilansów jest taki, że uczestnicy PAI wymagają pomocy i stałego wsparcia w utrzymaniu motywacji do wprowadzania zmian w obecnej sytuacji życiowej i zawodowej.

Doradcy klienta w PUP ponownie sprofilowali bezrobotnych, którzy ukończyli udział w PAI. W przypadku 11 osób podwyższony został profil pomocy na II, dla pozostałych uczestników ponownie ustalono III profil pomocy. Po zakończeniu uczestnictwa w PAI pracę podjęły 2 osoby (2 mężczyzn), 1 osoba w ramach robót publicznych organizowanych przez gminę Śliwice, 1 osoba na otwartym rynku pracy.

Tabela 1. Podsumowanie zamierzonych i osiągniętych efektów PAI

	Przewidywane efekty PAI	Osiągnięte efekty PAI
Ukończenie zaplanowanej ścieżki rozwoju przez:	70% uczestników	75% uczestników
Podniesienie motywacji do podjęcia aktywności na rynku pracy:	70% uczestników	96,7% uczestników, którzy ukończyli PAI
Nabycie umiejętności funkcjonowania w środowisku pracy przez:	70% uczestników	76,7% uczestników, którzy ukończyli PAI
Zmiana profilu u:	10% uczestników	36,67% uczestników, którzy ukończyli PAI
Podjęcie pracy	0 uczestników	2 uczestników

źródło: opracowanie własne PUP w Tucholi

Koszt realizacji PAI

Całkowity koszt realizacji integracji społecznej poniósł PUP w Tucholi i wynosił on **24.113,41 zł**. Całkowity koszt refundacji przekazanej przez PUP w Tucholi gminom części wynagrodzenia (60%) z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych to **13.721,40 zł**. Wkład gmin w wynagrodzenie uczestników psu to **19.209,96 zł**. Całkowity koszt po stronie **PUP to 37.834,81 zł**.

Pozafinansowe formy współpracy:

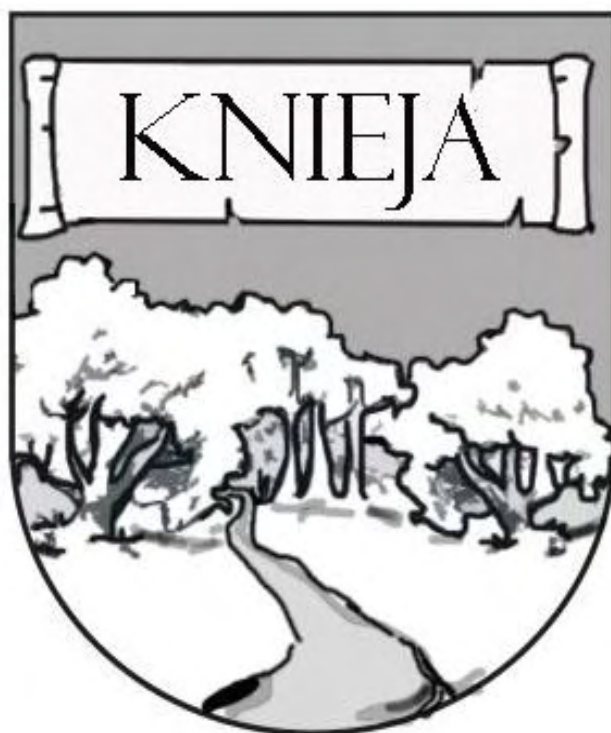
- Powiat Tucholski aktywnie informował o planowanych kierunkach działalności, szczególnie w kwestiach związanych z opracowaniem dokumentów strategicznych. W Komitecie Sterującym ORSG Powiatu Tucholskiego reprezentowani są przedstawiciele organizacji pozarządowych: reprezentant Lokalnej Grupy Działania „Bory Tucholskie” oraz przedstawiciel Powiatu Tucholskiego do Sejmiku Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Byli oni zapraszani i mogli uczestniczyć we wszystkich posiedzeniach Komitetu Sterującego z głosem doradczym.
- Akty prawne dotyczące organizacji pozarządowych konsultowane były z Powiatową Radą Działalności Pożytku Publicznego Powiatu Tucholskiego.
- Historyczny Pochód Borowiaków, sztandarowe przedsięwzięcie promocyjne Powiatu Tucholskiego, został zorganizowany wspólnie z Lokalną Grupą Działania „Bory

Tucholskie” w formule partnerskiej. Powiat Tucholski wniósł w to wydarzenie wkład zarówno finansowy, jak i osobowy oraz organizacyjny. We współpracy z organizacjami pozarządowymi przygotowywane były stoiska promocyjne na imprezach turystycznych i regionalnych, takich jak inauguracja sezonu turystycznego oraz targi „Lato na wsi”.

- Starosta Tucholski wnikliwie rozważał każdą prośbę o przyznanie patronatu honorowego. W 2016 roku szereg działań i programów istotnych dla Powiatu Tucholskiego (o zasięgu lub oddziaływaniu ponadgminnym, o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności itp.) objętych zostało patronatem honorowym, co zwiększało ich prestiż i wiarygodność. Patronat honorowy nie jest bezpośrednio powiązany z finansowym lub organizacyjnym wsparciem ze strony Powiatu Tucholskiego.
- Powiat Tucholski na bieżąco pomagał organizacjom pozarządowym i innym podmiotom w prowadzeniu działalności informacyjnej i promocyjnej w mediach i na stronie internetowej powiatu.
- Przekazywano organizacjom informacje dotyczące możliwości pozyskiwania środków finansowych: e-mailowo oraz podczas spotkań organizowanych przez Starostwo.
- Sale Powiatu Tucholskiego wraz ze sprzętem audiowizualnym udostępniane były bezpłatnie na potrzeby realizacji przez organizacje różnego rodzaju wydarzeń konferencji, spotkań itp. dotyczących sfery pożytku publicznego.
- Współpracowano z organizacjami przy przygotowaniu i realizacji wystaw, zajęć i imprez w Muzeum Borów Tucholskich.

Sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy Powiatu Tucholskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2016 r.” jest dokumentem podsumowującym rok współpracy samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi.

*Opracowanie: Wydział Rozwoju Lokalnego i Funduszy Europejskich
Podpisał : Z-ca Naczelnika Wydziału Karol Gutsze.*

Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej

„Knieja”

89-530 Śliwice, ul. Dworcowa 4

powiat tucholski

województwo kujawsko-pomorskie

Geneza powołania i rejestracji TMZŚ „Knieja”

W 2001 roku pani Teresa Cherek Kanabaj, wtedy dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury, w swobodnej rozmowie z panem Alojzym Lipkowskim i panem Adamem Blochem rzuciła pomysł założenia stowarzyszenia, które prowadziłoby działalność na rzecz mieszkańców Gminy Śliwice. Zrzeszało by ludzi, którzy i tak działają społecznie włączając się w różne akcje proponowane przez szkoły, ośrodek kultury. Urząd Gminy otrzymał wtedy informację o programie wspierania obszarów wiejskich przez Unię Europejską, z której pomoc dla mieszkańców małych miejscowości miała być „przelewana” właśnie przez stowarzyszenia – czyli organizacje pozarządowe. Zawiadomiono ludzi, którym na sercu leżało dobro Gminy. Ówczesny Wójt Gminy Śliwice pan Jan Bogusławski obiecał pomoc w rejestracji stowarzyszenia i wyraził zgodę, aby stowarzyszenie miało swoją siedzibę w Gminnym Ośrodku Kultury

Dnia 17.08.2001 roku w GOK Śliwice odbyło się zebranie założycielskie w którym uczestniczyło 29 osób. Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja” zarejestrowano w Krajowym Rejestrze w dniu 21 listopada 2001 roku. Został mu nadany numer KRS 0000206443 i numer NIP 561-151-15-25.

W obecnej kadencji władzami Towarzystwa Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja” są:

1. Prezes - Teresa Cherek Kanabaj
2. V-ce Prezes – Kazimierz Zarski
3. Sekretarz – Maria Spsychalska
4. Skarbnik – Anna Matusiewicz
5. Członek Zarządu – Przemysław Spsychalski

W trakcie 16 letniej działalności Towarzystwa Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja” prezesami byli jeszcze pan Przemysław Spsychalski i pan Adam Bloch. Liczba członków stowarzyszenia waha się między 30 a 20 osób. W tym czasie przybyli nowi członkowie, ubyło wielu członków założycieli (powody: zmiana miejsca zamieszkania, śmierć, wypisanie się na własną prośbę). Obecnie organizacja liczy 21 członków.

Od początku działania Towarzystwa zmienił się również teren i zasięg jego działania. Początkowo był to tylko teren Gminy Śliwice (ok. 5000 mieszkańców), by z czasem rozszerzyć się na teren Gminy Osieczna, Gminy Osie i cały teren powiatu tucholskiego. Od 6 lat konkursy organizowane przez stowarzyszenie obejmują zasięgiem teren całego kraju. Są to konkursy fotograficzne i muzyki gitarowej.

Do realizacji swoich zamierzeń Towarzystwo zbiera fundusze wysyłając wnioski do gminy, powiatu oraz urzędu marszałkowskiego oraz LGD Bory Tucholskie. W 2011 roku

Towarzystwo wzięło udział w projekcie tzw. sieciującym. Ze Stowarzyszeniem Czarnej Wody z Gminy Osie zorganizowano wspólny rajd (pieszy, kajakowy, rowerowy) z funduszy pozyskanych z kilku źródeł.

Działalność statutowa TMZŚ „Knieja”

Statut Towarzystwa Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja” zmieniał się trzykrotnie. Pierwszy został zatwierdzony w 2001 roku na zebraniu założycielskim, drugi w 2004 roku, trzeci w 2009 roku. Zmiana dotyczyła zakresu oddziaływań Stowarzyszenia w podejmowanych działaniach. Rozszerzono go o organizowanie rajdów i innych imprez turystycznych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, oraz organizowanie imprez, akcji i warsztatów poetyckich, muzycznych i fotograficznych. Działania podejmowano na trzech płaszczyznach:

1. Promowanie piękna Ziemi Śliwickiej oraz twórczości jej mieszkańców (organizowanie konkursów fotograficznych, przygotowanie wystaw w „Galerii Bankowej”, wydawanie pocztówek)
2. Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia (organizacja rajdów pieszych i rowerowych, akcje proekologiczne - konkursy na maskotkę ekologiczną, prezentację w Power Poincie o zagrożeniach ekologicznych, akcja Tydzień bez plastiku i inne)
3. Proponowanie i wspieranie inicjatyw kulturalnych i społecznych mieszkańców (spotkania „Klubu Polskiej Książki” i teatralne, konkursy i warsztaty poetyckie, spotkania twórców i konkurs dla młodych gitarzystów „Gitariada”, Zaduszki Jazzowe, Wiosna Poetycka, współdziałal w organizacji warsztatów i Forum dla Organizacji Pozarządowych, pokazy dla seniorów)

Główna zasada pracy członków Towarzystwa Miłośników Ziemi Śliwickiej to bezwzględna pomoc innym członkom w realizacji ich projektów. Każdy, kto zgłasza pomysł na akcję, czy napisanie i realizację projektu – warsztatów, rajdów, konkursów może liczyć na pomoc, ale wie również, że jest za realizację projektu od początku do odpowiedzialny. Każdy z prezesów „Kniei” miał i ma swoje priorytety. Najwięcej akcji prozdrowotnych i proekologicznych przeprowadziło Stowarzyszenie, kiedy prezesem był pan Przemysław Spsychalski. Z kolei rozkwit akcji i imprez sportowych – za czasów pana Adama Blocha. Kiedy prezesem ponownie została pani Teresa Cherek Kanabaj ściśle współpracowała z v-ce prezesem panem Kazimierzem Żarskim, którego „konikiem” jest poezja i literatura. W tym czasie najwięcej działań podejmowano na tym polu. Bardzo dużą pomoc otrzymuje Towarzystwo od pracowników Gminnego Ośrodka Kultury, gdzie ma siedzibę. Pan dyrektor Andrzej Urbański, panie instruktorki, personel techniczny wszyscy współpracują przy realizacji projektów

„Kniei” – czy dotyczy to przygotowania wniosków o dofinansowanie, obsługi imprezy - zawsze członkowie Towarzystwa zawsze mogą liczyć na życzliwe wsparcie. W GOK – u drukowane są plakaty, organizowane wystawy i spotkania, imprezy muzyczne. Oto podejmowane działania w ramach statutowych:

I. Promowanie piękna Ziemi Śliwickiej oraz twórczości jej mieszkańców

Ten obszar działań Towarzystwa Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja” zawsze był bardzo ważny dla członków stowarzyszenia. Oto lista działań podjętych w tym zakresie:

Galeria Bankowa

Obliczono, że siedzibę Banku Spółdzielczego odwiedza miesięcznie ok.2000 osób. Mało jaka galeria ma tylu odwiedzających. Galeria działała od 2006 roku do 2011 roku – do zmiany na stanowisku dyrektora. Fundusze przeznaczano na nagrody, dyplomy i materiały wystawiennicze. Towarzystwo nie wyznaczało sobie terminów otwarcia kolejnych wystaw. Wernisaż odbywał się, kiedy zaistniała potrzeba. W Galerii Bankowej wystawiały swoje prace dzieci z Zespołu Szkół w Śliwicach, a przedszkolaki z Przedszkola „Borowiaczek” pokazywały zdjęcia. Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja” organizowało również wystawy i wernisaże artystom w GOK Śliwice. Odbyły się trzy takie wystawy pt. *Mistrz i Uczeń*. Zaproszeni na wernisaże plastycy, proponowali prace swojego zdolnego ucznia. Ostatnia taka, wspólna wystawa obejmowała prace pana Tadeusza Sankowskiego, warszawiaka osiadłego w Borach i Taidy Landowskiej, jego uczennicy z Koła Plastycznego w GOK Śliwice

Konkurs fotograficzny „Bory i Borowiacy”

Konkurs fotograficzny „Bory i Borowiacy” to najdłużej prowadzony projekt Towarzystwa Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja”. W tym roku odbywa się po raz szesnasty. Pomysłodawcą był pan Adam Bloch, zapalony fotografik. Celem konkursu była promocja piękna i walorów krajoznawczych i turystycznych Borów Tucholskich, w tym Gminy Śliwice. Konkurs bardzo prędko stał się ogólnopolski. Wielu z uczestników to turyści spędzający w Gminie Śliwice wakacje. Wielu to mieszkańcy powiatu tucholskiego i powiatów ościennych. Zawsze bardzo starannie dbano o propagowanie konkursu. Drukowano plakaty, które rozwieszano w miejscowościach gminnych i w Tucholi, Czersku, Świeciu. Ogłoszenia ukazywały się w „Tygodniku Tucholskim”, „Gazecie Pomorskiej”, „Gazecie Wyborczej”. Równie starannie dobierano jurorów, tak aby znalazł się wśród nich zawodowy fotografik, plastyk, dziennikarz.

Organizatorzy starali się zawsze, aby rozstrzygnięcie konkursu odbywało się latem, lub wczesną jesienią przy okazji Dożynek Gminnych. Gwarantowało to dużą widownię.

Liczba uczestników wahała się od 10 do 29 uczestników. Najliczniejszy to konkurs z roku 2009 na który wpłynęło 90 prac 35 autorów! Konkurs ma opracowany stały regulamin i kryteria oceny prac. Zawsze obrady jury odbywały się w Gminnym Ośrodku Kultury i tam również odbywały się wystawy pokonkursowe.

Wydawanie pocztówek

Tu głównym pomysłodawcą i autorem wydanych albumów i przewodnika jest pan Adam Bloch. Jako pierwsza została wydana pocztówka upamiętniająca 100-lecie powstania kopii Groty z Lourdes. Grota powstała w 1905 roku z inicjatywy ówczesnego proboszcza ks. Sychowskiego. Towarzystwo sfinansowało wydruk pocztówek, sprzedawano je po 1 zł – rozłożone były we wszystkich sklepach, GOK-u, na poczcie, w kościele. Sprzedano ją w ilości ok. 1000 sztuk. Potem pan Adam Bloch fotografował Bory i projektował pocztówki, które sprzedawano podobnie jak pierwsze (powstały jeszcze cztery wzory). Sprzedaż zasilila konto Towarzystwa. Również pan Bloch jest twórcą dwóch albumów „Śliwice w starej fotografii”.

II. Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia

Drugim z obszarów gdzie, zgodnie ze statutem działa Towarzystwo, jest propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. Wielu z członków Towarzystwa to nauczyciele doskonale rozumiejący mądrą i skuteczną profilaktykę wychowawczą. Uważali, że wskazanie młodym ciekawych form spędzania wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań, propagowanie ekologii w ciekawy sposób przyniesie długofalowe efekty. Towarzystwo wspiera w ten sposób działania wychowawcze szkół i przedszkoli na terenie gminy.

Rajdy odbywały się co roku:

- Rajd Dzieci (szkoła podstawowa), Rajd Gimnazjalistów. Rajd Licealistów, Rajd Studentów
Rajdy odbywały się od 2004 do 2009 roku. Hasło rajdów: *Tropiąc przygodę poznajemy przyrodę.*

Średnio w każdym rajdzie **dzieci** uczestniczyło około 150 uczniów szkół podstawowych (rekordowy rajd 2008 roku to 172 uczestników!) i 30 – 35 gimnazjalistów – wolontariuszy. Prowadzili parami grupę 10 dzieci, dla których przygotowywali zawołanie, hasło, pomagali w rozwiązywaniu zagadek. Odbyło się 6 rajdów.

Dla **gimnazjalistów** z gimnazjum w Śliwicach i Szlachcie – też były to rajdy piesze tematyczne. Uczestnicy otrzymywali pytania konkursowe z geografii Polski i Świata. Sami też na podstawie otrzymanej mapy i azymutu musieli znaleźć metę. Odbyło się 5 takich rajdów. Były to rajdy zimowe (np. Mikołajkowy) i wiosenne – 2 dniowe. Ogółem uczestniczyło w nich ok. 150 gimnazjalistów. Nagrody w konkursach były rzeczowe. Rajdy dla **studentów**,

licealistów i chętnych dorosłych finansowane były całkowicie przez uczestników. Odbyły się 3 rajdy. Trasy 20-25 km prowadziły po najpiękniejszych terenach Borów.

W roku 2009 po raz pierwszy odbył się rajd rowerowy im. Wincentego Mazurkiewicza. To zmarły nauczyciel propagujący turystykę rowerową. Na placu przed restauracją „Pod Sosną” umieszczono tablicę z trasą I rajdu. Tablicę przygotował społecznie p. Jacek Kwiatkowski. Rajd został całkowicie sfinansowany przez sponsorów prywatnych i TMZŚ „Knieja”. Rajdy przestały być inspirowane przez Towarzystwo ponieważ uczestnicy rajdów dzieci, już jako gimnazjaliści i starsi zaczęli organizować rajdy piesze sami. W szkołach stały się tradycją rajdy na Dzień Dziecka. Towarzystwo pomagało jeszcze kilka razy przy wytyczaniu tras, projektowaniu znaczków, dofinansowano jeden rajd harcerzy. Towarzystwo „Knieja” zorganizowało również **turnieje** w piłce nożnej tzw. **Turnieje Solectw** w dwóch kategoriach wiekowych. Turnieje promował pan Andrzej Pruszek i był za nie odpowiedzialny. Na zakończenie każdego turnieju odbywał się mecz, gdzie chłopcy grali z ojcami w drużynach mieszanych. Turnieje odbyły się w latach 2012-2016. Wszyscy uczestnicy otrzymują medale i dyplomy. Jest zagwarantowany poczęstunek.

Od dwóch lat odbywają się spotkania w ramach projektu **Aktywny Senior**. Odbyło się sześć spotkań tematycznych integrujących i aktywizujących śliwickich seniorów.

Działania proekologiczne

TMZŚ „Knieja” podejmowało również działania proekologiczne. Zorganizowano dwukrotnie konkursy: dla uczniów szkół podstawowych na maskotkę ekologiczną, dla gimnazjalistów na prezentację multimedialną o zagrożeniu naszej planety. Zgłosiło się ogółem 47 uczestników. Wybrano najlepsze prace, rozdano nagrody (uroczystość w GOK Śliwice). Została zorganizowana dwukrotnie wystawa pokonkursowa. W grudniu 2008 r. gminie zaproponowano akcję „Tydzień bez plastiku”: przygotowano plakaty promujące akcję, przygotowano w szkołach akcję klejenia torebek papierowych, które potem dzieci przynosiły do sklepów. W II konkursie na „Maskotkę ekologiczną” brało udział 56 dzieci ze szkół: Lińsk, Śliwiczki, Łązek i Wierzchy (bez Śliwic). Była to kontynuacja akcji ekologicznej Kniei „Tydzień bez plastiku”. W GOK Śliwice odbyła się wystawa wykonanych przez dzieci maskotek (w tygodniu obchodów Dnia Ziemi - 21 kwietnia 2009).

III. Proponowanie i wspieranie inicjatyw kulturalnych i społecznych mieszkańców

Członkowie Towarzystwa prowadzą bardzo różnorodną działalność w propagowaniu kultury. Są inicjatorami corocznych imprez muzycznych, poetyckich i związanych z

propagowaniem literatury. Wielu członków Towarzystwa to ludzie mający uzdolnienia muzyczne, piszący wiersze, malujący. Byli oni pomysłodawcami wielu ciekawych projektów.

Gitariada to już 10 lat spotkań z kompozycjami gitarowymi, spotkań z mistrzami gry gitarowej. Pomysłodawcą był pan Krzysztof Kozłowski. Forma spotkań muzycznych to dwudniowe spotkania mistrzów i młodych muzyków. Pierwszego dnia eliminacje konkursowe, drugiego dnia warsztaty gitarowe i koncert galowy mistrzów i nagrodzonych uczestników. Pierwsza *Gitariada* odbyła się w 2007 roku. Było na niej 12 uczestników konkursu gitarowego i trzech mistrzów” gitary klasycznej i gitary elektrycznej. Na ostatniej, w 2016 roku do konkursu zapisało się 46 uczestników. Wspólny występ tak dużej grupy dzieci i młodzieży wspólnie z wirtuozami gitary był dla widzów i grających wielkim przeżyciem. Nagroda główną w konkursie młodych jest nagranie płyty. To bardzo przyciąga młodych muzyków. Nagrano już płyty dwojgu laureatom. Bardzo starannie podchodzi się w Towarzystwie do promocji imprezy. Plakaty są jednolite w formie od początku *Gitariad* – są rozpoznawalne. Drukowane są bilety w formie dwu osobowych zaproszeń. Zapraszani są najlepsi gitarzyści. To często znajomi członków „Kniei”. Pracują z dziećmi za zwrot kosztów podróży. Cieszy organizatorów fakt, że pierwszy laureat jest w obecnie jurorem.

Kolejnym muzycznym projektem realizowanym od 4 lat z GOK Śliwice są **Zaduszki Jazzowe**. To impreza , która ma miejsce w okolicach 1 listopada. Jest organizowana wspólnie z GOK Śliwice. To impreza muzyczno-poetycka. Towarzystwo odpowiada za część poetycką. Zaprasza poetów z całej Polski na czytanie poezji. **Wiosna poetycka** – to impreza muzyczno-poetycka która odbyła się cztery razy. To połączenie piosenki poetyckiej z poezją. Zawsze początkiem imprezy jest wspólne czytanie wiersza pani Magdy Landowskiej (pracownicy GOK) i pana Tadeusza Sankowskiego, plastyka i instruktora teatralnego. Specjalnie dobrany repertuar wzmacnia liryczny nastrój. **Muzyczne wspomnienia** – to najmłodsze „imprezowe” dziecko Towarzystwa. Spotykają się tu ludzie zafascynowani muzyką jakiegoś zespołu. Pierwsze spotkanie dotyczyło muzyki zespołu The Beatles. **Akademia Muzyczna Seniora** – to projekt realizowany wspólnie przez panią Annę Matuszewicz – skarbnika „Kniei”, nauczyciela muzyki i panią Ewę Żarską. Projekt polega na przybliżeniu sylwetek sławnych muzyków według alfabetu. Słuchanie muzyki i oglądanie prezentacji (przygotowanych przez p. Żarską) odbywa się na spotkaniach Klubu Emerytów Jarzębinka. **Klubu Polskiej Książki** - działa w ścisłej współpracy z Biblioteką Gminną w Śliwicach. Spotkania Klubu odbywają się cyklicznie. Klub jest „córką” Klubu Polskiej Książki w Bydgoszczy. Do tej pory odbyło się 12 spotkań. Klub promował dwie książki o Śliwicach: p. Adama Blocha i p. Adama Więsierskiego. W ramach pracy Klubu odbywają się tzw. czytania. To pomysł pani Beaty Klary

z Gorzowa Wielkopolskiego, poetki. W rocznicę śmierci twórcy czytane są jego utwory – prozą lub poezją. Członkowie Towarzystwa uważają, że to jedno z ciekawszych spotkań z poezją. **Dialogi Poetyckie** – to impreza pozagminna. Formuła spotkań odbiega formą od zwykłych wieczorów autorskich. Tutaj spotykają się trzej zaproszeni poeci i dyskutują ze sobą swoimi wierszami. Tematy to. miłość, przemijanie, metafizyka. Dialogi odbywają się raz na kwartał, w tym roku to już 16 spotkanie

Członkowie Towarzystwa wspierają również GOK Śliwice w organizowanych tam projektach. Prowadzą zajęcia w czasie wakacji i ferii (non-profit), organizują spotkania z emerytami. Współpracują z wieloma organizacjami na terenie powiatu; bibliotekami, Kołami Gospodyń, innymi stowarzyszeniami.

Podpisała:

Prezes Stowarzyszenia

Teresa Cherek Kanabaj

PROJEKT/UCHWAŁA NR XXXIII/..../2017

RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO

z dnia 27 kwietnia 2017 r.

w sprawie: wyłączenia Technikum Uzupełniającego z Tucholskiego Centrum Edukacji Zawodowej w Tucholi.

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. „i” ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 814, poz. 1579, poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 730) oraz art. 5 ust. 5a, art. 5c pkt 1, art. 62 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, poz. 1954, poz. 1985, poz. 2169 oraz z 2017 r. poz. 60)

Rada Powiatu

uchwała, co następuje:

§ 1. Z dniem 31 sierpnia 2017 r. wyłącza się Technikum Uzupełniające z Tucholskiego Centrum Edukacji Zawodowej w Tucholi, ul. Świecka 89a, 89-500 Tuchola.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego Agnieszkę Toczko.

Uzasadnienie

W związku z uchwałą nr XXXI/182/2017 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie zamiaru podjęcia uchwały dotyczącej likwidacji Technikum Uzupelniającego w Tucholskim Centrum Edukacji Zawodowej, ul. Świecka 89a, 89-500 Tuchola, przed podjęciem uchwały w sprawie likwidacji Technikum Uzupelniającego, zachodzi konieczność wyłączenia szkoły z Tucholskiego Centrum Edukacji Zawodowej zgodnie z art. 62 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 z późn. zm.)

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

PROJEKT/UCHWAŁA NR XXXIII/.../2017

RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO

z dnia 27 kwietnia 2017 r.

w sprawie: likwidacji Technikum Uzupełniającego

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. „i” ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 814, poz. 1579, poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 730) oraz art. 5 ust. 5a, art. 5c pkt 1, art. 59 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, poz. 1954, poz. 1985, poz. 2169 oraz z 2017 r. poz. 60) i art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941, poz. 979)

Rada Powiatu

uchwała co następuje:

- § 1. Z dniem 31 sierpnia 2017 r. likwiduje się Technikum Uzupełniające z siedzibą przy ul. Świecka 89a, 89-500 Tuchola.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego Agnieszkę Toczko.

Uzasadnienie

Obecnie kształcenie w szkole wygasło zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206). W semestrze zimowym roku 2015 naukę zakończyli uczniowie ostatniej klasy Technikum Uzupelniającego. Na rok szkolny 2015/2016 nie prowadzono rekrutacji kandydatów do tej szkoły. Likwidacja Technikum Uzupelniającego nie będzie miała wpływu na zatrudnienie nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych.

Wymogi określone w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty zostały dopełnione z zachowaniem 6 – miesięcznego terminu określonego w tym przepisie. Zamiar likwidacji Technikum Uzupelniającego uzyskał pozytywną opinię Kujawsko – Pomorskiego Kuratora Oświaty pismem nr WRE.542.6.2017.SK z dnia 17 lutego 2017 r.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

PROJEKT/UCHWAŁA NR XXXIII/..../2017

RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO

z dnia 27 kwietnia 2017 r.

w sprawie: przeniesienia kształcenia

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. „i” ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 814, poz. 1579, poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 730) oraz art. 5 ust. 5a, art. 5c pkt 1, art. 59 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, poz. 1954, poz. 1985, poz. 2169 oraz z 2017 r. poz. 60)

Rada Powiatu

uchwala, co następuje:

§ 1. Z dniem 1 września 2017r. przenosi się kształcenie w zawodzie mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych z Zasadniczej Szkoły Zawodowej do Zasadniczej Szkoły Zawodowej Wielozawodowej w Zespole Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi, ul. Nowodworskiego 9-13, 89-500 Tuchola.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego Agnieszkę Toczko.

Uzasadnienie

W związku z wszczęciem procedury likwidacyjnej Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Zespole Szkół Licealnych i Agrotechnicznych im. Leona Janty - Polczyńskiego w Tucholi, konieczne jest przeniesienie kształcenie w zawodzie: mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych do Zasadniczej Szkoły Zawodowej Wielozawodowej wchodzącej również w skład Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych im. Leona Janty - Polczyńskiego w Tucholi, ul. Nowodworskiego 9-13, 89-500 Tuchola.

Przeniesienie kierunków kształcenia umożliwia regulacja znajdująca się w art. 59 ust. 7 ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z tym zapisem organ prowadzący szkołę może przenieść kształcenie w określonym zawodzie z tej szkoły do innej szkoły tego samego typu, prowadzonej przez ten organ, po zawiadomieniu o takim zamiarze, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem przeniesienia, kuratora oświaty i rodziców uczniów.

Do dnia 28 lutego 2017 r. poinformowano Kujawsko – Pomorskiego Kuratora Oświaty oraz rodziców uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

PROJEKT/UCHWAŁA NR XXXIII/..../2017

RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO

z dnia 27 kwietnia 2017 r.

w sprawie: wyłączenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej z Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi.

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. „i” ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 814, poz. 1579, poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 730) oraz art. 5 ust. 5a, art. 5c pkt 1, art. 62 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, poz. 1954, poz. 1985, poz. 2169 oraz z 2017 r. poz. 60)

Rada Powiatu

uchwala, co następuje:

- § 1. Z dniem 31 sierpnia 2017 r. wyłącza się Zasadniczą Szkołę Zawodową z Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi, ul. Nowodworskiego 9-13, 89-500 Tuchola.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego Agnieszkę Toczko.

Uzasadnienie

W związku z uchwałą Nr XXXI/181/2017 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 stycznia 2017 r. sprawie zamiaru wprowadzenia zmian organizacyjnych w Zespole Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi, ul. Nowodworskiego 9-13, 89-500 Tuchola, przed podjęciem uchwały w sprawie likwidacji Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Tucholi, zachodzi konieczność wyłączenia szkoły z Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi zgodnie z art. 62 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 z późn. zm.).

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

PROJEKT/UCHWAŁA NR XXXIII/..../2017

RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO

z dnia 27 kwietnia 2017 r.

w sprawie: likwidacji Zasadniczej Szkoły Zawodowej

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. „i” ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 814, poz. 1579, poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 730) oraz art. 5 ust. 5a, art. 5c pkt 1, art. 59 ust. 1, 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, poz. 1954, poz. 1985, poz. 2169 oraz z 2017 r. poz. 60)

Rada Powiatu

uchwala, co następuje:

- § 1. Z dniem 31 sierpnia 2017 r. likwiduje się Zasadniczą Szkołę Zawodową kształcąca w zawodzie mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych z siedzibą przy ul. Nowodworskiego 9-13, 89-500 Tuchola.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego Agnieszkę Toczko.

Uzasadnienie

Likwidacja Zasadniczej Szkoły Zawodowej kształcącej w zawodzie: mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych nie spowoduje żadnych zakłóceń w przebiegu procesu kształcenia w tym zawodzie dla obecnych uczniów szkoły. Nie spowoduje również zmian w zatrudnieniu nauczycieli i pracowników niepedagogicznych.

Uchwała ma na celu uporządkowanie struktury organizacyjnej Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych im. Leona Janty – Polczyńskiego w Tucholi, w której funkcjonują dwie szkoły zawodowe: Zasadnicza Szkoła Zawodowa Wielozawodowa oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształcącej w zawodzie: mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych. Art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wyklucza funkcjonowanie w zespole kilku szkół tego samego typu.

Wymogi określone w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty zostały dopełnione z zachowaniem 6 – miesięcznego terminu określonego w tym przepisie. Zamiar likwidacji Zasadniczej Szkoły Zawodowej uzyskał pozytywną opinię Kujawsko – Pomorskiego Kuratora Oświaty pismem nr WRE.542.7.2017.SK z dnia 17 lutego 2017 r.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

UCHWAŁA NR XXXIII/..../2017
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 27 kwietnia 2017 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy partnerskiej z Gminą Lubiewo na udostępnienie nieruchomości Powiatu Tucholskiego w związku z budową „Ścieżki rowerowej Bysław – Bysławek II etap”.

Na podstawie art. 12 pkt. 8 lit. a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r o samorządzie powiatowym (jednolity tekst Dz.U z 2016 r. , poz. 814, poz. 1579, poz. 1948, z 2017 r. poz. 730) w związku z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami (jednolity tekst Dz. U z 2016 r. poz. 2147, poz. 2260)

Rada Powiatu
uchwala, co następuje :

§ 1.1. Wyrazić zgodę na udostępnienie nieruchomości Powiatu Tucholskiego stanowiącej działki o nr ewid. 49/4, 56 obręb Bysław będących własnością Powiatu Tucholskiego, położonej w Bysławiu, zapisanej w księdze wieczystej BY1T/00029381/7 i BY1T/00027985/7 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Tucholi na okres 6 lat w ramach umowy partnerskiej z Gminą Lubiewo w związku z budową „Ścieżki rowerowej Bysław- Bysławek II etap”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego Tomasza Sobieckiego.

Uzasadnienie

Powiat Tucholski jest właścicielem nieruchomości położonej w pasie drogowym drogi powiatowej nr 1038C na odcinku Bysław – Bysławek. Zgodnie z przyjętą strategią ORSG Gmina Lubiewo przystąpiła do przygotowania wniosku o dofinansowanie z RPO WK-P w ramach konkursu nr RPKP.03.04.00-IŻ.00-04-068/16 ścieżki „Bysław – Bysławek II etap”. W celu realizacji inwestycji Gmina Lubiewo jako inwestor musi dysponować nieruchomością pod w/w inwestycję.

W związku z faktem iż zgodnie z art. 12 pkt. 8 lit. a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r o samorządzie powiatowym (jednolity tekst Dz. U z 2016 r. , poz. 814, poz. 1579) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy wyrażenie zgody na obciążenie nieruchomości powiatowych. Wobec powyższego projekt niniejszej uchwały jest uzasadniony, a jej podjęcie zasadne.

Przewodnicząca
R a d y P o w i a t u

Małgorzata Oller

**UCHWAŁA NR XXXIII/...../2017
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
Z DNIA 27 KWIETNIA 2017 R.**

w sprawie zmian budżetu Powiatu Tucholskiego na rok 2017

Na podstawie art. 12 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 814, poz. 1579, poz. 1948, z 2017 r. poz. 730) oraz art. 211 ust. 1, 2 i 3, art. 212, art. 214, art. 215, art. 222, art. 235-237, art. 258, art. 264 ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870, poz. 1948, poz. 1984, poz. 2260, z 2017 r., poz. 191).

Rada Powiatu

uchwala, co następuje:

§ 1.W uchwale nr XXX/173/2016 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Tucholskiego na 2017 rok zmienionej uchwałami: Rady Powiatu Tucholskiego Nr XXXI/186/2017 z dnia 27 stycznia 2017 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego Nr 108/290/2017 z dnia 23 lutego 2017 roku, Rady Powiatu Tucholskiego Nr XXXII/191/2017 z dnia 17 marca 2017 roku, Zarządu Powiatu Tucholskiego Nr 114/302/2017 z dnia 06 kwietnia 2017 roku wprowadza się następujące zmiany:

- 1) §1 uchwały otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Dochody budżetu w wysokości	61.837.278,54 zł,
w tym:	
dochody bieżące	51.703.922,18 zł,
dochody majątkowe	10.133.356,36 zł,

Ustala się zgodnie z załącznikiem nr 1 do Uchwały.

- 2) §2 uchwały otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Wydatki budżetu w wysokości	59.657.093,82 zł,
w tym:	
wydatki bieżące	46.960.747,95 zł,
wydatki majątkowe	12.696.345,87 zł,

Ustala się zgodnie z załącznikiem nr 2 do Uchwały.

3) dotychczasowe załączniki nr 1 i 2 do zmienianej uchwały otrzymują brzmienie określone załącznikami 1 i 2 do niniejszej uchwały,

4) dotychczasowy załącznik nr 3 do zmienianej uchwały otrzymuje brzmienie określone załącznikiem 4 do niniejszej uchwały,

5) dotychczasowy załącznik nr 4 do zmienianej uchwały otrzymuje brzmienie określone załącznikiem 5 do niniejszej uchwały,

6) dotychczasowy załącznik nr 6 b do zmienianej uchwały otrzymuje brzmienie określone załącznikiem 3 do niniejszej uchwały.

7) dotychczasowy załącznik nr 10 do zmienianej uchwały otrzymuje brzmienie określone załącznikiem 6 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tucholskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Powiatu

Małgorzata Oller

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego Agnieszkę Toczko.

**Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXIII//2017
Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 kwietnia 2017 roku**

Po stronie dochodów:

Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa 50.004 zł

Rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § (0770, 0920) w kwocie 50.004 zł w związku z zawartym aktem notarialnym na sprzedaż nieruchomości w Białej oraz wypracowaniem ponadplanowych dochodów po okresie sprawozdawczym.

Dział 750 Administracja publiczna 2.293,30 zł

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w rozdziałach (75020, 75095) w kwocie 2.293,30 zł w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów po okresie sprawozdawczym.

Dział 756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem 3.950 zł

Rozdział 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § 0620 w kwocie 3.950 zł w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów po okresie sprawozdawczym.

Dział 801 Oświata i wychowanie 48.000 zł

Rozdział 80130 Szkoły zawodowe

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § (2057, 2059) w kwocie 48.000 zł w związku z przystąpieniem do realizacji projektu „Szkoła zawodowców” w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi.

Dział 852 Pomoc społeczna 2.170 zł

Rozdział 85295 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § (0920, 0960) w kwocie 2.170 zł w związku z wpłatami darowizn.

Dział 855 Rodzina 10.300 zł

Rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § (0640, 0960) w kwocie 10.300 zł w związku z zajęciami sądowymi oraz wpłatą darowizny od Skok Stefczyka.

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 10.000 zł

Rozdział 92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 2730 w kwocie 10.000 zł w związku z otrzymaniem dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na realizację zadania pod nazwą „Wysoka, Dom Pomocy Społecznej (XVIII-XIX), prace konserwatorsko – restauratorskie – V etap”.

W wyniku tych zmian dochody powiatu uległy zwiększeniu o kwotę 126.717,30 zł i wynoszą 61.837.278,54 zł.

Po stronie wydatków:

Dział 600 Transport i łączność 30.190,35 zł

Rozdział 60014 Drogi publiczne powiatowe

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 2710 w kwocie 7.380 zł w związku z otrzymaniem pomocy finansowej od Gminy Lubiewo w ramach realizacji projektu pod nazwą „Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Bysław – Bysławek II etap”.

Zwiększenie § 6060 w kwocie 22.810,35 zł dotyczy nowego zadania inwestycyjnego pod nazwą „Urządzenie do znakowania jezdni”.

Dział 750 Administracja publiczna 25.476,95 zł

Rozdział 75020 Starostwa powiatowe

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 4210 w kwocie 25.476,95 zł z przeznaczeniem na zakup niezbędnych materiałów i wyposażenia w budynku przy ul. Pocztowej 7 w Tucholi.

Rozdział 75045 Kwalifikacja wojskowa

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesienia pomiędzy § (4110, 4210) w kwocie 326,61 zł na potrzeby kwalifikacji wojskowej w powiecie tucholskim.

Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 56.850 zł

Rozdział 75495 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § na łączną kwotę 56.850 zł w związku z zabezpieczeniem wkładu własnego do kontynuacji realizowanego rządowego programu ograniczenia przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpieczniej”.

Dział 757 Obsługa długu publicznego -31.250 zł

Rozdział 75704 Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmniejszenia § 8030 w kwocie 31.250 zł terminową spłatą rat.

Dział 801 Oświata i wychowanie 48.000 zł

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się przeniesienia pomiędzy rozdziałami (80120, 80150) w kwocie 47.567 zł w związku z wydatkami na specjalną organizację nauki dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Tucholskiej Szkole Realnej.

Rozdział 80130 Szkoły zawodowe

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § (4247, 4249) w kwocie 48.000 zł związku z przystąpieniem do realizacji projektu „Szkoła zawodowców” w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi.

Dział 852 Pomoc społeczna -32.850 zł

Rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zmniejszenia w § (4170, 4210, 4300) w kwocie 34.850 zł w związku z.

Rozdział 85295 Pozostała działalność

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § (4210, 4300) w kwocie 2.000 zł w związku z wpłatami darowizn i przeznaczeniem ich na imprezy masowe.

Dział 855 Rodzina

10.300 zł

Rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia w § (4210, 4300) w kwocie 10.300 zł w związku z

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

20.000 zł

Rozdział 92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały dokonuje się zwiększenia § 4340 w kwocie 20.000 zł w związku z otrzymaniem dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na realizację zadania pod nazwą „Wysoka, Dom Pomocy Społecznej (XVIII-XIX), prace konserwatorsko – restauratorskie – V etap”.

W wyniku tych zmian wydatki powiatu uległy zwiększeniu o kwotę 126.717,30 zł i wynoszą: 59.657.093,82 zł.

Ponadto dokonuje się zmian w załącznikach do Uchwały Nr XXXIII//2017 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 kwietnia 2017 roku:

1. ”Zadania inwestycyjne w 2017 roku”, gdzie:

- dodaje się zadanie w rozdziale 60014 § 6060 „Urządzenie do znakowania jezdni” w kwocie 22.810,35 zł,
- dodaje się zadanie w rozdziale 75495 § 6060 „Zakup sprzętu do przeprowadzenia akcji profilaktycznych poświęconych zagadnieniom bezpieczeństwa w obszarze ruchu drogowego” w kwocie 22.000 zł.

Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 4 do niniejszej uchwały.

1. „Wydatki na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności” gdzie:

- dodano projekt w rozdziale 80130 „Szkoła zawodowców”- kwota 48.000 zł.

Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 5 do niniejszej uchwały.

2. „Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielonych z budżetu Powiatu Tucholskiego w 2017 roku”, gdzie:

- dodaje się dotacje w wydatkach w rozdziale 60014 § 2710 w kwocie 7.380 zł,
- zmniejsza się dotacje w wydatkach w rozdziale 80120 § 2540 w kwocie 47.567 zł,
- zwiększa się dotacje w wydatkach w rozdziale 80150 § 2540 w kwocie 47.567 zł.

Załącznik ten otrzymuje brzmienie załącznika Nr 6 do niniejszej uchwały.

Dochody budżetu w 2017 roku (zmiana załącznika nr 1 do uchwały budżetowej)

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
700	70005		Gospodarka mieszkaniowa	716 513,29	50 004,00	766 517,29
			Gospodarka gruntami i nieruchomościami	716 513,29	50 004,00	766 517,29
		0770	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	391 435,00	50 000,00	441 435,00
750	75020	0920	Wpływy z pozostałych odsetek	0,00	4,00	4,00
			Administracja publiczna	100 814,55	2 293,30	103 107,85
			Starostwa powiatowe	34 344,55	2 176,30	36 520,85
756	75095	0640	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0,00	10,00	10,00
		0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	2 156,30	2 156,30
		0950	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	0,00	10,00	10,00
			Pozostała działalność	0,00	117,00	117,00
		0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	117,00	117,00
801	80130		Docho dy od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich doborem	7 797 731,63	3 950,00	7 801 681,63
			Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	1 587 731,63	3 950,00	1 591 681,63
		0620	Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwość	0,00	3 950,00	3 950,00
852	85295		Oświata i wychowanie	257 440,00	48 000,00	305 440,00
			Szkoly zawodowe	135 190,00	48 000,00	183 190,00
		2057	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	0,00	42 945,60	42 945,60
855	855295	2059	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	0,00	5 054,40	5 054,40
			Pomoc społeczna	2 319 254,00	2 170,00	2 321 424,00
			Pozostała działalność	260 830,00	2 170,00	263 000,00
855	855295	0920	Wpływy z pozostałych odsetek	0,00	170,00	170,00
		0960	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	1 000,00	2 000,00	3 000,00
			Rodzina	4 632 244,65	10 300,00	4 642 544,65

85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych		2 159 815,00	10 300,00	2 170 115,00
	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0640	0,00	6 300,00	6 300,00
	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	0960	1 000,00	4 000,00	5 000,00
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		10 000,00	10 000,00	20 000,00
92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami		0,00	10 000,00	10 000,00
	Dotacje celowe otrzymane z budżetu przez użytkowników zabytków niebędących jednostkami budżetowymi na finansowanie i dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich przy tych zabytkach	2730	0,00	10 000,00	10 000,00
Razem:			61 710 561,24	126 717,30	61 837 278,54

Wydatki budżetu w 2017 roku (zmiana załącznika nr 2 do uchwały budżetowej)

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie	
600	60014		Transport i łączność	13 767 175,52	30 190,35	13 797 365,87	
			Drogi publiczne powiatowe	11 337 604,67	30 190,35	11 367 795,02	
		2710	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	0,00	7 380,00	7 380,00	
750	75020	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	22 810,35	22 810,35	
			Administracja publiczna	5 602 010,84	25 476,95	5 627 487,79	
			Starostwa powiatowe	3 798 685,76	25 476,95	3 824 162,71	
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	580 000,00	25 476,95	605 476,95	
			Kwalifikacja wojskowa	27 000,00	0,00	27 000,00	
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	653,22	- 326,61	326,61	
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	9 339,07	326,61	9 665,68	
			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 369 700,00	56 850,00	3 426 550,00	
			75495	Pozostała działalność	0,00	56 850,00	56 850,00
		754	75495	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	140,00
4120	Składki na Fundusz Pracy			0,00	20,00	20,00	
4170	Wynagrodzenia bezosobowe			0,00	840,00	840,00	
4210	Zakup materiałów i wyposażenia			0,00	12 550,00	12 550,00	
4220	Zakup środków żywności			0,00	2 200,00	2 200,00	
4300	Zakup usług pozostałych			0,00	18 200,00	18 200,00	
4410	Podróże służbowe krajowe			0,00	300,00	300,00	
4430	Różne opłaty i składki			0,00	600,00	600,00	
6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych			0,00	22 000,00	22 000,00	
				Obsługa długu publicznego	1 321 172,00	- 31 250,00	1 289 922,00
	75704			Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego	375 000,00	- 31 250,00	343 750,00
801	80120			8030	Wydatki z tytułu krajowych poręczeń i gwarancji	375 000,00	- 31 250,00
			Oświata i wychowanie	17 862 602,03	48 000,00	17 910 602,03	
			Licea ogólnokształcące	2 420 314,93	- 47 567,00	2 372 747,93	

	2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	290 000,00	- 47 567,00	242 433,00
	4190	Nagrody konkursowe	0,00	2 000,00	2 000,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	35 000,00	- 2 000,00	33 000,00
80130		Szkoly zawodowe	6 770 302,27	48 000,00	6 818 302,27
	4247	Zakup środków dydaktycznych i książek	0,00	42 945,60	42 945,60
	4249	Zakup środków dydaktycznych i książek	0,00	5 054,40	5 054,40
80150		Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych	1 358 787,40	47 567,00	1 406 354,40
	2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	0,00	47 567,00	47 567,00
852		Pomoc społeczna	2 978 564,21	- 32 850,00	2 945 714,21
85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	411 770,00	- 34 850,00	376 920,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	92 500,00	- 4 000,00	88 500,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	15 729,55	- 1 850,00	13 879,55
	4300	Zakup usług pozostałych	46 509,48	- 29 000,00	17 509,48
85295		Pozostała działalność	377 622,21	2 000,00	379 622,21
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	300,00	1 000,00	1 300,00
	4300	Zakup usług pozostałych	400,00	1 000,00	1 400,00
855		Rodzina	6 224 325,20	10 300,00	6 234 625,20
85510		Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	3 202 288,20	10 300,00	3 212 588,20
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	38 000,00	4 000,00	42 000,00
	4300	Zakup usług pozostałych	44 500,00	6 300,00	50 800,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	160 200,00	20 000,00	180 200,00
92120		Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	0,00	20 000,00	20 000,00
	4340	Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych	0,00	20 000,00	20 000,00
		Razem:	59 530 376,52	126 717,30	59 657 093,82

**Wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami
(zmiana załącznika nr 6 b do uchwały budżetowej)**

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
700	70005		Gospodarka mieszkaniowa	185 450,00	0,00	185 450,00
			Gospodarka gruntami i nieruchomościami	185 450,00	0,00	185 450,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	74 000,00	0,00	74 000,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	6 000,00	0,00	6 000,00
710		4300	Zakup usług pozostałych	105 450,00	0,00	105 450,00
			Działalność usługowa	495 900,00	0,00	495 900,00
			Zadania z zakresu geodezji i kartografii	128 900,00	0,00	128 900,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	98 900,00	0,00	98 900,00
		4300	Zakup usług pozostałych	30 000,00	0,00	30 000,00
			Nadzór budowlany	367 000,00	0,00	367 000,00
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	500,00	0,00	500,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	88 000,00	0,00	88 000,00
		4020	Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	170 000,00	0,00	170 000,00
		4040	Dodatekowe wynagrodzenie roczne	18 829,89	0,00	18 829,89
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	42 000,00	0,00	42 000,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	6 000,00	0,00	6 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	6 553,76	0,00	6 553,76
		4260	Zakup energii	2 700,00	0,00	2 700,00
		4270	Zakup usług remontowych	1 200,00	0,00	1 200,00
		4280	Zakup usług zdrowotnych	300,00	0,00	300,00
		4300	Zakup usług pozostałych	15 000,00	0,00	15 000,00
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	3 700,00	0,00	3 700,00
		4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	500,00	0,00	500,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	1 200,00	0,00	1 200,00
		4430	Różne opłaty i składki	2 400,00	0,00	2 400,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	6 916,35	0,00	6 916,35

750		4480	Podatek od nieruchomości	400,00	0,00	400,00
		4550	Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	500,00	0,00	500,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	100,00	0,00	100,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	200,00	0,00	200,00
			Administracja publiczna	66 400,00	0,00	66 400,00
		75011	Urzędy wojewódzkie	39 400,00	0,00	39 400,00
		75045	Wynagrodzenia osobowe pracowników	39 400,00	0,00	39 400,00
752			Kwalifikacja wojskowa	27 000,00	0,00	27 000,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	653,22	- 326,61	326,61
		4120	Składki na Fundusz Pracy	0,00	0,00	0,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	12 080,00	0,00	12 080,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	9 339,07	326,61	9 665,68
		4270	Zakup usług remontowych	4 927,71	0,00	4 927,71
		4300	Zakup usług pozostałych	0,00	0,00	0,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	0,00	0,00	0,00
			Obrona narodowa	5 000,00	0,00	5 000,00
		75212	Pozostałe wydatki obronne	5 000,00	0,00	5 000,00
754		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	2 000,00	0,00	2 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	2 000,00	0,00	2 000,00
		4220	Zakup środków żywności	100,00	0,00	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	900,00	0,00	900,00
			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 350 200,00	0,00	3 350 200,00
		75411	Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	3 350 200,00	0,00	3 350 200,00
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	200,00	0,00	200,00
		3070	Wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom	172 272,00	0,00	172 272,00
		4020	Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	71 578,00	0,00	71 578,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	5 831,00	0,00	5 831,00
754		4050	Uposażenia żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy	2 387 728,02	0,00	2 387 728,02
		4060	Inne należności żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy zaliczane do wynagrodzeń	53 984,98	0,00	53 984,98
		4070	Dodatkowe uposażenie roczne dla żołnierzy zawodowych oraz nagrody roczne dla funkcjonariuszy	196 087,00	0,00	196 087,00
		4080	Uposażenia i świadczenia pieniężne wypłacane przez okres roku żołnierzom i funkcjonariuszom zwolnionym ze służby	88 000,00	0,00	88 000,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	12 202,00	0,00	12 202,00

4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	170 000,00	0,00	170 000,00
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	10 713,52	0,00	10 713,52
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	43 170,00	0,00	43 170,00
4120	Składki na Fundusz Pracy	4 100,00	0,00	4 100,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	87 500,00	0,00	87 500,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	12 859,55	0,00	12 859,55
4220	Zakup środków żywności	6 000,00	0,00	6 000,00
4230	Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	400,00	0,00	400,00
4260	Zakup energii	4 800,00	0,00	4 800,00
4270	Zakup usług remontowych	1 750,00	0,00	1 750,00
4280	Zakup usług zdrowotnych	400,00	0,00	400,00
4300	Zakup usług pozostałych	16 509,48	0,00	16 509,48
4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 700,00	0,00	1 700,00
4410	Podróże służbowe krajowe	500,00	0,00	500,00
4430	Różne opłaty i składki	900,00	0,00	900,00
4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	7 321,45	0,00	7 321,45
4480	Podatek od nieruchomości	1 576,00	0,00	1 576,00
4510	Opłaty na rzecz budżetu państwa	50,00	0,00	50,00
4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	100,00	0,00	100,00
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2 000,00	0,00	2 000,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	116 400,00	0,00	116 400,00
	85321	116 400,00	0,00	116 400,00
		28 000,00	0,00	28 000,00
3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	50 000,00	0,00	50 000,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 500,00	0,00	3 500,00
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	10 000,00	0,00	10 000,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 000,00	0,00	1 000,00
4120	Składki na Fundusz Pracy	15 000,00	0,00	15 000,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	1 500,00	0,00	1 500,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	300,00	0,00	300,00
4220	Zakup środków żywności	500,00	0,00	500,00
4270	Zakup usług remontowych	5 000,00	0,00	5 000,00
4300	Zakup usług pozostałych			

	4410	Podróże służbowe krajowe	500,00	0,00	500,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 000,00	0,00	1 000,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	100,00	0,00	100,00
855		Rodzina	483 100,00	0,00	483 100,00
	85508	Rodziny zastępcze	483 100,00	0,00	483 100,00
	3110	Świadczenia społeczne	478 100,00	0,00	478 100,00
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	5 000,00	0,00	5 000,00
		Razem:	6 845 950,00	0,00	6 845 950,00

Zadania inwestycyjne w 2017 roku (zmiana załącznika nr 3 do uchwały budżetowej)

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Planowane wydatki				Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca wykonanie programu		
					rok budżetowy 2017 (9+10+11+12)	z tego źródła finansowania	z innych źródeł*	skutki wymienne w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.d.p.			
					6	7	8	9	10	11	
1	600	60014	6050	Przebudowa drogi powiatowej nr 1005C na odcinku Śliwice - Śliwiczki wraz ze skrzyżowaniem z drogą 1017C	794 736,03	103 934,67		A. 397 364,00 B. 295 437,36 C.		ZDP	
2	600	60014	6050	Przebudowa dróg powiatowych nr 1030C i 1031C ul. Główna, ul. Wczasowa, ul. Madera, ul. Szkoła w Ciekynie	7 271 068,64	485 068,64		A. 3 000 000,00 B. 3 786 000,00 C.		ZDP	
3	600	60014	6050	Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Ciekyn - Rudzki Most	60 000,00	20 000,00		A. B. 20 000,00 C. 20 000,00		ZDP	
4	600	60014	6057/6059	Przebudowa drogi powiatowej nr 1005C na odcinku Śliwice - Śliwiczki	800 000,00			A. B. 290 960,00 C.	509 040,00	Starostwo	
5	600	60014	6060	Urządzenie do znakowania jezdni	22 810,35	22 810,35		A. B. C.		ZDP	
6	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowych w Gminie Ciekyn	102 000,00	102 000,00		A. B. C.		Starostwo	
7	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowych w Gminie Kęsowo	224 532,70	224 532,70		A. B. C.		Starostwo	
8	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowych w Gminie Lubiewo	306 061,20	306 061,20		A. B. C.		Starostwo	
9	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowych w Gminie Śliwice	306 061,20	306 061,20		A. B. C.		Starostwo	
10	600	60016	6300	Współfinansowanie inwestycji drogowych w Gminie Tuchola	828 915,75	828 915,75		A. B. C.		Starostwo	
11	750	75085	6060	Zakup oprogramowania	6 000,00	6 000,00		A. B. C.		PZO	
12	754	75495	6060	Zakup sprzętu do przeprowadzenia akcji profilaktycznych poświęconych zagadnieniom bezpieczeństwa w obszarze ruchu drogowego	22 000,00	22 000,00		A. B. C.		TCEZ	
13	851	85111	6060	Łóżko porodowe	57 000,00	57 000,00		A. B. C.		Starostwo	
14	852	85295	6050	Utworzenie Powiatowego Centrum Wsparcia w Tucholi.	75 000,00	75 000,00		A. B. C.		Starostwo	
15	855	85510	6057/6059	Budowa placówki opiekuńczo - wychowawczej dla 14 dzieci w Ciekynie	910 080,00	227 520,00		A. B. C.	682 560,00	Starostwo	
16	855	85510	6057/6059	Budowa placówki opiekuńczo - wychowawczej dla 14 dzieci w Żalnie	910 080,00	227 520,00		A. B. C.	682 560,00	Starostwo	
Ogółem					12 696 345,87	3 014 424,51	0,00		7 807 761,36	1 874 160,00	x

* Wybrać odpowiednie oznaczenie źródła finansowania:

A. Dotacje i środki z budżetu państwa (np. od wojewody, MEN, UKFIS, ...)

B. Środki i dotacje otrzymane od innych jednostek budżetowych do sektora finansów publicznych

C. Inne źródła

(** kol. 4 do wykorzystania fakultatywnego)

**Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielonych z budżetu
Powiatu Tucholskiego w 2017 roku
(zmiana załącznika nr 10 do uchwały budżetowej)**

Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych

<i>Lp</i>	<i>Dział</i>	<i>Rozdział</i>	<i>Paragraf</i>	<i>Dotacje przedmiotowe</i>	<i>Dotacje podmiotowe</i>	<i>Dotacje celowe</i>	<i>Razem:</i>
1	600	60014	2710			7 380,00	7 380,00
2	600	60016	6300			1 767 570,85	1 767 570,85
3	600	60095	2710			10 000,00	10 000,00
4	801	80130	2320			6 400,00	6 400,00
5	801	80130	2330			111 220,00	111 220,00
6	853	85395	2510		160 000,00		160 000,00
7	921	92116	2310			30 000,00	30 000,00
R A Z E M:				0,00	160 000,00	1 932 570,85	2 092 570,85

Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych

<i>Lp</i>	<i>Dział</i>	<i>Rozdział</i>	<i>Paragraf</i>	<i>Dotacje przedmiotowe</i>	<i>Dotacje podmiotowe</i>	<i>Dotacje celowe</i>	<i>Razem:</i>
1	755	75515	2820			60 722,00	60 722,00
2	801	80120	2540		242 433,00		242 433,00
3	801	80150	2540		47 567,00		47 567,00
4	803	80306	2260		5 000,00		5 000,00
5	853	85311	2580		79 093,33		79 093,33
6	900	90019	2820			15 000,00	15 000,00
7	921	92195	2820			15 000,00	15 000,00
R A Z E M:				0,00	374 093,33	90 722,00	464 815,33
ŁĄCZNIE UDZIELONE DOTACJE:				0,00	534 093,33	2 023 292,85	2 557 386,18

**Informacja o sposobie realizacji interpelacji złożonych
podczas XXXII sesji Rady Powiatu Tucholskiego
w dniu 17 marca 2017 roku.**

Pan Andrzej Urbański – radny

- 1. Powrócił do pytania z poprzednich sesji dotyczącego ulicy Świeckiej w Śliwicach. Na jakim teraz etapie jest przygotowanie przetargu czy już remontu?*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Zenona Poturalskiego Wicestarostę Tucholskiego. Ponadto interpelacja przekazana została do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

- 2. Droga w Łobodzie – trwają prace na drodze gminnej do Linówka. Myśli, że okazja będzie idealna, aby coś zrobić z bardzo złym stanem nawierzchni przy tartaku. Gmina przewidziała tam już częściowo remont skrzyżowania.*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Zenona Poturalskiego Wicestarostę Tucholskiego. Ponadto sprawy wymagające realizacji przekazane zostały do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

- 3. Prośba o uzupełnienie poboczny na drodze do Śliwiczek za torami. Tam asfalt, który jest jeszcze w dobrym stanie obrywa się od tego, że pobocza są bardzo zaniżone.*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Zenona Poturalskiego Wicestarostę Tucholskiego. Ponadto sprawy wymagające realizacji przekazane zostały do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

- 4. Wrócił też do tematu ulicy Dworcowej. Dostał odpowiedź, że tam będzie to remontowane, dlatego prosi, aby wziąć pod uwagę to, aby powstał taki równy pas tego remontu, nie tylko miejscowe zalepienia. To jest dosyć długi i wąski odcinek.*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Zenona Poturalskiego Wicestarostę Tucholskiego. Ponadto sprawy wymagające realizacji przekazane zostały do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

- 5. Pytanie dotyczące drogi Lińsk – Wielkie Gacno. Tam na bardzo długim odcinku nawierzchnia się psuje w znacznym stopniu. Czy na tej drodze będą przewidziane jakieś działania na większą skalę?*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Zenona Poturalskiego Wicestarostę Tucholskiego. Ponadto sprawy wymagające realizacji przekazane zostały do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

Pani Dorota Gromowska – radna

- 1. Chciałaby wiedzieć jak wygląda sprawa porozumień, pomiędzy samorządami, dotyczących inwestycji chodnikowych, może nie inwestycji, a prac remontowych na terenie samorządów.*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Michała Mroza Starostę Tucholskiego. Ponadto interpelacja przekazana została do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

- 2. Chciałaby, aby Zarząd z kompetentnymi służbami przeanalizował możliwość zatrudnienia koronera na terenie naszego Powiatu.*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Michała Mroza Starostę Tucholskiego.

Pani Justyna Wilkiewicz – radna

- 1. Wnioskuje o takie bieżące przeglądy i uzupełnienie ubytków, które powstały na drogach powiatowych, zwłaszcza teraz po okresie zimowym.*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Michała Mroza Starostę Tucholskiego. Ponadto sprawy wymagające realizacji przekazane zostały do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

Pan Andrzej Pruszek – radny

- 1. Od 13 marca br. Kościerzyna zyskała bezpośrednie połączenie z Gdańskiem przez port lotniczy. Jeden z dyrektorów powiedział, że to historyczny moment. Myśli, że można byłoby Powiat Tucholski też do tej historii dołączyć i połączyć tą trasę z Lipowej Tucholskiej do Kościerzyny chociażby w sezonie letnim. Dlatego chciałby, aby zwrócić się do Marszałków Województw Kujawsko-Pomorskiego i Pomorskiego oraz do Wojewodów o uruchomienie takich połączeń chociażby w sezonie letnim ze względu na ruch turystyczny.*

Zarząd Powiatu w powyższej sprawie wystąpił do Marszałka i Wojewody Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Pomorskiego o rozważenie możliwości uruchomienia połączeń na wskazanej trasie w sezonie letnim.

- 2. Podziękował Panu Wicestaroscie za dopilnowanie solidnego odkręcenia pobocza. To było zrobione ręcznie, tak jak kiedyś kolega Urbański proponował. Zapytał co z głowicą, która miała być zakupiona do Unimoga, aby można to było robić mechanicznie.*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Zenona Poturalskiego Wicestarostę Tucholskiego. Ponadto interpelacja przekazana została do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

Pan Jan Przybysz – radny

- 1. Interpelacja dotyczy Kęsowa i ulicy Wyzwolenia. W okresie intensywnych opadów przy komisie samochodowym zbiera się ogromna ilość wody. Studzienki są wyżej i tej wody nie odbierają. Pewnie nastąpiły jakieś tąpnięcia gruntu i prosi o zainteresowanie się tym tematem.*

Odpowiedź została udzielona na sesji Rady Powiatu Tucholskiego przez p. Zenona Poturalskiego Wicestarostę Tucholskiego. Ponadto sprawy wymagające realizacji przekazane zostały do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi.

Pani Anna Ziegler – radna

- 1. Pytanie odnośnie drogi wojewódzkiej 237. Tam na drzewach w okolicach miejscowości Motyl pojawiły się cyfry. Czy będzie to wycinka i jeżeli będzie to wycinka, to czy będzie ona związana z remontem tego odcinka drogi?*

Zarząd Powiatu w powyższej sprawie wystąpił do Dyrektora Zarządu Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy z prośbą o udzielenie informacji nt. zakresu planowanych prac oraz terminu ich realizacji.

Zarząd Powiatu Tucholskiego